Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Møteinnkalling

Utvalg:	**Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre**
Møtested:	Innocamp (møterom P302 i 3. etasje), Steinkjer
Dato:	10.06.2024
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møteprogram:
Oppstart møte kl. 10.00

Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

Valg av 2 til å signere møteprotokoll sammen med leder

Referatsaker og muntlige orienteringer fra styreleder og forvalter
Orientering fra styreleder om ansettelsesprosess

Orientering fra forvalter om prosess med fjerning av telelinje og -stolper i Snåsa

Orientering fra forvalter om merking av sti fra Malså til Skjækerdalshytta

Styresaker
ST 21/2024 Klager på vedtak Tverråkroken

ST 22/2024 Innvilget dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre- for taksering av hønsefugl i Lierne kommune 2024- 2027

Lunsj ca. kl. 12.30

ST 23/2024 Forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Delegerte vedtak

Eventuelt

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 23/2024	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 24/2024	Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder		
ST 25/2024	Referatsaker		
	Styresak		
ST 26/2024	Klager fra Skæhkere sijte og Værdalsbruket på vedtak i sak 40-2023 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark		2023/1769
ST 27/2024	Innvilget dispensasjon - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalpark- for rypetaksering i Lierne 2024-2027- Fjellstyrene i Lierne		2024/6198
ST 28/2024	Saksframlegg- Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre - revidering av forvaltningsplanen for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde		2022/8248
ST 29/2024	Delegerte vedtak		
DS 63/2024	Søknad om dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- for motorferdsel knyttet til merking av grenserøys- Statens kartverk		2024/5467
DS 64/2024	Innvilget dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - for motorferdsel med jernhest med canadapulk 2024 Seisjøen jaktstue - Roger Berg		2024/4910
DS 65/2024	Innvilget dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - for landing med helikopter i nasjonalparken- arealrepresentativ naturovervåkning ved NINA- Heliwing		2024/4045
DS 66/2024	Innvilget dispensasjon- Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark - for ervervskjøring til hytter ved Skjækervatnet og Gomolia 2024- 2027 - Jan Egil Skjelstad		2024/3591
DS 67/2024	Ïnnvilget dispensasjon - Holden naturreservat - for motorferdsel knyttet til åteprosjekt - stiftelsen Naturporten		2024/5764
	Styresak		
ST 30/2024	Eventuelt		

ST 23/2024 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
ST 24/2024 Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder
ST 25/2024 Referatsaker

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0 **Saksbehandler:** Hege Sæther Moen **Dato:** 24.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	26/2024	10.06.2024

Klager fra Skæhkere sijte og Værdalsbruket på vedtak i sak 40-2023 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer ikke klagene fra henholdsvis Skæhkere sijte av 05.02.2024 og Værdalsbruket av 09.02.2024 men opprettholder sitt vedtak av 29.11.2023.

Klagene sendes som en samlet sak over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Begrunnelse

Klagene legger ikke fram nye momenter som ikke har vært kjent ved tidligere behandlinger og det vurderes derfor riktig slik saken etter hvert har utviklet seg best å sende den til endelig avgjørelse i miljødirektoratet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1 dok 1 epost av 03.02.23 fra Verdalsbruket - Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken
2 dok 2 - epost av 03.02.23 fra nasjonalparkforvalter - svar til Verdalsbruket - Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken
3 dok 3 - søknad oversendt av Verdal kommune 27.04.23
4 doc 4 - vedtak med saksframlegg i sak 23-23 Ny hytte i Tverråkroken
5 doc 5 - klage av 25.06.23 fra Geir Håvard Hjelde
6 doc 6 - klage av 27.06.23 fra Skæhkere sijte
7 doc 7 - brev av 30.06.23 til Verdalsbruket - klagene oversendes Verdalsbruket til orientering
8 Doc 8 -brev av 28.06.23 fra SFTL ved avd Reindrift - orientering om klage sendt Verdal kommune
9 doc 9 - bekreftelse på ønske om konsultasjon motatt og invitasjon til konsultasjon
10 doc 10 - epost av 30.06.23 dialog om konsultasjon
11 doc 11 - brev av 12.07.23 kommentarer fra Verdalsbruket til klagene
12 doc 12 - brev av 24.08.23 - kunngjøring av vedtak og saksframlegg i sak 32-23
13 doc 13 - brev av 21.08.23 kunngjøring av vedtak og saksframlegg i sak 33-23
14 doc 14 - klage fra Verdalsbruket av 14.09.23 på vedtak i sak 32 og 33 2023
15 doc 15 brev av 08.12.23 med vedtak og saksframlegg sak 40-2023
16 Doc 16 - epost av 29.12.23 Skæhkere sijte ber om utsatt klagefrist
17 doc 17 - brev av 22.01.24 Avslår søknad om utsatt klagefrist
18 doc 18 - klage av 05.02.24 fra Skæhkere sijte
19 doc 19 - orientering til Verdalsbruket om motatt klage på vedtak i sak 40-2023
20 doc 20 - Klage av 09.02.24 fra Verdalsbruket i sak 40-23
21 Opphevede vedtak - klage - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Saksopplysninger

Saken har vært til flere behandlinger i nasjonalparkstyret, etter klager fra flere parter opptil flere ganger. Behandlingen av klagene fra Skæhkere Sijte av 05.02.2024 og Værdalsbruket av 09.02.2024 ble utsatt behandlet i møte den 06.03.2024 i påvente av avgjørelse i klagesak på Verdal kommunes vedtak av 04.09.2023. Klageavgjørelsen fra Statsforvalteren kom i brev av 22.04.2024, og de to klagene på nasjonalparkstyrets vedtak av 29.11.2023 tas derfor nå opp igjen til behandling.

Saksgangen gjengis kort her, mens alle sakens dokumenter er vedlagt.

Søknad fra Verdalsbruket om riving av eksisterende og oppføring av ny hytte og uthus ved Tverråkroken ble sendt Verdal kommune den 17.04.2023, og videresendt nasjonalparkstyret den 27.04.2023. Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre behandles søknaden i møte den 05.06.2023 som sak 23/2023 og vedtok:

Vedtak i sak 23/2023
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- *Riving av eksisterende hytte på 23 m^2 og uthus på 6 m^2.*
- *Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m^2-BYA og 10,7 m^2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).*

<u>Vilkår:</u>

- *Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.*
- *Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.*
- *Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.*
- *Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).*
- *Uthuset skal ikke være isolert.*
- *Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.*

Vedtaket i sak 23/2023 ble påklaget av to parter Skæhkere sijte og Geir Håvard Hjelde, behandlet som henholdsvis sak 32/2023 og sak 33/2023 i møte den 15.08.2023.

Vedtak i sak 32/2023
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

<u>Vilkår:</u>

- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

<u>Begrunnelse:</u>
Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

<u>Andre lovverk:</u>
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk, både for byggearbeid og motorferdsel, må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

<u>Klagerett:</u>
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

<u>Overtredelsesgebyr</u>
Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Vedtak i sak 33/2023
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

<u>Vilkår:</u>
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Ny søknad kan om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan, behandles delegert av nasjonalparkforvalter.
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

<u>Begrunnelse:</u>
Belastningen av et tiltak på dyrelivet og det jaktbare viltet er vanskelig å måle.
Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder.
Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Verdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

<u>Andre lovverk:</u>
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

<u>Klagerett:</u>
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

<u>Overtredelsesgebyr</u>
Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Endringsvedtakene som ble gjort i sak 32/2023 og 33/2023 ble kunngjort Verdalsbruket i brev av 24.08.2023. Verdalsbruket påklagde nasjonalparkstyrets vedtak i sak 32/2023 og

33/2023. Klagen ble behandlet av nasjonalparkstyret i møte den 29.11.2023 som sak 40/2023 der følgende vedtak da ble fattet:

Vedtak sak 40/2023
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Værdalsbruket og endrer vedtak i sak 2023/32 og 2023/33 slik at Værdalsbruket får dispensasjon til:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m2-BYA og 10,7 m2-
BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

<u>Vilkår</u>
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.
- Av hensyn til reindriftsnæringa settes det som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden
medio april til medio juni.

<u>Begrunnelse:</u>
- *Nasjonalparkstyret kan ikke se at søknaden utfordrer verneformålene.*
- *Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.*
- *Nasjonalparkstyret viser til behandling av tidligere saker knyttet til utleiehytter, jf. også dokumentasjon framlagt av Værdalsbruket, og anser ikke dette vedtaket til å medføre ny praksis.*
- *Hytta har tidligere vært utleid på åremål, framover vil hytta være ei utleiehytte tilgjengelig for allmennheten*

<u>Hjemmel:</u>
Naturmangfoldloven § 48. Styret mener at tiltaket ikke vil påvirke verneformålet negativt eller verneverdiene nevneverdig.

På dette siste vedtaket behandlet av nasjonalparkstyret som sak 40/2023 har både Skæhkere sijte og Verdalsbruket klaget. Klagene ble til møte den 06.03.2024 lagt fram for nasjonalparkstyret som to separate saker, henholdsvis sak 10/2024 og 11/2024. I møtet den 06.03.2024 valgte nasjonalparkstyret å utsette sin behandling av klagene i påvente av utfall i klagebehandling på Verdal kommunes vedtak av 04.09.2023. Statsforvalteren opphevet den 22.04.2024 Verdal kommunes vedtak med følgende endelige avgjørelse:

26. april 2023 ga Verdal kommune tillatelse til riving av eksisterende hytte og uthus i Tverråkroken 1. Det ble også gitt dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av en utleiehytte på 45,5 m² og et uthus på 10,7 m².

4. september 2023 ga Verdal kommune tillatelse til oppføring av hytte og uthus på til sammen 38 m² i Tverråkroken 1. Dette vedtaket er påklaget av Skæhkere Sijte.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 35 andre ledd jf første ledd bokstav c er Statsforvalteren i Trøndelag kommet til at vedtak om dispensasjon av 26. april 2023 oppheves. Vedtaket fra 4. september 2023 oppheves også, det med hjemmel i forvaltningsloven § 34.

Opphevelsen av dispensasjonsvedtaket fra 26. april 2023 kan klages på, klagen sendes til Statsforvalteren i Trøndelag innen tre uker.

Av Statsforvalterens begrunnelse framgår det at Verdal kommunes vedtak av 26.04.2023 oppheves med hjemmel i forvaltningslovens § 35, da Statsforvalteren finner vedtaket ugyldig på grunn av manglende utredning for vedtaket som ble fattet, blant annet at statlige og regionale myndigheter ikke har fått mulighet til å uttale seg i saken. Videre at saken ikke er forelagt berørt reinbeitedistrikt og det ikke er gjennomført konsultasjon jf samelovens bestemmelser. Statsforvalteren peker også på at vedtaket er ugyldig grunnet mangler ved dispensasjonsvurderingen. Her vises det til at hensynet bak arealformålet ikke må bli vesentlig tilsidesatt når det gis en dispensasjon, og at fordelene må være klart større enn ulempene. Vurderingene kommunen har gjort i saken mener Statsforvalteren ikke er tilstrekkelige for å kunne gi en dispensasjon. Statsforvalteren drøfter også den endrede bruken av hytta fra å være utleid på åremål til utleie på døgnbasis, og mener dette er en endring. Statsforvalteren omtaler dagens bruk som på linje med en fritidsbolig, mens den endrede bruken kan komme inn under arealformålet fritids- og turistformål.

Som en følge av at Statsforvalteren finner vedtaket av 26.04.2023 ugyldig, oppheves også vedtaket av 04.09.2023, da dette er basert på dispensasjonsvedtaket av 26.04.2023.

Saken returneres til Verdal kommune for ny behandling. Statsforvalteren peker også her på at saken må behandles av nasjonalparkstyret etter verneforskrift og naturmangfoldlov før kommunes behandling etter plan og bygningslovens bestemmelser.

Som en følge av at Statsforvalterens klageavgjørelse nå foreligger legges de to klagene fram for behandling i nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne. Klagene legges nå fram som en felles sak der begge klagene vurderes, da det er naturlig at saken avgjøres med et vedtak.

Klagen fra Skæhkere sijte

Skæhkere sijte ba den 29.12.2023 om utsatt klagefrist med begrunnelse at de ønsket å avvente utfall av sin klage på Verdal kommunes vurdering av at hytta var å regne som ei utleiehytte, før de eventuelt fremmet en klage på nasjonalparkstyrets vedtak i sak 40/2023.

På grunn av ferieavvikling ble det ikke behandlet utsatt klagefrist innen klagefristens utløp som var den 29.12.2023. Nasjonalparkstyret valgte ved kunngjøring av at det ikke var mulig å gi utsatt klagefrist etter klagefristens utløp å signalisere at de ville akseptere en klage som kom inn for sent sett i lys av omstendighetene, men at de i tråd med forvaltningslovens føringer for å ta for sent inkomne klager til behandling, ikke kunne la det går for lang tid på grunn av hensynet til tiltakshaver.

Klagen fra Skæhkere sijte er datert 05.02.2024. Det anbefales av forvalter at klagen tas til behandling.

<u>Klagens innhold</u>

Hytta som tillates oppført vesentlig større enn det verneforskrift og retningslinjer i forvaltningsplan åpner for, og Skæhkere sijte mener dette ikke kan aksepteres.

Punkt som bes vurderet i klagen er:

- Tiltaket innebærer ikke bruksendring

  Her peker Skæhkere sijte på at bruksendingen ikke er avklart, da de ha påklagd Verdal kommunes vedtak om at tiltaket ikke trenger bruksendring.

- Tverråkroken var ikke regnet som / omtalt som en av utleiehyttene i nasjonalparken i forvaltningsplanens tabell 5 s. 29

  Det at andre utleiehytter har fått utvidelser begrunnet i at de er utleiehytter mener Skæhkere sijte ikke kan overføres til andre hytter i nasjonalparken. Fravær av Tverråkroken i oversikten over utleiehytte i forvaltningsplanen mener Skæhkere sijte må styrke deres begrunnelse om at en ny hytte i Tverråkroken ikke må tillates utvidet utøver forvaltningsplanens føringer for bygninger generelt. Erfaringene fra utvidelsene på de nevnte utleiehyttene erfarer Skæhkere sijte har gitt økt ferdsel.

- Skæhkere sijte mener at nye og større oppgraderte hytter gir betydelig økt utleie, og viser til årsmeldingen 2020 fra Snåsa fjellstyre der utleie på Ryplihytta etter utvidelse økte fra 30-40 utleiedøgn / år til 80 utleiedøgn per år.

Skæhkere sijte mener det vil bli en betydelig endring om hytta i Tverråkroken tillates oppført større en 38 m2 som er det forvaltningsplanens føringer kan åpne for i medhold av retningslinjer for hytter. Å åpne for en større hytte som også gis status som utleiehytte vil medføre betydelig økt ferdsel i et område som er uberørt og svært viktig for reindriften

Skæhkere sijte krever at nasjonalparkstyret legger dagens etablerte forvaltningspraksis til grunn og ikke tillater større utvidelse enn til 38 m2.

Klagen fra Værdalsbruket

Klagen fra Verdalsbruket er datert 09.02.2024, mens klagefrist for saken var 29.12.2023. Skæhkere sijtes klage av 05.02.2024 ble anbefalt tatt til behandling selv om den kom etter klagefristen, og av hensyn til likebehandling av partene i denne saken anbefaler forvalter at også klagen fra Værdalsbruket tas tas til behandling.

Sammenfatning av klagens innhold

Værdalsbruket peker på at de ikke lenger ønsker at vilkår om ikke å drive utleie / bruk av hytta en periode på 2 mnd senvinter/vår skal stå, med begrunnelse i Skæhkere sijtes klage av 05.02.2024. Vilkåret var et kompromiss som ble imøtekommet i et forsøk på å få avsluttet saken. Vilkåret oppleves strengere satt i vedtaket enn dialogen med Værdalsbruket den 29.11.2023 i telefon under nasjonalparkstyrets møte.

Værdalsbruket ønsker at kravet om å bruke stedegen torv må fjernes, men mener ellers vedtaket i styrets opprinnelige behandling i møte den 05.06.2023 som sak 23/2023 var en riktig behandling av saken.

Når det gjelder uttak av torv lokalt mener Værdalsbruket det ikke er god nok torv lokalt til at takets levetid blir tilstrekkelig. De mener også at vegetasjonsskaden av å ta torv er uheldig. Deres erfaring er at torv tilført utenfra ikke vil medføre fare for etablering av fremmede arter, da de klimatiske forholdene er slik at det er lite sansynlig at nye arter vil etablerer seg.

Værdalsbruket peker også på at det i tidligere tillatelser ikke har vært stilt vilkår om bruk av stedegen torv, samt at dette kravet vil medføre mer motorferdsel enn å løfte inn torv med helikopter utenfra.

Verdalsbruket kommenterer ellers punkt i klagen fra Skæhkere sijte, blant annet størrelse på bygg og økt utleie. De mener økt utleie mer kan begrunnes med at hytta er ny enn at den er

større. De mener hytta de søker om å få er ei hytte av relativ beskjeden størrelse, men slik at den kan ha den funksjon den er tiltenkt som utleiehytte og uthus.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe forvalter Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne /Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhk etter delegasjon fra miljødirektoratet med hjemmel i Naturmangfoldloven § 62 annet ledd og tredje punktum. Styrets myndighet er definert i vedtektene av 19.01.2024.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskriftens bestemmelser er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til mindre ombygging og mindre utvidelser av bygninger jf. forskriftens punkt 1.3 d).

Denne saken, som omfatter både riving av ekisterende og oppføring av nye bygg, må i tråd med føringer i Miljødirektoratets behandling av klagesak om Lakevassbu datert 04.02.2015 stadfestet at nybygg av denne type må behandles etter naturmangfoldloven (nml) § 48.

Følgende to vilkår være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon ved bruk av NML § 48:

- Tiltaket skal *ikke strider mot vernevedtakets formål*
- Tiltaket vil ikke *påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Forvaltningsplan

Relevante føringer for saken hentet fra forvaltningsplanen for Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark er følgende føringer:

Kapittel 6 – Hytter og byggevirksomhet generelt:
Eksiterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår.

Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging
Byggevirksomhet, generelt
a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
c) For all byggevirksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.

Seterbruk
a) Restaurering eller ombygging av eldre bygg vil bare være aktuelt når tiltaket ses i en helheltlig landbruksmessig sammenheng med den omkringliggende næringsvirksomheten.
b) Tiltak som innebærer bruksendring må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.
c) Vernereglene er ikke til hinder for utleie av husvære. Bruksendring (f.eks fra seter til hytte/utleiehytte) må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.

Oppsynshytter
a) Det kan godkjennes enkle hytter i forbindelse med nødvendig oppsyns- og skjøtselsvirksomhet. I tillatelsen vil det bli stilt vilkår om at oppsynshytte ikke skal overstige 15 m2 bebygd areal. Søknader som viser koordinering mellom ulike virksomheter vil bli prioritert.

Turisthytter

a) Turisthyttene i verneområdene skal holde en enkel standard. Utvidelser eller ombygginger skal være forankret i annet lovverk.
b) Behov for økt overnattingskapasitet gjennom turistforeningens virksomhet i nasjonalparken bør dekkes gjennom bruk av eksisterende overnattingsmuligheter og utleiehytter.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:
Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen er nå erstattet med Naturmangfoldloven § 48, mens føringene for når og hvordan denne kan nyttes er nokså lik. Bestemmelsen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernebestemmelsene, men for bagatellmessige tiltak som ikke ble vurdert og beskrevet på vernetidspunktet.

Sonering

I tillegg til generelle føringer for byggesaker, er det i forvaltningsplanen av 2007, lagt opp til en soneforvaltning. Nasjonalparken er delt i vernesoner og ulike brukssoner. Denne saken berører et areal i vernesone 1. Vernesonene (1-3) er områder uten tilrettelegging og inngrep, og utgjør størsteparten av parken. Her skal det være en streng forvaltningspraksis og sonene skal videreføres uten større inngrep. Retningslinjene for forvaltning av vernesonene:

a) Vernesonen skal opprettholdes som områder uten større tekniske inngrep.

b) Irreversible tiltak kan kun godkjennes innenfor rammene av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

c) Høsting i form av jakt og fiske er tillatt med hjemmel i verneforskriften og reguleres etter viltlov og lakse- og innlandsfiskelov.

d) Beite skal kunne utøves i vernesonen.

Besøksstrategi

Besøkstrategien for Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparker, godkjent 03.06.2020, har som hovedmål å *ivareta verneområdene i tråd med formålene i verneforskriften, samtidig som den bidrar til økt kunnskap, forståelse og gode opplevelser, for de besøkende, og tar hensyn til reindrifta og annen tradisjonell bruk av områdene*.

Videre framgår følgende som delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne

• Bidra til at reindrifta og den tradisjonelle bruken (utenom skogsdrift) kan videreføres innenfor rammen av verneforskriften, dette ved å ta vare på naturgrunnlaget (verneverdiene).

• Bidra til forståelse og stolthet over den betydningen reindrifta og den samiske kulturen, har for den lokale verdiskaping og identitet.

• Støtte opp om økt verdiskapning i bygdene rundt nasjonalparken og ringvirkningene dette fører med seg.

Gjennomgående strategier i besøkstrategiarbeidet peker blant annet på «Bærekraftig sambruk» - der forvaltningens oppgave er å bidra til en god balanse med plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Naturmangfoldloven

Oppføring av de nye bygningene vil skje på tilnærmet samme sted som tidligere, endringene som skal vurderes er økt størrelse og eventuelle konsekvenser av bruksendring som behandles av Verdal kommune.

NML §§ 8-12 skal nyttes som grunnlag for vurdering for om det skal gis dispensasjon til omsøkte tiltak.

NML § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.
Det foreligger ikke opplysninger i artsdatabanken, naturbase eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem.

Oppslag i GIS-Link viser at hytta i Tverråkroken ligger tett på ei flyttelei for reindrifta, og områder definert som vårbeite og sommerbeite (lavereliggende sommerland).

Hytta ligger også nært opp til eksisterende merket sti mellom Vera og Skjækerdalshytta.

Effekten av bruksendringer på bygg i nasjonalparken vil ha på verneverdiene (dyrelivet og jaktbart vilt) er vanskelig å forutse. Det at reindrifta av erfaringsbasert kunnskap peker på at dette vil være en belastning sammen med vurderingen fra Geir Håvard Gjelde om endringer i andre områder slike bruksendringer har skjedd kan vektlegges for å redusere ulempene ved et vedtak i denne saken.

Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8) vurderes tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet (NML § 9) tillegges derfor mindre vekt.

NML § 10 omfatter økosystemtilnærming og samlet belastning. En endring av status og bruk av bygningen vil medføre noe økt belastning over tid både av ferdsel og motorferdsel. Hvor stor endringen vil bli er vanskelig å forutse.

Presedensvirkningen av en bruksendring og oppføring av en eventuell større hytte som det her søkes om her, vil kunne føre til tilsvarende endringer i andre deler av Nasjonalparken og andre tilsvarende verneområder.

NML § 11 gjelder prinsippet om at forurenser betaler. Dette betyr at dersom det skjer skade på naturmangfoldet, skal miljøforringelsen påkostes tiltakshaver. I denne saken vurderes dette punktet ikke relevant.

NML § 12 innebærer at tiltaket skal baseres på miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dette betyr også at forvaltningen skal finne fram til løsninger som er til det beste for samfunnet. I denne saken vurderer forvalter at omsøkte bygg har et tradisjonelt uttrykk, og miljømessig fyller krav til materialvalg. Ved bruk av torv som tak, må dette tas i nærområdet for ikke å innføre fremmede arter.

Samfunnsmessig vurderes beste løsning å være at bygget beholder sin opprinnelige funksjon og størrelse, men at den kan vedlikeholdes / erstattes med nye bygg da de opprinnelige var i svært dårlig forfatning.

NML § 48 dispensasjon fra vernevedtak

En tillatelse for å erstatte dagens bygninger med nye vurderes *ikke å stride mot vernevedtakets formål, eller isolert sett påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Ser en til føringene i forvaltningsplan og verneforskrift derimot, vurderes det ikke riktig å nytte § 48 til å utvide dagens hytte og uthus som omsøkt. Dette vil være mer enn en mindre utvidelse, og slik sett et press på rammen satt i vernevedtaket. Om mange av bygningene i nasjonalparken i tillegg endrer status fra hytte, fjøs, gjeterbu eller skogskoie til utleiehytter, vil dette samlet gi en økt belastning på verneverdiene over tid.

Vurdering

Hjemmelsgrunnlag, føringer fra forvaltningsplan og vurderinger etter Naturmangfoldloven som beskrevet over, er hentet fra sak 32 og 33-2023, der nasjonalparkstyret vedtok å avslå utvidelsen av bygningene utover det som framgikk av føringer i forvaltningsplanen, da dette vil utvide rammen for vernet og slik ikke kan skje med bruk av NML § 48 som hjemmelsgrunnlag. I behandling av klage fra Værdalsbruket på disse vedtakene, sak 40-

2023, går det fram at miljødirektoratet i tidligere saker har gitt utleiebygg en særskilt vurdering, og slik lagt føringer for at det også kan gjøres ved styrets behandling i sak 40-2023.

Vurderinger av momenter i Skæhkere Sijte`s klage
Tiltaket innebærer ikke bruksendring

- Tverråkroken var ikke regnet som / omtalt som en av utleiehyttene i nasjonalparken i forvaltningsplanens tabell 5 s. 29

Nasjonalparkstyret forholder seg til at det som angår bruksendring avgjøres av kommunen etter plan og bygningslovens bestemmelser. Dette er også tydeliggjort av Miljødirektoratet i dialog knyttet til forvaltningsplanarbeid for Skjækra landskapsvernområde og Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

En forvaltningsplan forsøker å beskrive eksisterende bruk av området, med bygninger og aktivitet. Hensikten er å legge retningslinnjer for saksbehandling innenfor rammen av verneforskriften. At hytta ikke er omtalt i forvaltningsplanen som utleiehytte kan ikke legges til grunn som juridisk bindende, da vernemyndigheten ikke rår over regelverket som regulerer bygningenes bruk og status.

Det er en utfordring at bygninger som tidligere ikke har vært definert som utleiehytter i forvaltningsplanen blir omgjort eller tolket å være utleiehytter. Hvordan dette skal hensyntas framover bør vurderes i prosessen med ny forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, og i lys av utfall i Miljødirektoratets endelige avgjørelse i denne saken.

Statsforvalterens avgjørelse på Skæhkere sijte`s klage på Verdal kommunes vedtak av 04.09.2023 førte til at kommunens vedtak både av 26.04.2023 og 04.09.2023 ble ugyldig og opphevet. Saken må derfor opp til ny behandling i Verdal kommune, og utfallet av denne er ikke avgjort.

Værdalsbruket søker i denne saken om å føre opp ei utleiehytte, og styrets vurderinger i saken baserer seg på dette.

- Skæhkere sijte mener at nye og større oppgraderte hytter gir betydelig økt utleie, og viser til årsmeldingen 2020 fra Snåsa fjellstyre der utleie på Ryplihytta etter utvidelse økte fra 30-40 utleiedøgn / år til 80 utleiedøgn per år.

Nasjonalparkstyret kan være enige i at ei stor utleiehytte får økt bruk sammenlignet med ei hytte som kun brukes av en familie. En noe større hytte vil også kunne få mer bruk enn ei mindre hytte. Ei ny hytte vil nok også i seg selv få mer bruk enn ei eldre hytte.

At dette kan være uheldig og forstyrrende både for reindrift og annet dyreliv kan nasjonalparkstyret være enig i. Det vurderes derimot ikke å være en forstyrrelse av en slik karakter at det er til skade for verneverdiene eller verneformålet.

Vurderinger av momenter i Værdalsbrukets klage
Værdalsbruket ble oppringt av et av styremedlemmene under styrets behandling av deres klage av 14.09.2023 da den ble behandlet i styremøte den 29.11.2023. Målet var å finne en løsning som gav minst mulig forstyrrelse for reindrift og dyreliv for øvrig om en skulle imøtekomme Værdalsbrukets ønske knyttet til størrelse på bygningene. Når Værdalsbruket nå trekker sin aksept for et slikt vilkår med bakgrunn i at Skæhkere Sijte påklagde vedtaket av 29.11.2023 vurderes naturlig. Det var likevel et viktig grunnlag for at styret fant å kunne

imøtekomme klagen fra Værdalsbruket i sak 40-2023, og ikke ønskelig at det endres uten a også størrelsen på hytta endres i tråd med føringer i forvaltningsplanen og vedtak av 15.08.2023 i sak 32 og 33-2023.

Når det gjelder å tillate torv som fraktes inn og ikke bruk av lokal torv, så er dette behandlet tidligere i sak 40/2023. Det vurderes som viktig å hensynta faren for spredning av fremmede arter, både plante og insektsarter, og kravet om å få frakte inn torv vurderes ikke ønskelig å fravike. Om en ikke ønsker å bruke stedegen tov, vil et alternativ kunne være å legge en annen taktype.

Når det gjelder kommentarer om byggenes størrelse og bruk, er det naturlig å støtte forklaringen om at ei ny hytte, mer enn størrelsen på denne når det ikke medfører flere sengeplasser, ikke vil være årsak til mer bruk, men nettopp det at hytta er ny og at den tidligere kun har vært brukt av en familie.

Problemet saken bringer på bordet for forvaltningen, og som vi også blir gjort oppmerksom på i klagen fra Skæhkere sijte, er at nasjonalparkstyrets manglende innflytelse på om bygninger endrer statsus fra fritidshytter eller andre næringshus (seter, skogsbu o.l) til utleiehytter, gjør det vanskelig å sette rammer / retningslinjer som er ulike på ulike typer bygg. Dette er en problemstilling styret må ta med seg når arbeidet med en ny forvaltningsplan skal utformes. Utfall i klagebehandlingen i Miljødirektoratet i denne saken og framtidig føringer i denne og tilsvarende dispensasjonsaker hos kommunene, som av klagesaken Statsforvalteren i Trøndelag fører til, vil være førende for hvordan forvaltningsplanen kan utformes med tanke på ulike bygningstyper.Det er også naturlig å nytte klageavgjørelsen fra Statsforvalteren som grunnlag for å etablere en god samhandlingen mellom kommunene og vernemyndigheten i slike omdisponeringssaker, med mål om å få etablert en praksis og aksept for at nasjonalparkstyret som statlig myndighet bør høres i omdisponeringssaker.

I forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er det ikke gitt særskilte føringer for utvidelser av bygninger til utleie, men føringer for hva som kan tillates av utvidelser på eksisterend bygninger. Slik sett er forvalters vurderinger for innstillingen til sak 40-2023 og sak 32-2023 den riktige innstillingen sett i lys av forvaltningsplanens føringer og bestemmelser. Det er derimot i flere saker som også er pekt på av Værdalsbruket i sin klage på sak 32-2023, gjort særlige tilpasninger knyttet til utleiehytter. Nasjonalparkstyret har derfor i sin klagesaksbehandling i sak 40-2023 forsøkt å finne et kompromi som ivaretar det en oppfatter er en sårbar periode for reindrifta i området som er berørt av den omsøkte hytte, samtidig som en har forsøkt å imøtekomme søkers behov knyttet til størrelse.

<u>Oppsummert vurdering av klagene:</u>
Saken er behandlet flere ganger og vedtak er omgjort etter klagebehandlinger.
Forvalter mener saken kan oppsummeres med at nasjonalparkstyret i sitt vedtak i sak 40/2023 åpner opp for en større hytte enn retningslinjer i forvaltningsplanen åpner for med begrunnelse at det er en utleiehytte. Den gis derfor samme behandling som utleiehytter har fått ved tilsvarende saker tidligere.

Styret forsøkte ved sin behandlig å minimere ulempen for reindrift og annet dyreliv, og la etter dialog med Værdalsbruket den 29.11.2023 til et vilkår om at hytta ikke skulle leies ut / brukes i den mest sårbare perioden på senvinter/vår, og mente slik at en best hadde hensyntatt både føringer i forvaltningsplan, tidligere sakers behandling og sårbare perioder for reindrifta og vilt i området.

Det er forvalters vurdering at det i klagen ikke framkommer noe som ikke var kjent ved behandling av sak 40-2023 og mener saken slik den nå har utviklet seg bør oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

From: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Sent: 03.02.2023 10:29:50
To: Sønstevold, Eirik[Eirik.sonstevold@statsforvalteren.no]
Subject: Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken

Hei,
I tidligere byggeprosjekt har vi hatt stor nytte av å diskutere sakene med forvalteren i forkant av at søknad sendes inn. Vårt siste prosjekt var Storbekkdalen (AU-2019-04). Før det har vi bygd hyttene Lakevassbu (AU-2015-06 og Mdir 2014/1019), Ørtugtjern (FM 2009/7905) og Bjarnetjern (Verdal kommune 2003, utvidelse AU-2016-01).

Hytta ved Tveråkroken ble bygd i 1971 og har i hovedsak vært utleid på åremål. Hytta er i veldig dårlig forfatning og avtalen om åremålsleie er oppsagt fra leietakerens side. Vi ønsker å opprettholde utleiemuligheten i Tveråkroken, og ønsker å erstatte den gamle hytta med en ny som leies ut på døgnbasis i likhet med de andre utleiehyttene vi har. Tveråkroken ligger ideelt til som utgangspunkt for jakt på terrenget Tveråholman. En hytte i god standard vil kunne øke næringsinntekten fra salg av jakt og fiske betydelig. Utleie i tilknytning til annet friluftsliv kommer i tillegg. Vi registrerer at gamle hytter er uaktuelle som utleieobjekt, og at interessen øker betydelig når det kommer nye. Hytta ligger relativt nærme den merka turiststien.

Det ble bygd et nytt uthus på Tveråkroken i 2009 (FM 2009/1303). Dette er 6 m2. Den gamle hytta er ca. 23 m2. For å få til en formålstjenlig hytte tilpasset dagens krav burde vi hatt en hytte på 35-40 m2. Dette betyr en vesentlig større utvidelse enn retningslinjene tilsier. Nasjonalparkstyret og Miljødirektoratet har i tidligere saker vært inne på at man bør kunne behandle utleiehytter annerledes enn private hytter. Dispensasjon i de siste 2 sakene har vært gitt etter §48 i Naturmangfoldloven. Det har vært lagt vekt på at man ikke påvirker verneverdiene, antall bygninger forblir uforandret, det er utleiehytte for allmennheten og det er få utleiehytter og næringsaktører innenfor nasjonalparken.

Jeg vet ikke om nasjonalparkstyret har vedtatt nye retningslinjer for utleiehytter, men Steinar Back var tydelig på at det burde skilles mellom utleiehytter og private hytter.

I 2003 (før vernet) satte vi som nevnt opp en ny hytte ved Bjarnetjern. Den gamle hytta var 18 m2 og den nye er 40 m2. Er det mulig at det kan gis tillatelse til en større økning enn 10 m2 på Tveråkroken med bakgrunn i signaler fra styret og direktoratet?

Hører gjerne fra deg om mulighetene før vi går videre i prosessen

vh

Anders Børstad + 47 911 69 228
Værdalsbruket
Smålandsvegen 25, 7660 Vuku
Tlf. 740 75 130 • post@verdalsbruket.no
www.verdalsbruket.no

From: Sønstevold, Eirik[Eirik.sonstevold@statsforvalteren.no]
Sent: 03.02.2023 13:41:48
To: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Cc: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]; Eide, Sara Kristiane[sara.eide@statsforvalteren.no]
Subject: Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken

Heihei!

Fint at du spør oss i forkant for å kartlegge litt muligheter. Også fint at du viser til spesifikke vedtak, så blir det lettere for oss å lete opp sakene du viser til.

Både riving av eksisterende bygg og bygging må søkes om og behandles etter naturmangfoldloven § 48 slik du viser til tidligere saker. I utgangspunktet så tenker jeg at det bør gjøres en befaring av plassen, slik at man kan diskutere plassering i forhold til landskapet. For hyttas utforming er det positivt om den er i stil med uthuset eller de andre hyttene dere har, ettersom vi har merket oss og diskutert negative effekter med store vindusflater (funkishytter) på dyreliv. Bygninger og eventuelle plattinger bør være mest mulig på bakkenivå, for å ruve mindre i landskapet.

Tilrettelegging for tradisjonelt og enkelt friluftsliv står som en del av verneformålet, og utleiehytter som er tilgjengelig for allmennheten anser jeg derfor som positivt til dette formålet. Jeg er positivt innstilt til at det er snakk om å erstatte et eksisterende bygg istedenfor å bygge et ekstra bygg. At det i tillegg er snakk om en hytte som ligger i utkanten av nasjonalparken er positivt, ettersom det ikke vil stimulere til økt ferdsel til de indre og uberørte områdene.

Nasjonalparkstyret har ikke vedtatt noen nye retningslinjer nei, så det som står i forvaltningsplanen og i tidligere saker legger eventuelt retningslinjene og presedensen for denne saken. Jeg sier meg enig i at privathytter og utleiehytter kan vurderes ulikt på bakgrunn av det jeg skrev i forrige avsnitt. Begrensningen på 30 % og 10 kvm utvidelse i forvaltningsplanen kan det hende at endres når ny forvaltningsplan etter hvert kommer på plass, men det er vanskelig å si nå. Vanskelig å si så mye om størrelsesbegrensning, men jeg tenker at totalt 40 m2 BYA (+ eksisterende uthus) bør kunne godkjennes (tilsvarende Bjarnetjernhytta). Jeg gjør oppmerksom på at vi tar hensyn til m2 BYA og ikke m2 BRA.

Tar forbehold om at jeg kun er ansatt frem t.o.m. juli, og at eventuelle andre saksbehandlere kan vurdere saken annerledes.

Med vennlig hilsen / heelsegh luvhtie
Eirik Sønstevold
nasjonalparkforvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

Telefon: 73 19 93 82 / 46 89 86 98
E-post: eison@statsforvalteren.no
Web: www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella

Fra: Anders Børstad <anders@verdalsbruket.no>
Sendt: fredag 3. februar 2023 10:30
Til: Sønstevold, Eirik <Eirik.sonstevold@statsforvalteren.no>
Emne: Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken

Hei,
I tidligere byggeprosjekt har vi hatt stor nytte av å diskutere sakene med forvalteren i forkant av at søknad sendes inn. Vårt siste prosjekt var Storbekkdalen (AU-2019-04). Før det har vi bygd hyttene Lakevassbu (AU-2015-06 og Mdir 2014/1019), Ørtugtjern (FM 2009/7905) og Bjarnetjern (Verdal kommune 2003, utvidelse AU-2016-01).

Hytta ved Tveråkroken ble bygd i 1971 og har i hovedsak vært utleid på åremål. Hytta er i veldig dårlig forfatning og avtalen om åremålsleie er oppsagt fra leietakerens side. Vi ønsker å opprettholde utleiemuligheten i Tveråkroken, og ønsker å erstatte den gamle hytta med en ny som leies ut på døgnbasis i likhet med de andre utleiehyttene vi har. Tveråkroken ligger ideelt til som utgangspunkt for jakt på terrenget Tveråholman. En hytte i god standard vil kunne øke næringsinntekten fra salg av jakt og fiske betydelig. Utleie i tilknytning til annet friluftsliv kommer i tillegg. Vi registrerer at gamle hytter er uaktuelle som utleieobjekt, og at interessen øker betydelig når det kommer nye. Hytta ligger relativt nærme den merka turiststien.

Det ble bygd et nytt uthus på Tveråkroken i 2009 (FM 2009/1303). Dette er 6 m2. Den gamle hytta er ca. 23 m2. For å få til en formålstjenlig hytte tilpasset dagens krav burde vi hatt en hytte på 35-40 m2. Dette betyr en vesentlig større utvidelse enn retningslinjene tilsier. Nasjonalparkstyret og Miljødirektoratet har i tidligere saker vært inne på at man bør kunne behandle utleiehytter annerledes enn private hytter. Dispensasjon i de siste 2 sakene har vært gitt etter §48 i Naturmangfoldloven. Det har vært lagt vekt på at man ikke påvirker verneverdiene, antall bygninger forblir uforandret, det er utleiehytte for allmennheten og det er få utleiehytter og næringsaktører innenfor nasjonalparken.

Jeg vet ikke om nasjonalparkstyret har vedtatt nye retningslinjer for utleiehytter, men Steinar Back var tydelig på at det burde skilles mellom utleiehytter og private hytter.

I 2003 (før vernet) satte vi som nevnt opp en ny hytte ved Bjarnetjern. Den gamle hytta var 18 m2 og den nye er 40 m2. Er det mulig at det kan gis tillatelse til en større økning enn 10 m2 på Tveråkroken med bakgrunn i signaler fra styret og direktoratet?

Hører gjerne fra deg om mulighetene før vi går videre i prosessen

vh

Anders Børstad + 47 911 69 228
Værdalsbruket
Smålandsvegen 25, 7660 Vuku

Tlf. 740 75 130 • post@verdalsbruket.no
www.verdalsbruket.no

Verdal kommune

Plan, bygg og arealforvaltning

Blåfjella-Skjækerfjella Lierne Nasjonalparkstyre

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2023/2175	Hanne Sende Mob:47693002	27.04.2023

Oversendelsesbrev til Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne Nasjonalparkstyre - 200/1/205 Tverråkroken 1

Verdal kommune har mottatt søknad om riving av eksisterende hytte og uthus, samt oppføring av ny hytte og uthus, på eiendom 200/1/205 Tverråkroken 1, samt dispensasjon fra arealformål.

Vi har behandlet og innvilget riving av eksisterende hytte og uthus og dispensasjon.

For oppføring av ny hytte avventer vi behandling etter pbl. til denne til saken er behandlet etter verneforskriften av nasjonalparkstyret.

Vi oversender derfor søknad til dere slik at det kan gjøres vedtak i saken etter verneforskriften. Ber om at deres vedtak sendes over til Verdal kommune til postmottak@verdal.kommune.no, merk med saksnr 2023/2175.

Ta kontakt med saksbehandler ved spørsmål.

Med hilsen

Hanne Sende
Saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

Kopi til:

AS VÆRDALSBRUKET

Øverbygg As

Vedlegg

1 Vedleggsopplysninger

2 ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET

3 Gjennomføringsplan

4 F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus

5 ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS

6 E-4 Tegning uthus

7 E-1 Fasader og perspektivtegninger

8 D-1 Oversikt 1000

9 D-2 Terrengsnitt og fasader

10 D-1.1 Situasjonsplan og kart

11 Skjema

12 Godkjent - Ett-trinns søknad - Nytt bygg - boligformål, Riving av bygg - riving av bygning under 70 m2 - 200/1/205 Tverråkroken 1

Fra: post@verdal.kommune.no[post@verdal.kommune.no]
Sendt: 27.04.2023 10:31:19
Til: Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Brev fra Verdal kommune

Vår ref 2023/2175

Vennlig hilsen
Hanne Sende | Saksbehandler
e-post: hanne.sende@verdal.kommune.no

Vedleggsopplysninger

Type	Filnavn	Beskrivelse
Gjennomføringsplan	Gjennomføringsplan	Underskjema (sendes med søknaden)
Situasjonsplan	D-1 Oversikt 1000.pdf	Oversiktskart 1:1000
Situasjonsplan	D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf	Situasjonsplan og kart
Situasjonsplan	D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf	Terrengsnitt og fasader
TegningNyFasade	E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf	Fasader og perspektiv
TegningNyPlan	E-2 og E-3 Plan og snitt.pdf	Plantegning og snitt
TegningNyPlan	E-4 Tegning uthus.pdf	Tegning av uthus
Folgebrev	F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf	Følgebrev fra tiltakshaver
ErklaeringAnsvarsrett	ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS.pdf	ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS.pdf
ErklaeringAnsvarsrett	ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET.pdf	Erklæring om ansvarsrett: AS VÆRDALSBRUKET

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Filvedlegg:

D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf
D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf
D-1 Oversikt 1000.pdf
E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf
E-2 og E-3 Plan og snitt.pdf
E-4 Tegning uthus.pdf
F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET.pdf

Ansvarserklæring fra AS VÆRDALSBRUKET

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- ANDERS BØRSTAD, signert 25.04.2023 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet innholder
• En forside med informasjon om signaturene
• Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
• Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge
Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig
Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Erklæring om ansvarsrett

etter plan- og bygningsloven (pbl) § 23-3

Ved signering blir erklæringen sendt til ansvarlig søker, Øverbygg As (org.nr. 914063701), ved kontaktperson Bjørn Nyborg.

Innsendingens referanse: FR836923

Eiendom/byggested

Adresse	Seksjonsnr.	Festenr.	Bruksenhetsnr.	Bygningsnr.
Tverråkroken 1, 7660 VUKU (200/1)	0	205	-	-

Ansvarlig foretak

Navn	Organisasjonsnummer	Har foretaket sentral godkjenning?
AS VÆRDALSBRUKET	920082165	Nei
Adresse	**Telefon**	**E-post**
Smålandsvegen 25, 7660 VUKU	91169228	anders@verdalsbruket.no
Kontaktperson	**Telefon**	**E-post**
Anders Børstad	91169228 91169228	anders@verdalsbruket.no

Ansvarsområder

Funksjon	Beskrivelse av ansvarsområdet	Tiltaks-klasse	Planlagt samsvarserklæring
PRO	Prosjektering av gravearbeider og pilarer	1	Ettrinns-/igangsettingssøknad
PRO	Prosjektering av ildsted og pipe	1	Ettrinns-/igangsettingssøknad
UTF	Gjennomføring av gravearbeider samt montering av pilarer	1	Ferdigattest
UTF	Montering av ildsted og pipe	1	Ferdigattest

Erklæring

Vi er kjent med reglene om straff og sanksjoner i plan- og bygningslovens kapittel 32, og at det kan medføre reaksjoner dersom vi oppgir uriktige opplysninger. Vi forplikter oss til å stille med riktig kompetanse i byggeprosjektet, jf. SAK10 kapittel 10 og 11.

[X] Ansvarlig prosjekterende erklærer at prosjekteringen skal være planlagt, gjennomført og kvalitetssikret i henhold til plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 12-3.

[X] Ansvarlig utførende erklærer at arbeidet ikke skal starte før det foreligger kvalitetssikret produksjonsunderlag for respektive del av utførelsen, jf. SAK10, § 12-4.

Dokumentet er signert digitalt av:

- ANDERS BØRSTAD, 25.04.2023

Forseglet av

Posten Norge

Gjennomføringsplan

Versjonsnr.: 1

Prosjektnavn: Værdalsbruket

Eiendom/Byggested

Gnr	Bnr	Festenr	Seksjonsnr
200	1	205	0

Kommune VERDAL

Adresse Tverråkroken 1 , 7660 VUKU NO

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Oversikt over ansvarsfordeling

ANSVARLIG PROSJEKTERENDE

Funksjon	Beskrivelse av ansvarsområdet	Tiltaks-klasse	Foretakets org nummer og navn	Planlagt samsvars/kontrollerklæring, dato (vises når erklæringen er avgitt)	Ansvar avsluttet
PRO	Prosjektering av gravearbeider og pilarer	1	920082165 AS VÆRDALSBRUKET	Ettrinns-/igangsettingssøknad, 25.04.2023 Midlertidig brukstillatelse	☐
PRO	Prosjektering av ildsted og pipe	1	920082165 AS VÆRDALSBRUKET	Ettrinns-/igangsettingssøknad, 25.04.2023 Ferdigattest	☐
PRO	Prosjektering av konstruksjons-sikkerhet bygning	1	914063701 ØVERBYGG AS	Ettrinns-/igangsettingssøknad, 24.04.2023	☑

ANSVARLIG UTFØRENDE

Funksjon	Beskrivelse av ansvarsområdet	Tiltaks-klasse	Foretakets org nummer og navn	Planlagt samsvars/kontrollerklæring, dato (vises når erklæringen er avgitt)	Ansvar avsluttet
UTF	Gjennomføring av gravearbeider samt montering av pilarer	1	920082165 AS VÆRDALSBRUKET	Ferdigattest	☐
UTF	Montering av ildsted og pipe	1	920082165 AS VÆRDALSBRUKET	Ferdigattest	☐
UTF	Produksjon av tømmerkasse samt tømrerarbeider	1	914063701 ØVERBYGG AS	Ferdigattest	☐

Ansvarlig søker

Navn	Øverbygg As
Organisasjonsnummer	914063701
Tiltaksklasse	1

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Signert av

BJØRN NYBORG på vegne av ØVERBYGG AS

Dette dokumentet er signert elektronisk og arkivert i Altinn

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Filvedlegg:

D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf
D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf
D-1 Oversikt 1000.pdf
E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf
E-2 og E-3 Plan og snitt.pdf
E-4 Tegning uthus.pdf
F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET.pdf

Værdalsbruket

Verdal kommune
Plan, byggesak og arealforvaltning
postmottak@verdal.kommune.no

Vuku, 17. april 2023

Søknad om tillatelse til bygging av ny hytte og uthus ved Tveråkroken

Vedlagt er byggesøknad med tegninger for planlagt hytte og uthus, samt kart og flybilder som viser beliggenhet for ny hytte med frittliggende uthus.

Værdalsbruket har siden 1971 hatt hytte ved Tveråkroken. Hytta har i alle år vært benyttet i forbindelse med utleie av jakt og fiske, samt annet friluftsliv. Hytta har i senere tid vært utleid på åremål, men den nye hytta skal leies ut på døgnbasis og være tilgjengelig for alle som ønsker å leie den.

Eksisterende hytte har et bebygd areal (BYA) på 23 kvm. I tillegg kommer et frittstående uthus på 6 kvm. Hytta er i såpass dårlig forfatning at restaurering ikke er et alternativ. Råteproblemer/ fukt kombinert med fyringsforbud gjør det nødvendig å bygge nytt. Den har også en størrelse som gjør den uegnet som utleiehytte.

Den nye hytta plasseres på samme sted som den gamle, og det søkes om tillatelse til å rive den gamle hytta. Den vil tømmes for alt som ikke er brennbart og deretter brennes på stedet slik vi har gjort det i tidligere byggeprosjekt. Brannvesenet varsles i forkant.

Som vedlagte søknad viser er det tenkt bygd en tømmerhytte av typen «Flåtjønn» levert av Øverbygg AS. Dette er samme type hytte som de øvrige hytter vi har bygd i nasjonalparken, og oppfyller slik vi ser det kravet til tradisjonell byggeskikk. I tillegg til hytten er det nødvendig med et uthus (vedskjul, lager og utedo) på 10 kvm. i reisverk. Uthuset er identisk med uthuset på Lakevassbu og Storbekkdalen. Størrelsen er et minimum for å kunne lagre nok ved og gass for hele barmarksesongen.

Det søkes også om tillatelse etter naturmangfoldlovens §48. Det bes om at Verdal kommune oversender saken til nasjonalparkstyret for behandling etter denne bestemmelsen. Den nye hytta har et bebygd areal på 45,5 kvm. og et bruksareal (BRA) på 41,5 kvm. Dette er inkludert overbygd terrasse.

Verneforskriften setter rammer for utvidelse av eksisterende bygg. Utvidelse tillates med inntil 30%, men begrenset oppad til 10 kvm. Totalt bebygd areal inkl. overbygd terrasse blir 22 kvm. over det som i utgangspunktet tillates etter verneforskriften, men godt innenfor rammen i kommuneplanen. I tidligere saker er det lagt vekt på at antall bygninger i verneområdet ikke øker, samt at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten («turistanlegg»). Vi mener å ha begrenset størrelsen så godt det lar seg gjøre samtidig som vi ivaretar hensynet til at hytta skal være funksjonell med plass til 4-5 personer. Med den omsøkte utvidelsen opprettholdes antall bygninger i nasjonalparken samtidig som man øker tilbudet til allmennheten ved at den gjøres tilgjengelig for alle. Det nye uthuset er 4 kvm.

større enn det gamle. Eksisterende uthus er upraktisk, og vi søker om tillatelse til bygging av nytt uthus. Den omsøkte modellen ble grundig vurdert i AU-2014-3755 og Miljødirektoratets behandling 2014/1019.

Vi kan ikke se at tiltaket er i strid med verneformålet, og håper at det kan dispenseres fra bestemmelsene om arealutvidelse slik at man får en hytte som er egnet til utleie.

Oppsummert søkes det om følgende:

1. Tillatelse til riving av eksisterende hytte. Brennbart materiale vil bli destruert på tomten, resten bringes til bygds og leveres på godkjent mottak.
2. Dispensasjon fra reguleringsformålet og naturmangfoldloven til oppføring av ny hytte på 45,5 kvm. og tilhørende uthus på 10 kvm. bebygd areal.

Vi håper på positiv behandling av søknaden. Vennligst ta kontakt om det er behov for flere eller utfyllende opplysninger.

Med hilsen

Anders Børstad

Erklæring om ansvarsrett

etter plan- og bygningsloven (pbl) § 23-3

19.04.2023 10:33:45 AR547634522

Eiendom/Byggested

Gnr	Bnr	Festenr	Seksjonsnr
200	1	205	0
Bygningsnr	**Bolignr**		

Kommunenummer	5038
Adresse	Tverråkroken 1, 7660 VUKU

Foretak

Navn	ØVERBYGG AS
Telefon	41437877
Mobiltelefon	41437877
E-postadresse	bn@overbygg.no
Adresse	Industrivegen 250, 7760 SNÅSA
Kontaktperson	Bjørn Nyborg
Organisasjonsnummer	914063701

Ansvar i byggeprosjektet

Funksjon	PRO
Beskrivelse av ansvarsområdet	Prosjektering av konstruksjons-sikkerhet bygning
Tiltaksklasse	1

Våre samsvarserklæringer/kontrollerklæringer vil foreligge ved (gjelder ikke for SØK):

Igangsettingstillatelse

Har foretaket sentral godkjenning som dekker ansvarsområdet?

Ja

19.04.2023 10:33:45 AR547634522

Funksjon	UTF
Beskrivelse av ansvarsområdet	Produksjon av tømmerkasse samt tømrerarbeider
Tiltaksklasse	1

Våre samsvarserklæringer/kontrollerklæringer vil foreligge ved (gjelder ikke for SØK):

Ferdigattest

Har foretaket sentral godkjenning som dekker ansvarsområdet?

Ja

19.04.2023 10:33:45 AR547634522

Ansvarlig Søker

Navn	Øverbygg As
Kontaktperson:	Bjørn Nyborg
Telefon:	74138100
Mobiltelefon:	41437877
E-postadresse	bn@overbygg.no
Organisasjonsnummer	914063701

Erklæring

Vi kjenner reglene om straff og sanksjoner i plan- og bygningsloven kapittel 32, og at uriktige opplysninger kan føre til reaksjoner.

Vi forplikter oss å stille med riktig kompetanse i byggeprosjektet, jf. SAK10 kapittel 10 og 11.

Ansvarlig prosjekterende erklærer at prosjekteringen skal være planlagt, gjennomført og kvalitetssikret i henhold til pbl jf. SAK10 §12-3

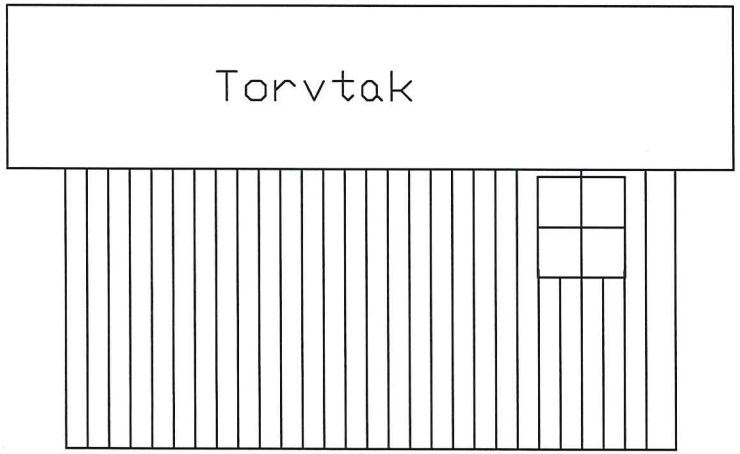
Ansvarlig utførende erklærer at arbeidet ikke skal starte før produksjonsunderlaget er klart, jf. SAK 10, § 12-4

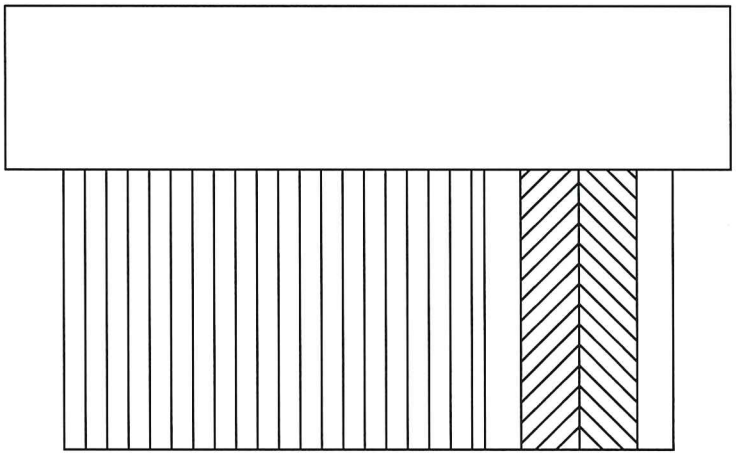
Signert av

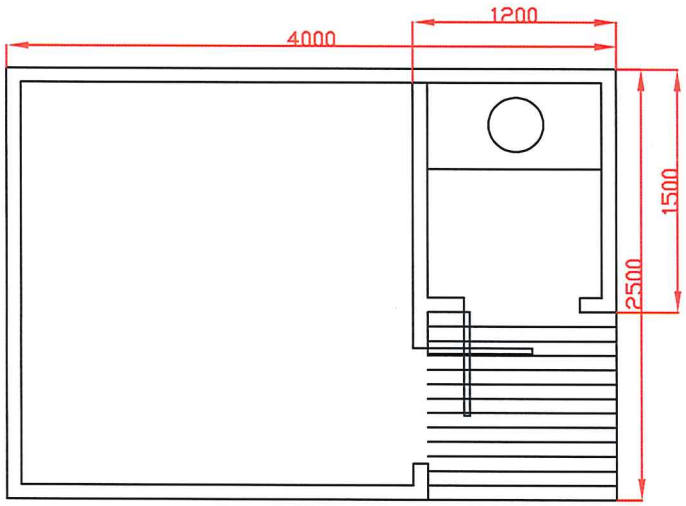
BJØRN NYBORG på vegne av ØVERBYGG AS

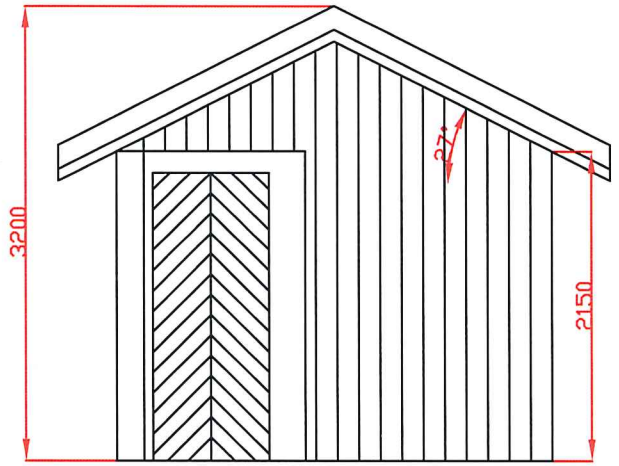
Dette dokumentet er signert elektronisk og arkivert i Altinn

19.04.2023 10:33:45 AR547634522

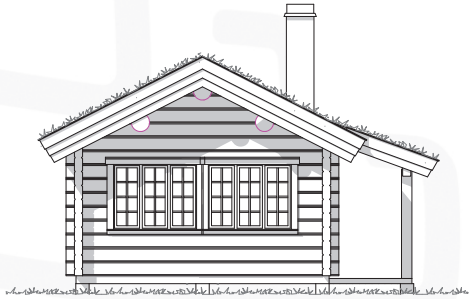

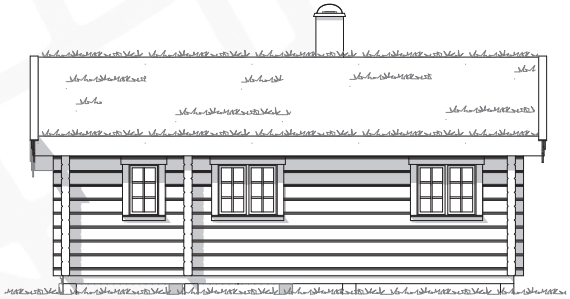

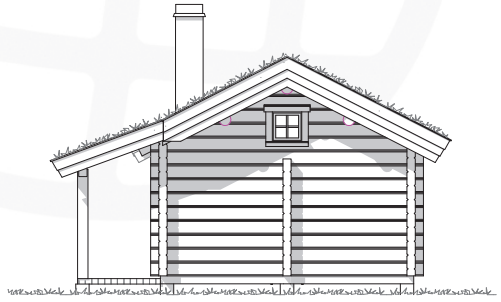
Dato: 20.04.2023

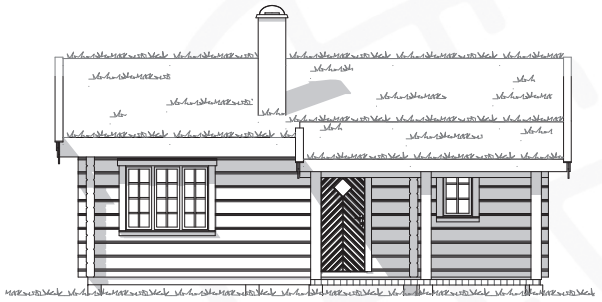

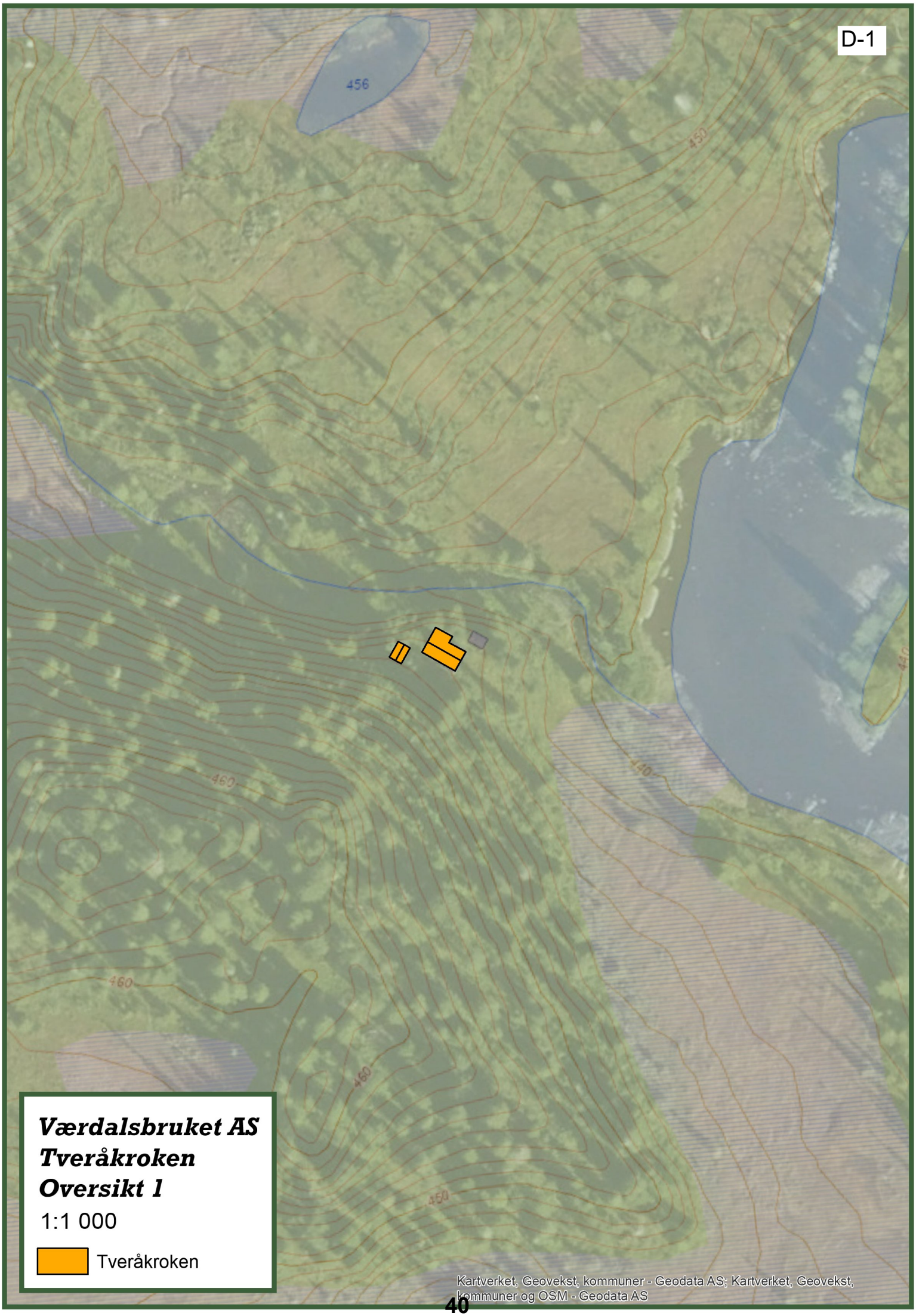

Modell: **Hytte Tveråkroken**	Prosjektnr.: **230004**
	Gnr./Bnr./Festenr.: **#** / Sign.: **SEG**
Tegning: **Fasader og perspektiv**	Dato: **17.04.23**
	Målestokk: **1:100**
Tiltakshaver: **Værdalsbruket** **Sted tomtens plassering**	Format: **A3** / Rev.:

© Alle rettigheter tilhører Øverbygg AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

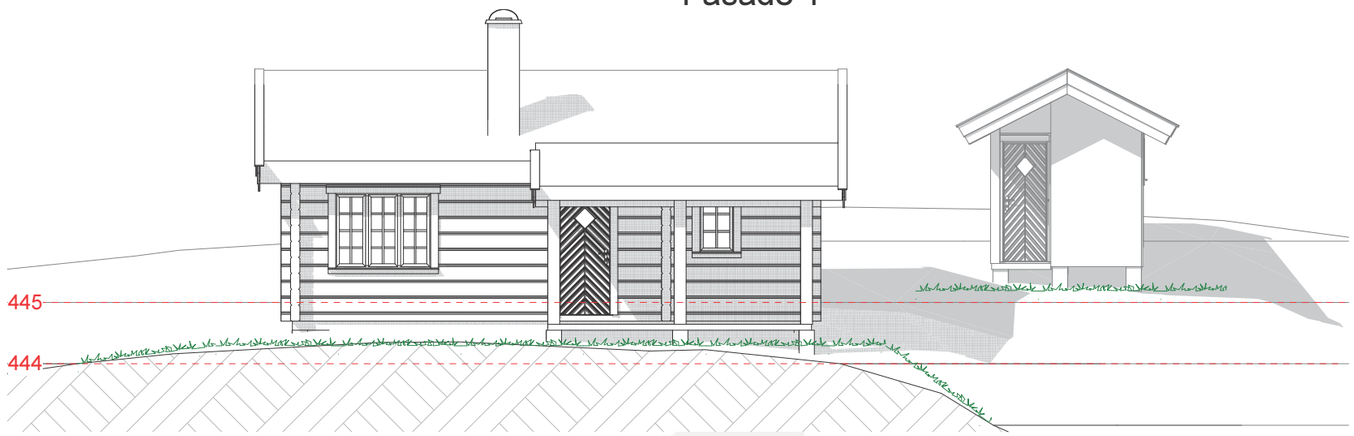
Prosjekterende:
Øverbygg AS
Industriv 250
7760 Snåsa
Foretagsnr.: 914 063 701
www.overbygg.no
Email: firmapost@overbygg.no
Tlf. +47 741 38100

ØVERBYGG
Vi bygger tømmerhus med omtanke

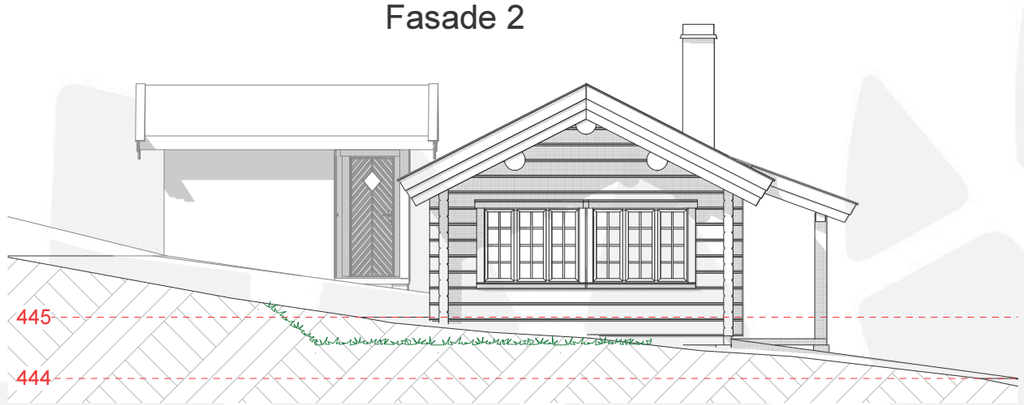

D-1
456
450
460
440
460
460
450
Værdalsbruket AS
Tveråkroken
Oversikt 1
1:1 000
Tveråkroken
Kartverket, Geovekst, kommuner - Geodata AS; Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS

D-2

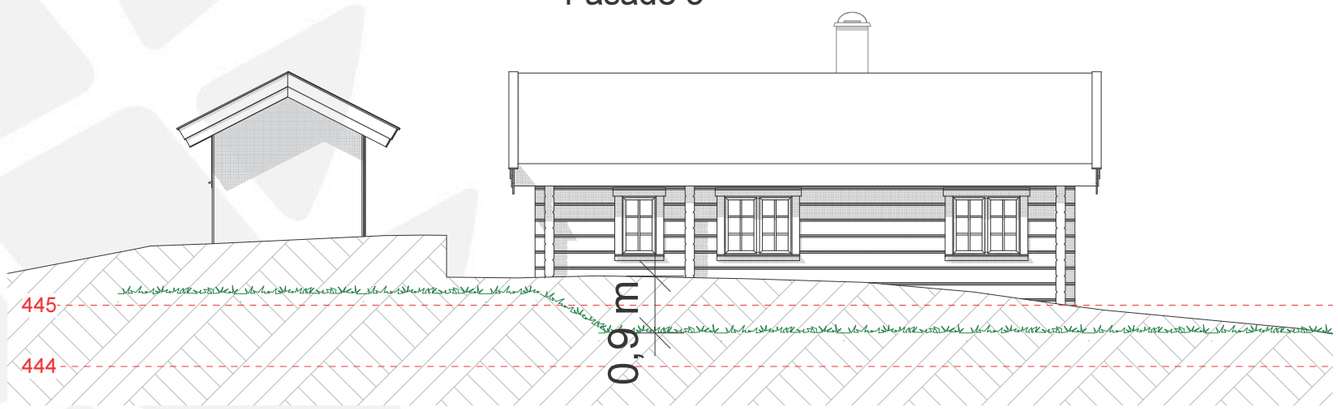
Fasade 1

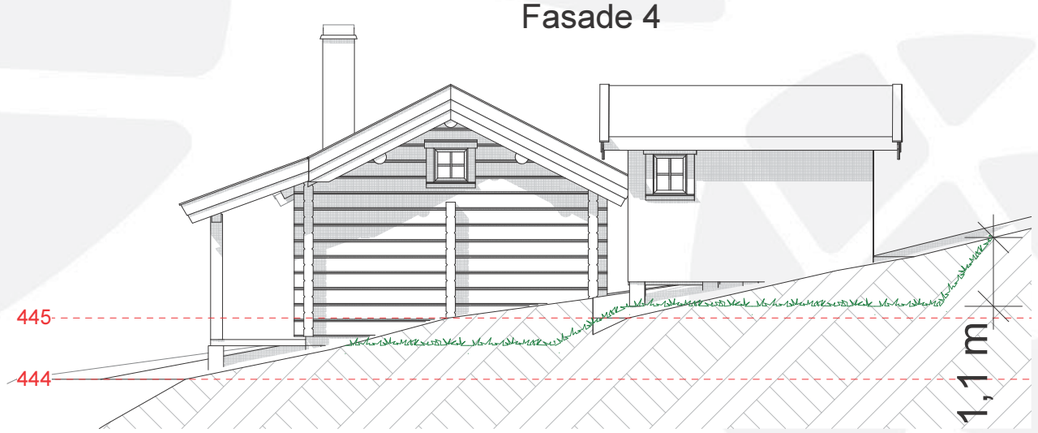
Fasade 2

Fasade 3

Fasade 4

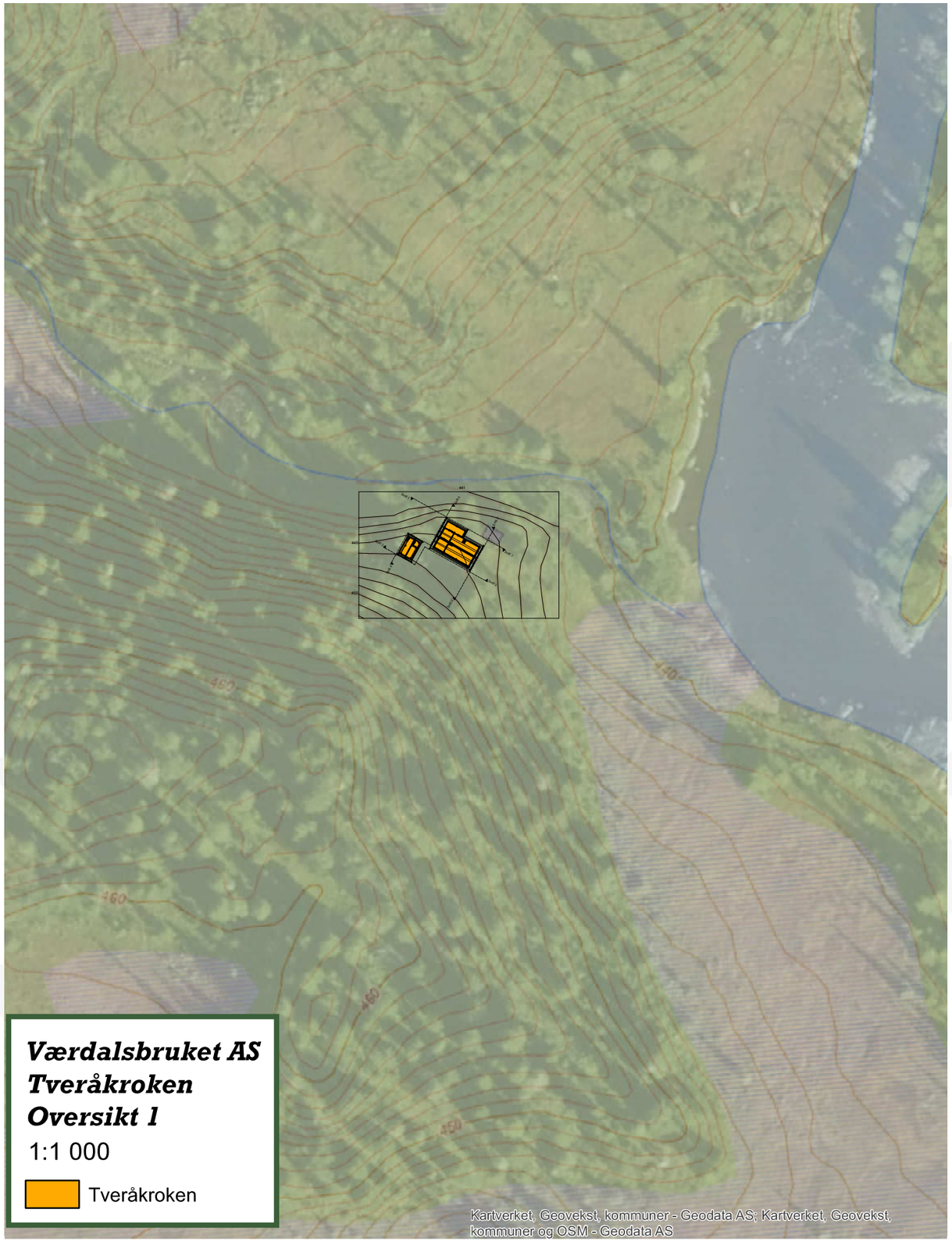

Topp pilarfundament
Hytte: 444,5 m o h
uthus: 445,6 m o h

Modell: Egen hyttemodell	Prosjektnr.: 230004
	Gnr./Bnr./Festenr.: **200/1/205** / Sign.: SEG
Tegning: Terrengsnitt	Dato: **25.04.23**
	Målestokk: **1:100**
Tiltakshaver: **Verdalsbruket** **Tverråkroken**	Format: **A3** / Rev.:

© Alle rettigheter tilhører Øverbygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

Prosjekterende:
Øverbygg Norge AS
Industriveien 250
7760 Snåsa
Foretagsnr.: 914 063 701
www.overbygg.no
Email: firmapost@overbygg.no
Tlf. +47 741 38100

Værdalsbruket AS
Tveråkroken
Oversikt 1
1:1 000

Tveråkroken

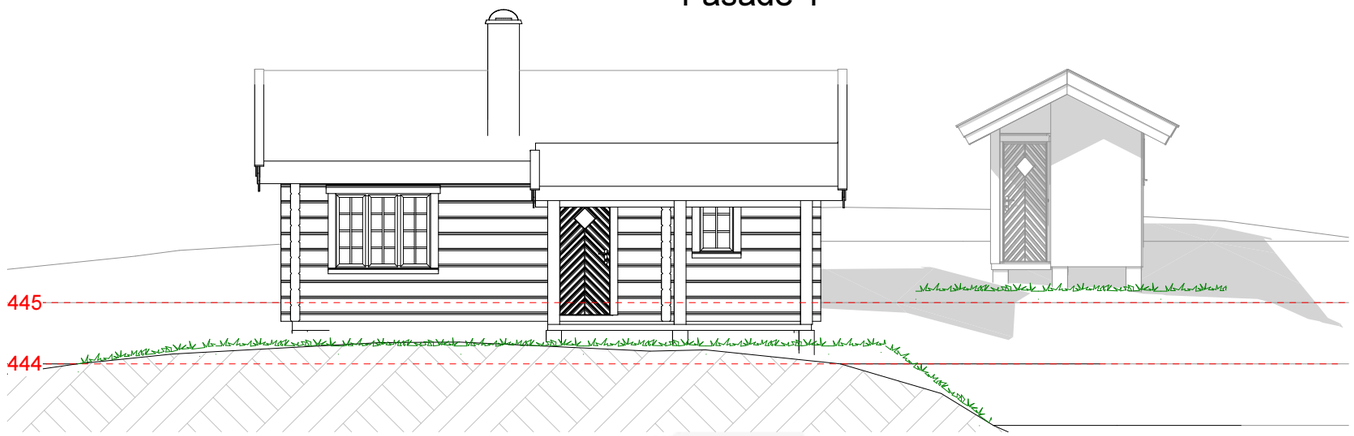

Modell: Egen hyttemodell	Prosjektnr.: 230004
	Gnr./Bnr./Festenr.: **200/1/205** · Sign.: SEG
Tegning: Situasjonsplan	Dato: **25.04.23**
Tiltakshaver: **Verdalsbruket** **Tverråkroken**	Målestokk: **1:1000**
	Format: **A3** · Rev.:

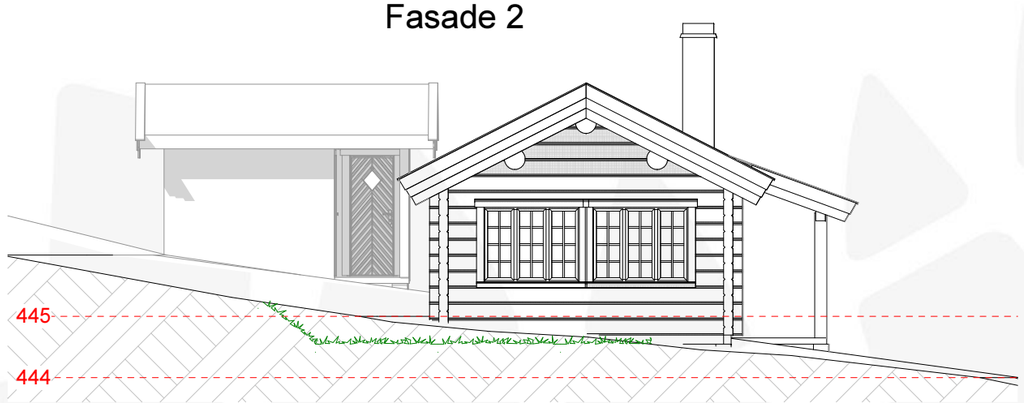
© Alle rettigheter tilhører Øverbygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

Prosjekterende:
Øverbygg Norge AS
Industriveien 250
7760 Snåsa
Foretagsnr.: 914 063 701
www.overbygg.no
Email: firmapost@overbygg.no
Tlf. +47 741 38100

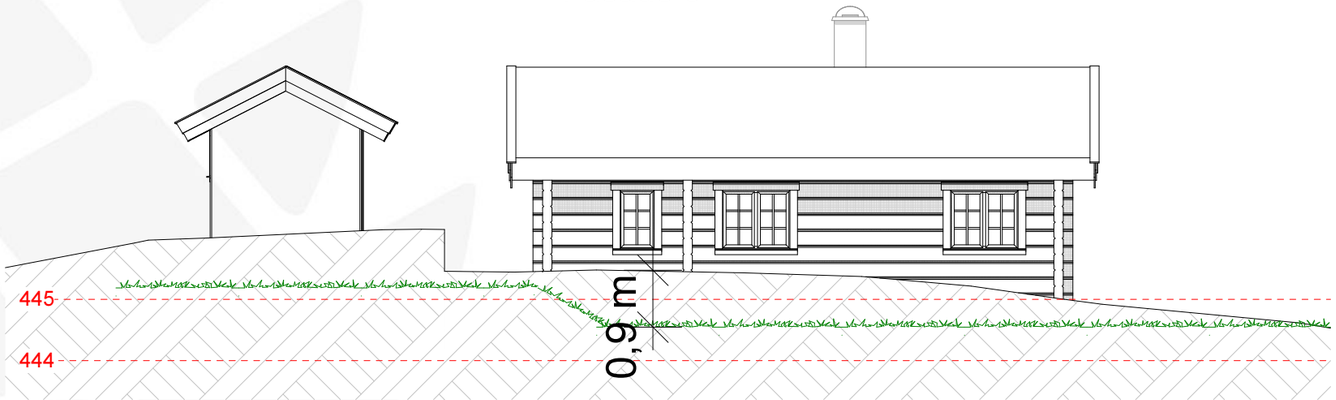
Fasade 1

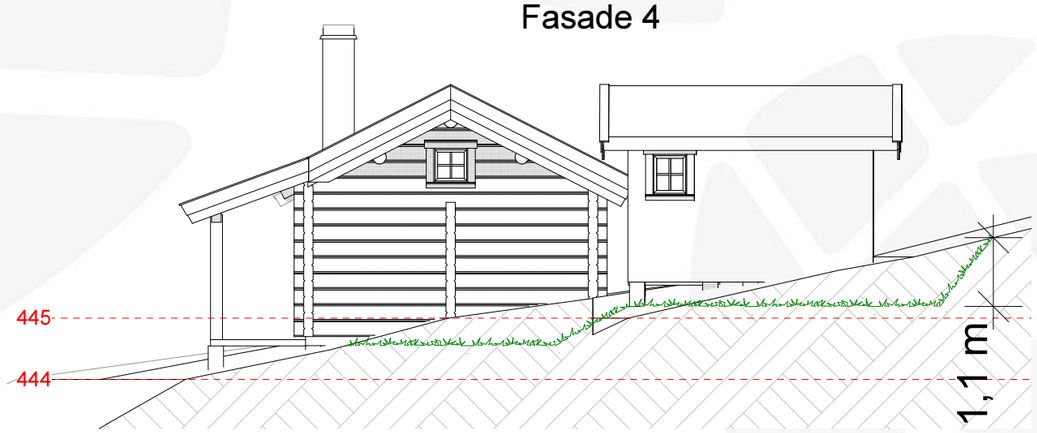
Fasade 2

Fasade 3

Fasade 4

Topp pilarfundament
Hytte: 444,5 m o h
uthus: 445,6 m o h

Modell: Egen hyttemodell	Prosjektnr.: 230004
	Gnr./Bnr./Festenr.: **200/1/205** / Sign.: SEG
Tegning: Terrengsnitt	Dato: **25.04.23**
	Målestokk: **1:100**
Tiltakshaver: **Verdalsbruket** **Tverråkroken**	Format: **A3** / Rev.:

© Alle rettigheter tilhører Øverbygg Norge AS. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

Prosjekterende:
Øverbygg Norge AS
Industriveien 250
7760 Snåsa
Foretagsnr.: 914 063 701
www.overbygg.no
Email: firmapost@overbygg.no
Tlf. +47 741 38100

Søknad om tillatelse i ett trinn

etter plan- og bygningsloven (pbl) §20-3, jf. §20-1

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Prosjektnavn: Værdalsbruket

Søknaden gjelder

EIENDOM/BYGGESTED

Gnr	Bnr	Festenr	Seksjonsnr
200	1	205	0

Kommune VERDAL

Adresse Tverråkroken 1, 7660 VUKU

VILKÅR FOR 3 UKERS SAKSBEHANDLING

Tiltaket oppfyller *ikke* kravene for 3 ukers saksbehandling, jf. § 21-7 annet ledd.

TILTAKETS ART OG BRUK

Tiltakstype: Nytt bygg - Boligformål

Riving av bygning under 70 m2

Næringsgruppe: X Bolig

Bygningstype: 161 Hytter, sommerhus og fritidsbygg

Formål: Fritidsbolig

TILTAKSHAVER

Navn: AS VÆRDALSBRUKET

Organisasjonsnummer: 920082165

Telefon: 91169228

91169228

E-postadresse: anders@asvb.no

Adresse: Smålandsvegen 25, 7660 VUKU

Kontaktperson

Navn: Anders Børstad

Telefon: 91169228

91169228

E-postadresse: anders@asvb.no

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

FAKTURAADRESSE FOR TILTAKSHAVER

Navn: AS VÆRDALSBRUKET

Adresse: Smålandsvegen 25, 7660 VUKU

Organisasjonsnummer: 920082165

Prosjektnummer: 11

☑ Faktura på papir

ANSVARLIG SØKER

Navn: Øverbygg As

Telefon: 41437877

E-postadresse: bn@overbygg.no

Adresse: Horgsletta 28 28, 7055 Ranheim

Organisasjonsnummer: 914063701

Kontaktperson

Navn: Bjørn Nyborg

Telefon: 74138100
41437877

E-postadresse: bn@overbygg.no

VARSLING

Er tiltaket unntatt nabovarsling? Ja

FØLGEBREV

KORT BESKRIVELSE AV TILTAKET:
Nytt bygg ved Tverråkroken

REDEGJØRELSE:
Det søkes om riving av eksisterende hytte og uthus, samt oppføring av ny hytte og uthus ved Tverråkroken i Verdal kommune.

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

SØKNAD OM DISPENSASJON

Det søkes om dispensasjon fra:

Arealplaner

Beskrivelse:

Byggene ligger i et LNRF-område. Verneforskriften setter rammer for utvidelse av eksisterende bygg. Tiltakshaver ønsker å utvide bygningsarealet på festepunktet.
Se eget skriv fra tiltakshaver. Vedlegg F-1

Begrunnelse:

Se eget vedlegg F-1

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Arealdisponering

PLANSTATUS MV.

Gjeldende plan:	
Type plan:	Arealdel av kommuneplan
Navn på plan:	Kommunens arealdelplan
Reguleringsformål:	Fritidsbebyggelse
Andre relevante krav	LNRF-område. Verneforskriften setter rammer for utvidelse av eksisterende bygg. Se eget skriv fra tiltakshaver. Vedlegg F-1
Beregningsregel angitt i gjeldende plan	Prosent bebygd areal (%BYA)
Grad av utnytting iht. gjeldende plan	120 %

TOMTEAREALET

	Byggeområde/grunneiendom	369 432 m²
-	Ev. areal som trekkes fra iht. beregningsregler	0 m²
=	Beregnet tomteareal	369 432 m²

BEBYGGELSEN

	Beregnet maksimalt byggeareal iht. plan	443 318,4 m²
	Areal eksisterende bebyggelse	29 m²
-	Areal som skal rives	29 m²
+	Areal ny bebyggelse	65,5 m²
+	Parkeringsareal	0 m²
=	Sum areal	65,5 m²

GRAD AV UTNYTTING

Beregnet grad av utnytting	0,02 %

PLASSERING AV TILTAKET

Er det strømførende linje/kabel eller nettstasjon/transformator i, over eller i nærheten av tiltaket?	Nei
Er vann og avløpsledninger i konflikt med tiltaket?	Nei

Krav til byggegrunn

Skal byggverket plasseres i område med fare for:	
Flom (TEK § 7-2)	Nei
Skred (TEK § 7-3)	Nei
Andre natur- og miljøforhold etter pbl § 28-1 (for eksempel forurenset grunn eller kvikkleire):	Nei

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Tilknytning til vei og ledningsnett

ADKOMST

Skal tiltaket gi ny/endret adkomst? Nei

VANNFORSYNING

Tilknytning Ikke innlagt vann

AVLØP

Tilknytning Bygningen skal ikke ha innlagt vann

OVERVANN

Blir takvann/overvann ført til terreng? Ja

Løfteinnretninger

Er det løfteinnretninger som omfattes av TEK i bygningen? Nei

Planlegges løfteinnretninger som omfattes av TEK i bygningen? Nei

Erklæring om ansvarsrett fra ansvarlig søker og signering

Tiltaksklasse 1

Foreligger sentral godkjenning? Ja

☑ Ansvarlig søker bekrefter at hele tiltaket belegges med ansvar, og dekker kravene i plan- og bygningsloven.

Vi forplikter oss til å stille med nødvendig kompetanse i tiltaket, jf. byggesaksforskriften kapittel 10 og 11.

Vi er kjent med reglene om straff og sanksjoner i plan- og bygningsloven kapittel 32 og at uriktige opplysninger kan medføre reaksjoner.

SIGNERT AV

BJØRN NYBORG på vegne av ØVERBYGG AS

Dette dokumentet er signert elektronisk og arkivert i Altinn

25.04.2023 16:28:37 AR548559347

Filvedlegg:

D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf
D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf
D-1 Oversikt 1000.pdf
E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf
E-2 og E-3 Plan og snitt.pdf
E-4 Tegning uthus.pdf
F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_ØVERBYGG AS.pdf
ErklæringOmAnsvarsrett-PRO-UTF_AS VÆRDALSBRUKET.pdf

Verdal kommune

Plan, bygg og arealforvaltning

«MottakerNavn»
«Kontakt»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»

Deres ref	Vår ref	Saksbehandler	Dato
Sakstype: Delegert byggesak	2023/2175	Hanne Sende Mob:47693002	26.04.2023 **Saksnr:90/23**

Godkjent - Ett-trinns søknad - Nytt bygg - boligformål, Riving av bygg - riving av bygning under 70 m2 - 200/1/205 Tverråkroken 1

Eiendom : 200/1/205

Adresse : Tverråkroken 1, 7660 VUKU

Tiltakshaver : AS VÆRDALSBRUKET

Tiltaket : Nytt bygg - boligformål, Riving av bygg - riving av bygning under 70 m2

Vi viser til søknad mottatt her den 25.04.2023.

Tiltaket:
Det søkes om riving av eksisterende hytte og uthus, samt oppføring av ny hytte og uthus i Tverråkroken. Det er også søkt om dispensasjon fra arealformål.

Her behandles kun søknad om riving av eksisterende hytte og uthus, og dispensasjon.

Oppføring av ny og større hytte og uthus er avhengig av tillatelse etter verneforskriften som behandles av nasjonalparkstyret i Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark. Saken er oversendt nasjonalparkstyret jf. den kommunale bygningsmyndighetens samordningsplikt etter pbl § 21-5. Søknad om oppføring av hytte og uthus vil bli behandlet etter pbl. når saken er behandlet etter verneforskriften, og nasjonalparkstyret har oversendt deres vedtak til kommunen.

Nabovarsling:
Kommunen fritar fra nabovarsling etter plan- og bygningslovens § 21-3 første ledd da arbeidet ikke berører naboer og gjenboeres interesser jfr. § 21-3 andre ledd.

Grunnforhold:
Ingen merknader.

Naturmangfold:
Kommunen har vurdert tiltaket i henhold til prinsippene for offentlig beslutningstaking nedfelt i naturmangfoldloven (heretter forkortet nml.) §§ 8-12 og kommet frem til at det her ikke ligger noe til hinder for gjennomføring av tiltaket som planlagt. Dette med bakgrunn i at det ikke er kjennskap til/påvist prioriterte, truede eller nær truede arter iht. Norsk rødliste for arter 2015, eller utvalgte, truede eller nær truede naturtyper iht. Norsk rødliste for naturtyper 2018 som vil bli skadelidende som følge av tiltaket. Kommunen vurderer at det eksisterende kunnskapsgrunnlaget basert på Naturbasen til Miljødirektoratet og Artsdatabankens artskart, nasjonalparkstyrets saksfremlegg, samt kommunens egen kjennskap til området er tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og eventuell risiko for skade på naturmangfold, jf. § 8. I og med dette legger kommunen til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter de andre miljøprinsippene i nml. §§ 9-12.

Planstatus:
Gjeldende plan for området er kommuneplanens arealdel med planid: 2008008. Arealformål er LNFR.
Tiltaket oppføres i hensynssone H720_12 som er område vernet etter naturvernloven.
Tiltaket er ikke samsvar med plan, og det er søkt om dispensasjon.

Visuelle kvaliteter:
Et hvert tiltak skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering, jf. plan- og bygningsloven § 29-2.

Dispensasjon:
Det er søkt om dispensasjon fra arealformål LNFR.

Begrunnelse er gitt, det som er relevant for kommunens behandling gjengis under:

Værdalsbruket har siden 1971 hatt hytte ved Tveråkroken. Hytta har i alle år vært benyttet i forbindelse med utleie av jakt og fiske, samt annet friluftsliv. Hytta har i senere tid vært utleid på åremål, men den nye hytta skal leies ut på døgnbasis og være tilgjengelig for alle som ønsker å leie den.
Eksisterende hytte har et bebygd areal (BYA) på 23 kvm. I tillegg kommer et frittstående uthus på 6 kvm. Hytta er i såpass dårlig forfatning at restaurering ikke er et alternativ. Råteproblemer/ fukt kombinert med fyringsforbud gjør det nødvendig å bygge nytt. Den har også en størrelse som gjør den uegnet som utleiehytte.
Den nye hytta plasseres på samme sted som den gamle, og det søkes om tillatelse til å rive den gamle hytta. Den vil tømmes for alt som ikke er brennbart og deretter brennes på stedet slik vi har gjort det i tidligere byggeprosjekt. Brannvesenet varsles i forkant.
Som vedlagte søknad viser er det tenkt bygd en tømmerhytte av typen «Flåtjønn» levert av Øverbygg AS. Dette er samme type hytte som de øvrige hytter vi har bygd i nasjonalparken, og oppfyller slik vi ser det kravet til tradisjonell byggeskikk. I tillegg til hytten er det nødvendig med et uthus (vedskjul, lager og utedo) på 10 kvm. i reisverk. Uthuset er identisk med uthuset på Lakevassbu og Storbekkdalen. Størrelsen er et minimum for å kunne lagre nok ved og gass for hele barmarksesongen.

I henhold til pbl. § 19-2, første ledd, kan kommunen gi dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Forutsetningen for slik adgang som nevnt i første ledd, er imidlertid at «hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra (…) (ikke) blir vesentlig tilsidesatt» og at en samlet vurdering tilsier at fordelene med å gi dispensasjon er «klart større enn ulempene», jf. pbl. § 19-2, annet ledd. Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne innvilges.

En naturlig forståelse av ordlyden i pbl. § 19-2, andre ledd, tilsier at terskelen for dispensasjon skal være høy, noe som bekreftes i bestemmelsens forarbeider, jf. Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 242-243. Planene er gjenstand for en omfattende beslutningsprosess og omhandler konkrete forhold. En utstrakt dispensasjonsbruk vil over tid kunne undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag, og dispensasjoner bør som hovedregel unngås.

Dagens ordlyd i pbl. § 19-2 ble vedtatt med sikte på en innstramming av dispensasjonsadgangen. Det vil normalt ikke være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra, fortsatt gjør seg gjeldende med styrke. På den annen side understrekes det imidlertid i forarbeidene at man ved anvendelsen av litt eldre planer må se hen til en hensiktsmessig samfunnsutvikling. Reelle hensyn tilsier også at man tolker disse planene med et visst skjønn, av hensyn til den samfunnsmessige utviklingen av gjeldende regelverk.

Det første spørsmålet blir om hensynet bak bestemmelsen blir «vesentlig tilsidesatt» som følge av dispensasjonen.
Hovedhensynet bak LNFR-formålet er å ivareta viktige natur- og landbruksområder for å sikre en bærekraftig utvikling. I lovens forarbeider (Ot.prp.nr. 32) fremgår det at denne betegnelsen «skal brukes for områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller som skal bli liggende som naturområder med spesiell betydning for friluftsliv».

Det omsøkte arealet er et tidligere opprettet bebygd feste med eksisterende bygningsmasse. Bygningsmassen er i så dårlig forfatning at det må rives og oppføres ny hytte og uthus.

Vi kan ikke se at oppføring av ny hytte på samme sted som eksisterende hytte står vil tilsidesette hensynet bak bestemmelsen.

Det neste spørsmålet blir om fordelene ved dispensasjonen er større enn ulempene.
Fordelen med å innvilge dispensasjon er at det vil kunne bygges en ny hytte som gjøres tilgjengelig for utleie for allmennheten. Når eksisterende hytte oppgis å være i så dårlig forfatning at den ikke kan restaureres, er det en fordel at det bygges en ny på samme sted. Vi kan ikke se noen ulemper med dette.

Fordelen anses med dette å være større enn fordelene.

De kumulative vilkårene for å kunne innvilge dispensasjon er oppfylt.

VEDTAK:
Med hjemmel i pbl. § 19-2 innvilges det dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Begrunnelse og vurdering er gitt ovenfor.

Med hjemmel i pbl. § 20-3, og vedtatte delegasjonsbestemmelser, godkjennes søknad om tillatelse til tiltak under følgende forutsetninger:

- Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med plan- og bygningsloven, med gjeldende forskrifter og vedtekter.
- Tiltaket godkjennes plassert i tiltaksklasse: 1

Erklæring om ansvarsrett:
Følgende ansvarsretter er erklært:

Foretak	Org.nr.	Funksjon	Ansvarsområde
AS Værdalsbruket	920082165	PRO UTF	Prosjektering av gravearbeider og pilarer Prosjektering av ildsted og pipe Gjennomføring av gravearbeid samt montering av pilarer Montering av ildsted og pipe
Øverbygg AS		PRO UTF	Konstruksjonssikkerhet bygning Produksjon av tømmerkasse samt tømrerarbeider

Plassering på eiendommen:
Plassering godkjennes som omsøkt, jf. plan- og bygningsloven § 29-4.

Merknader/orientering:
Tillatelsen taper sin gyldighet hvis arbeidet ikke er igangsatt innen 3 år. Det samme gjelder hvis arbeidet innstilles i lengre tid enn 2 år, jf. plan- og bygningsloven § 21-9.

Vedtaket kan påklages i henhold til forvaltningsloven § 28. Det er tre ukers klagefrist fra det tidspunkt vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven § 29.

Faktura for saksbehandling vil bli ettersendt, jf. plan- og bygningsloven § 33-1.

Med hilsen

Hanne Sende
Saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

Kopi til:

Svenn-Erik Grankvist

Anne Lovise Liaklev

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nord

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 99 59 86 20
73199382
E-post:
steinar.bach@naturporten.no
http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella

VÆRDALSBRUKET AS
Smålandsvegen 25
7660 VUKU

Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Eirik Sønstevold	2023/1769	2023/2175 (Verdal komm.)	08.06.2023

Vedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Vedtak

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m^2 og uthus på 6 m^2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m^2-BYA og 10,7 m^2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens § 28 er det klagerett på vedtaket.

Eventuell klage skal stiles til:
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim.

Eventuell klage skal sendes til:
Nasjonalparkstyret v/Nasjonalparkforvalter, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Frist: - innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Eirik Sønstevold
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg
1 Saksframlegg med vedtak
(VEDLEGG)

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
VERDAL KOMMUNE	Postboks 24	7651	VERDAL

(KOPITILTABELL)

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0 **Saksbehandler:** Eirik Sønstevold **Dato:** 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	23/2023	05.06.2023

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Saksprotokoll fra møte 05.06.2023 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Behandling

-

Vedtak

Forvalters innstilling vedtatt (5-3).

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m^2 og uthus på 6 m^2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m^2-BYA og 10,7 m^2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. **Oversendelsesbrev til Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne Nasjonalparkstyre - 200 1 205 Tverråkroken 1.pdf**
2. **F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf**
3. **E-4 Tegning uthus.pdf**
4. **E-1 Fasader og perspektivtegninger.pdf**
5. **D-1 Oversikt 1000.pdf**
6. **D-2 Terrengsnitt og fasader.pdf**
7. **D-1.1 Situasjonsplan og kart.pdf**

Saksopplysninger

Verdal kommune har i brev 17.04.23 videresendt søknad fra Værdalsbruket. Kommunen opplyser at de har behandlet og innvilget riving av eksisterende hytte og uthus, mens de avventer behandling av byggesøknaden til den er behandlet i nasjonalparkstyret.

Værdalsbruket søker om dispensasjon til å rive eksisterende hytte og uthus på 23 m^2-BYA og 6 m^2-BYA og bygge ny hytte og uthus på 45,5 m^2-BYA og 10 m^2 reisverk (tilsvarer 10,7 m^2-BYA). Dette tilsvarer en samlet økning av BYA på 27,2 m^2/193 %. Eksisterende hytte er i såpass dårlig forfatning at restaurering er uaktuelt da det er råteproblemer og fyringsforbud. Størrelsen på hytta gjør den uegnet som utleiehytte. I matrikkelen er hytta registrert som skogs- og utmarkskoie gamme på 27 m^2-BYA og uthuset er registrert som garasjeuthus anneks til fritidsbolig på 10 m^2-BYA.

Den omsøkte nye hytte er av samme stil som Værdalsbrukets andre utleiehytter, altså tømmerhytte levert av Øverbygg. Det omsøkte nye uthuset er identisk med uthuset som det tidligere er gitt tillatelse til på Lakevassbu og Storbekkdalen. Uthuset på Lakevassbu er av SNO målt til å være 10,7 m^2-BYA.

Værdalsbruket oppgir i søknaden at de er inneforstått med at en økning fra 23 m^2 til 45,5 m^2-BYA er langt over 30 % økning og 10 m^2 økning. Det vises til tidligere byggesøknader der det er lagt vekt på at antallet hytter i nasjonalparken ikke øker, samt at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten. Størrelsen på hytta er begrenset så godt det lar seg gjøre samtidig som man ivaretar hensynet til hytta og funksjonaliteten med plass til 4-5 personer. *Med den omsøkte utvidelsen opprettholdes antall bygninger i nasjonalparken samtidig som man øker tilbudet til allmennheten ved at den gjøres tilgjengelig for alle. Ø*kningen for uthuset ønskes av praktiske årsaker og oppbevaring av nok gass og ved for hele barmarkssesongen.

Hjemmelsgrunnlag

Miljødirektoratet har i klagesak om Lakevassbu datert 04.02.2015 stadfestet at nybygg av denne karakter ikke har hjemmel i verneforskriften, og søknaden om nybygg må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48.

Nml § 48 inneholder 3 alternativer; (1) dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, (2) dersom sikkerhetshensyn gjør det nødvendig eller (3) dersom hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det er første alternativ som er aktuell i denne saken. Alternativet har to vilkår, som begge må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon; dersom det (1*) ikke strider mot vernevedtakets formål*, og (2) *ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*. Dersom begge vilkår er oppfylt kan det vurderes om det skal gis dispensasjon. Nml § 48 er en kan-

bestemmelse, som betyr at det ikke er en automatikk i at dispensasjon gis selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Bygget er registrert som skogs- og utmarkskoie gamme i matrikkelen, men nasjonalparkstyret har ikke myndighet til å regulere bruksendring av bygg.

Den ulovsfestede vilkårslæren gir forvaltningsmyndigheten anledning til å sette vilkår uten at det er hjemlet i lov.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forvaltningsplan

Kapittel 6 – Hytter og byggevirksomhet generelt:
Eksiterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging av byggevirksomhet, generelt:
a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
c) For all byggevirksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer of oppfølging av byggevirksomhet, turisthytter:
a) Turisthyttene i verneområdene skal holde en enkel standard. Utvidelser eller ombygginger skal være forankret i annet lovverk.
b) Behov for økt overnattingskapasitet gjennom turistforeningens virksomhet i nasjonalparken bør dekkes gjennom bruk av eksisterende overnattingsmuligheter og utleiehytter.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:
Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra

verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Naturmangfoldloven

Jf. Nml § 7 skal prinsippene i nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden.

Nml § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Det foreligger ikke opplysninger i register (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem. Oppføring av de nye bygningene skal skje på tilnærmet samme sted som tidligere, og det legges til grunn at tiltaket ikke vil stride mot formålet med vernet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det legges dermed til grunn at kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) er tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet (nml § 9) tillegges derfor mindre vekt.

Nml § 10 omfatter økosystemtilnærming og samlet belastning.

Nml § 11 gjelder prinsippet om at forurenser betaler. Dette betyr at dersom det skjer skade på naturmangfoldet som går utover det tillatelsen gir, skal miljøforringelsen påkostes tiltakshaver.

Nml § 12 innebærer at tiltaket skal baseres på miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dette betyr også at forvaltningen finner fram til løsninger som er til det beste for samfunnet.

Vurdering

Tiltaket vil kunne medføre en viss økning i ferdselen i området, men ikke i et slikt omfang at det vil kunne forringe artsmangfoldet eller natugrunnlaget for uttøvelsen av reindrift. Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene eller verneformålet i mer negativ retning enn nåværende hytte. Tiltaket vil heller fremme verneformålet og være i tråd med besøksstrategien for nasjonalparken. Hytta ligger langs stien fra Vera til Skjækerdalshytta, ca 8 km fra hovedinnfallsporten på Vera. Hytta ligger dessuten like innenfor nasjonalparkgrensen, og vil sånn sett være et enklere turmål for folk som vil oppsøke nasjonalparken. Nasjonalparkforvalter vurderer derfor at tiltaket vil bidra til utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, uten at det stimulerer til ferdsel i avsidesliggende eller sårbare områder av nasjonalparken. Dessuten vil ikke tiltaket bidra til flere bygg eller at nasjonalparkens grad av urørthet trues. Altså vil tiltaket være i tråd med verneformålet og gjeldende besøksstrategi, og vilkårene i nml § 48 er oppfylt. Ettersom det er lagt til grunn for innstillingen at hytta skal være allmenn tilgjengelig, settes det vilkår om at hytta ikke kan leies ut i lengre perioder f.eks. åremål.

Dette er en utleiehytte som er åpen for allmenheten, og bruk og behov for lagring er større sammenliknet med f.eks. private hytter. Det er vektlagt at hytta vil være tilgjengelig for allmennheten og ikke en begrenset gruppe. I klagesak fra 04.02.2015 om riving og nybygging av en annen hytte i regi av Værdalsbruket stadfester Miljødirektoratet at det er *lagt særlig vekt på at tillatelsen ikke fører til et økt antall bygninger i verneområdet, og at det er en utleiehytte som er åpen for allmenheten*. Det er få utleiehytter, grunneiere og

næringsaktører innenfor nasjonalparken. Tillatelsen vil derfor etter nasjonalparkforvalters syn ikke skape presedens som truer nasjonalparkens formål.

Det er satt som vilkår at uthuset ikke skal isoleres for å sikre uthuset fyller sitt formål og ikke fungerer som overnattingsværelse. For torv på taket bør det brukes lokal torv for å unngå risikoen for spredning eller innføring av fremmede arter. Kanter ved torvuttaket skal slettes eller utjevnes, dette er for å unngå ansamling av vann og stimulere til raskest mulig gjengroing.

I forvaltningsplanen står det beskrevet at man må regne med justeringer og tilpasninger med tiden. Det vurderes at tiltaket er i tråd med denne beskrivelsen. Det står også at *Mindre utvidelse regnes som inntil 30 % av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m²*. Basert på at det er nevnt *mindre* utvidelse antyder det at denne beskrivelsen viser til § 3 pkt. 1.3 d. i verneforskriften, om *Ombygging og mindre utvidelse*. Dette tiltaket vurderes etter etter nml § 48, og er derfor ikke begrenset til en minder utvidelse så lenge man oppfyller vilkårene i nml § 48. Likevel skal det sies at nasjonalparkforvalter anser det som hensiktsmessig at det tillates en slik utvidelse av byggstørrelsen utover 30 % og 10 m² ettersom det er snakk om en utleiehytte som skal være tilgjengelig for allmennheten, noe som gir mer behov for f.eks. oppbevaring og sengeplass.

I forvaltningsplanen står det at man skal følge definisjonene som ble benyttet i plan- og bygningsloven ved vernetidspunktet. Det er vanskelig å finne hvordan definisjonene for dette var i 2004. Men de siste års erfaringer tilsier at det bør benyttes bebygd areal (BYA) slik det måles i dag, etter utvendig kledning/panel. Det er dette som gir arealet som opptar marka i tillegg til at det er enkelt for oppsynsmyndigheten å kontrollere byggets størrelse.

Etter en helhetsvurdering av omsøkte tiltak og effektene tiltaket vil kunne ha for verneverdiene har nasjonalparkforvalter kommet til at det er hjemmel for å gi tillatelse til tiltaket med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Søknaden innvilges med nevnte vilkår.

Geir Håvard Hjelde

Hjellan 146/1, setereier på Harbakvollen

Juldal allmenning 200/1 Verdal

Vuku 25.juni 2023

Miljødirektoratet,

Postboks 5672 Torgarden,

7485 Trondheim.

Klage på *«Saksframlegg-Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark-Verdal kommune 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1-Værdalsbruket»*

Min eiendom har omfattende rettigheter til seter, beite, slått, jakt, fiske, motorisert ferdsel, gjerdefang og tømmer etc innenfor Juldals allmenning 200/1 i Verdal kommune. Disse rettighetene er hjemlet i allmenningsrett, alders tids bruk, hevd og kjøpekontrakten mellom Verdal kommune og Værdalsbruket 26.april 1912, godkjent av Storting og Regjering ved kgl.res 15.mai 1912.

I saksframleggets underpunkt *Vurdering* skriver nasjonalparkforvalter:

«Tiltaket vil kunne medføre en viss økning i ferdselen i området, men ikke i et slikt omfang at det vil kunne forringe artsmangfoldet eller natugrunnlaget for uttøvelsen av reindrift.»

Dette er i realiteten er bruksendring fra en skogskoie, som har vært utleid på åremål til lokale småviltjegere, til en dobbelt så stor utleiehytte for allmennheten. Tilsvarende bruksendring ble gjort med høybua til den allmenningsberettigede gården Ørtugen i Skjækerdalen. En sterk antagelse er at dette forringer artsmangfoldet i denne delen av allmenningen og dermed nasjonalparken. Dette gjelder generelt det jaktbare småviltet, og spesielt lirypebestanden i en relativt stor omkrets rundt utleiehyttene. Det samme vil skje rundt Tverråkroken. Når småviltjakta blir utleid i perioder på 4 og 4 dager med 4-5 jegere vil dette naturlig nok føre til et mye større uttak av liryper sammenlignet med en åremålshytte med de samme lokale jegerne med årlig maksimalt fastsatt uttak av ryper. Dette vil forringe artsmangfoldet og dermed også min rett til småviltjakt som tilligger eiendommen Hjellan 146/1.

Videre fremgår det av nasjonalparkforvalters vurdering:

«*Tillatelsen vil derfor etter nasjonalparkforvalters syn ikke skape presedens som truer nasjonalparkens formål….Etter en helhetsvurdering av omsøkte tiltak og effektene tiltaket vil kunne ha for verneverdiene har nasjonalparkforvalter kommet til at det er hjemmel for å gi tillatelse til tiltaket med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Søknaden innvilges med nevnte vilkår.»*

Undertegnede kan ikke forstå noe annet enn at dette vil kunne skape en presedens som truer nasjonalparkens formål. Vilkåret for dispensasjon er ikke oppfylt fordi dette er klart i strid med formålet for vernet.

Hilsen

Geir Håvard Hjelde

Fra: Geir Håvard Hjelde[geihje@trondelagfylke.no]
Sendt: 27.06.2023 11:43:07
Til: Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Geir Håvard Hjelde[geihje@trondelagfylke.no];
Tittel: Klage Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

---

Se vedlagte klage.

Jeg legger også ved epost sftlpost@statsforvalteren.no da det ikke fremgikk av saksframlegget hvor klagen skulle stiles til.
Klagen er dermed rettidig.

Hilsen
Geir Håvard Hjelde
Hjellan 146/1
Vuku

From: "Geir Håvard Hjelde" <geihje@trondelagfylke.no>
Sent: Mon, 26 Jun 2023 21:12:53 +0000
To: "Postmottak SFTL" <sftlpost@statsforvalteren.no>
Cc: "Geir Håvard Hjelde" <geihje@trondelagfylke.no>
Subject: Klage saksframlegg Tverråkroken Juldals allmenning 200/1 Verdal kommune

Hei, undertegnede vil sende inn en klage på

«Saksframlegg-Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark-Verdal kommune 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1-Værdalsbruket»

Klagen er ferdig, men det fremgår ikke av saksframlegget hvor denne skal sendes til.
Hvor skal den sendes?

Med vennlig hilsen
Geir Håvard Hjelde

Fra: Hanne-Lena Wilks[hl.wilks@hotmail.com]
Sendt: 27.06.2023 10:40:44
Til: Strand, Sigbjørn;Sønstevold,
Eirik;'post@miljodir.no'[sigbjorn.strand@statsforvalteren.no;Eirik.sonstevold@statsforvalteren.no;post@miljodir.no]
Tittel: Klage Tverråkroken utvalgssak 23/2023

Vedlagt klage på oppføring av ny hytte Tverråkroken - Verdal, sak 23/2023

For Skæhkere sijte
Hanne-Lena Wilks

Til

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
v/Nasjonalparkforvalter
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Klage på vedtak

Viser til vedtak 5.6.23 i sak 23/2023.

Nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til riving av eksisterende skog-/utmarkskoie uten utleiemulighet, og tillater oppføring av ny hytte for utleie innenfor nasjonalparken i et uberørt område av parken hvor ferdsel og aktivitet i dag er begrenset.

Skæhkere sijte påklager vedtaket. Før nasjonalparkstyrets behandling av klagen ber vi om at det gjennomføres konsultasjon med sijten etter prinsippene i samelovens kapittel 4. Skæhkere sijte finner at vedtaket er i strid med verneforskriftens. Vi finner ikke støtte for å dispensere fra verneforskriften i dette tilfellet hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien. I saksframlegget underspilles konsekvensen for vernet ved etableringen av en utleiehytte.

Bakgrunnen for at denne saken opptar er av hensynet til vår reindrift i nasjonalparken. Nasjonalparken utgjør størstedelen av våre beiteområder, spesielt vår, sommer og høst. Utleiehytta vil ligge i et uberørt område av nasjonalparken. Nasjonalparken har stor aktivitet fra vest (Skjækervatnet og Skjækerhatten) og fra nord (Roktdalen, Ismenningen og Grønningen). Forsterket aktivitet i sør reduserer reinens mulighet til å benytte beiteområdene fleksibelt ut fra vær og beiteforhold gjennom året. Spesielt den nye utleiehyttas beliggenhet tett opp til kalvingsland er svært uheldig.

Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, fire av disse er utleiehytter. Hytta ved Tverråkroken var ikke en av disse i 2007, jfr. tabell 5 på side 29 i forvaltningsplanen. Hytta er heller ikke å finne på Verdalsbrukets hjemmeside blant utleiehytter de disponerer i dag. I eiendomsregisteret er hyttas bruksformål registrert som skog- /utmarkskoie, gamme. Den har altså ikke vært registrert for formålet frem til i dag og heller ikke vært benyttet til kommersielt utleie. Vi oppfatter at Verdalsbruket gis tillatelse til etablering av en ny utleiehytte innenfor Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark med dette vedtaket. En ny utleiehytte vil øke ferdselen i en del av nasjonalparken som har lite ferdsel i dag.

Selv om vernemyndigheten ikke har myndighet til å godkjenne en bruksendring av bygget, er det oppsiktsvekkende at det gis tillatelse til et tiltak etter verneforskriften som ville vært svært vanskelig å få gjennomført i et lignende område etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Til orientering vil vi be om konsultasjon med Verdal kommune i denne saken når de skal behandle søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Skæhkere sijte påklager derfor nasjonalparkstyrets vedtak i sak 23/2023 av 5.6.23. Klagen begrunnes med at vedtaket tillater oppføring av en ny utleiehytte i et sårbart område i nasjonalparken. Utleiehytta som vil få negative konsekvenser for blant annet reindriften i Skæhkere sijte.

Begrunnelse:

- Tverrådalen trekkes fram som et av seks særdeles viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken (Verneforskriftens § 2). At Tverrådalen trekkes frem i formålsparagrafen i verneforskriften er ikke vurdert i saksframlegget.
- Eksisterende hytte var ikke registrert til formålet ved vernetidspunktet av Værdalsbruket. Godkjenning av en ny utleiehytte mener vi er feil bruk av naturmangfoldlovens § 48
- I saken undervurderes konsekvensene for verneverdiene ved etableringen av en ny turisthytte. Vi finner ikke belegg hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien for å legge til rette for økt ferdsel inn i denne delen av nasjonalparken. Vi viser til forvaltningsplanens pkt. 6.2. (bokstavene b, d, f og g) og besøksstrategiens kapittel 2.3 *Den tradisjonelle bruken*.

Vi ber videre om å bli konsultert i saken før behandlingen av klagen.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Snåsa 27.juni 2023

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 81 35 73 19 93 87
E-post: stsig@statsforvalteren.no
http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella

AS VÆRDALSBRUKET
Smålandsvegen 25
7660 VUKU

Saksbehandler Hege Sæther Moen **Vår ref.** 2023/1769 **Deres ref.** **Dato** 30.06.2023

Orientering om mottatt klage på Nasjonalparkstyrets vedtak av 05.06.2023 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Det vises til søknad av 17.04.2023 om riving og oppføring av ny hytte og uthus ved Tverråkroken. Saken ble behandlet av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre i møte den 05.06.2023 som NP sak 23/2023. Styrets vedtak ble kunngjort dere og lagt ut på Miljøvedtaksregisteret den 08.06.2023.

Vi har nå mottatt to klager på styrets vedtak. Klagene er vedlagt her, slik at dere har mulighet til å komme med innspill til klagen til forvaltningsmyndigheten. Jeg ber om at det blir gjort innen 17. juli 2023.

Det er også kommet innspill / uttale fra Kulturminnemyndighet til saken. Denne kom etter at styret hadde saken til førstegangsbehandling.

Det ventes at klagene vil bli behandlet i nasjonalparkstyrets møte den 14.-15. august 2023.

Da nasjonalparkforvalter som var opprinnelig saksbehandler i denne saken har gått over i ny stilling vil jeg være den som forbereder klagen til nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg
1 Geir Håvard Hjelde - klage Tverråkroken
2 Skæhkere sijte - Klage på vedtak Tverråkroken.docx

Mottakere:
VERDAL KOMMUNE
Skæhkere sijte
Geir Håvard Hjelde
Hanne Lena Wilks
(KOPITILTABELL)

Geir Håvard Hjelde

Hjellan 146/1, setereier på Harbakvollen

Juldal allmenning 200/1 Verdal

Vuku 25.juni 2023

Miljødirektoratet,

Postboks 5672 Torgarden,

7485 Trondheim.

Klage på *«Saksframlegg-Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark-Verdal kommune 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1-Værdalsbruket»*

Min eiendom har omfattende rettigheter til seter, beite, slått, jakt, fiske, motorisert ferdsel, gjerdefang og tømmer etc innenfor Juldals allmenning 200/1 i Verdal kommune. Disse rettighetene er hjemlet i allmenningsrett, alders tids bruk, hevd og kjøpekontrakten mellom Verdal kommune og Værdalsbruket 26.april 1912, godkjent av Storting og Regjering ved kgl.res 15.mai 1912.

I saksframleggets underpunkt *Vurdering* skriver nasjonalparkforvalter:

«Tiltaket vil kunne medføre en viss økning i ferdselen i området, men ikke i et slikt omfang at det vil kunne forringe artsmangfoldet eller natugrunnlaget for uttøvelsen av reindrift.»

Dette er i realiteten er bruksendring fra en skogskoie, som har vært utleid på åremål til lokale småviltjegere, til en dobbelt så stor utleiehytte for allmennheten. Tilsvarende bruksendring ble gjort med høybua til den allmenningsberettigede gården Ørtugen i Skjækerdalen. En sterk antagelse er at dette forringer artsmangfoldet i denne delen av allmenningen og dermed nasjonalparken. Dette gjelder generelt det jaktbare småviltet, og spesielt lirypebestanden i en relativt stor omkrets rundt utleiehyttene. Det samme vil skje rundt Tverråkroken. Når småviltjakta blir utleid i perioder på 4 og 4 dager med 4-5 jegere vil dette naturlig nok føre til et mye større uttak av liryper sammenlignet med en åremålshytte med de samme lokale jegerne med årlig maksimalt fastsatt uttak av ryper. Dette vil forringe artsmangfoldet og dermed også min rett til småviltjakt som tilligger eiendommen Hjellan 146/1.

Videre fremgår det av nasjonalparkforvalters vurdering:

«*Tillatelsen vil derfor etter nasjonalparkforvalters syn ikke skape presedens som truer nasjonalparkens formål….Etter en helhetsvurdering av omsøkte tiltak og effektene tiltaket vil kunne ha for verneverdiene har nasjonalparkforvalter kommet til at det er hjemmel for å gi tillatelse til tiltaket med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Søknaden innvilges med nevnte vilkår.»*

Undertegnede kan ikke forstå noe annet enn at dette vil kunne skape en presedens som truer nasjonalparkens formål. Vilkåret for dispensasjon er ikke oppfylt fordi dette er klart i strid med formålet for vernet.

Hilsen

Geir Håvard Hjelde

Til

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
v/Nasjonalparkforvalter
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Klage på vedtak

Viser til vedtak 5.6.23 i sak 23/2023.

Nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til riving av eksisterende skog-/utmarkskoie uten utleiemulighet, og tillater oppføring av ny hytte for utleie innenfor nasjonalparken i et uberørt område av parken hvor ferdsel og aktivitet i dag er begrenset.

Skæhkere sijte påklager vedtaket. Før nasjonalparkstyrets behandling av klagen ber vi om at det gjennomføres konsultasjon med sijten etter prinsippene i samelovens kapittel 4. Skæhkere sijte finner at vedtaket er i strid med verneforskriftens. Vi finner ikke støtte for å dispensere fra verneforskriften i dette tilfellet hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien. I saksframlegget underspilles konsekvensen for vernet ved etableringen av en utleiehytte.

Bakgrunnen for at denne saken opptar er av hensynet til vår reindrift i nasjonalparken. Nasjonalparken utgjør størstedelen av våre beiteområder, spesielt vår, sommer og høst. Utleiehytta vil ligge i et uberørt område av nasjonalparken. Nasjonalparken har stor aktivitet fra vest (Skjækervatnet og Skjækerhatten) og fra nord (Roktdalen, Ismenningen og Grønningen). Forsterket aktivitet i sør reduserer reinens mulighet til å benytte beiteområdene fleksibelt ut fra vær og beiteforhold gjennom året. Spesielt den nye utleiehyttas beliggenhet tett opp til kalvingsland er svært uheldig.

Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, fire av disse er utleiehytter. Hytta ved Tverråkroken var ikke en av disse i 2007, jfr. tabell 5 på side 29 i forvaltningsplanen. Hytta er heller ikke å finne på Verdalsbrukets hjemmeside blant utleiehytter de disponerer i dag. I eiendomsregisteret er hyttas bruksformål registrert som skog- /utmarkskoie, gamme. Den har altså ikke vært registrert for formålet frem til i dag og heller ikke vært benyttet til kommersielt utleie. Vi oppfatter at Verdalsbruket gis tillatelse til etablering av en ny utleiehytte innenfor Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark med dette vedtaket. En ny utleiehytte vil øke ferdselen i en del av nasjonalparken som har lite ferdsel i dag.

Selv om vernemyndigheten ikke har myndighet til å godkjenne en bruksendring av bygget, er det oppsiktsvekkende at det gis tillatelse til et tiltak etter verneforskriften som ville vært svært vanskelig å få gjennomført i et lignende område etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Til orientering vil vi be om konsultasjon med Verdal kommune i denne saken når de skal behandle søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Skæhkere sijte påklager derfor nasjonalparkstyrets vedtak i sak 23/2023 av 5.6.23. Klagen begrunnes med at vedtaket tillater oppføring av en ny utleiehytte i et sårbart område i nasjonalparken. Utleiehytta som vil få negative konsekvenser for blant annet reindriften i Skæhkere sijte.

Begrunnelse:

- Tverrådalen trekkes fram som et av seks særdeles viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken (Verneforskriftens § 2). At Tverrådalen trekkes frem i formålsparagrafen i verneforskriften er ikke vurdert i saksframlegget.
- Eksisterende hytte var ikke registrert til formålet ved vernetidspunktet av Værdalsbruket. Godkjenning av en ny utleiehytte mener vi er feil bruk av naturmangfoldlovens § 48
- I saken undervurderes konsekvensene for verneverdiene ved etableringen av en ny turisthytte. Vi finner ikke belegg hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien for å legge til rette for økt ferdsel inn i denne delen av nasjonalparken. Vi viser til forvaltningsplanens pkt. 6.2. (bokstavene b, d, f og g) og besøksstrategiens kapittel 2.3 *Den tradisjonelle bruken*.

Vi ber videre om å bli konsultert i saken før behandlingen av klagen.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Snåsa 27.juni 2023

Fra: Hauke Haupts[hauha@trondelagfylke.no]
Sendt: 09.06.2023 10:13:57
Til: Strand, Sigbjørn;Postmottak
SFTL[sigbjorn.strand@statsforvalteren.no;sftlpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Foreløpig svar - forespørsel om kulturminnefaglig vurdering - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

---

Vi viser til deres henvendelse.
Henvendelsen er av vår arkivseksjon journalført den 24.05.2023.
Nasjonalparkforvalter har satt en uvanlig kort svarfrist uten å begrunne det.
Vi har ikke hatt anledning til å svare ut henvendelsen før i dag, men er godt innenfor tre ukers fristen for midlertidig eller foreløpig svar.

Saken er for dårlig opplyst.
Det mangler nødvendig dokumentasjon som er bilder, kulturhistorie og opplysninger om bruksverdi som knytter seg til tilstanden.
Det vi så langt har klart å tolke er at hytta er ikke stor nok til bruk som ønsket av søker, som står for dispensasjonen, nybygging og riving betinger.
Hytta med uthus skal være bygget i 1971. Dette betyr at hytta er over 50 år gammel.
Byantikvaren i Trondheim setter en minste alder på 40 år for 20 århundre kulturarv, men det er ingen fast grense jf. kulturminneloven.
Vedlagt en fredet hytte etter kulturminneloven som ble valgt ut i 2009.
Dette dokumentet kan være veiledende for søker hvilken informasjon vi behøver for å komme med et faglig råd og vurdering.
Vi forutsetter at forskriften for et vernet areal som er her berørt medfører varsomhet og at saken blir så godt opplyst som mulig.
På nåværende tidspunkt på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget vi har, vil vi sterkt anmode om å bevare bygningene og utarbeide en plan for en utvidelse som tilfredsstiller eiers behov og for at hytta som mulig bevaringsverdig kulturminne bevarer sin bruksverdi.

Vi ber om at det etterlyste kunnskapsgrunnlaget sendes oss.
Dette innebærer til vanlig en tilstandsanalyse etter NS 16096 for freda og verneverdige kulturminner.

Med vennlig hilsen
Hauke Haupts

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Hauke Haupts
Seniorrådgiver
Seksjon kulturminner
hauha@trondelagfylke.no
74 17 51 71
74 17 40 00 (sentralbord)
www.trondelagfylke.no

VEDLEGG TIL FREDNINGSSAK

DOKUMENTASJON

Navn: Arentzbu
Adresse: Breheimen

Kommune: Luster

Kulturminneloven § 15 – fredning

Bildet viser to av de tre bygningene på Arentzbu. Til høyre ligger den gamle hovedhytta, til venstre sikringshytta. Den gamle steinbua ligger til høyre for hovedhytta, men er ikke synlig på bildet.

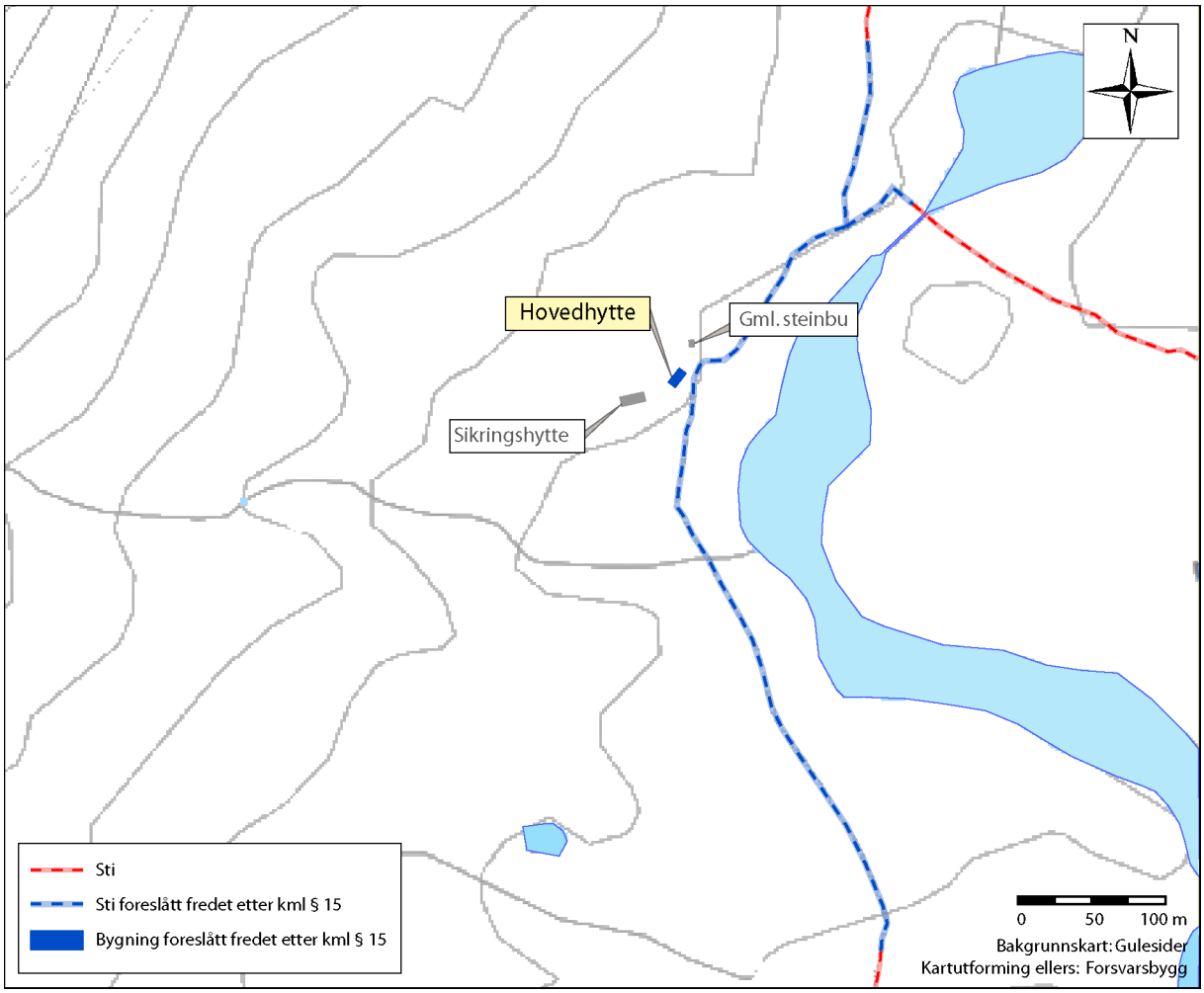
Dato: 8/5 -2009

Utarbeidet av Forsvarsbygg

Innhold:

Kart 2
Miljøbeskrivelse og geografisk plassering 2
Reguleringsstatus 5
Beskrivelse av fredningsobjektet 5
Bakgrunn: 5
Hovedhytte 9
Området for øvrig med Sikringshytte og steinbu 16
Historie 25
Lege Fr. Arentz legat 25
Den Norske Turistforenings historie 28
Bilder 32
Kilder 36

Kart

Kart over Arentzbu. Bygningen og den delen av stien som er foreslått fredet er merket med blått.

Miljøbeskrivelse og geografisk plassering

Arentzbu turisthytte ligger i Breheimen, et fjellområde som ligger mellom Jotunheimen og Jostedalsbreen. Breheimen avgrenses av Sognefjorden (Lustrafjorden) og Jostedalsbreen i sør og vest, mens Ottadalen og Strynefjellsveien skiller Breheimen fra Tafjordfjellene i nord. I øst er det Bøverdalen og Sognefjellsveien som avgrenser Breheimen frå Jotunheimen.

Den nordøstre delen av Breheimen er preget av fjelldaler med slake vidder mellom. Viddene stiger mot sørvest og ender i et høyfjellsmassiv mot det sentrale vannskillet. I dette fjellmassivet finner man et titalls topper høyere enn 2000 meter. Mot Lustrafjorden i sørvest er dalene dypere og hele landskapet mer oppdelt og variert.

Med kart og litt fantasi kan Lustrafjorden minne om en ørnefot med Dalsdalen, Mørkrisdalen og Fortunsdalen som skarpe klør inn i Breheimen. Her har elvene og breene arbeidet seg effektivt ned i den myke berggrunnen. Vassdragene har greiner inn til vannskillet, der de fanger opp smeltevann fra breene og gir elvene stor vannføring.

Navnet Breheimen ble først tatt i bruk etter andre verdenskrig, da det var behov for et samlende navn på dette fjellområdet. Og navnet må sies å være ganske passende: Omtrent en fjerdedel av arealet i Breheimen er dekket av isbreer, og syv av Norges tjue største isbreer ligger innenfor området. Men selv om breene er det mest karakteristiske trekket ved landskapet, er frodigheten i de

dype dalene vel så i øyenfallende som karrigheten på toppene. På varme sommerdager kan man oppleve et nesten tropisk klima i de blomstrende liene. Her vokser planter og trær seg mye større enn andre steder, og selv krevende plantearter finner fotfeste mellom de bratte fjellsidene.

Utsynet innover Breheimen fra toppen av Rausdalen. Foto: Sverre A. Larssen, DNT

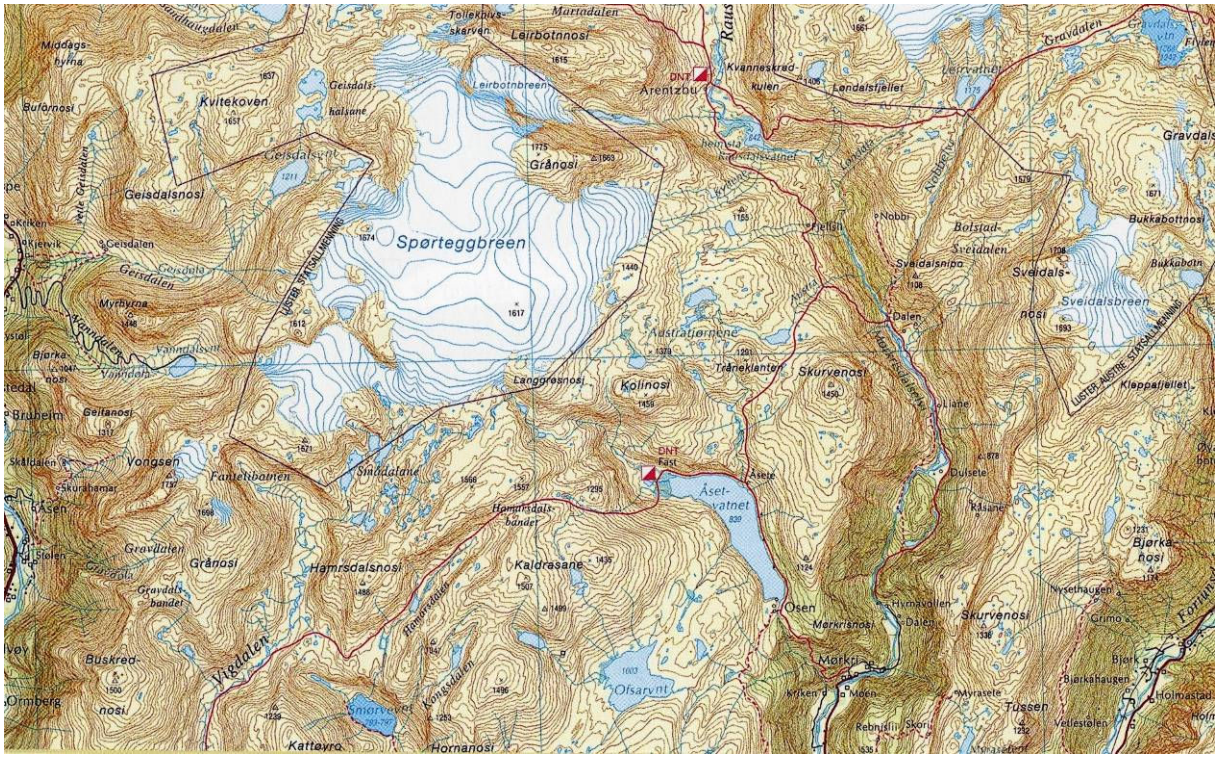
Spørteggbreen. Arentzbu ligger i dalen mellom varden og breen. Foto: Sverre A. Larssen, DNT

Mørkrisdalen. Foto: Sverre A. Larssen.

Rausdalen. Foto: Elias Bolstad

Fra DNTs turkart over Breheimen. Arentzbu ligger nordøst for Spørteggbreen. Foto: DNT.

Lengst inne i en av disse bratte, frodige dalene har Turistforeningen plassert sin selvbetjeningshytte Arentzbu. 870 meter over havet, i en liten fjelldal i fortsettelsen av den lange og kronglete Mørkrisdalen og midt mellom de to mektige isbreene Harbardsbreen og Spørteggbreen fant de en passende tomt. Arentzbu danner med sin lokalisering inngangsporten til Breheimen fra vest, og fra hytta har man direkte tilgang til et imponerende fjellområde preget av isbreer og totusenmetershøye fjelltopper.

Foto: Tine Mjølnerød, DNT.

Foto: Sverre A. Larssen

Den naturlige adkomsten til Arentzbu er å følge stien opp gjennom Mørkrisdalen fra Skjolden. Velger man denne adkomsten får man også den mest storslagne naturopplevelsen. Mørkrisdalen er ekstremt frodig, og landskapet har en særegen og villvakker skjønnhet som lett gjør inntrykk. Omkring 200 meter nordøst for turisthytta deler stien seg i to, der den ene fører til Nørstedalseter og den andre til Strongdalshytta. Det går også merkede ruter fra Fast, Styggevasshytta og Fåbergstølen.

Reguleringsstatus

Arentzbu turisthytte ligger i et uregulert område som på kommuneplanen er vist som LNF-område.

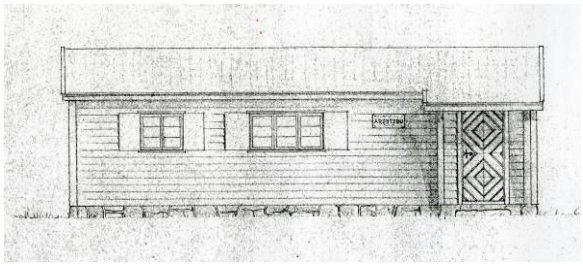
I Verneplan III for vassdrag som Stortinget vedtok i 1986 er Mørkrisdalselvi varig vernet mot kraftutbygging. Den største tilførselselva til Mørkrisdalselvi renner forbi Arentzbu og videre ned gjennom Mørkrisdalen.

Det har lenge vært planer om å etablere en nasjonalpark for Breheimen og Mørkrisdalen. I skrivende stund er det lagt fram et forslag til verneformer, grenser og forskrifter for nasjonalparken med tilhørende verneområde. I det framlagte forslaget ligger Arentzbu inne i den nye nasjonalparken, mens de gamle stølsområdene i Mørkrisdalen er vist som landskapsvernområde.

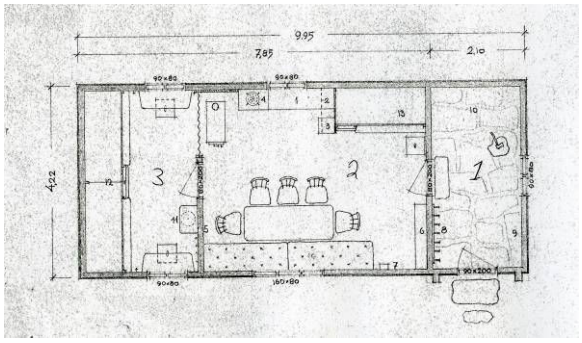
Beskrivelse av fredningsobjektet

BAKGRUNN:

Arentzbu ble bygget i 1956 etter at DNT hadde mottatt en stor pengegave fra Erik Arentz som skulle benyttes til å opprette et legat til minne om faren, legen og fjellvandreren Fredrik Arentz. Tegningene til Arentzbu ble laget av Carsten Brevig, og med enkelte justeringer har disse tegningene blitt brukt som

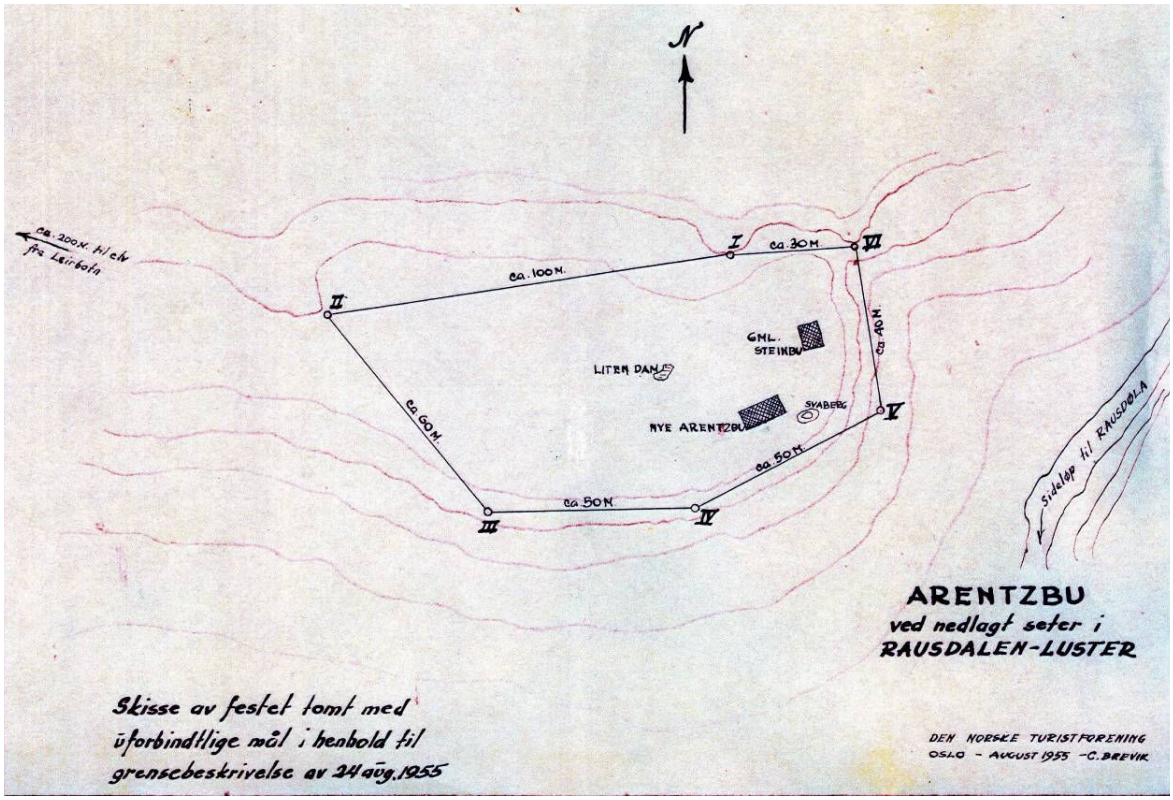
Arentzbu, fasade. Foto: DNTs arkiv (HSB)

Arentzbu, plan. Foto: DNTs arkiv (HSB)

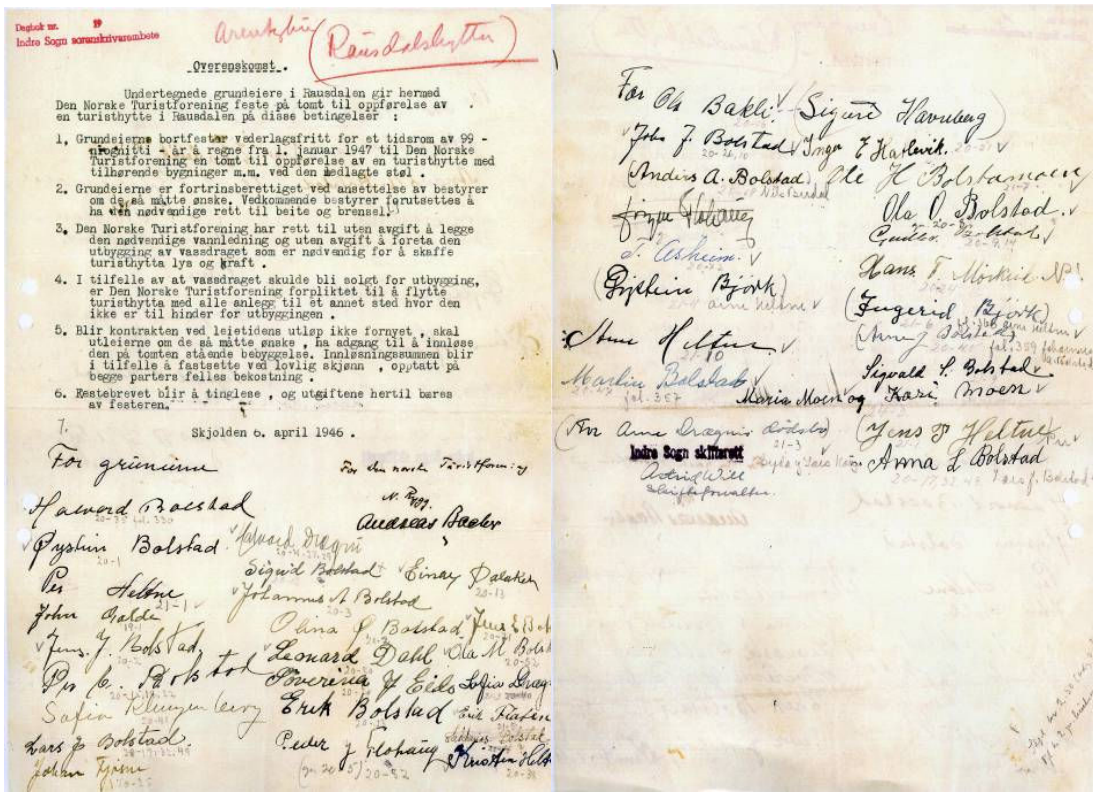
grunnlag for et stort antall nye ”arentzbuer” som senere er oppført. Både eksteriør, planløsning og inventar er blitt brukt som mal og forbilde i en slik grad at man kan si at Arentzbu var den første ”typehytta” i DNT .

På 1800-tallet skal det ha vært drevet seter på stedet der Arentzbu ble oppført, og fra denne perioden er det bevart en gammel steinbu som ligger ca 15 meter nordøst for turisthytta. Senere ble det også oppført et lite anneks som skulle ivareta kravet om sikringsbu eller ”nødhusvære”. Dette annekset er ved to anledninger blitt utvidet, slik at sikringsbua i dag utgjør den største bygningen på Arentzbu og også den med flest sengeplasser. Samtidig med oppføringen av hovedhytta ble det bygget en liten utedo på 1,1 *1,4 m med slakt pulttak og liggende panel, men i forbindelse med den siste utvidelsen av sikringshytta ble denne revet.

Tomtekart, Arentzbu, fra 1955. Foto: DNTs arkiv

Da Turistforeningen i mai 1954 mottok den storslåtte gaven fra Erik Arentz, hadde foreningen i flere år diskutert hvordan rutenettet i vestlige del av Breheimen kunne utvides. Tomta var utpekt, men det manglet penger til byggingen. Samtidig var det gjort et forsøk på å sette opp en tomtefesteavtale med grunneierne, men overensstemmelsen ble ikke tinglyst på grunn av uklarheter i grunn- og hjemmelsforhold.

Overenskomst.

Undertegnede grunneiere i Rausdalen gir hermed Den Norske Turistforening feste på tomt til oppførelse av en turisthytte i Rausdalen på disse betingelser:

1. Grunneierne bortfester vederlagsfritt for et tidsrom av 99 - nittini - år å regne fra 1. januar 1947 til Den Norske Turistforening en tomt til oppførelse av en turisthytte med tilhørende bygninger m.m. ved den nedlagte stöl.
2. Grunneierne er fortrinnsberettiget ved ansettelse av bestyrer om de så måtte ønske. Vedkommende bestyrer forutsettes å ha den nödvendige rett til beite og brensel.
3. Den Norske Turistforening har rett til uten avgift å legge den nödvendige vannledning og uten avgift å foreta den utbygging av vassdraget som er nödvendig for å skaffe turisthytta lys og kraft.
4. I tilfelle av at vassdraget skulde bli solgt for utbygging, er Den Norske Turistforening forpliktet til å flytte turisthytta med alle anlegg til et annet sted hvor den ikke er til hinder for utbyggingen.
5. Blir kontrakten ved leietidens utløp ikke fornyet, skal utleierne om de så måtte ønske, ha adgang til å innløse den på tomten stående bebyggelse. Innløsningssummen blir i tilfelle å fastsette ved lovlig skjönn, opptatt på begge parters felles bekostning.
6. Festebrevet blir å tinglese, og utgiftene hertil bæres av festeren.

Skjolden 6. april 1946.

For grunneierne

Halvard Bolstad
Pyrhin Bolstad
Per Helene
John Gjelde
Jens J. Bolstad
Per K. Bolstad
Sofie Klungberg
Hans J. Bolstad
Johan Tjøm

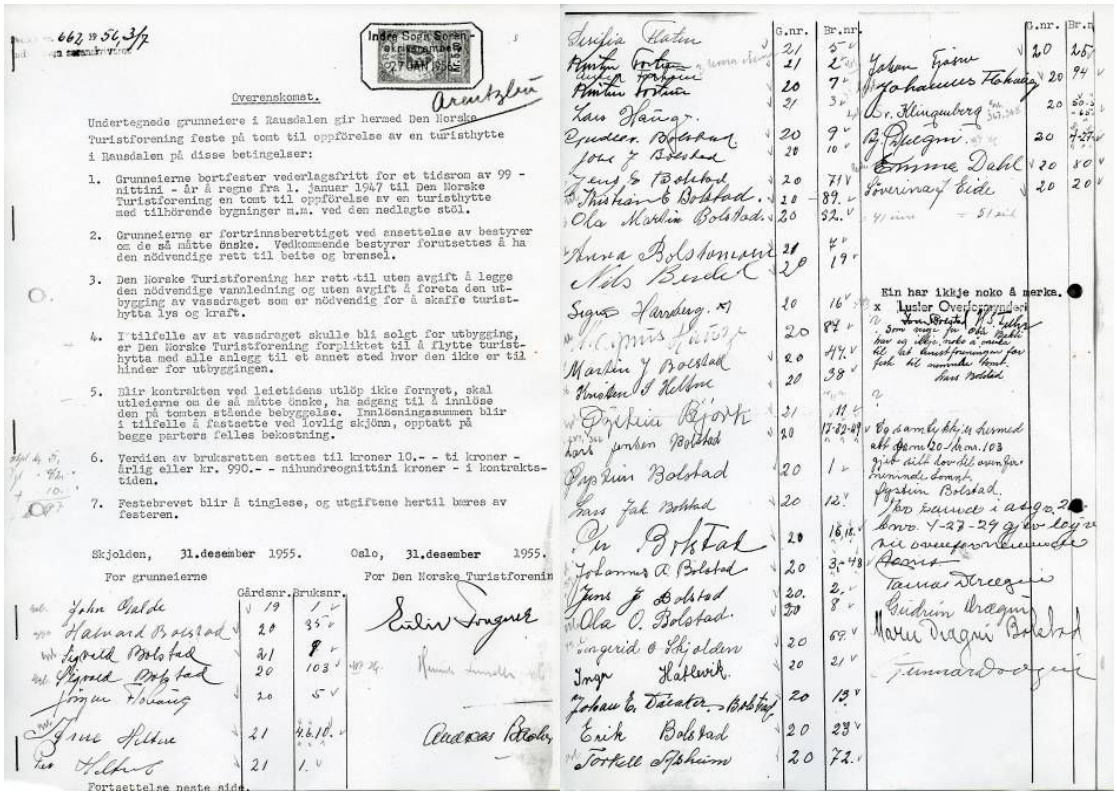
For Den norske Turistforening

Andreas Bakke

Sigurd Bolstad
Johannes A Bolstad
Oline J Bolstad
Leonard Dahl
Severina J Eide
Erik Bolstad
Peder J Hovang

For Ola Bakli
Sigurd Havnevig
John J. Bolstad
Inga T. Hatlevik
Andrias A. Bolstad
Ole K Bolstadmoen
Ola O. Bolstad
Gulen
Hans J. Mjelde
Sigrid P. Bolstad
Maria Moen
Kari Moen

For Anna Dragnes dödsbo
Indre Sogn skifterett
Jens P Heltne
Anna L Bolstad

Overenskomst.

Undertegnede grunneiere i Rausdalen gir hermed Den Norske Turistforening feste på tomt til oppførelse av en turisthytte i Rausdalen på disse betingelser:

1. Grunneierne bortfester vederlagsfritt for et tidsrom av 99 - nittini - år å regne fra 1. januar 1947 til Den Norske Turistforening en tomt til oppførelse av en turisthytte med tilhörende bygninger m.m. ved den nedlagte stöl.
2. Grunneierne er fortrinnsberettiget ved ansettelse av bestyrer om de så måtte ønske. Vedkommende bestyrer forutsettes å ha den nödvendige rett til beite og brensel.
3. Den Norske Turistforening har rett til uten avgift å legge den nödvendige vannledning og uten avgift å foreta den utbygging av vassdraget som er nödvendig for å skaffe turisthytta lys og kraft.
4. I tilfelle av at vassdraget skulle bli solgt for utbygging, er Den Norske Turistforening forpliktet til å flytte turisthytta med alle anlegg til et annet sted hvor den ikke er til hinder for utbyggingen.
5. Blir kontrakten ved leietidens utløp ikke fornyet, skal utleierne om de så måtte önske, ha adgang til å innlöse den på tomten stående bebyggelse. Innlösningssummen blir i tilfelle å fastsette ved lovlig skjönn, opptatt på begge parters felles bekostning.
6. Verdien av bruksretten settes til kroner 10.- - ti kroner - årlig eller kr. 990.- - nihundreognittini kroner - i kontraktstiden.
7. Festebrevet blir å tinglese, og utgiftene hertil bæres av festeren.

Skjolden, 31.desember 1955. Oslo, 31.desember 1955.

For grunneierne

	Gårdsnr.	Bruksnr.
John Gjelde	19	1
Halvard Bolstad	20	35
Sigvald Bolstad	21	8
Sigurd Bolstad	20	103
Jens Hovang	20	5
Jens Heltne	21	4 & 10
Per Heltne	21	1

Fortsettelse neste side.

For Den Norske Turistforening

Sulin Sogner

Andreas Bakke

	G.nr.	Br.nr.
Sofie Klatten	21	5
Pyrhin Bolstad	21	2
Pyrhin Bolstad	20	7
Per Helene	21	3
Hans Hovang		
Andreas A. Bolstad	20	9
Jens J. Bolstad	20	10
Jens P. Bolstad	20	71
Thorhanna Bolstad	20	89
Ola Martin Bolstad	20	52
Anna Bolstadmoen	21	4
Nils Bendik	20	19
Sigurd Havnevig	20	16
[illegible]	20	84
Martin J. Bolstad	20	47½
Thorhild Heltne	20	38
Pyrhin Bjørke	21	11
Hans Johan Bolstad	20	13-82-89
Pyrhin Bolstad	20	1
Hans Jak. Bolstad	20	12
Per Bolstad	20	16
Johannes A Bolstad	20	3-48
Jens J. Bolstad	20	2
Ola O. Bolstad	20	8
Ingerid O Skjolden	20	65
Inga Hatlevik	20	21
Johan E. Bolstad	20	13
Erik Bolstad	20	23
Torkell Sjöheim	20	72

	G.nr.	Br.nr.
Johan Tjøm	20	25
Johannes Hovang	20	94
Sofie Klungberg	20	50-3 - 65
Per Helene	20	7-27
Emma Dahl	20	80
Severina J. Eide	20	20

Ein har ikkje noko å merke.
x Lyster Overskommelsen
Som eiar av Ola Bakli har eg ikkje noko å merke til at turistforeningen fører hytte på nemnde grunn.
Hans Bolstad

Eg undertekn. skj. er herved ikkje imot at Den Norske Turistforening fører hytte på nemnde grunn.
Pyrhin Bolstad.

For Sigurd Bolstad i Aalga
Innv. Y-27-29 gir eg ikke noko å merke til overenskomsten.
Hans

Gudrun Dragnes
Maria Dragnes Bolstad
Leonard Dragnes

Eiendomsforholdene er kompliserte. Tomtefesteavtale fra 1946 (øverst) og fra 1955 (nederst). Foto: DNTs arkiv

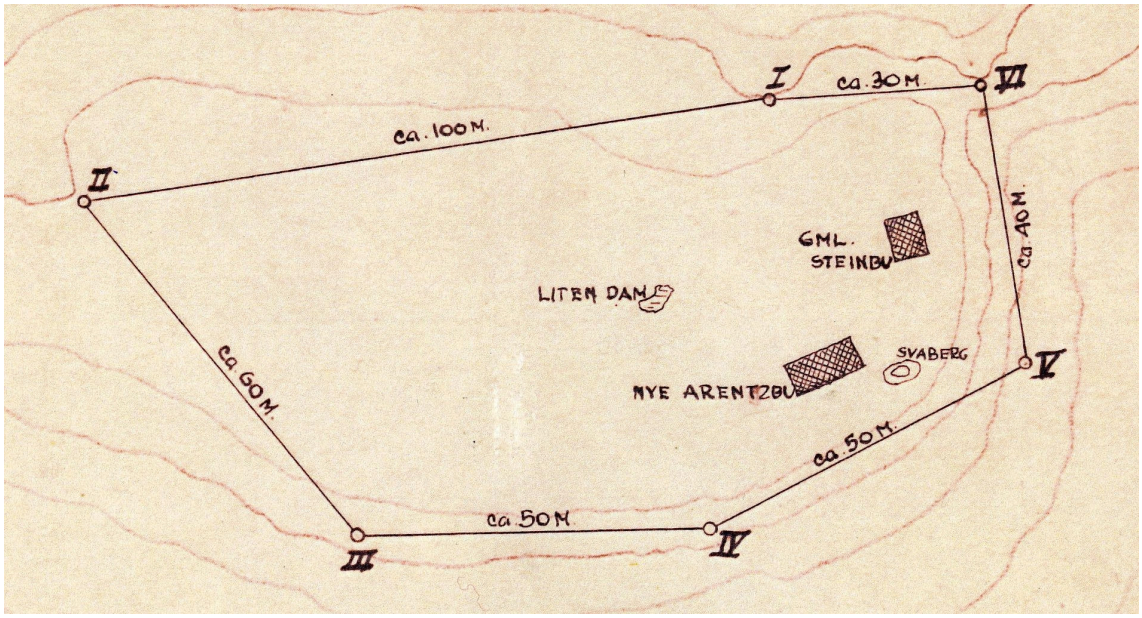
Liten tilgang på midler var for øvrig symptomatisk på den situasjon som preget Turistforeningen og resten av det norske samfunnet i etterkrigsårene, og legatet må ha blitt oppfattet som håndsrekning fra skjebnen. Da legatet var etablert i juni 1954 var det i hvert fall liten tvil om hvor den første hytta skulle bygges. Legatet bar Lege Fr. Arentz navn og Breheimen hadde vært Fredrik Arentz kjæreste og mest besøkte fjellområde. Like naturlig var det at den nye hytta måtte få navnet Arentzbu.

Allerede i oktober 1954 - samme år som legatet ble opprettet, hadde arkitekt Carsten Brevik utarbeidet et tegningsforslag som viser hvordan Arentzbu skulle utformes. Tegninger som viser innredningsdetaljer og inventar er datert januar 1955. I august 1955 ble grenselinjene for en festetomt ved den nedlagte Rausdalsseter gått opp, og det ble utformet et tomtekart som viser plasseringen av ny hytte. Så, på årets siste dag, ble det signert en ny overenskomst mellom Turist-foreningen og 41 grunneierne, der det gikk fram at tomta vederlagsfritt ble festet bort til Den Norske Turistforening for et tidsrom av 99 år. Verdien av bruksretten ble satt til 10,- kroner årlig, eller kroner 990,- i kontraktstid.

Selve byggingen av Arentzbu medførte store utfordringer i forbindelse med å få byggematerialene fraktet så høyt til fjells. Alle materialene ble fraktet med hestekraft og mannemakt opp den lange, bratte og kronglete Mørkrisdalen. Her ble materialene dratt og båret i dypsnø og skredfare helt nede fra Mørkri, drøye 50 meter over havet. Av DNT-veteraner er denne transporten vurdert å være en av de aller mest krevende som er gjennomført i foreningens regi.

I 1963 ble gitt en egen lov, hotellbrannloven, som stilte strenge krav til overnattingssteder og institusjoner. Her ble utleier av overnattingstilbud som ligger avsides til pålagt å tilby gjestene en reservebygning som kan brukes til overnatting i tilfelle brann. I årene som fulgte brukte DNT mye ressurser på å bygge såkalte sikringshytter som skulle ivareta påleggene fra den nye brannloven, men det tok tid å oppgradere alle foreningens hytter og anlegg. Først i 1984 ble det bygget sikringshytte på Arentzbu.

I senere tid har det vært en tendens til at de gamle benevnelsene på de to hyttene byttes om, slik at den bygningen som ble oppført som anneks og nødbu refereres til som hovedhytte. Det er viktig å være oppmerksom på denne muligheten for sammenblanding av de to bygningene. I fredningssaken er det konsekvent benyttet de opprinnelige betegnelsene, det vil si at hovedhytte henviser til den opprinnelige turisthytta fra 1956.

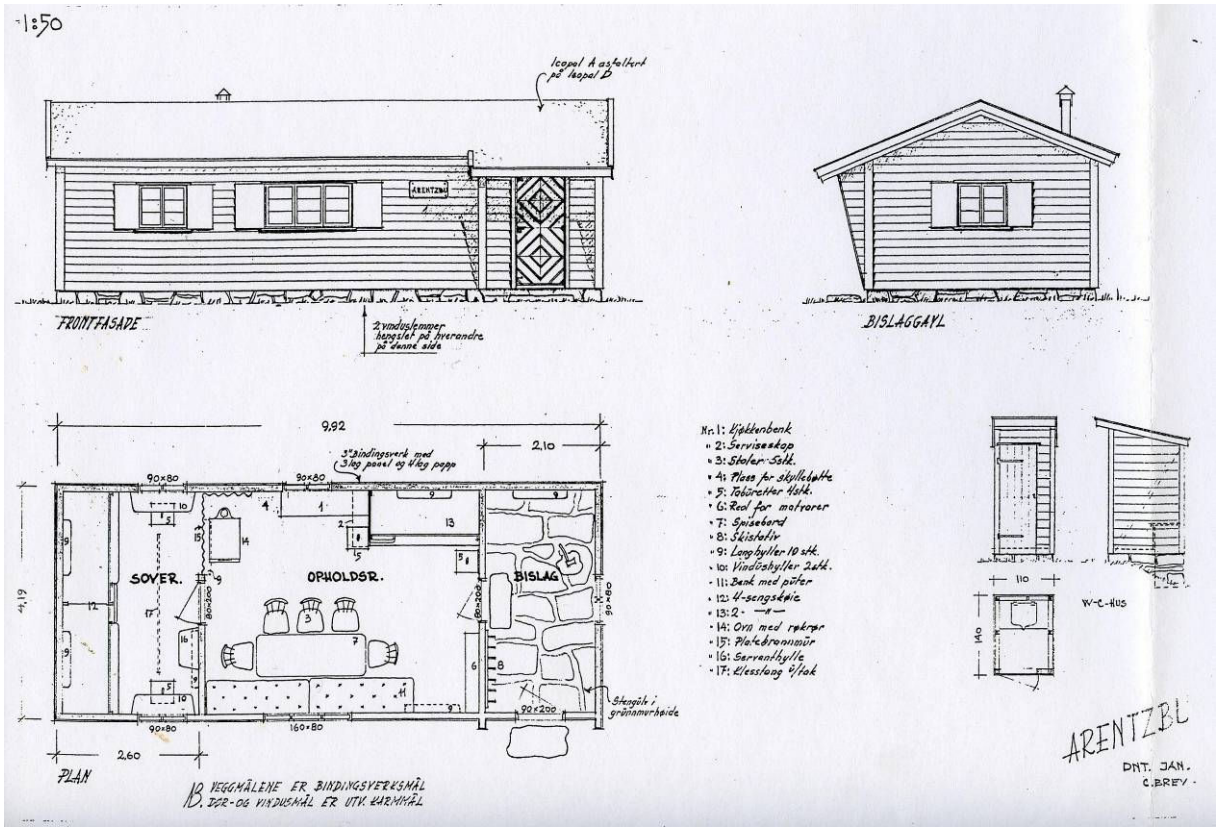
Tomtekart fra 1955 som viser plassering for oppføring av ny turisthytte. Foto: DNTs arkiv.

OPPRINNELIG HOVEDHYTTE

Eksteriør

Arentzbu er en enkel, enetasjes trebygning med saltak og en langstrakt, rektangulær bygningskropp. Tegningene angir de utvendige bindingsverksmålene til å være 9,95 m x 4,22 m, noe som skulle gi en grunnflate på ca 42,5 m^2. Hytta er oppført av bindingsverk som er plassert på en grunnmur av naturstein. Taket som har en takvinkel på ca 30 grader er tekket med asfaltert takpapp. Det værharde klimaet har flere ganger ført til skader på takpappen, og i 1995 ble taket lagt om. Siden er det foretatt mindre reparasjoner av taktekkingen. Foran inngangspartiet er taket trukket ut slik at det beskytter inngangsdøra, ellers er takutstikket relativt knapt. Opprinnelig var hovedhytta rødmalt, men etter at det kom forordninger om at denne fargen ikke lenger skulle benyttes i fjellet, har hytta fått en mørkebrun farge.

Originaltegningene viser to- og trefagsvinduer med tre ruter i hvert fag, men disse er senere byttet ut. Dagens vinduer ble antagelig satt inn på 1990-tallet, og er utformet med to ruter i hvert fag og langt bredere sprosser enn opprinnelig. Foran vinduene har det vært lemmer som kunne lukkes for å beskytte vindusrutene, men disse lemmene er senere fjernet. Det er mulig at vinduslemmene fortsatt står lagret i den gamle steinbua, og dersom de kan gjenfinnes bør de monteres opp igjen på sin opprinnelige plass. Den opprinnelige inngangsdøren med sin karakteristiske fiskebensutforming er fremdeles inntakt.

Originaltegninger Arentzbu, tegnet av arkitekt Carsten Brevik. Foto: DNTs arkiv

Da Arentzbu sto ferdig var den rødmalt med hvite vinduslemmer. Foto: Claus Helberg, DNT.

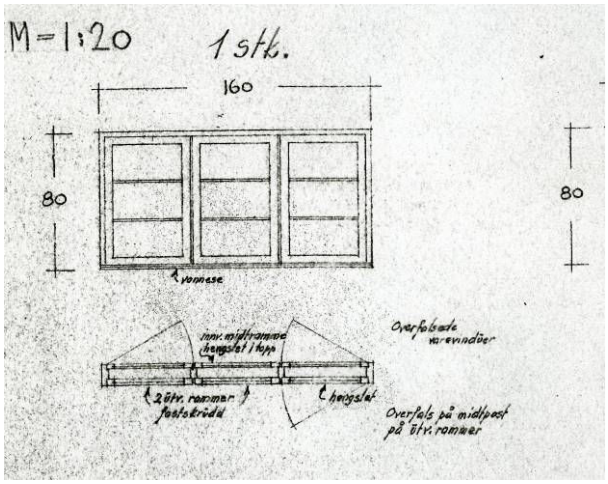

Siden ble fargen endret til mørk brun med grå vinduslemmer. Foto: Trond Taugbøl

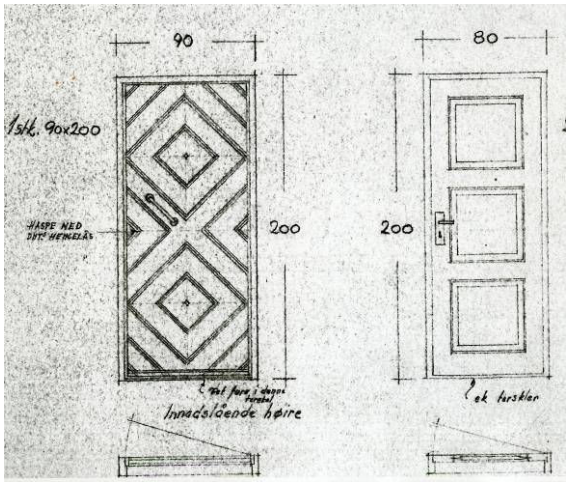
Utvendig er hytta kledd med liggende vestlandspanel. I tilstandsrapporten fra 1981 er det kommentert at en del av panelet er i dårlig stand, særlig gjelder dette panelet på bygningens sørside. I rapporten blir det anbefalt at alt panelet skiftes ut, samtidig som hele bygningen blir isolert. Basert på en tegning fra 1984 i DNTs arkiv kan man

anta at ytterveggenes mot nordøst, sørøst og sørvest har blitt lektet ut og påført 100 cm isolasjon, vindtette asfaltplater og forhudningspapp før de ble kledd med ny vestlandspanel. Det finnes ikke noen skriftlige dokumentasjon som kan bekrefte at de anviste byggearbeidene er utført, men tegningen viser også andre arbeider som vi har dokumentasjon på at har kommet til utførelse. I nye rapporter meldes det om at panelet på sørsiden er i relativt dårlig stand, der den enkeltfalsede kledningen er krympet slik at det dannes glipper i kledningen.

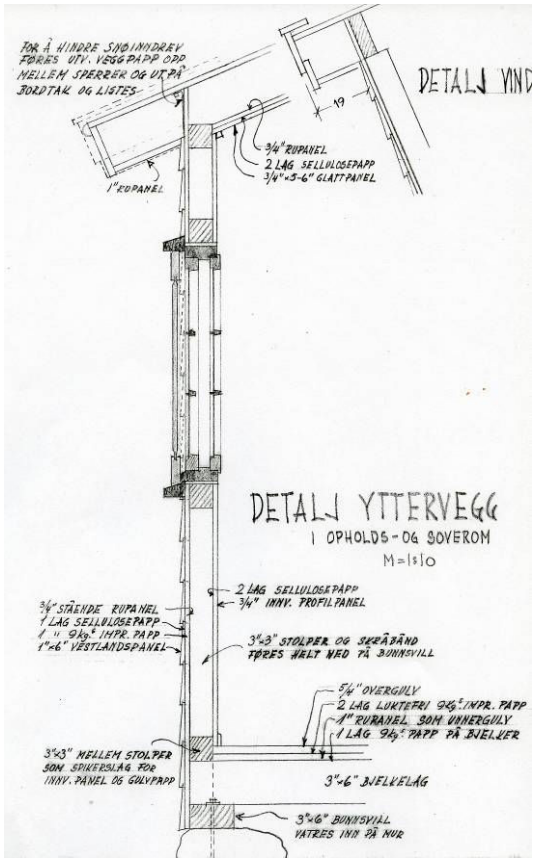
I det originale tegningsmaterialet er det mange bygningsdetaljer som viser utforming av eksteriøret og konstruksjonene. Flere av de tekniske løsningene er spesielt utviklet for å tåle store værmessige belastninger, der en av arkitektens særegne løsninger viser hvordan takpappen skal monteres for å unngå skjøter og hindre snødrev inn i konstruksjonene. Dette viser at arkitekten har hatt forståelse og respekt for de sterke naturkreftene så høyt til fjells.

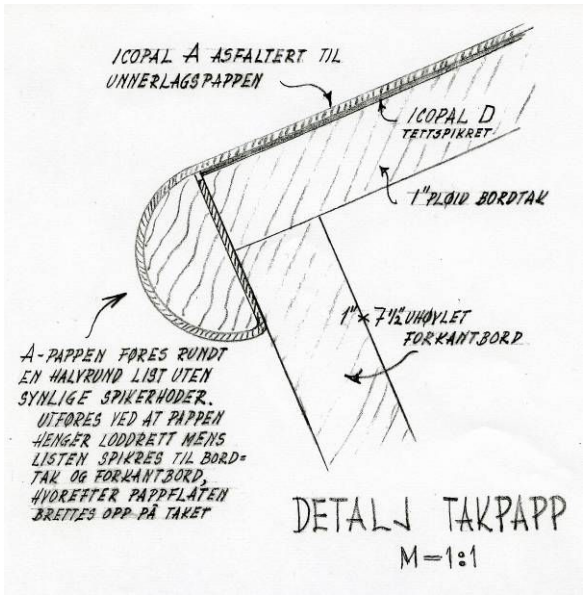

Bygningsdetalj, vindu. Foto: DNTs arkiv

Bygningsdetalj, ytterdør og innerdør. Foto: DNT.

Bildet til venstre: Bygningsdetalj, yttervegg.

Bildet over. Foto: Bygningsdetalj av takavslutning.

Foto: Fra DNTs tegningsarkiv

Interiør
Innvendig består Arentzbu hovedhytte av tre deler, opprinnelig bygget som inngangsrom/bislag, oppholdsrom og soverom.

Inngangsrom
Inngangsrommet, som ligger i nordøstre del av hytta, ble opprinnelig oppført som en halvklimatisert sone med skiferheller på gulvet og plass til hoggestabbe og vedlager. Senere fikk rommet tregulv og ble panelt, slik at det kunne brukes som proviantrom og lager. I 2002 ble en del av det gamle bislaget avdelt som eget rom og innredet med køyeseng som ga to sengeplasser. Dette rommet er reservert for hyttevakter som bor på hytta 4-5 uker i løpet av sommeren.

I en mellomperiode ble det opprinnelige bislaget brukt som proviantrom. Foto: DNT

Oppholdsrom
Hyttas største rom fungerer som oppholdsrom med vedovn, kjøkkenbenk og langbord. I et hjørne er det også gjort plass til en køyeseng med to sengeplasser. I tilegg til kjøkkenbenken består kjøkkenkroken av et skap for service og dekketøy, samt plass for propanapparat og vannbøtte. Et vindu over kjøkkenbenken gir lys til matstellet, mens et større vindu mot sørøst sørger for lys og utsikt fra spiseplassen. Rundt langbordet er det plassert fem løse Budalstoler, og det er montert to faste sittebenker under vinduet. Sittebenkene har mål som gjør at de også kan fungere som ekstrasenger hvis det blir trangt om sengeplassene. På veggen mot bislaget står det en stor reol som opprinnelig ble brukt som matvarelager. I senere tid er det satt opp et nytt klesstativ til tørking av
klær.

De originale tegningene viser at det i oppholdsrommet var plassert en vedovn med røykrør av uisolert, galvanisert stål som gikk ut over tak. Rundt vedovnen var det montert opp bølgeblikkplater i 90 centimeters høyde som beskyttet ytterveggen og fungerte som en ”vegg” mot soverommet. I tilstandsrapporten fra 1981 ble det kommentert at ”brannmuren rundt ovnen er tvilsom”. Senere er både røykrøret og ”brannmuren” av bølgeblikk skiftet ut med pipestokk og brannmur i

leca. Den gamle vedovnen, en Jøtul 380, er bevart, men i en nyere tilstandsvurdering anbefales det at den skiftes ut fordi den er sprukket. Med unntak av vindusutskiftningen, er endringene på røykkanal og brannvegg de eneste betydelige forandringene som skal være gjort i rommet siden oppføringen i 1956.

Bildene over: Opph.rom med kjk.innredn., køye og vedovn.

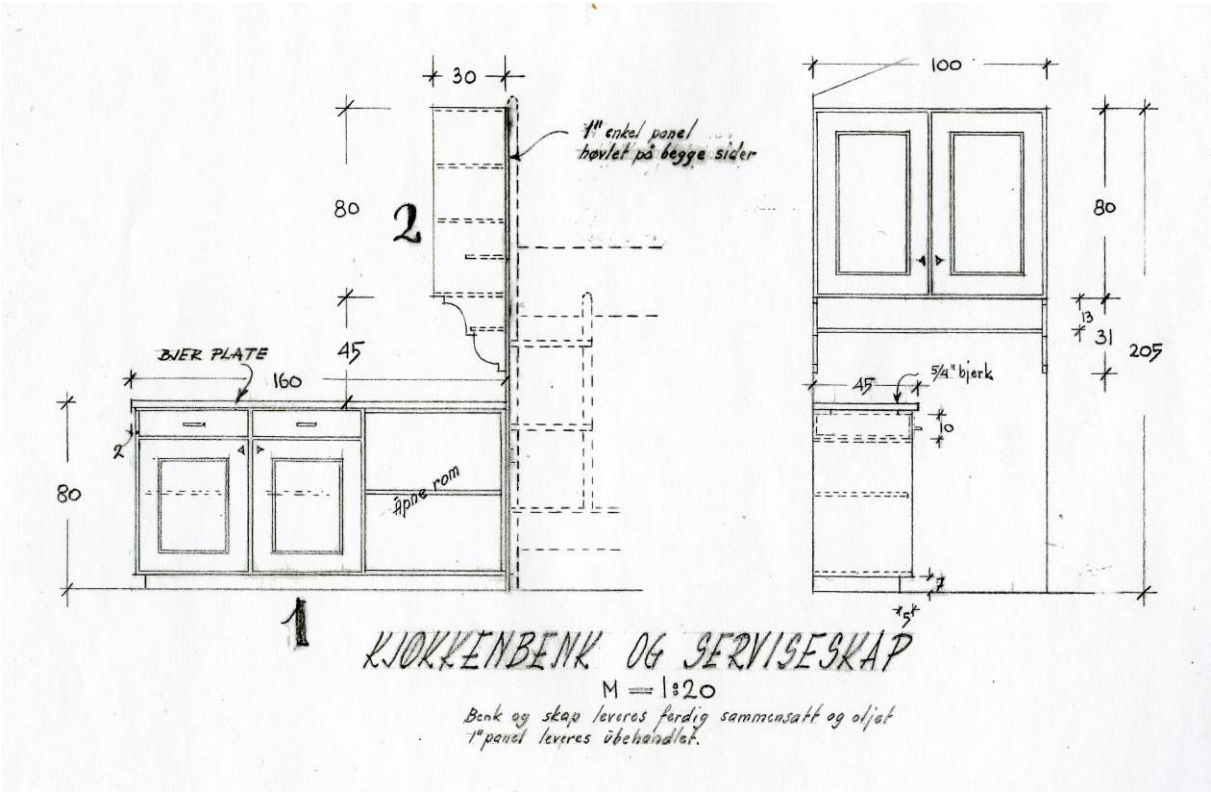
I oppholdsrommet er det en køyeseng med to soveplasser.

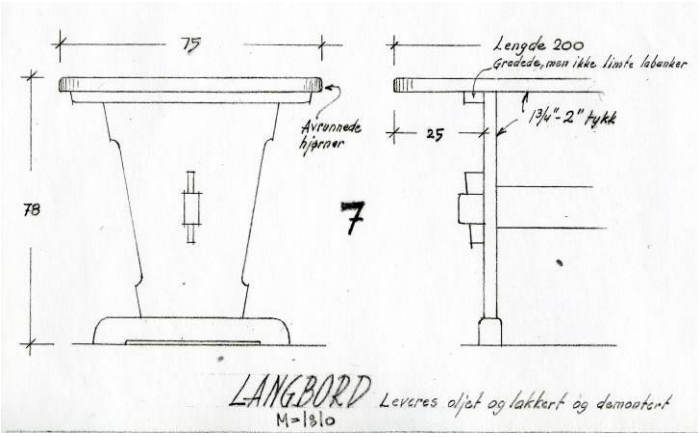

I oppholdsrommet er den gamle proviantreolen beholdt.

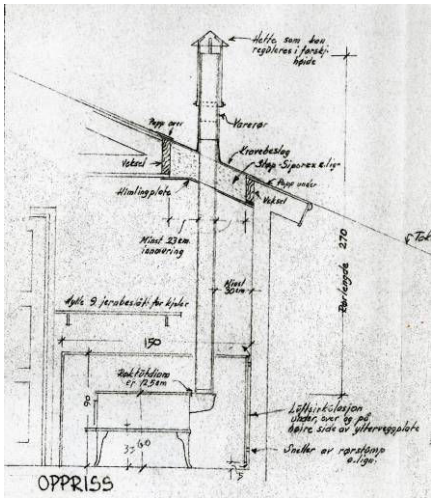

Oppholdsrom med spiseplass. Soverommet ligger innenfor.
Alle foto denne siden: DNT

Detalj.tegn. kjøkkeninnredn. og langbord. Foto: DNTs arkiv.

Detaljtegning, vedovn m. Foto: DNTs arkiv.

Soverom

På soverommet dekker to køyesenger hele den sørvestre endeveggen og sørger for fire sengeplasser. Køyene har stige og over hver av sengene er satt opp en enkel hylle. Rommet har vinduer mot sørøst og nordvest, og under hvert av vinduene er det montert en bred hylleplate som sammen med en dertil hørende krakk fungerer som et lite stelle- eller skrivebord. På veggen mot oppholdsrommet er det gjort plass til en vaskehylle med vaskevannsfat, samt en mindre langhylle. På veggene er det også montert teppestenger.

Fra soverommet, sett mot S. Foto: DNT

Fra soverommet, sett mot N. Foto: DNT

Fargesetting
De innvendige dørene er blåmalt, det samme er to av skapdørene på kjøkkenet. Listverket langs gulv og tak er malt i en rød farge, mens dør- og vindusgeriktene er hvite. Også understellet på langbordet, stolryggene på Budalstolene og bakveggen i matreolen er hvitmalte. Ellers består interiøret i sin helhet av klarlakkert treverk. Treverket har i årenes løp gulnet betraktelig, slik at det har fått en mørk, gyllen farge.

Kommentarer til inventaret
I DNTs tegningsarkiv er det bevart originaltegninger av spesialtilpassede møbler og innredninger. Tegningene viser blant annet detaljert utforming av kjøkkenbenk og serviceskap, sittebenk, langbord og taburetter, vindus- og servanthyller, skistativ, matvarereol.

At hytta er gjennomarbeidet for Turistforeningens formål og spesialtilpasset livet på en DNT-hytte, går tydelig fram av tegningsmaterialet som blant annet viser veggplass for kart og bøsse, provianthyller og skistativ, samt plass for vannbøtte, skikjelke og reservemadrass. Tegningen angir også hva slags overflatebehandling innredningene skal ha. Som regel er det her angitt at inventaret skal oljes og lakkeres. Av tegningen går det fram at innredningselementene er prefabrikkerte, og at materialene er kappet til på verksted og spikret sammen på stedet.

Generell tilstand
Til tross for at hovedhytta ligger i et værhardt område og i perioder er utsatt for røff bruk, er den godt vedlikeholdt og i god teknisk stand. Selv om mange utvendige overflater er skiftet ut og et innvendig rom er blitt innredet, framstår den også i all hovedsak slik den gjorde da den var ny. Tilstandsrapporten som ble utarbeidet for Arentzbu i 1983 innledes på denne måten: ”Til å ha vært i bruk i nærmere 30 år er hytta i forbausende god stand”. Det samme sitatet kunne vært brukt om hytta i dag, etter at den har tjent som selvbetjent turisthytte i ytterligere 25 år.

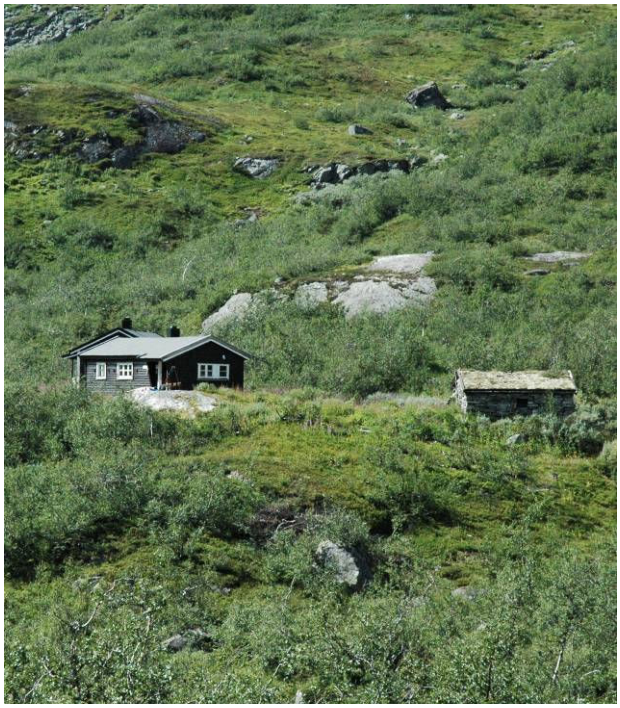
Hovedhytta, sett mot NØ. Foto: Sverre A. Larssen, DNT

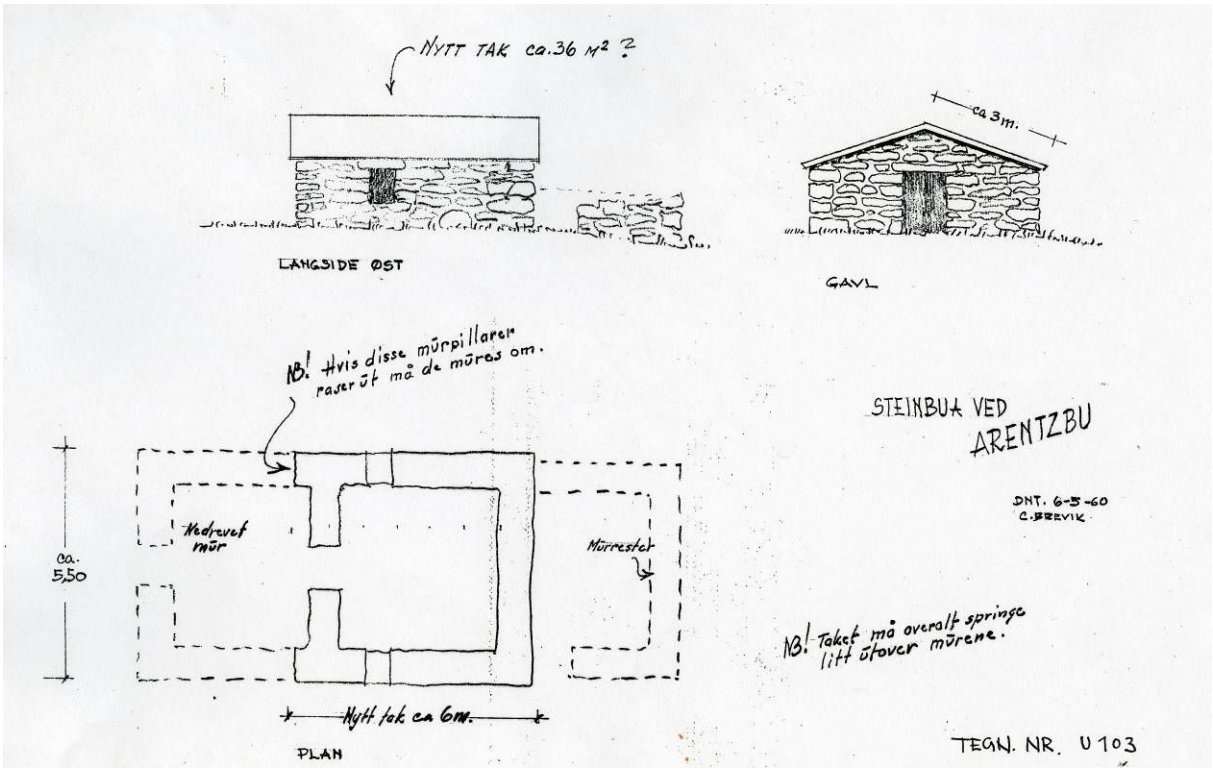
Hovedhytta, sett mot SØ. Foto: DNT.

STEINBU OG OPPRINNELIG SIKRINGSHYTTE (OMFATTES IKKE AV FREDNINGEN)

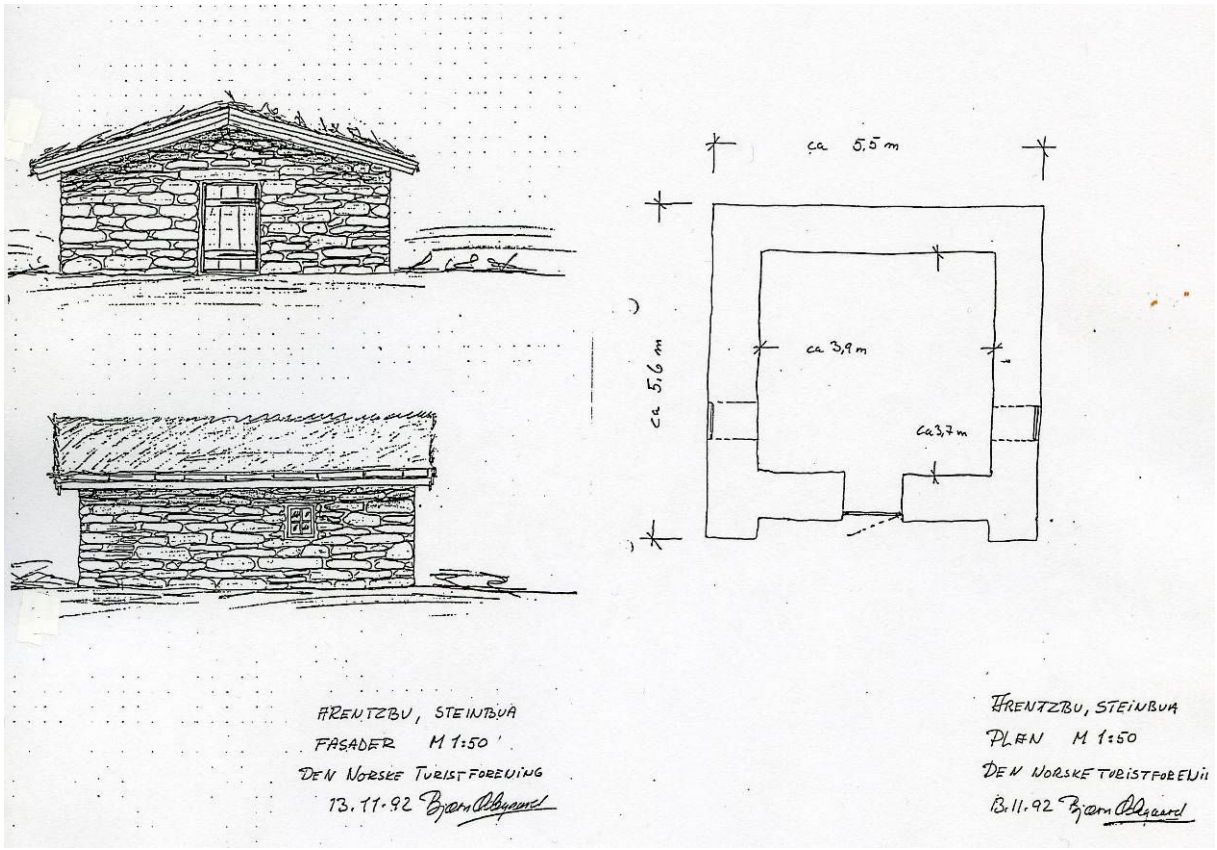
Av tomtekartet fra 1955 går det fram at den nye turisthytta skal oppføres i kort avstand fra en gammel steinbu som ligger igjen etter en tidligere seter. Neste gang steinbua dukker opp i arkivmaterialet er det i form av en oppmålingstegning laget av arkitekt Carsten Brevik i 1960. Her dokumenterer han bygningen gjennom grunnplan og to fasader. Av tegningene går det fram at steinbua har en bredde på ca 5,5 meter og bevarte murvegger i ca 6 meters lengde. Utenfor disse er det spor etter en nedrevet mur som tidligere har dannet et nordre rom i steinbua. Mot sør er det bevart murrester i ca 1 meters høyde. De delvis nedrevne murene indikerer at bygningen tidligere har hatt en total lengde på ca 13 meter. Av fasadetegningene går det fram at steinbua har en døråpning på søndre gavlvegg og en vindusåpning på østre langside. Øvrige fasader er ikke dokumentert.

Steinbua (t.h.) og hovedhytta. (t.v)..
Foto: Sverre A. Larssen.

Oppmålingstegning av den gamle steinbua, utført av Carsten Brevik 1960. Foto: DNTs arkiv.

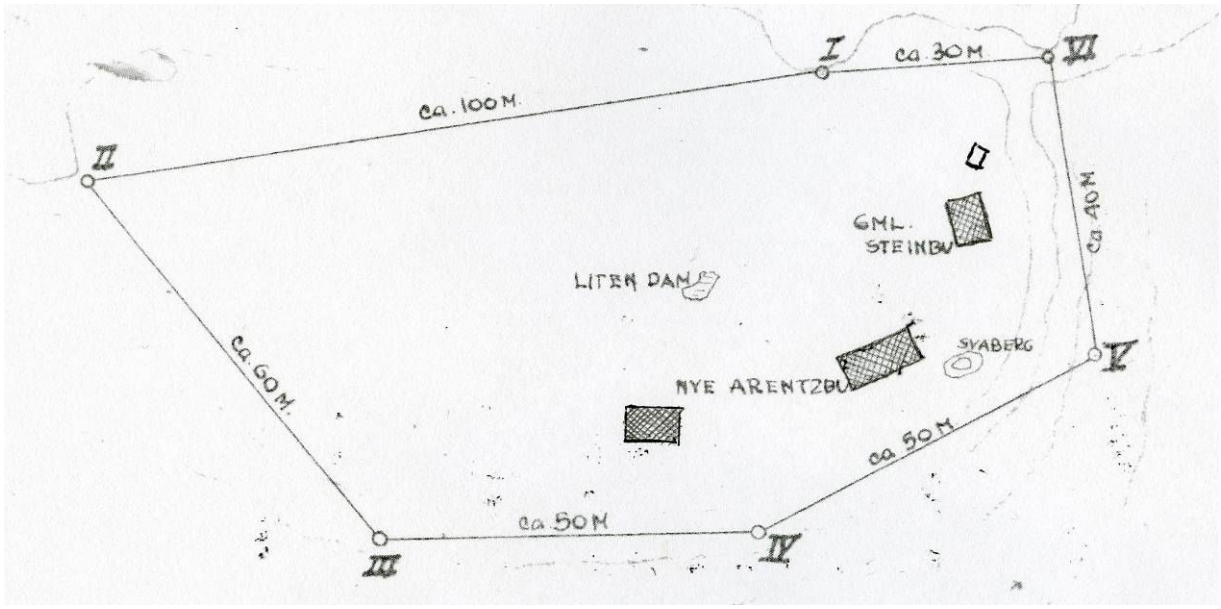

Oppmålingstegning av den gamle steinbua, utført av DNT i 1992. Foto: DNTs arkiv.

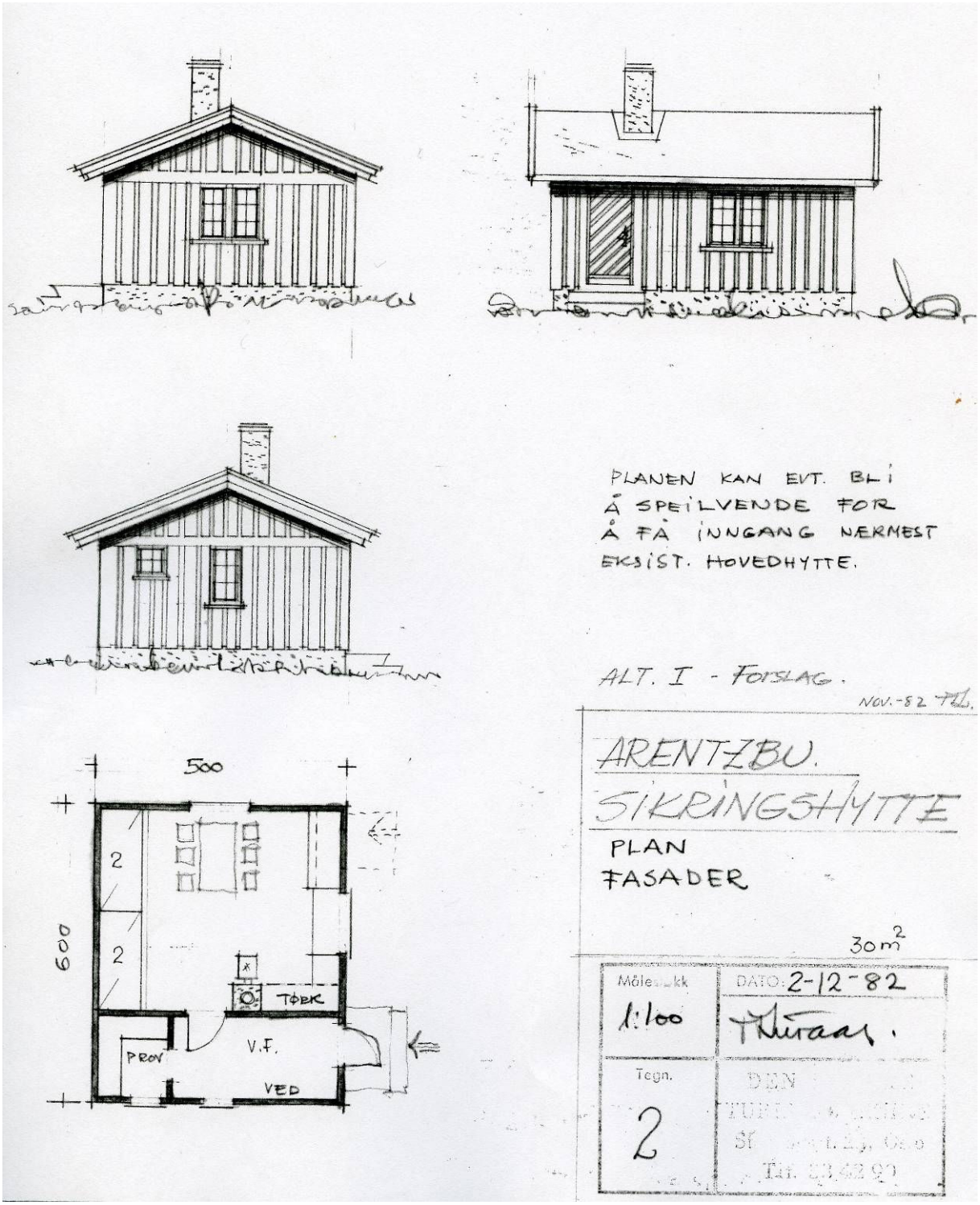
Den gamle steinbua. Foto: Elias Bolstad.

I sommersesongene i 1983 og 1984 ble det bygget sikringshytte på Arentzbu. Den nye hytta ble plassert ca 19 meter vest for hovedhytta, og i likhet med denne ble den oppført i bindingsverk. Men der konstruksjonen på hovedhytta var uisolert og kledd med liggende vestlandspanel, hadde sikringshytta stående panel og bygningen var isolert allerede fra starten av. Det ble benyttet smårutete vinduer, hovedsakelig tofagsvinduer med seks ruter i hvert fag, og taket ble tekket med takpapp. Sikringshytta ble oppført med en grunnflate på 30 m^2 og mønehøyde på 3,9 meter. Utvendige yttermål var 5,0 * 6,0 meter. Innvendig besto den opprinnelige hytta av et hovedrom med spiseplass og to køyesenger, samt vindfang og et lite proviantrom. Byggetillatelsen forutsatte at sikringshytta ble speilvendt i forhold til de vedlagte tegningene, slik at inngangen kom nærmere den eksisterende hytta. Av dokumentasjonen framgår det ellers at materialene ble kappet ferdig på forhånd, før de ble fraktet inn med helikoptertransport.

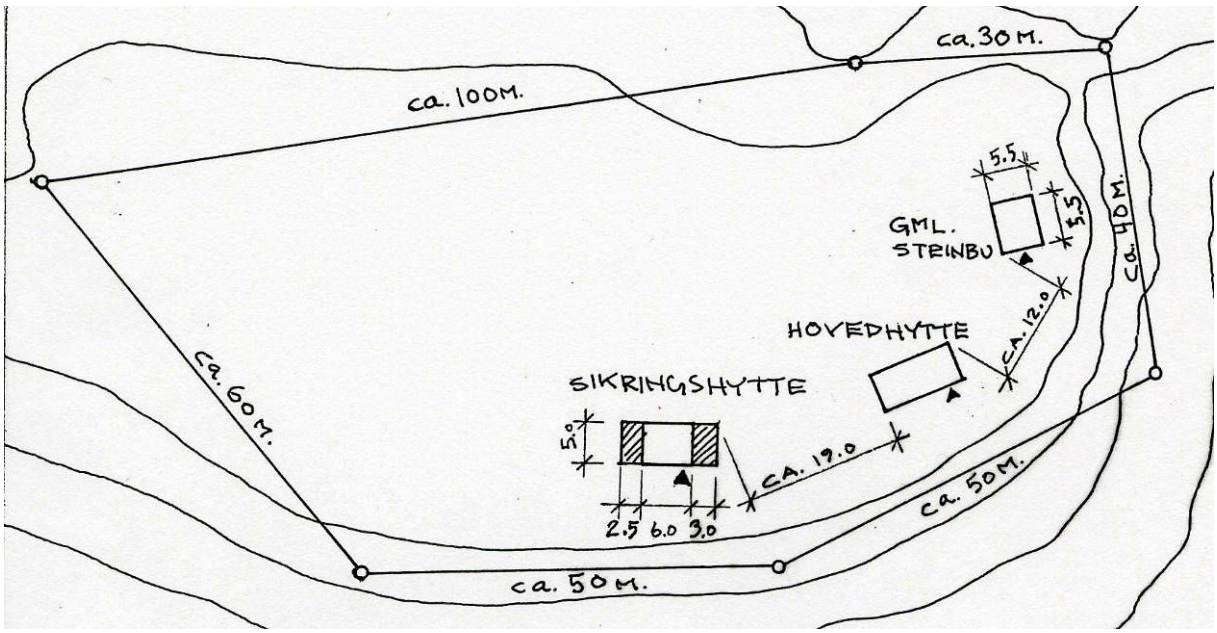
Bildene over: Sit. Plan som viser plasseringen av sikringshytta. Bildet viser opprinnelig utforming. Foto: DNT

Originaltegninger fra byggesøknaden. Ved oppføringen ble planene speilvendt. Foto: DNTs arkiv

Første utvidelse

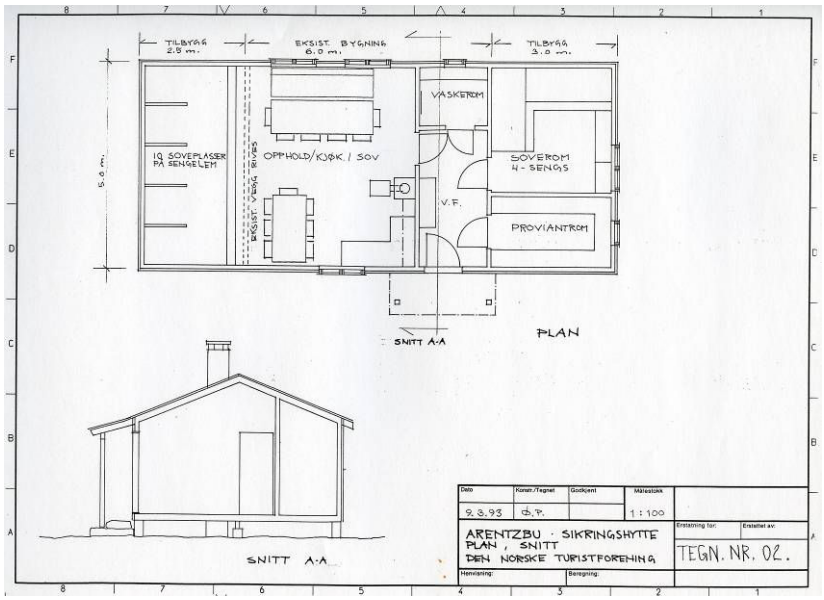
I 1993 ble det søkt om byggetillatelse til å utvide sikringshytta med et tilbygg i hver ende. De to tilbyggene var på til sammen 28 m^2, og etter utvidelsen fikk hytta en total størrelse på 58 m^2. Utvidelsen ble begrunnet med at en økning i antall besøkende på Arentzbu hadde skapt behov for å utvide sengekapasiteten og forbedre hyttene.

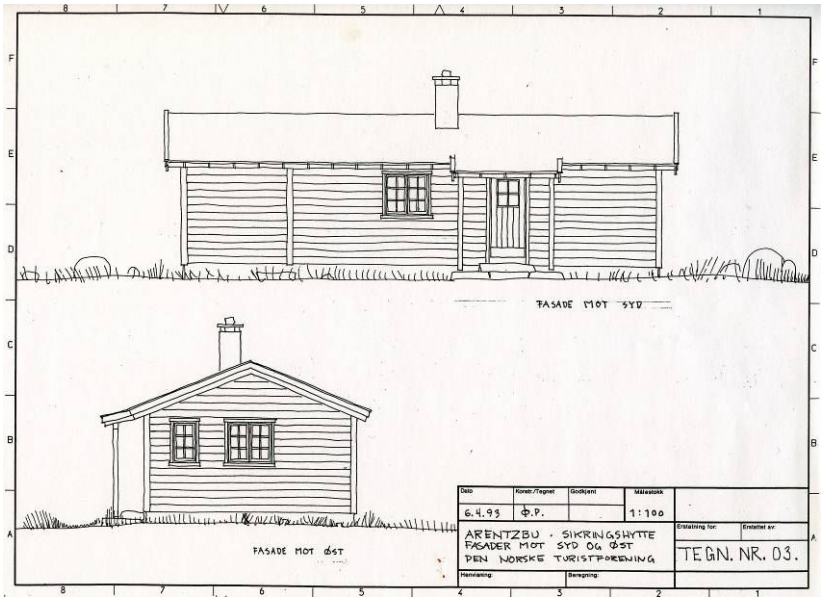

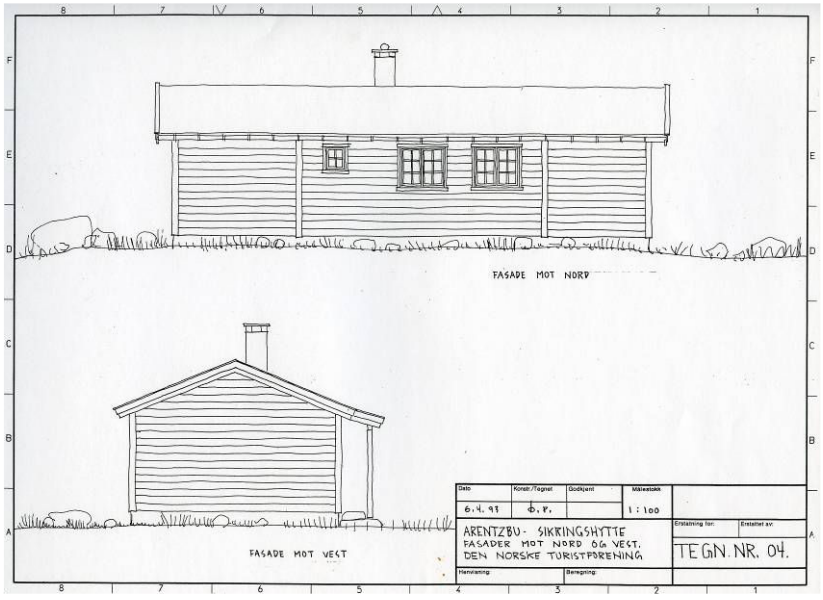
Sit. plan som viser planlagte tilbygg i hver ende av sikringshytta. Foto: DNTs arkiv

Sikringsbua (v.v) slik den så ut etter 1. ombygging. Hovedhytta t.h. Foto: Elias Bolstad

Sikringshytta. Plantegning og fasader som viser 1. utbyggingstrinn. Foto: DNTs arkiv.

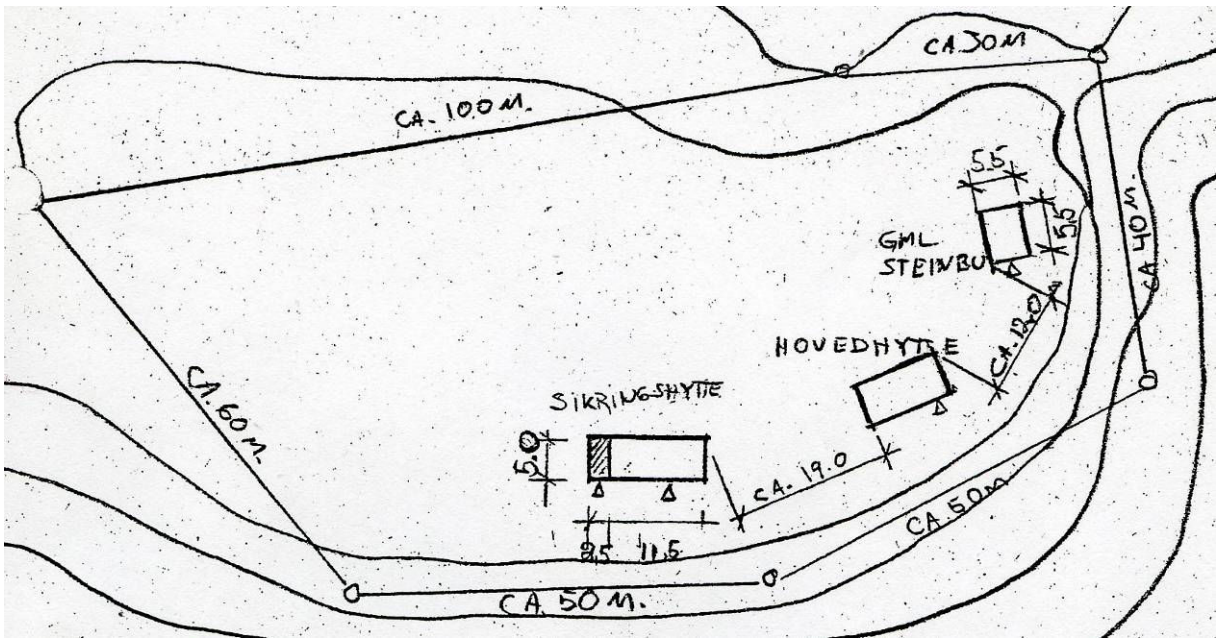
Sikringshytta etter 1. utbygging. Bilde sett mot NV. Foto: Sverre A. Larssen

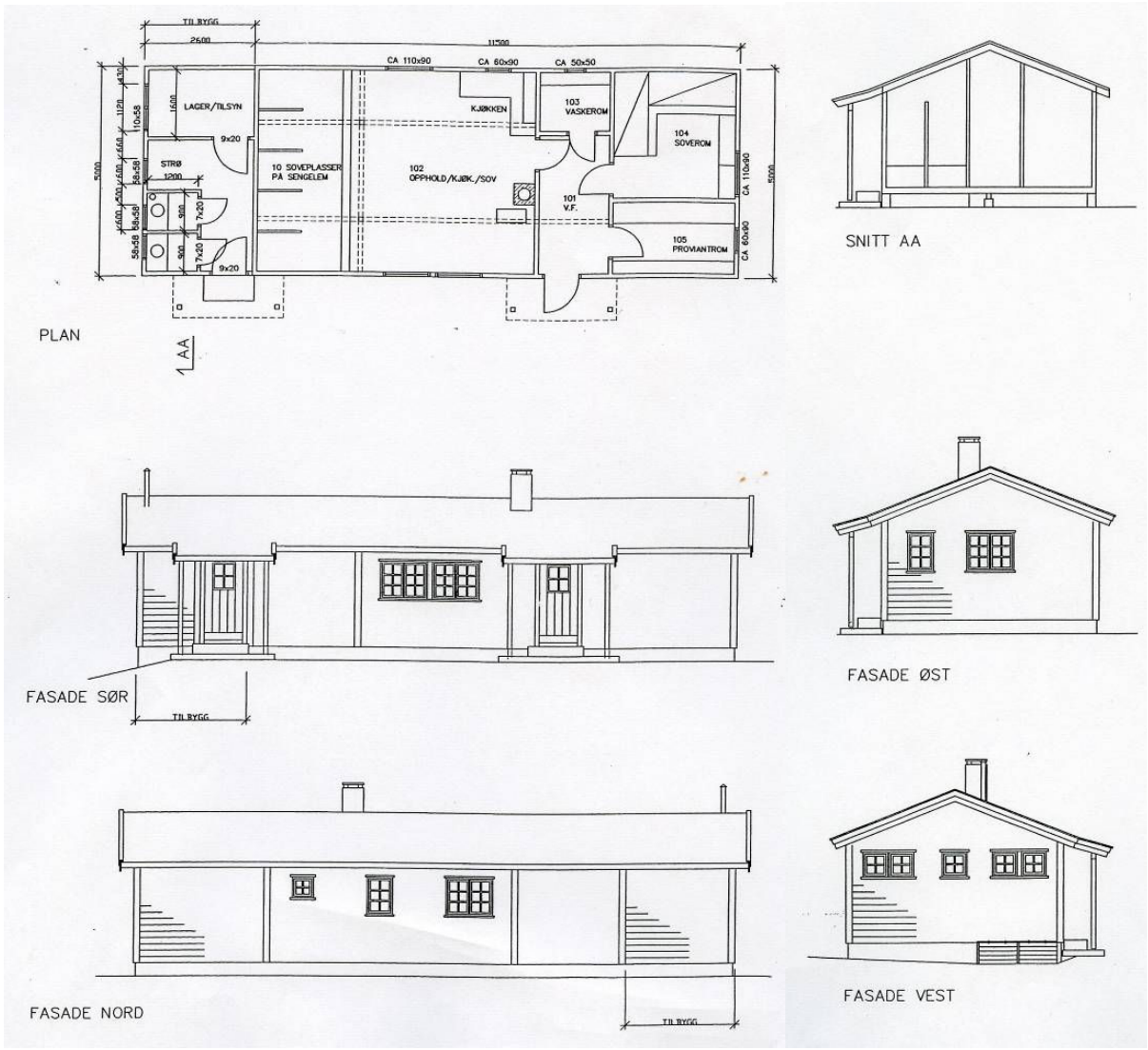
Sikringshytta til venstre, den gamle hovedhytta til høyre. Foto: Sverre A. Larssen

2. utvidelse

I juni 2001 ble det gitt byggetillatelse til nok en utvidelse av sikringshytta. Av sakspapirene går det fram at doforholdene på Arentzbu ikke fungerer tilfredsstillende, og at tilbygget skulle føres opp for å løse disse problemene. Det nye tilbygget sto ferdig sommeren 2002. Sikringshytta hadde nå fått en total grunnflate på 70,5 m^2, og den opprinnelige hovedhytta ble med sine 42,5 m^2 plutselig ganske liten.

Sit. plan som viser nytt tilbygg til sikringshytta mot vest. Foto: DNTs arkiv

Tegninger som viser 2. utbyggingstrinn på sikringshytta. Plan, fasader og snitt. Foto: DNTs arkiv.

Foto: Tine Mjølnerød

Foto: Tine Mjølnerød

Sikringshytta etter siste utbygging, bilde sett mot NV Foto: Sverre A. Larssen, DNT.

Sikringshytta (t.v) etter siste utbygging. Den gamle hovedhytta til høyre. Foto: Elias Bolstad.

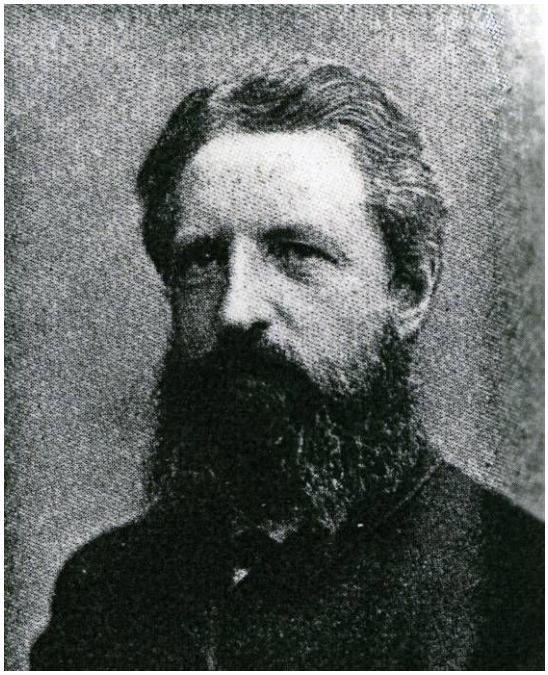
LEGE FR. ARENTZ LEGAT

Den 20. mai 1954 kom en eldre mann inn på generalsekretærens kontor i Oslo, presenterte seg som generalkonsul Erik Arentz, og sa at han ønsket å hedre sin fars minne ved å opprette et fond. Avkastningen av fondet skulle utgjøre et legat som skulle brukes til å fremme fjellvandring i Norge gjennom å bygge og innrede hytter i lite beferdede strøk. Av statuttene som ble satt opp går det fram at legatet skal brukes "i den ånd som preget Lege Fr. Arentz' interesse for og kjærlighet til norsk fjellsport".

Gaven som Turistforeningen mottok fra Erik Arentz var på hele 200 000 kroner. I datidens pengeverdi var summen så høy at legatet allerede fra starten av satte DNT i stand til å bygge et nett av selvbetjente hytter. Den første hytta sto klar allerede i 1956, og ikke overraskende fikk den navnet Arentzbu. Nesten like selvfølgelig var det at hytta ble plassert i Breheimen, siden dette var et av de områdene Fredrik Arentz besøkte oftest og var sterkest knyttet til. Siden styrket Erik Arentz ved flere anledninger fondet, slik at det ved hans død var på hele 1,1 millioner kroner. Etter også å ha mottatt en testamentarisk gave fra Erik Arentz på 700 000,- kroner, forvaltet legatet en sum på hele 1,8 millioner kroner. I årene som har gått siden opprettelsen av fondet, har Arentz legat gitt Den Norske Turist-foreningen mulighet til å reise en rekke, nye hytter og etablere seg i stadig nye fjellområder, og fortsatt er legatet en viktig bidragsyter i forbindelse med etableringen av nye, selvbetjente DNT-hytter.

Fredrik Arentz

Den legendariske legen, geologen og fjellvandreren Fredrik Arentz ble født i Bergen i 1844. Etter å ha avlagt medisinsk embetsksamen i 1870 arbeidet han som distriktslege flere steder i landet før han slo seg ned i Oslo. Der praktiserte han i tyve år som kirurg, før han avsluttet sin legegjerning og viet all sin tid til

Fredrik Arentz. Foto: DNT.

geologistudier og friluftsliv. Gjennom sitt omflakkende yrkesliv hadde han gått mye i fjellet og gjennom dette opplevd naturen i mange deler av landet. Men først etter at en artikkel i DNTs årbok for 1901 inspirerte ham til å gå en ny og tidligere ubeskrevet rute i Breheimen, ble hans person og hans vandringer kjent for Turistforeningen. Fra slutten av 1800-tallet og fram til han i 1914 forsvant sporløst på en fjelltur i Jotunheimen, gjennomførte han en rekke dristige og krevende vandringer i noen av de mest avsidesliggende, utilgjengelige og minst beferdede delene av den norske fjellheimen. Med minimal utrustning og dårlige kart utforsket han fjellområder som var ukjente for de fleste av datidens vandrere, og han fortalte om turene sine i seks artikler som ble publisert i Den Norske Turistforeningens årbøker. Beretningene han skrev var detaljerte og hadde som formål at leserne skulle kunne gjenta turene hans. På bakgrunn av "ekspedisjonene" sine kom han med forslag til merking av nye ruter, og han rapporterte han inn feil i kartene slik at disse kunne forbedres.

Kart over Jotunheimen. Det var kart av denne typen Fredrik Arentz brukte på sine vandringer. Foto: DNT.

På DNTs generalforsamling i 1899 ble Fredrik Arentz valgt inn i styret som "2. suppleant", og i 1903 ble han valgt til "1. suppleant". Da han ved valget på generalforsamlingen i 1904 ble forbigått og ikke valgt inn til en ledig plass i styret, reagerte han med å melde seg ut av foreningen. Etter dette hører ikke Turistforeningen mer til Fredrik Arentz før en avisnotis i 1914 forteller at han er savnet etter en fottur i Jotunheimen. Til tross for at mange lette etter ham i det fjellområdet han forsvant, ble det aldri funnet så mye som et spor. Gåten om hva som egentlig skjedde med Fredrik Arentz er fortsatt uløst, men de fleste heller til teorien om at han må ha omkommet under et forsøk på å vade over elva Vetl Utla på en tur mellom Leirvassbu og Turtagrø.

At Fredrik Arentz må ha vært en seig og utholdene vandrer og fjellklatrer herske det liten tvil om. Han tilbakela meget lange distanser, i et tempo som de færreste av dagens vandrere vil kunne matche. Samtidig må han ha hatt en psyke og en innstilling om avviker noe fra normalen. Ett par små utdrag fra hans beretninger i DNTs årbøker kan illustrere dette. 1896-sommerens vandringer i Breheimen kommenterer han slik: "… jeg var i fjor så heldig med 4 andre at styrte i en sprekk på Gjertvassbreen og slippe uskadet derfra". Etter at han i 1901 gikk seg ordentlig vill i Setesdalsheiene, fikk han uønsket oppmerksomhet i Stavanger Tidene da han til slutt ankom folk, med blodige føtter og uten sekk eller annet utstyr. Om dette skrev han: "At det hadde vært et vidunderlig deilig fjelleventyr, som det kun faller i få lykkeliges lodd å oppleve, ja det hadde folk ikke evne til å forstå…"

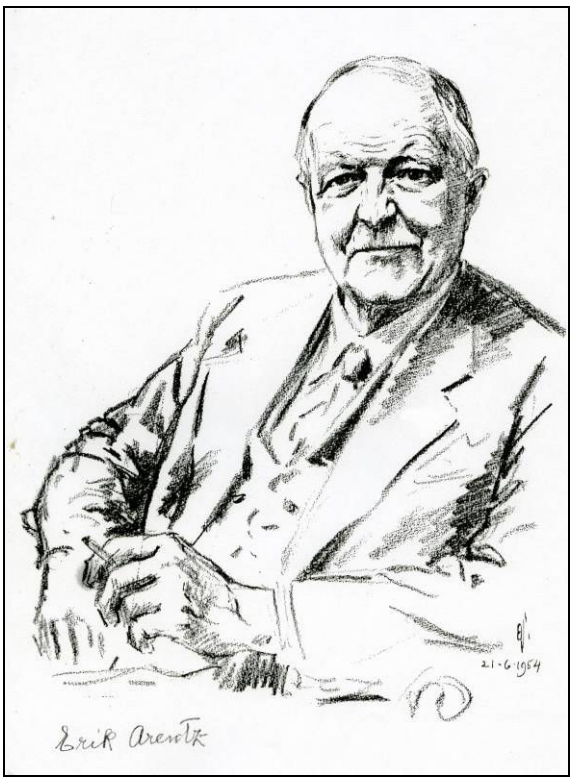
<u>Erik Arentz</u>

Som bærer av legatets navn, er det naturlig at det har vært mye oppmerksomhet rettet

mot Fredrik Arentz person. Men også giveren, Erik Arentz, var en mann utenom det vanlige. Han ble født i Volda i 1979, mens faren tjenestegjorde her som distriktslege. Så vidt man vet gikk han ikke særlig mye i fjellet, som ung spilte han tennis, seilte og var en ivrig skiløper. Senere fikk han stor interesse for golf. Men i DNTs årbok for 1900 skriver Fredrik Arentz om en vandring han og sønnen Erik gjorde fra Femunden over Dovrefjell og Trollheimen, før de avsluttet turen ved Nørstedalseter i Jotunheimen. Dette er heller ingen småtur, så helt uvant med fjell og friluftsluft har ikke Erik Arentz vært.

Etter examen artium studerte han jus og deretter gikk han raskt inn i utenrikstjenesten. Han hadde en rekke utenlandsposter gjennom karrieren, fra sin første tjeneste som konsulatsekretær i København, til opphold i Le Havre, konsul i Rio de Janeiro og generalkonsul i Melbourne. Da han som femtiåring vendte tilbake til Norge ble han tilbudt flere ministerposter, men han takket nei til disse og valgte i stedet å trekke seg tilbake. Helt siden studiedagene hadde han hatt stor interesse for kultur og kulturhistorie, og nå kunne han vie all sin tid til sine interesser - reiser, kunst og skriving, i tillegg til sine finanser som han forvaltet med stor kløkt og interesse. Gjennom gunstige plasseringer og stor forsiktighet hadde han skaffet seg en stor formue. I årene etter at han tok avskjed med arbeidslivet foretok han mange og lange reiser i Østen og utga en rekke reiseskildringer herfra. Senere utga han også en kunstbok med tittelen ”Lyset og Farver i Kunsten”.

Erik Arentz var ungkar hele sitt liv, og stiftet aldri familie. I førkrigsårene bodde han i Danmark, der han sammen med sin søster organiserte og finansierte nødhjelp til Norge. Totalt sett skal han ha brukt 1 million kroner av egne midler på hjelpearbeidet. I løpet av krigen skrev han også 428 meget lange og detaljerte brev med opplysninger om krigens gang som han sendte til Norge. Disse brevene

Tegning av Erik Arentz. Foto: DNT.

befinner seg på Universitetsbiblioteket. For sin innsats under krigen ble han tildelt Kong Haakon V11`s Frihetskors.

Etter at Erik Arentz i 1954 ga sin første gave til Turistforeningen, utviklet han en glødende interesse for legatets arbeid. Uten egen familie og med få nære venner i Norge fikk legatet en dobbel betydning for ham. Gjennom legatet fikk han mange gode venner og en sak å arbeide for. Erik Arentz bodde bokstavelig talt i koffert og hadde ikke noe fast hjem. I årene som fulgte var han en fast trekkfugl som kom til Norge hver vår hvor han tok inn på Holmenkollen turisthotell før han om høsten vendte tilbake til sitt faste hotell i Frankrike. Ellers levde han meget forsiktig. Hans fokus var hele tiden rettet mot hvordan han kunne øke legatets kapital. Han var til stede ved åpningen av en rekke av ”sine” buer, og satte stor pris på å se hvordan legatet ble brukt. I 1965 døde Erik Arentz, 86 år gammel. Før dette ble han i 1959 tildelt Kommandørkorset av St. Olavs Orden for ”Samfunnsnyttig virke”.

DEN NORSKE TURISTFORENINGS HISTORIE

Den Norske Turistforening ble stiftet 21. januar 1868. I den forbindelse uttrykte foreningens første formann, Thomas Heftye, sine forhåpninger for den nye foreningen på denne måten: *"Lad oss gjøre det let og billigt, at riktig mange kan komme og se, hva der er stort og vakkert i vort land"*. I alle år siden har Heftyes ønskemål stått som rettesnor for DNTs arbeid. Dagens formålsparagraf tilsier at Turistforeningen skal arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur og kulturverdier.

Etter bruddet med Danmark i begynnelsen av det forrige århundret våknet for alvor en ny nasjonal bevissthet i Norge, og det oppsto et behov for å bli kjent med landet på en ny måte. Vitenskapsmenn og kunstnere fant veien rundt i norske fjorder, fjell og daler - grepet av oppdagelsesbegjær og romantikkens naturbegeistring. Engelske turister var blant de første fjellvandrere, men etter hvert ga flere og flere seg i vei på vandring. Det ble så mange av dem at tiden var inne til å hjelpe og støtte den stigende vandringslyst og begeistring for naturen. Høsten 1866 kom en del interesserte menn - senere kjent som DNTs stiftere - sammen og ble enige om å danne en forening etter mønster av de utenlandske alpeforeninger, men med norsk særpreg. Den 21. januar 1868 var Den Norske Turistforening et faktum.

I 1868 kjøpte DNT sin første hytte, Krokan, ved Rjukanfossen. Men det var høyfjellet - Jotunheimen først og fremst - som lokket mest. I løpet av de første 50 år ble det bygget 16 nye hytter i Jotunheimen og på Hardangervidda. Kort etter stiftelsen innførte DNT en ordning med patentførere som skulle lede turister over en del fjelloverganger i Jotunheimen, over Jostedalsbreen og i andre fjellstrøk. Og fantes det ikke førere, hadde foreningene ofte ordnet med bærer som for en rimelig penge bar sekken. Hvis det var flere i følget, kløvet de sekkene på en fjording. Etter hvert som det ble bedre varding og mindre avstander mellom hyttene, falt behovet for førere bort.

De første 40 årene var Turistforeningens virksomhet knyttet til fotturer og tindebestigninger på sommerstid. For stifterne ville det ha vært en umulig tanke å arbeide for å fremme skiløping i vinterfjellet. Skiløpingen som sport var ennå i sin spede barndom, og atkomsten til fjellet så vanskelig at turen ikke kunne gjøres i løpet av en kort vinterferie. Men Fridtjof Nansens og andres skiferder i 1880-90-årene skapte en gryende interesse for vinterfjellet. Utvidelsen av jernbanenettet lettet også atkomsten. I 1907 - nesten 40 år etter DNTs stiftelse - ble Glitterheim i Jotunheimen for første gang holdt åpen i påsken, og i de neste årene fulgte andre hytter etter.

1800-tallets DNT-medlemmer var i all hovedsak menn som tilhørte det øverste sjikt av samfunnet innen vitenskap, kunst og kulturliv. Det var de som hadde tid og råd til å dra til fjells. I så måte var Fredrik Arentz i godt selskap. Men fra 1920-årene fikk foreningen tilslutning også fra andre lag av befolkningen. Helt siden stiftelsen har foreningens mål vært å la arbeidet komme hele folket til gode, selv om foreningen fremdeles har en viss skjevhet i sin medlemsmasse.

Fjellvandrere fotografert på slutten av 1800-tallet. Foto: DNT.

DNT tok tidlig opp spørsmålet om å få opprettet nasjonalparker. Allerede i 1904 tok daværende formann til orde for dette, men det skulle gå mange år før Rondane nasjonalpark i 1962 ble opprettet som landets første. DNT utgjør i dag en pådriver i naturvernarbeidet, med vassdragssaker, nasjonalparker, artsforvaltning og luft- og vannforurensning som eksempler på arbeidsfelter. Videre har DNTs også fokusert på egen virksomhet i forhold til naturverdier, med utgangspunkt i å få til en mest mulig miljøvennlig drift. Utfordringen også for Turistforeningen er å finne balansen mellom vekst og vern.
Dagens organisasjon

Den Norske Turistforening (DNT) er i dag Norges største friluftslivsorganisasjon med nesten 215.000 medlemmer tilknyttet 55 lokale medlemsforeninger over hele landet. Den største medlemsforeningen er DNT Oslo og Omegn, som er den direkte videreføringen av det opprinnelige DNT fra stiftelsen i 1868. Det er de lokale medlemsforeningene som eier og driver DNTs mer enn 450 hytter, merker stiene, kvister løypene om vinteren og arrangerer turer og kurs. Til sammen vedlikeholdes et nett på om lag 20.000 km merkede sommerstier og rundt 7000 km kvisteløyper. Det er den omfattende dugnadsånden som er grunnlaget for Turistforeningens virksomhet. De siste tiårene har Turistforeningen også etablert en rekke lag og organisasjoner som tilbyr ulike aktiviteter og tilbud. Foreningens målsetning er å arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur og kulturverdier.

DNT Oslo og Omegn

<u>DNT-hyttene</u>
Hyttene er knutene som holder nettet av turistruter i fjellet sammen. Uten dem kan man vanskelig tenke seg at vandringen hadde utviklet seg til den folkebevegelsen den er i dag. Det helt spesielle med hyttesystemet er at man ikke trenger å bestille plass på forhånd. Her skal man ikke bli avvist om det er aldri så fullt. Skulle alle sengene være opptatt, får man likevel en plass, om ikke annet så på en madrass på gulvet. Dette gir en stor fleksibilitet for turfolket som kan ”la reisen bli til mens man går”.

Det finnes tre forskjellige kategorier turisthytter; betjente hytter, selvbetjeningshytter og ubetjente hytter.

Betjente hytter har vertskap som lager og serverer alle måltider og som administrer bruken av hytta. De fleste hyttene av denne typen er bare åpne noen uker rundt påske og om sommeren fram til midten av september.

Selvbetjeningshytter har ingen betjening. Her lager turistene egen mat og organiserer oppholdet sitt selv. Hyttene er fullt utstyrt med sengetøy og kjøkkenredskap, og i tillegg har de et rikt utstyrt prioviantlager med mat som de besøkende kan kjøpe under oppholdet. Et selvbetjent hytteanlegg består normalt av en hovedhytte og en sikringshytte. Noen av selvbetjeningshyttene er helårsåpne, med de fleste fjellhyttene er "stengt" i perioden fra 1. oktober til 15. februar. I denne perioden fungerer hyttene som nødbuer. En standardnøkkel som passer til alle selvbetjeningshyttene kan fås hos DNT mot å betale et mindre depositum. Enkelte steder er det også mulig å kjøpe nøkkelen på bensinstasjoner etc.

Ubetjente hytter har ikke prioviantlager, men er for øvrig utstyrt som de selvbetjente hyttene og holder åpent i samme periode.

Selvbetjente hytter.

Allerede før 2. verdenskrig syslet Turistforeningen med tanker om å etablere et system for ubetjente hytter med proviantlager, men først i 1948 ble den første selvbetjeningshytta åpnet på Storkvellsbu i Gausdal Vestfjell. Etter krigen var det smått med penger, og noen flere selvbetjente hytter ble ikke oppført før Erik Arentz gjennom sitt rundhåndede bidrag til Turistforeningen i 1954 gjorde det mulig å bygge et helt system av slike hytter. Som kjent var Arentzbu fra 1956 den første av disse "arentzbuene".

Claus Helberg regnes som de selvbetjente hyttenes far, og er den som har fått æren av å ha utviklet dette spesielle prinsippet. I følge en vandrehistorie skal han ha fått ideen fra London der han hadde sett avisgutter legge lua si oppå avisbunken, slik at folk kunne forsyne seg med en avis og legge oppgjøret i lua. Man finner imidlertid sporadiske eksempler på varianter av selvbetjente hytter også før Claus Helbergs tid. Den første hytta som ble oppført på Galdhøpiggen var i praksis en selvbetjeningshytte. Allerede på slutten av 1880-årene ble den utstyrt med et lager av finere, alkoholholdig drikke som kunne benyttes av tindebestigerne til å markere klatrebragden. Tilbake i bygda fantes det et sted hvor de kunne gjøre opp for seg. Ordningen ble imidlertid avviklet da tindebestigernes evne til å betale for varene viste seg å være liten, og man opplevde et altfor stort svinn fra beholdningen.

Fra 1930-tallet er det kjent at Bergen turlag hadde en hytte som i praksis fungerte på samme måte som de senere selvbetjeningshyttene. Andre steder har det vært bygget hytter som var tenkt å skulle fungere som betjente hytter, men på grunn av sviktende besøkstall har hyttene blitt stående uten vertskap og i prinsippet fungert som selvbetjeningshytter. Siden DNT ble etablert har det også vært lang tradisjon for ubetjente hytter, det vil si åpne hytter uten vertskap eller proviant.

Men selv om utnevnelsen av Arentzbu som den første selvbetjeningshytta og Claus Helberg som opphavsmann til selvbetjeningssystemet ikke helt holder vann, så ligger det ikke så langt tilbake for sannheten. Gjennom byggingen av Arentzbu og de andre hyttene som kom i kjølvannet av denne, satte Claus Helberg og DNT selvbetjeningsordningen i system og utviklet det til det konseptet vi kjenner i dag. Med uvurderlig drahjelp fra de økonomiske midlene som ble tilgjengelige gjennom opprettelsen av Arentz legat, ble

Arentzbu startskuddet for en omfattende utbygging og tilrettelegging av selvbetjeningshytter over hele landet. De mange selvbetjeningshyttene sørger for at fotturistene kan bevege seg over store geografiske avstander uten å begrenses av å måtte bære på tunge matvareforsyninger. Samtidig tilbyr de overnattingsmuligheter også for dem som beveger seg utenfor de mest trafikkerte turområdene.

Selvbetjeningssystemet er bygget på tillitt, der de besøkende fritt kan forsyne seg av matvarelageret på hyttene mot å gjøre opp for seg ved å legge igjen penger. Siden det ikke er noen fast betjening eller vakter på hyttene, er det ingen som fører kontroll med hvem som tar og betaler for hva. Selv om alltid vil være dem som misbruker ordningen og forsyner seg av proviantlagrene uten å betale, har ærligheten blant turgåerne vært stor nok til at selvbetjeningssystemet har overlevd i mer enn 60 år.

Merking av stier og ruter

DNTs oppmerkede stier viser fotturistene en trygg vei mellom hyttene. I tillegg sørger de for å kanalisere ferdselen, slik at både vegetasjon og dyreliv kan leve uforstyrret utenfor fotturistenes traseer.

Rutene i fjellet er oftest merket med små varder. Vardene er laget av systematisk oppstablete steiner, og mange av dem er forsynt med en mindre rød T som signatur. Dette for at vandrerne skal vite at de er på en DNT-sti, samtidig som den røde fargen bidrar til å gjøre vardene synlig også i tåke og gråvær. Det er imidlertid viktig å merke seg at det er selve varden som skal lede fotfolket på rett vei og ikke T-ene.

De fleste T-ene er malt på løse stein og ikke rett på fjellet. Fordelen med å bruke varder, er at vardene kan fjernes hvis stien skal legges om eller ned. Det innebærer også mindre inngrep i naturen. Enkelte steder er det likevel malt store T-er på fjellet som erstatning for varder, for eksempel der det ikke fins stein til vardebygging og der snøsig og skred om vinteren kan rive med seg vardene.

På enkelte ruter har man brukt røde streker eller flekker i stedet for T-er. Rutene som er merket med rødt blir av og til kalt T-merkete stier, T-stier, DNT-stier eller DNT-ruter. Som regel vil det bli en sti eller et tråkk som gjør det enkelt å finne fram der ruta går, men ved nymerkete og lite brukte kan man oppleve at det ikke finnes noe tråkk. I en del tilfeller kan man oppleve at gamle stier og dyretråkk er tydeligere enn den beskrevne ruta. Som oftest er det merket så tett at man kan se fra merke til merke, men der stien er tydelig kan avstanden mellom merkene være atskillig større.

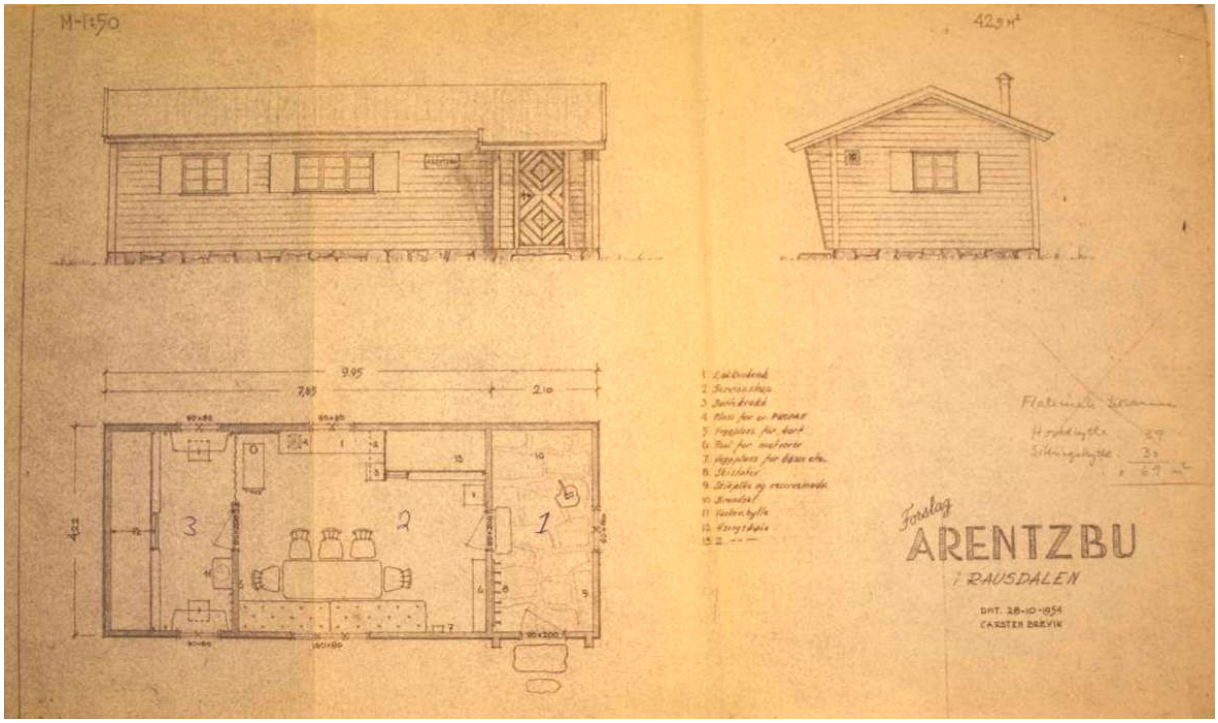
En av vardene i Breheimen. Foto: Sverre A. Larssen, DNT.

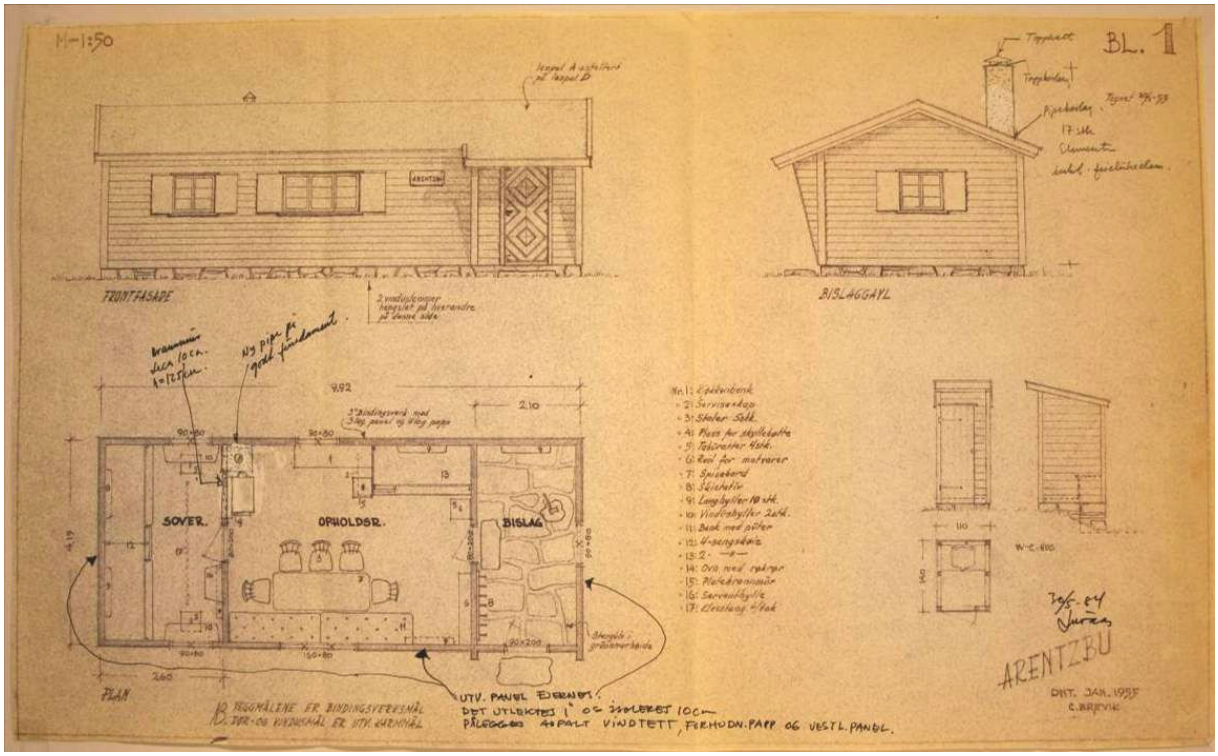

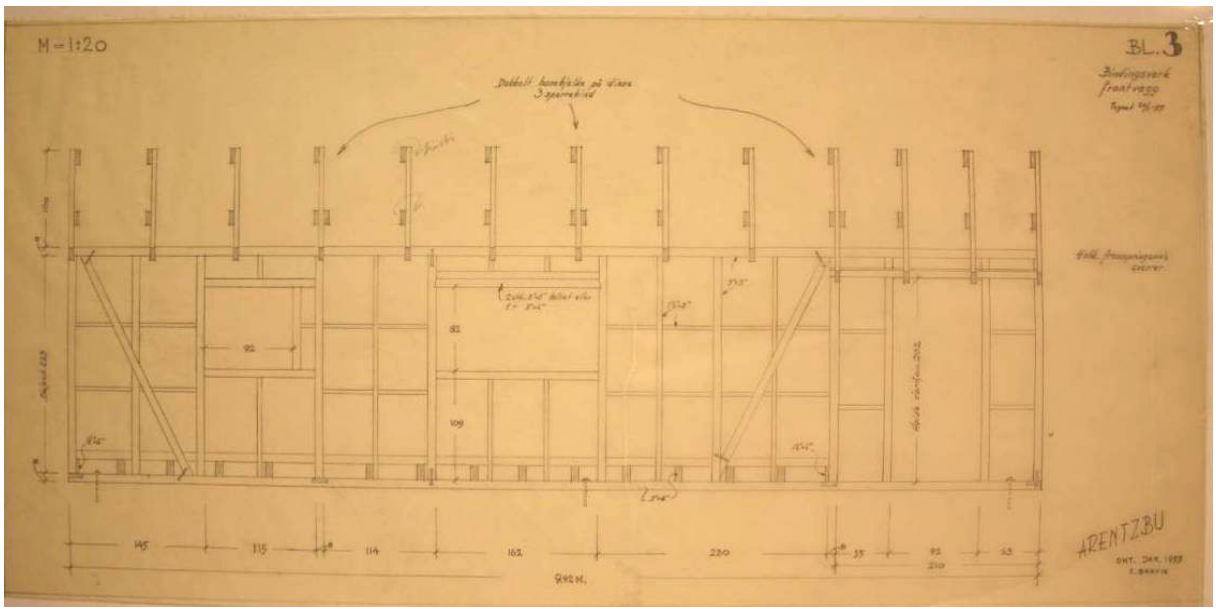
Foto: DNT.

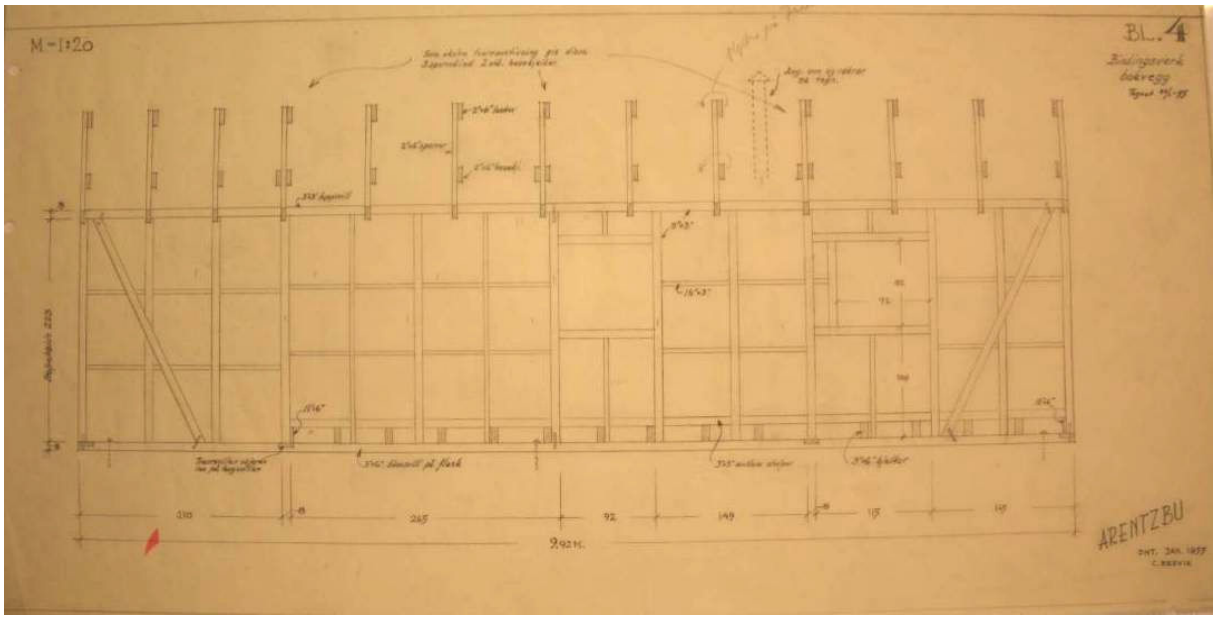
Bilder

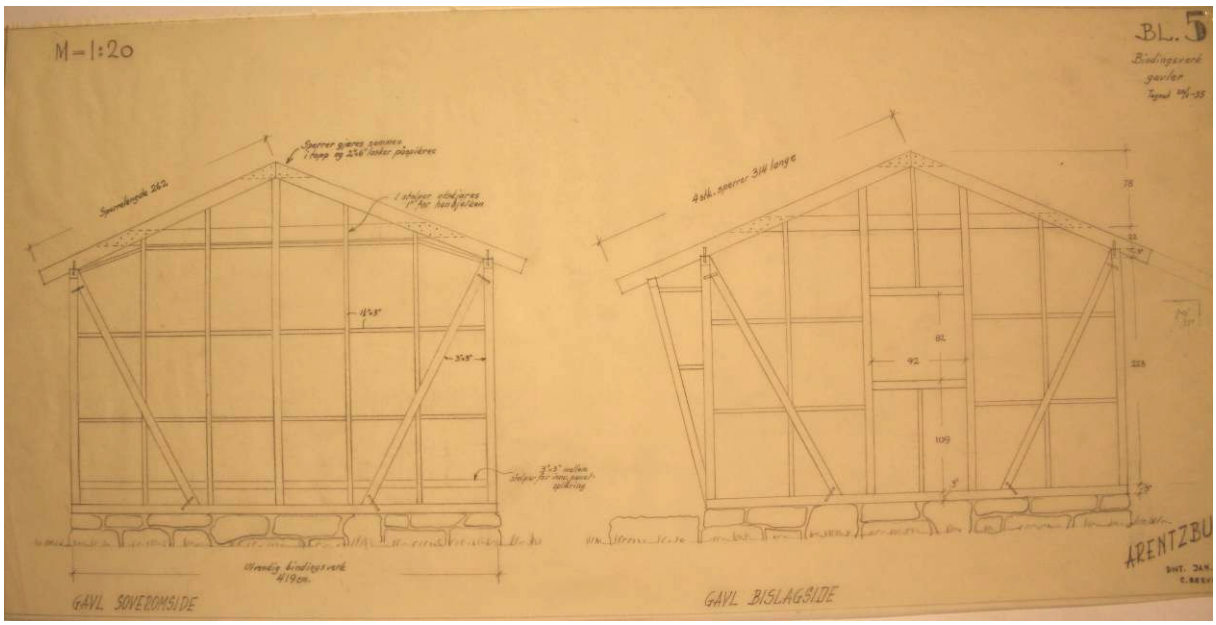
I tegningsarkivet til DNT, Oslo og omegn, ligger de vakre, gamle originaltegningene som Carsten Brevik utarbeidet til oppføringen av Arentzbu. Tegningsmaterialet inneholder mange detaljer og dokumenterer den gamle turisthytta på en svært god måte. Selv om tegningene er blitt gulnet og skjøre, er de fortsatt godt lesbare. Alle originaltegningene som ligger i tegningsarkivet er avbildet nedenfor. Følger man nummereringen øverst i høyre hjørne vil man se at to av plansjene mangler. Dette gjelder plansje nummer to og plansje nummer syv. Det er uklart om de manglende tegningene fortsatt befinner seg hos DNT, eller om de er gått tapt.

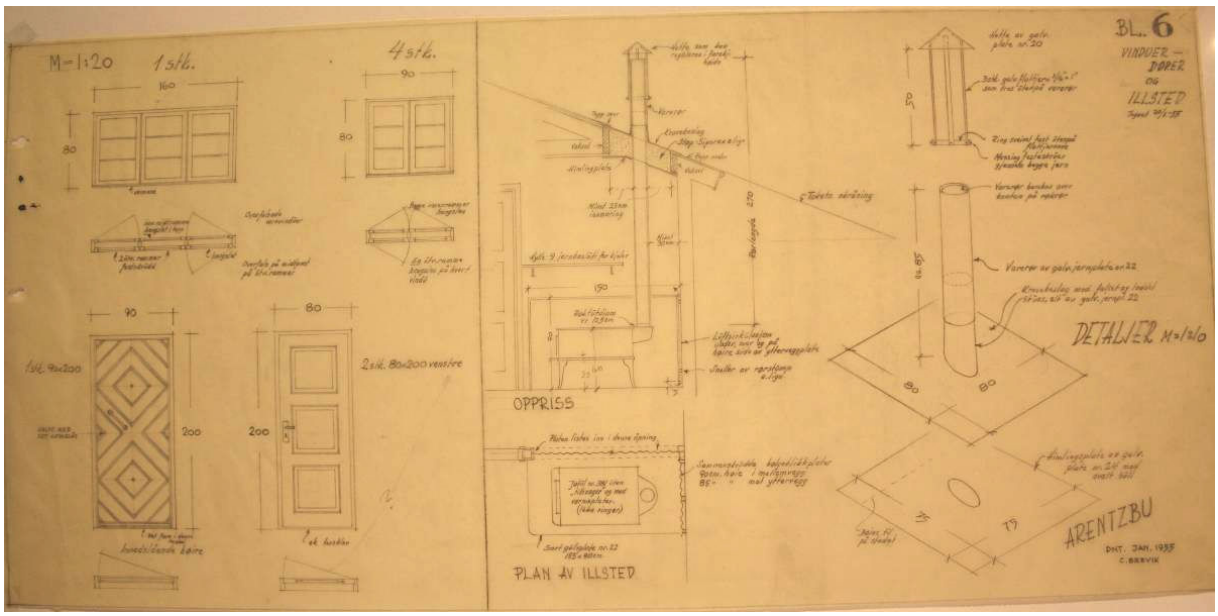

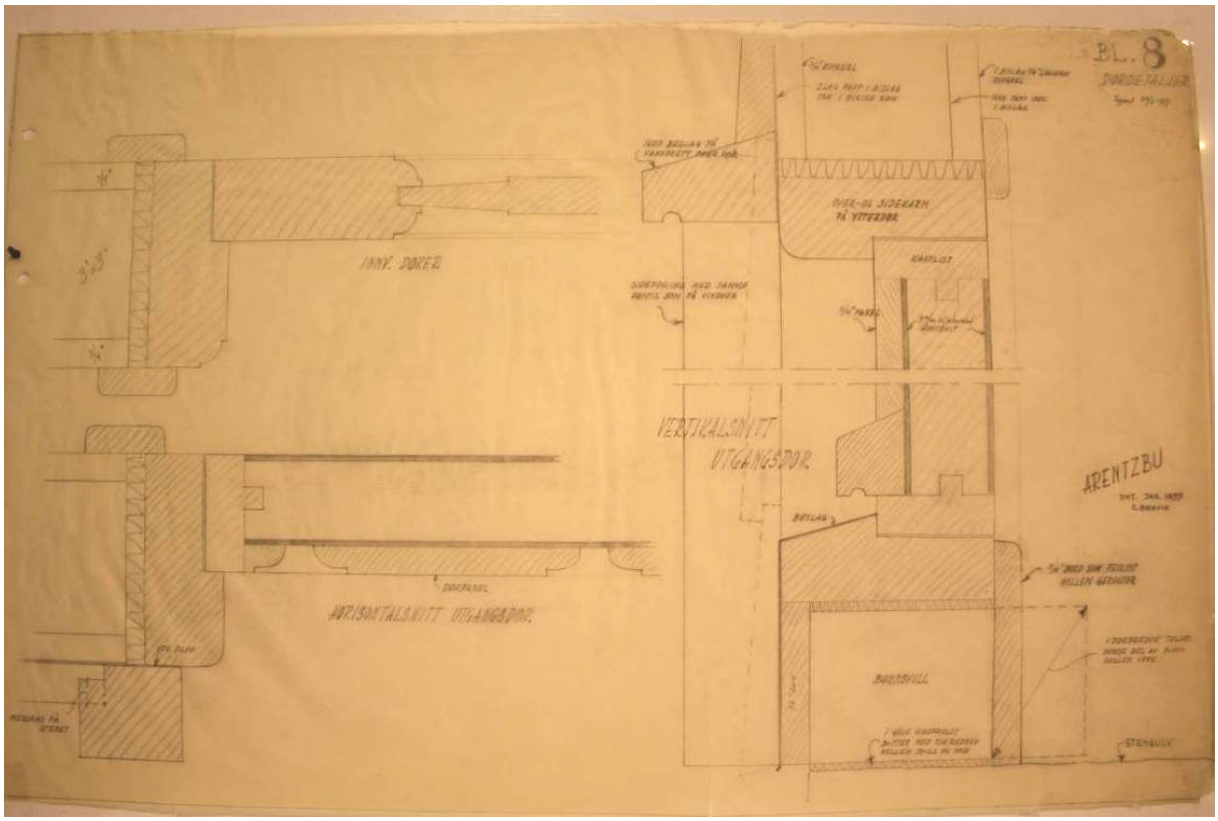

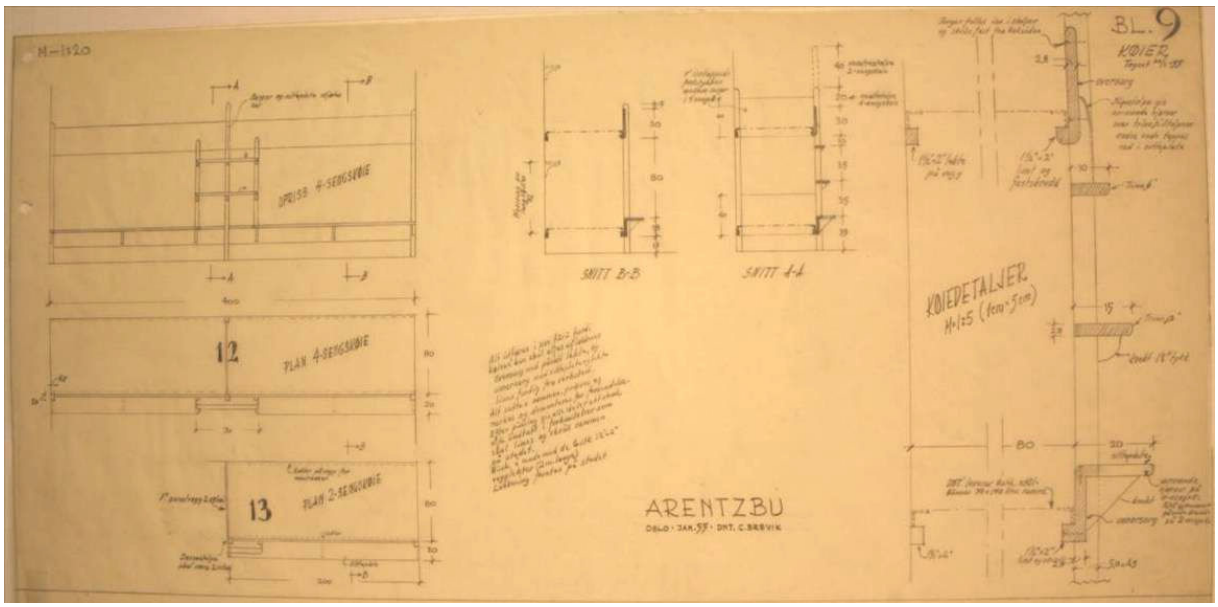

M-1:20
BL. 3
ARENTZBU
9,92 M.

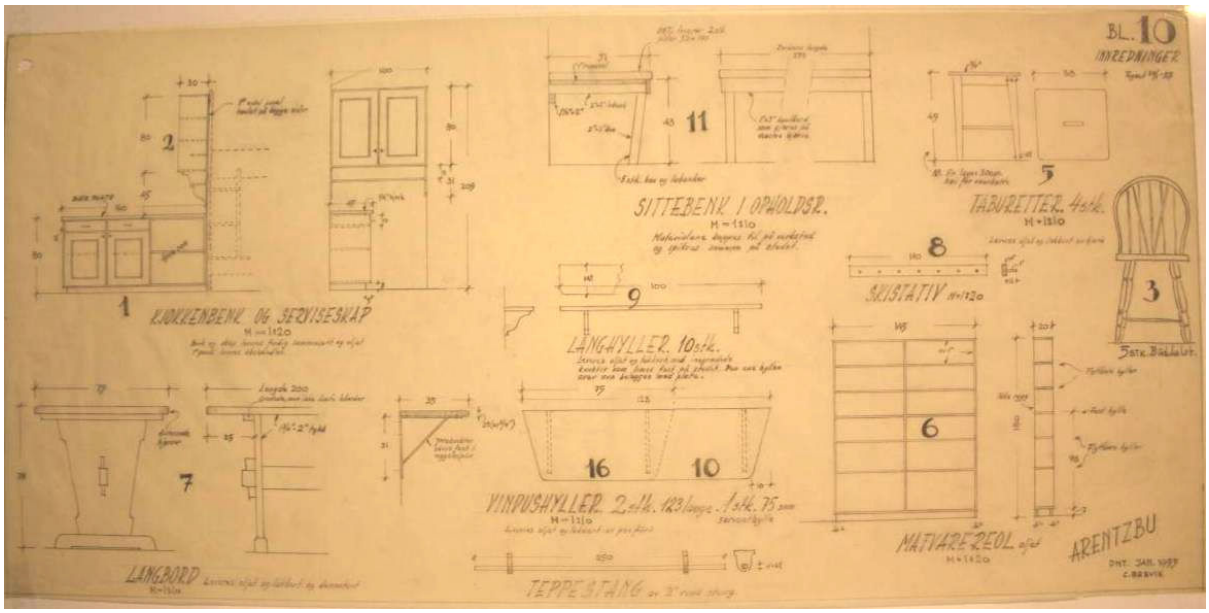

M-1:20
BL. 4
ARENTZBU
9,92 M.

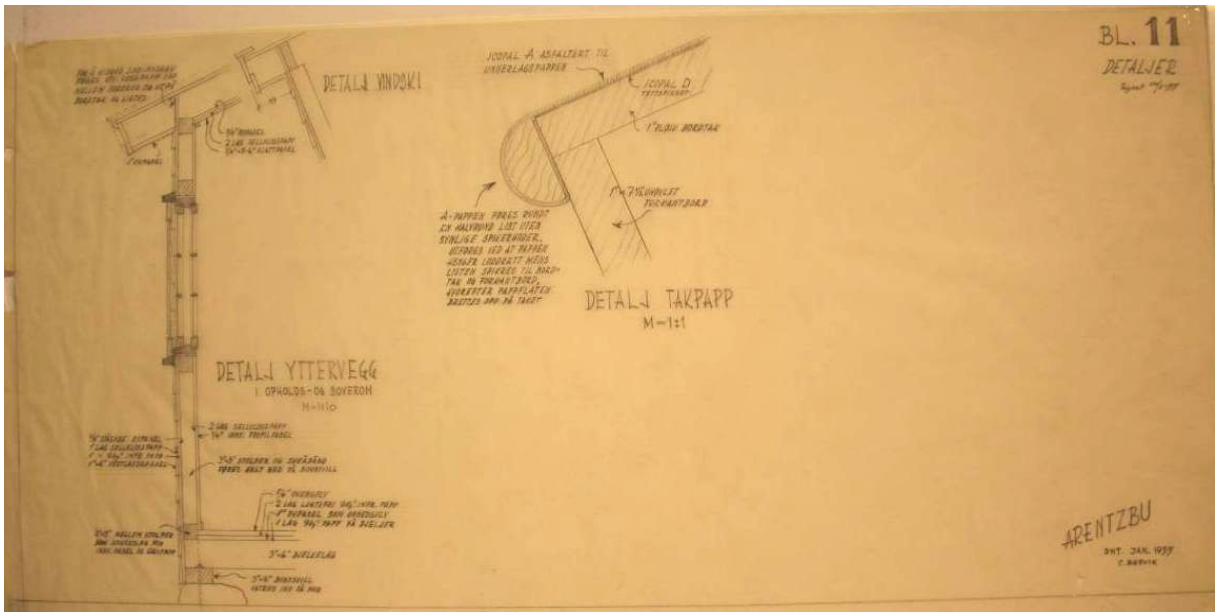

M-1:20
BL. 5
ARENTZBU
GAVL SOVEROMSIDE
GAVL BISLAGSIDE

BL. 6
VINDUER – DØRER OG ILLSTED
M=1:20
1 stk.
4 stk.
DETALJER M=1:10
OPPRISS
PLAN AV ILLSTED
ARENTZBU

BL. 8
DØRDETALJER
INNV. DØRER
VERTIKALSNITT UTGANGSDØR
HORISONTALSNITT UTGANGSDØR
ARENTZBU

BL. 9
KOIER
M=1:20
SNITT B-B
SNITT A-A
KOIEDETALJER
M=1:5 (1cm=5cm)
12
PLAN 4-SEKSSVØIE
13
PLAN 2-SEKSSVØIE
ARENTZBU

BL. 10
INNREDNINGER
1
KJØKKENBENK OG SERVISESKAP
M=1:20
2
11
SITTEBENK I OPPHOLDSR.
M=1:10
5
TABURETTER 4stk.
M=1:10
3
5STK. BJELKESTOL
8
SKISTATIV M=1:20
9
LANGHYLLER. 10stk.
16
10
VINDUSHYLLER. 2stk. 123cm lange 1stk. 75cm
M=1:10
6
MATTAREREOL
M=1:20
7
LANGBORD
TEPPESTANG
ARENTZBU

BL. 11
DETALJER
DETALJ VINDUSKI
DETALJ TAKPAPP
M=1:1
DETALJ YTTERVEGG
I OPPHOLDS- OG SOVEROM
M=1:10
ARENTZBU

Kilder

Skriftlige kilder:
Yttri Tor, Til fjells i Sogn og Jotunheimen - Mørkrisdalen, Internettpublikasjon.
Per Roger Lauritzen, Hyttene i Jotunheimen, Breheimen og Gausdal Vestfjell, Boksenteret A/S 1997.
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Stølane i Mørkrisdalen – Far etter folk, Rapport nr. 2 -2208
Claus Helberg, Fredrik Arentz – en ekte pioner, DNT Oslo og omegn og Norsk fjellmuseum, 2004
Eivind Sønstegaard og Rune Aa, Breheimen – det meste av det beste, Naturvitskapleg spalte i Sogn Avis 19.07.2007
Ikke publisert manuskript om Erik Arentz og Lege Fr. Arentz legat, DNT.
DNTs internettsider
Dokumenter fra DNTs arkiv

Muntlige kilder/ informanter:
Sverre A. Larssen (Daglig leder, DNT Oslo og Omegn)
Jan Erik Reiten (Driftsjef, DNT Oslo og Omegn)
Anders Gjermo (Bygningsinspektør, DNT Oslo og Omegn)
Tor Martin Stenseng (Inspektør Driftsavdeling, DNT Oslo og Omegn)
Elias Bolstad (tilsynsmann på Arentzbu)
Per Roger Lauritzen (tidligere tilsynsmann på Arentzbu og mangeårig ansatt i DNT)
Tine Mjølnerød (fotografier)

Til
Verdal kommune
Rådhusgata 2
7651 Verdal

Høringsuttalelse – Oppføring av hytte – 200/1/250 Tverråkroken 1

Verdal kommune har sendt på høring søknad om riving og oppføring av ny hytte ved Tverråkroken 1 i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Hytta ligger innenfor verneområde og saken er derfor behandlet etter verneforskriften. Nasjonalparkstyret har fattet et positivt vedtak i saken som kommunen er kjent med.

Skæhkere sijte har påklaget nasjonalparkstyrets vedtak. Vi mener oppføring av ny utleiehytte ikke er i tråd med verneforskriften. Vi har også bedt om konsultasjon før behandling av klagen.

Vi ber derfor kommunen avvente behandlingen av dispensasjonssøknaden til saken er ferdig behandlet etter verneforskriften. Dersom nasjonalparkstyret ikke tar vår klage til følge vil endelig behandling skje hos Miljødirektoratet.

Dersom kommunen allikevel velger å behandle saken krever vi å få gjennomføre konsultasjon før kommunen fatter vedtak i saken.

Viser også til telefonsamtale med Roar Leirset angående bygging av landbruksveger, Nordåsvegen og Svensklunvegen hvor vi også ønsker konsultasjon. Vi ser det som hensiktsmessig å konsultere disse tre sakene samtidig.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Snåsa, 27.juni 2023

Vedlegg: kopi av klagen til Nasjonalparkstyret

Fra: Belbo, Siv Merethe G[siv.belbo@statsforvalteren.no]
Sendt: 28.06.2023 13:05:29
Til: SFTL Arkiv[fmtl_arkiv@statsforvalteren.no]
Tittel: VS: Saksnr:90/23

Med vennlig hilsen
Siv Merethe G Belbo
direktør

Statsforvalteren i Trøndelag
Tröndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 80 56
Mobil: 95 11 52 58
E-post: siv.belbo@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Hanne-Lena Wilks <hl.wilks@hotmail.com>
Sendt: tirsdag 27. juni 2023 10:32
Til: Verdal Kommune <postmottak@verdal.kommune.no>
Kopi: Belbo, Siv Merethe G <siv.belbo@statsforvalteren.no>
Emne: Saksnr:90/23

Ber om at saken oversendes til saksbehandler Hanne Sende og Roar Leirset.

For Skæhkere sijte
Hanne-Lena Wilks

Til

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
v/Nasjonalparkforvalter
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Klage på vedtak

Viser til vedtak 5.6.23 i sak 23/2023.

Nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til riving av eksisterende skog-/utmarkskoie uten utleiemulighet, og tillater oppføring av ny hytte for utleie innenfor nasjonalparken i et uberørt område av parken hvor ferdsel og aktivitet i dag er begrenset.

Skæhkere sijte påklager vedtaket. Før nasjonalparkstyrets behandling av klagen ber vi om at det gjennomføres konsultasjon med sijten etter prinsippene i samelovens kapittel 4. Skæhkere sijte finner at vedtaket er i strid med verneforskriftens. Vi finner ikke støtte for å dispensere fra verneforskriften i dette tilfellet hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien. I saksframlegget underspilles konsekvensen for vernet ved etableringen av en utleiehytte.

Bakgrunnen for at denne saken opptar er av hensynet til vår reindrift i nasjonalparken. Nasjonalparken utgjør størstedelen av våre beiteområder, spesielt vår, sommer og høst. Utleiehytta vil ligge i et uberørt område av nasjonalparken. Nasjonalparken har stor aktivitet fra vest (Skjækervatnet og Skjækerhatten) og fra nord (Roktdalen, Ismenningen og Grønningen). Forsterket aktivitet i sør reduserer reinens mulighet til å benytte beiteområdene fleksibelt ut fra vær og beiteforhold gjennom året. Spesielt den nye utleiehyttas beliggenhet tett opp til kalvingsland er svært uheldig.

Værdalsbruket eier seks hytter som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, fire av disse er utleiehytter. Hytta ved Tverråkroken var ikke en av disse i 2007, jfr. tabell 5 på side 29 i forvaltningsplanen. Hytta er heller ikke å finne på Verdalsbrukets hjemmeside blant utleiehytter de disponerer i dag. I eiendomsregisteret er hyttas bruksformål registrert som skog- /utmarkskoie, gamme. Den har altså ikke vært registrert for formålet frem til i dag og heller ikke vært benyttet til kommersielt utleie. Vi oppfatter at Verdalsbruket gis tillatelse til etablering av en ny utleiehytte innenfor Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark med dette vedtaket. En ny utleiehytte vil øke ferdselen i en del av nasjonalparken som har lite ferdsel i dag.

Selv om vernemyndigheten ikke har myndighet til å godkjenne en bruksendring av bygget, er det oppsiktsvekkende at det gis tillatelse til et tiltak etter verneforskriften som ville vært svært vanskelig å få gjennomført i et lignende område etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Til orientering vil vi be om konsultasjon med Verdal kommune i denne saken når de skal behandle søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Skæhkere sijte påklager derfor nasjonalparkstyrets vedtak i sak 23/2023 av 5.6.23. Klagen begrunnes med at vedtaket tillater oppføring av en ny utleiehytte i et sårbart område i nasjonalparken. Utleiehytta som vil få negative konsekvenser for blant annet reindriften i Skæhkere sijte.

Begrunnelse:

- Tverrådalen trekkes fram som et av seks særdeles viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken (Verneforskriftens § 2). At Tverrådalen trekkes frem i formålsparagrafen i verneforskriften er ikke vurdert i saksframlegget.
- Eksisterende hytte var ikke registrert til formålet ved vernetidspunktet av Værdalsbruket. Godkjenning av en ny utleiehytte mener vi er feil bruk av naturmangfoldlovens § 48
- I saken undervurderes konsekvensene for verneverdiene ved etableringen av en ny turisthytte. Vi finner ikke belegg hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien for å legge til rette for økt ferdsel inn i denne delen av nasjonalparken. Vi viser til forvaltningsplanens pkt. 6.2. (bokstavene b, d, f og g) og besøksstrategiens kapittel 2.3 *Den tradisjonelle bruken*.

Vi ber videre om å bli konsultert i saken før behandlingen av klagen.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Snåsa 27.juni 2023

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 81 35 73 19 93 87
E-post: stsig@statsforvalteren.no
http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella

Skæhkere sijte
v/ Mathis Ivan Hætta, Heiavegen 55
7760 SNÅSA

Saksbehandler Hege Sæther Moen | **Vår ref.** 2023/1769 | **Deres ref.** | **Dato** 30.06.2023

Klage og ønske om konsultasjon mottatt - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Vi har mottatt deres klage av 27.06.2023. Den vil bli behandlet av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre i møte den 15.-16. august 2023.

Da opprinnelig saksbehandler i denne saken er gått over i ny stilling vil det bli undertegnede som behandler klagen.

Jeg ønsker innspill til tid og sted for eventuell konsultasjon innen 17. juli per epost hege.moen@statsforvalteren.no

Jeg har planlagt befaring til Snåsa i uke 30, og kan om mulig kombinere dette med en konsultasjon.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Mottakere:
Hanne Lena Wilks

Fra: Hanne-Lena Wilks[hl.wilks@hotmail.com]
Sendt: 30.06.2023 12:19:28
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: Melding fra Statsforvalteren

Hei, vi er i fjellet for kalvemerking nå og er i utgangspunktet ikke hjemme før uke 33. Evt om vi får det til på Teams innen den tid. Det er vanskelig å gi noen eksakt dato nå, men blir ikke før senere i sommer.
Jeg er på mail innimellom når jeg finner dekning, så vi får bare høres fremover.

Vi har også bedt om konsultasjon angående Forvaltningsplan, men der må vi treffes fysisk.

Mvh Hanne-Lena Wilks

Sendt fra min iPhone

> 30. jun. 2023 kl. 10:50 skrev Hege Sæther Moen <hesmo@statsforvalteren.no>:
>
> Du er satt som kopimottaker på sak 2023/1769
>
> Vennlig hilsen
> **Hege Sæther Moen | verneområdeforvalter**
> e-post: hesmo@statsforvalteren.no
>
> <Klage og ønske om konsultasjon mottatt - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200_1_205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket.pdf>

Værdalsbruket

Nasjonalparkforvaltningen
v/ Hege Sæther Moen
hesmo@statsforvalteren.no

Vuku, 12. juli 2023

Sak NP 23/2023

Viser til orientering om innkomne klager og innspill datert 30.06.2023.

Kulturmyndigheten etterspør bilder og informasjon om bruksverdi m.v. De skriver at de har oppfattet at behovet for ny hytte er begrunnet i at den eksisterende hytta er for liten. Det er en misforståelse. Behovet for en ny hytte er begrunnet i byggets tekniske tilstand. Tømmerkassen har vært utsatt for råte lenge, og mugglukten var påtrengende. For å bremse råteangrep er det lagt bordkledning utenpå tømmerveggen uten at det har løst problemet når råten først hadde etablert seg. Hytta har også et tilbygg i reisverk, og det har over tid kommet mye fukt inn i overgangen mellom den gamle og nye delen. Vår konklusjon var at det ikke var mulig å få en beboelig hytte bare ved å reparere eksisterende bygg. Bilder av hytta er vedlagt.

Det overrasker oss at Skjækerfjella rbd klager på vedtaket i nasjonalparkstyret. De er representert i nasjonalparkstyret, og etter det vi kan se ble det fattet et enstemmig positivt vedtak. Når det gjelder klagen, er det ikke slik at den gamle koia var uten utleiemulighet. Den har vært utleid siden den ble bygd, men utleien har vært på åremål. Ettersom den har vært utleid på åremål har den ikke vært lagt ut på vår hjemmeside. Det er således heller ikke riktig at hytta ikke har vært benyttet til kommersiell utleie. Det er krev inn leie hvert år så lenge hytta var i stand til å kunne brukes. Det er ikke riktig at dette er en ny utleiehytte. Utleien vil riktignok endres ved at den tilbys til allmennheten og ikke bare en leietaker, noe vi mener må være positivt. Antall bygninger i nasjonalparken forblir uendret. Vi er for øvrig av den oppfatning at ferdselen i denne delen av nasjonalparken er relativt beskjeden.

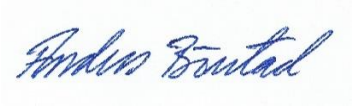
Geir Håvard Hjelde lister opp det han mener er rettigheter hans gård har på vår eiendom 200/1. Vi bestrider ikke at hans gård har rett til seter og beite. Etter utvisning er det også anledning til hogst av ved og tømmer til seterhusbehov, dersom seterdriften eventuelt skulle gjenopptas. Rettigheter utover dette eksisterer ikke. Det foreligger en rekke rettsavgjørelser i spørsmålet om jaktrett på våre eiendommer. Alle rettsavgjørelser etter kjøpet av eiendommene i 1912 har vært i Værdalsbrukets favør. Siste gang spørsmålet ble rettslig behandlet var i Jordskifteavgjørelse 12.10.2017 hvor retten skriver følgende:

> Retten ser heller ikke at det så langt er sannsynliggjort at det eksisterer småviltjakt som servitutt. Det bemerkes også at det er enighet om at Værdalsbruket hittil har disponert all jakt.

Den rett som foreligger til beite blir ikke berørt av at det bygges en ny hytte til erstatning for en gammel, heller ikke av hvem Værdalsbruket til enhver tid gir tillatelse til å utøve jakt på sine eiendommer.

Som nevnt ovenfor ser ikke Værdalsbruket at de innkomne klagene har noe reelt innhold og ber om at disse avvises og at det opprinnelige vedtaket blir stadfestet.

Med hilsen

Fra: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Sendt: 16.07.2023 09:54:11
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Tittel: Vedr. sak NP 23-2023

Hei,
Vedlagt er våre kommentarer til de innkomne klager og merknader.

Fortsatt god sommer!

Vennlig hilsen

Anders Børstad + 47 911 69 228
Værdalsbruket
Smålandsvegen 25, 7660 Vuku
Tlf. 740 75 130 • post@verdalsbruket.no
www.verdalsbruket.no

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 81 35 73 19 93 87
E-post: stsig@statsforvalteren.no
http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella

Skæhkere sijte
v/ Mathis Ivan Hætta, Heiavegen 55
7760 SNÅSA

Saksbehandler Hege Sæther Moen **Vår ref.** 2023/1769 **Deres ref.** **Dato** 24.08.2023

Vedtak - Klage fra Skæhkere Sijte på vedtak i sak 2023-23 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Det vises til klage av 27.06.2023 på vedtak i NP sak 2023/23, der Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre i møte den 05.06.2023 imøtekom søknad fra Værdalsbruket AS om riving og oppføring av ny hytte på 45,5 m2 BYA og uthus på 10,7 m2 BYA på 200/1/205 i Verdal kommune.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre behandlet klagen fra Skæhkere Sijte i møte den 15.08.2023 som NP sak 2023/ 32. Nasjonalparkstyret vedtok enstemmig endringsforslag utarbeidet i møtet:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk, både for byggearbeid og motorferdsel, må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr:
Nasjonalparkstyret ber Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten at det har vært gitt dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Saksframlegg med vedtak

Mottakere:

Statsforvalteren i Trøndelag
Verdal kommune
AS VÆRDALSBRUKET

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0 **Saksbehandler:** Hege Sæther Moen **Dato:** 01.08.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	32/2023	15.08.2023

Klage fra Skæhkere Sijte på vedtak i sak 2023-23 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 – Værdalsbruket

Saksprotokoll fra møte 15.08.2023 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Behandling
Det ble stilt spørsmål ved Hanne-Lena Wilks habilitet i saken, og Hanne-Lena Wilks fratredde mens styret behandlet dette. Styret fant at Hanne Lena Wilks inhabil etter forvaltningslovens § 6 e) da hun er styremedlem i Skæhkere Sijte som er klager i saken.
Hanne-Lena Wilks deltok ikke i behandling av saken.

Styret arbeidet seg fram til følgende endringsforslag i saken:
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.

- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk, både for byggearbeid og motorferdsel, må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.
Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr:
Nasjonalparkstyret ber Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten at det har vært gitt dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.
Styret voterte over endringsforslag og forvalters innstilling og støttet enstemmig endringsforslaget.

Vedtak
Styret vedtok enstemmig endringsforslaget utarbeidet i møte:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.

BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk, både for byggearbeid og motorferdsel, må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr:
Nasjonalparkstyret ber Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten at det har vært gitt dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses, og oppmoder Verdal kommune om å ikke imøtekomme søknad om bruksendring fra skogskoie til utleiehytte.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.

BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår

- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse

Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk

Nødvendig tillatelse etter andre lovverk, både for byggearbeid og motorferdsel, må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett

Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.

En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr

Nasjonalparkstyret ber Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten at det har vært gitt dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

1 **Saksframlegg sak 2023-23 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

2 **Oversendelsesbrev fra Verdal kommune til Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne Nasjonalparkstyre – 200/1/205 Tverråkroken 1**

3 **F-1 Søknad om tillatelse til riving og bygging av ny hytte og uthus.pdf**

4 **E-4 Tegning uthus**

5 **E-1 Fasader og perspektivtegninger**

6 **D-1 Oversikt 1000**

7 **D-2 Terrengsnitt og fasader**

8 **D-1.1 Situasjonsplan og kart**

9 **Vedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

10 **Ber om kulturminnefaglig vurdering - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

11 **Svar Kulturminnefaglig vurdering - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 2001205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

12 **Foreløpig svar - kulturminnefaglig vurdering - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

13 **Eksempel på dokumentasjon VEDLEGG+ARENTZBU+pdf**

14 **Svar om bilder av revet bygg - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

15 **Svar til kulturminnemyndighet - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

16 **Svar fra kulturminnemyndighet - Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

17 **Klage - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

18 **Klage på vedtak Tverråkroken – Skæhkere Sijte**

19 **Høringsuttalelse - dispensasjon Tverråkroken 1**

20 **Orientering - klage til Verdal kommune - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

21 **Klage på vedtak Tverråkroken**

22 **Brev til Verdalsbruket med orientering om mottatt klage på Nasjonalparkstyrets vedtak av 05.06.2023 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**

23 **Epost fra Verdalsbruket med kommentarer og bilder til klager på sak NP 23-2023**

24 **Verdalsbrukest kommentarer på inkomne klager og innspill i sak NP 23-2023**

25 **Bilde 155334**

26 **Bilde 155351**

Saksopplysninger og vurderinger

Vedtak i sak 2023/23

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre behandlet i møte den 05.06.2023 som NP sak 2023 / 23, søknad fra Verdalsbruket AS om riving og oppføring av ny hytte og uthus på 200/1/205 i Verdal kommune.

Styret vedtok med 5 mot 3 stemmer forvalters innstilling i saken og besluttet følgende:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- *Riving av eksisterende hytte på 23 m^2 og uthus på 6 m^2.*
- *Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m^2-BYA og 10,7 m^2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).*

Vilkår

- *Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.*
- *Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.*
- *Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.*
- *Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).*
- *Uthuset skal ikke være isolert.*
- *Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.*

Søknad og behovsbeskrivelse

Værdalsbruket søkte 25.04.2023 om dispensasjon til å rive eksisterende hytte og uthus på 23 m2-BYA og 6 m2-BYA, og bygge ny hytte i tømmer på 45,5 m2-BYA og uthus på 10 m2 i reisverk (tilsvarer 10,7 m2-BYA). Dette tilsvarer en samlet økning av BYA på 27,2 m2/193 %. Eksisterende hytte er i såpass dårlig forfatning at restaurering er uaktuelt da det er råteproblemer og fyringsforbud. Størrelsen på den nye hytta begrunnes med at den da vil være funksjonell ved utleie til en gruppe på 4-5 personer.

Den omsøkte nye hytte er av samme stil som Værdalsbrukets andre utleiehytter, altså tømmerhytte levert av Øverbygg.

I matrikkelen er hytta registrert som skogs- og utmarkskoie gamme på 27 m2-BYA og uthuset er registrert som garasjeuthus anneks til fritidsbolig på 10 m2-BYA.

Kommunens oversending og behandling

Verdal kommune hadde ved oversendelse av søknaden (27.04.2023), allerede gitt dispensasjon for riving og dispensasjon fra kommuneplanens arealformål, mens de avventet

videre byggesaksbehandling på nyoppføring til Nasjonalparkstyret hadde ferdigbehandlet søknaden etter verneforskriften for Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark.

Kulturminnehensyn

Som ledd i sakforberedende arbeid til styrets behandling av sak 2023/23, ba forvalter i brev av 16.05.2023 om innspill fra Sametinget og Trøndelag Fylkeskommune innen 30.05.2023, i forhold til kulturminner knyttet til saken. Svar fra Sametinget av 26.05.2023 viste ingen forhold som måtte hensyntaes i saken. Svar fra Trøndelag Fylkeskommune kom for sent (09.06.2023) til å bli tatt med når saken ble behandlet av nasjonalparkstyret. Det kan av dialog med kulturminnemyndigheten ved Sør-Trøndelag Fylkeskommune, oppfattes å være gitt for dårlig tid til å gi innspill til sakens behandling, men det er viktig å ha med seg at innhenting av kulturminnefaglige innspill skal gjøres av kommunen som ledd i behandling etter plan og bygningsloven, både i forhold til riving og gjenoppføring. Verdal kommune hadde allerede ved oversendelse av søknaden gitt tillatelse til riving. Med hensyn til bygningenes tilstand og alder, var forvalter nok mer opptatt av om det var særskilte kulturminner eller andre forhold ved nybygging som skulle hensyntas. I dialog med Verdalsbruket etter svar fra Trøndelag Fylkeskommune kommer det fram at byggene allerede ble revet før 01.05.2023, slik at de kunne nytte snøscooter for uttransport av avfall fra rivingen. Kulturminnemyndighet peker på at søker ved å rive før dispensasjon for dette var gitt av kulturminnemyndighet ikke lenger har noen rettighet for oppføring av nytt bygg, og at vernemyndigheten bør forutsette ved sin behandling at det bygges opp igjen et bygg identisk med det som ble revet.

Det er forvalters oppfatning at nasjonalparkstyret ikke er ansvarlig for innhenting av dispensasjon fra kulturminnemyndighet, men at slik informasjon vil kunne gi gode faglige føringer ved innstillingen av saken til styret. I denne saken ble dette gjort noe sent, og saken var ikke tilstrekkelig opplyst med informasjon fra kulturminnemyndighet ved oversendelse fra Verdal kommune.

Klage fra Skæhkere Sijte

Skæhkere Sijte har den 27.06.2023 levert klage på Nasjonalparkstyrets vedtak i sak 2023/23. Skæhkere Sijte vurderes å ha klagerett, og klagen er levert innen klagefristen og legges fram for styret til behandling. Skæhkere Sijte ber også om konsultasjon i saken før saken legges fram for nasjonalparkstyret for behandling. Konsultasjon / dialog er gjennomført den 02.08.2023 mellom Nasjonalparkforvalter Hege Sæther Moen og Skæhkere Sijte ved Hanne-Lena Wilks og Eva Anette Wilks.

<u>Klagens innhold:</u>

Nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til riving av eksisterende skog-/utmarkskoie uten utleiemulighet, og tillater oppføring av ny hytte for utleie innenfor nasjonalparken i et sårbart og uberørt område av parken hvor ferdsel og aktivitet i dag er begrenset. Utleiehytta vil få negative konsekvenser for blant annet reindrifta.

Skæhkere Sijte mener det ikke er mulig å finne støtte for å gi en slik dispensasjon, verken i forvaltningsplanen eller besøkstrategien for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Bakgrunnen for at denne saken opptar er av hensynet til vår reindrift i nasjonalparken. Nasjonalparken utgjør størstedelen av våre beiteområder, spesielt vår, sommer og høst. Utleiehytta vil ligge i et uberørt område av nasjonalparken. Nasjonalparken har stor aktivitet fra vest (Skjækervatnet og Skjækerhatten) og fra nord (Roktdalen, Ismenningen og Grønningen). Forsterket aktivitet i sør reduserer reinens mulighet til å benytte beiteområdene fleksibelt ut fra vær og beiteforhold gjennom året. Spesielt den nye utleiehyttas beliggenhet tett opp til kalvingsland er svært uheldig.

Begrunnelse:
- Tverrådalen trekkes fram som et av seks særdeles viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken (Verneforskriftens § 2). At Tverrådalen trekkes frem i formålsparagrafen i verneforskriften er ikke vurdert i saksframlegget.
- Eksisterende hytte var ikke registrert til formålet ved vernetidspunktet av Værdalsbruket. Godkjenning av en ny utleiehytte mener vi er feil bruk av naturmangfoldlovens § 48
- I saken undervurderes konsekvensene for verneverdiene ved etableringen av en ny turisthytte. Vi finner ikke belegg hverken i forvaltningsplanen eller besøksstrategien for å legge til rette for økt ferdsel inn i denne delen av nasjonalparken. Vi viser til forvaltningsplanens pkt. 6.2. (bokstavene b, d, f og g) og besøksstrategiens kapittel 2.3 Den tradisjonelle bruken.

Høringsuttale fra Skæhkere Sijte til Verdal kommune

Skæhkere Sijte har også levert høringsuttale til Verdal kommune på saken og orientert kommunen om at de har påklaget Nasjonalparkstyrets vedtak.

Kommentarer fra Verdalsbruket på klagene fra Skæhkere Sijte og Geir Håvard Hjelde

Det kom to klager på Nasjonalparkstyrets vedtak i sak 2023/23. Verdalsbruket er orientert om disse og har i brev av 12.07.2023 gitt uttale både til innkomne klager og innspill fra kulturminnemyndighet.

Verdalsbruket viser til at deres behov for ny hytte er knyttet til bygningenes tilstand og ikke behov for større hytte. Bilder vedlagt viser byggets tilstand og utforming.

Til påstanden fra Skæhkere Sijte om at eksiterende bu / hytte ikke var utleiehytte viser de til at den har vært leid ut siden den ble bygd, men på åremål, og derfor ikke har vært lagt ut som utleiehytte på Verdalsbrukets hjemmeside som viser utleiehytter. Endringen framover er at den vil tilbys allmennheten og ikke bare en leietaker. Antall bygninger i nasjonalparken endres ikke.

Omdisponering av bygninger

I dialog med Miljødirektoratet i forbindelse med pågående forvaltningsplanarbeid, har det vært signalisert til forvalter at omdiponering av bygg ikke skal behandles etter verneforskriften, men kun av kommunen etter plan og bygninslovens bestemmelser.

Overtredeslse av verneregler

I epostveksling mellom forvalter og Verdalsbruket 12.06.2023 går det fram at byggene allerede er revet og bygningsavfall fraktet ut av område med snøscooter før 01.05.2023.

Verdalsbruket har med dispensasjon fra Verdal kommune allerede revet bygningene de søker vernemyndigheten om riving av. I styrets vedtak av 05.06.2023 framgår det også at motorferdsel knyttet til riving og byggearbeid må omsøkes særskilt, heller ikke dette er gjort.

Utfra sammenlignbare saker bør nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe forvalter Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne /Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhk etter delegasjon fra miljødirektoratet med hjemmel i Naturmangfoldloven § 62 annet ledd og tredje punktum. Styrets myndighet er definert i vedtektene av 01.01.2020.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskriftens bestemmelser er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til mindre ombygging og mindre utvidelser av bygninger jf. forskriftens punkt 1.3 d).

Denne saken, som omfatter både riving av ekisterende og oppføring av nye bygg, må i tråd med føringer i Miljødirektoratets behandling av klagesak om Lakevassbu datert 04.02.2015 stadfestet at nybygg av denne type må behandles etter naturmangfoldloven (nml) § 48.

Følgende to vilkår være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon ved bruk av NML § 48:

- Tiltaket skal *ikke strider mot vernevedtakets formål*
- Tiltaket vil ikke *påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Forvaltningsplan

Relevante føringer for saken hentet fra forvaltningsplanen for Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark som legges til grunn ved vurderingene er følgende føringer:

Kapittel 6 – Hytter og byggevirksomhet generelt:
Eksiterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging
Byggevirksomhet, generelt
a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
c) For all byggevirksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.

Seterbruk
a) Restaurering eller ombygging av eldre bygg vil bare være aktuelt når tiltaket ses i en helheltlig landbruksmessig sammenheng med den omkringliggende næringsvirksomheten.
b) Tiltak som innebærer bruksendring må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.
c) Vernereglene er ikke til hinder for utleie av husvære. Bruksendring (f.eks fra seter til hytte/utleiehytte) må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.

Oppsynshytter
a) Det kan godkjennes enkle hytter i forbindelse med nødvendig oppsyns- og skjøtselsvirksomhet. I tillatelsen vil det bli stilt vilkår om at oppsynshytte ikke skal overstige 15 m2 bebygd areal. Søknader som viser koordinering mellom ulike virksomheter vil bli prioritert.

Turisthytter

a) Turisthyttene i verneområdene skal holde en enkel standard. Utvidelser eller

ombygginger skal være forankret i annet lovverk.
b) Behov for økt overnattingskapasitet gjennom turistforeningens virksomhet i nasjonalparken bør dekkes gjennom bruk av eksisterende overnattingsmuligheter og utleiehytter.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:
Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen er nå erstattet med Naturmangfoldloven § 48, mens føringene for når og hvordan denne kan nyttes er nokså lik. Bestemmelsen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernebestemmelsene, men for bagatellmessige tiltak som ikke ble vurdert og beskrevet på vernetidspunktet.

Sonering

I tillegg til generelle føringer for byggesaker, er det i forvaltningsplanen av 2007, som nå er under revidering, lagt opp til en soneforvaltning. Nasjonalparken er delt i vernesoner og ulike brukssoner. Denne saken berører et areal i vernesone 1. Vernesonene (1-3) er områder uten tilrettelegging og inngrep, og utgjør størsteparten av parken. Her skal det være en streng forvaltningspraksis og sonene skal videreføres uten større inngrep. Retningslinjene for forvaltning av vernesonene:

a) Vernesonen skal opprettholdes som områder uten større tekniske inngrep.

b) Irreversible tiltak kan kun godkjennes innenfor rammene av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

c) Høsting i form av jakt og fiske er tillatt med hjemmel i verneforskriften og reguleres etter viltlov og lakse- og innlandsfiskelov.

d) Beite skal kunne utøves i vernesonen.

Besøksstrategi

Besøkstrategien for Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparker, godkjent 03.06.2020, har som hovedmål å *ivareta verneområdene i tråd med formålene i verneforskriften, samtidig som den bidrar til økt kunnskap, forståelse og gode opplevelser, for de besøkende, og tar hensyn til reindrifta og annen tradisjonell bruk av områdene*.

Videre framgår følgende som delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne

• Bidra til at reindrifta og den tradisjonelle bruken (utenom skogsdrift) kan videreføres innenfor rammen av verneforskriften, dette ved å ta vare på naturgrunnlaget (verneverdiene).

• Bidra til forståelse og stolthet over den betydningen reindrifta og den samiske kulturen, har for den lokale verdiskaping og identitet.

• Støtte opp om økt verdiskapning i bygdene rundt nasjonalparken og ringvirkningene dette fører med seg.

Det pekes i besøkstrategiarbeidet blant annet på «Bærekraftig sambruk» - der forvaltningens oppgave er å bidra til en god balanse med plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Naturmangfoldloven

Oppføring av de nye bygningene vil skje på tilnærmet samme sted som tidligere, endringene som skal vurderes er økt størrelse og eventuelle konsekvenser av bruksendring som behandles av Verdal kommune.

NML §§ 8-12 skal nyttes som grunnlag for vurdering for om det skal gis dispensasjon til omsøkte tiltak.

Nml § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.
Det foreligger ikke opplysninger i artsdatabanken, naturbase eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem.

Oppslag i GIS-Link viser at hytta i Tverråkroken ligger tett på ei flyttelei for reindrifta, og områder definert som vårbeite og sommerbeite (lavereliggende sommerland).

Hytta ligger også nært eksisterende merket sti mellom Vera og Skjækerdalshytta.

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) vurderes tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet (nml § 9) tillegges derfor mindre vekt.

Nml § 10 omfatter økosystemtilnærming og samlet belastning. En endring av status og bruk av bygningen vil medføre noe økt belastning over tid både av ferdsel og motorferdsel. Hvor stor endringen vil bli er vanskelig å forutse.

Presedensvirkningen av en bruksendring og oppføring av en eventuell større hytte som det her søkes om her, vil kunne føre til tilsvarende endringer i andre deler av Nasjonalparken og andre tilsvarende verneområder.

Nml § 11 gjelder prinsippet om at forurenser betaler. Dersom det skjer skade på naturmangfoldet, skal miljøforringelsen bekostes tiltakshaver. Punktet er ikke nærmere vurdert her, men vil komme til uttrykk dersom omsøkt tiltak og aktivitet medfører skade som må rettes.

Nml § 12 innebærer at tiltaket skal baseres på miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dette betyr også at forvaltningen skal finne fram til de miljømessige beste løsningene, som er til det beste for samfunnet. I denne saken vurderer forvalter at omsøkte bygg har et tradisjonelt uttrykk, og miljømessig fyller krav til materialvalg. Ved bruk av torv som tak, må dette tas i nærområdet for ikke å innføre fremmede arter.

Samfunnsmessig vurderes beste løsning å være at bygget beholder sin opprinnelige funksjon og størrelse, men at den kan vedlikeholdes / erstattes med nye bygg da de opprinnelige var i svært dårlig forfatning.

NML § 48 dispensasjon fra vernevedtak

En tillatelse for å erstatte dagens bygninger med nye vurderes *ikke å stride mot vernevedtakets formål, eller isolert sett påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Ser en til føringene i forvaltningsplan og verneforskrift derimot, vurderes det ikke riktig å nytte § 48 til å utvide dagens hytte og uthus som omsøkt. Dette vil være mer enn en mindre utvidelse, og slik sett et press på rammen satt i vernevedtaket. Om mange av bygningene i nasjonalparken i tillegg endrer status fra hytte, fjøs, gjeterbu eller skogskoie til utleiehytter, vil dette samlet gi en økt belastning på verneverdiene over tid.

Vurdering

Ved førstegangs behandling av søknaden fra Verdalsbruket var det av forvalter lagt vekt på at søker hadde et behov for å erstatte eksisterende bygninger med nye på grunn av råteskade og fyringsforbud. De ønsket å føre opp ei ny hytte med uthus i samme stil som de øvrige hyttene Verdalsbruket har satt opp de senere år. Begrunnelsen for størrelse var for at hytta skulle være egnet en passende gruppe ved utleie, samt at det var ønskelig å oppføre den minste av hyttene levrandøren de tidligere har nyttet leverer.

Det går fram av saksframlegg i NP sak 2023/23 som positivt, at endringen til utleiehytte ville kunne gi allmennheten tilgang til å leie og bruke et område som tidliger kun hadde vært tilgjengelig for Verdalsbruket eller den som hadde åremålsleie. Videre at antall bygninger i nasjonalparken ikke vil øke. Det er også et delmål i formålet for nasjonalparken at allmenheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv og enkelt med liten grad av teknisk tilrettelegging. Dette delformålet må derimot sees sammen med de andre formålene med vernet, og tillatelsen opp mot virkningen denne vil gi verneverdiene samlet i denne og andre deler av verneområdet.

Ser en til føringene i forvaltningsplanen så er det definisjon etter plan og bygningsloven på vernetidspunktet som skal legges til grunn. Bygget er registrert som en skogs- og utmarkskoie i matrikkelen. Forvaltningsplanen har ingen særskilte beskrivelser for slike bygg,

men det vurderes nærliggende å se til oppsynshytter eller geterbuer for sammenligning. Dette er normalt små og enkle bygninger. Videre går det fram av dialog med miljødirektoratet og føringer i forvaltningsplanen, at tiltak som innebærer bruksendring må avklares etter annet lovverk.

Ulike bygningers formål og definisjon i matrikkelen vil medføre ulik rettighet og påfølgende bruk. Når bruksendring ikke skal behandles av nasjonalparkstyret er det likevel viktig å ha med våre vurderinger, at ei eventuell utleiehytte vil medføre et større transportbehov enn ei hytte som nyttes av en aktør / leietaker eller eier. En snakker normalt om en boenhet per hytte, mens en gjeterbu eller oppsynshytte ofte nyttes mindre en en fritidshytte. Når disse endres til utleiehytter medfører det flere brukere og med det også økt motorfersel både knyttet til vedlikehold og bruk.

Ser en på føringer for byggesaker og dispensasjonsbehandlinger i ulike soner innen nasjonalparken, går det fram at denne delen, som er i Vernesone 1, skal ha en strengere dispensasjonspraksis enn i de ulike bruksonene.

Besøkstrategien, som er av styrets nyere plandokument, sier at en skal legge til rette for bærekraftig sambruk - der forvaltningens oppgave er å bidra til en god balanse med plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene. Klagen fra reindrifta peker på at en tillatelse i denne saken vil være belastende for deres drift. Selv om framtidig endring i ferdsel og motorferdsel ikke kan sies å forringe verneverdiene (naturgrunnlaget for reindrifta), vil endret bruk kunne forstyrre reinens bruk av arealene, og slik sett ikke være bærekraftig for reindrifta. Allmennhetens bruk kan skje som i dag også om det ikke gis tillatelse til en større hytte eller etableres en ny utleiehytte for allmennheten.

Når en legger føringer i forvaltningsplan og besøkstrategi til grunn, samt innsigelser fra Skæhkere Sijte og kulturminnemyndighet, er det forvalters vurdering at Nasjonalparkstyret i denne saken bør imøtekomme en riving / gjenoppføring, men ikke gi dispensasjon for å bygge en hytte av omsøkt størrelse. En eventuell utvidelse bør ikke være på mer enn inntil 30 % av eksitrerende bygningsmasse, eller intil 10 m2 økning i samlet areal. Opprinnelige hytte var på 23 m2 BYA og uthus på 6 m2 BYA – samlet 29 m2 BYA. Forvalter vil utfra dette foreslår at det gis en samlet ramme på 38 m2 BYA (30 %) for ny hytte og uthus.

Selv om nasjonalparkstyret ikke kan påvirke om bygningene godkjennes til utleieformål, er det viktig å peke på føringene i besøkstrategiarbeidet, som også kommuner og lokale aktører knyttet til parken har tatt del i å utforme. En endret bruk av denne og ev senere andre bygninger i nasjonalparken vil som Skæhkere sijte påpeker i sin klage påvirke deres drift og utnyttelse av arealene som grunnlag for reindrifta. Om naturgrunnlaget ikke forringes direkte vil økt bruk,både motorisert og ikke motorisert, påvirke dyreliv inkludert reindrifta. Det vurderes derfor riktig å beholde bygningens opprinnelige størrelse i størst mulig grad, og om mulig også status i matrikkelen.

Oppsummert

Belastningen på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser ar ferdsel forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien føringer om *«Bærekraftig sambruk»*.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Nasjonalparkstyret imøtekommer delvis klagen fra Skæhkere Sijte ved å begrense utvidelsen av bygningene, og oppmoder Verdal kommune om å ikke imøtekomme søknad om bruksendring fra skogskoie til utleiehytte.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Postadresse
Nasjonalparkforvaltningen
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 81 35 73 19 93 87
E-post: stsig@statsforvalteren.no
http://nasjonalparkstyre.no/Blafjella

Geir Håvard Hjelde
Engstrømbakken 15
7055 Ranheim

Saksbehandler Hege Sæther Moen **Vår ref.** 2023/1769 **Deres ref.** **Dato** 21.08.2023

Vedtak Klage fra Geir Håvard Hjelde på vedtak i sak 2023-23 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Det vises til din klage av 27.06.2023 på vedtak i NP sak 2023/23, der Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre i møte den 05.06.2023 imøtekom søknad fra Verdalsbruket AS om riving og oppføring av ny hytte på 45,5 m2 BYA og uthus på 10,7 m2 BYA på 200/1/205 i Verdal kommune.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre behandlet din klage i møte den 15.08.2023 som NP sak 2023/ 33. Nasjonalparkstyret vedtok enstemmig endringsforslag utarbeidet i møtet:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Ny søknad kan om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan, behandles delegert av nasjonalparkforvalter.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyrelivet og det jaktbare viltet er vanskelig å måle.
Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Verdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr
Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Saksframlegg med vedtak

Mottakere:

Statsforvalteren i Trøndelag
Verdal kommune
AS VÆRDALSBRUKET

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0 **Saksbehandler:** Hege Sæther Moen **Dato:** 03.08.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	33/2023	15.08.2023

Klage fra Geir Håvard Hjelde på vedtak i sak 2023-23 - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Saksprotokoll fra møte 15.08.2023 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Behandling
Styret vurderte Hanne-Lena Wilks habilitet ved behandling av denne saken. Hanne-Lena Wilks fratredde ved behandlingen.
Styret fant med en stemme imot at Hanne-Lena Wilks er habil til å behandle saken.

Styret arbeide seg fram følgende endringsforslag:
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.
Ny søknad kan om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan, behandles delegert av nasjonalparkforvalter.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.

- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyrelivet og det jaktbare viltet er vanskelig å måle.
Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Verdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett. En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr
Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.
Votering over forvalters innstilling og styrets endringsforslag gav enstemmig støtte til styrets endringsforslag.

Vedtak
Nasjonalparkstyret vedtok enstemmig endringsforslag utarbeidet i møtet:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.
Ny søknad kan om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan, behandles delegert av nasjonalparkforvalter.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyrelivet og det jaktbare viltet er vanskelig å måle.
Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Verdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk:
Nødvendig tillatelse etter andre lovverk må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett:
Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.
En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr
Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å endre sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses, og oppmoder Verdal kommune om å ikke imøtekomme søknad om bruksendring fra skogskoie til utleiehytte.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.

BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår

- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Ny søknad kan om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan, behandles delegert av nasjonalparkforvalter.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse

Belastningen av et tiltak på dyrelivet og det jaktbare viltet er vanskelig å måle.

Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder.

Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Verdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Andre lovverk

Nødvendig tillatelse etter andre lovverk må innhentes i tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Klagerett

Vedtaket er å anse som et nytt enkeltvedtak som gir Verdalsbruket AS, og andre klageberettigede klagerett.

En eventuell klage stiles til miljødirektoratet og sendes Blåfjella – Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre innen 3 uker fra vedtaket er kunngjort.

Overtredelsesgebyr

Nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. **Saksframlegg med vedlegg i NP sak 2023-23 riving og oppføring av ny hytte og uthus ved Tverråkroken - Værdalsbruket AS**
2. **Orientering om vedtak i sak 2023-23**
3. **Ber om kulturminnefaglig vurdering**
4. **Sametinget - kulturminnefaglig vurdering**
5. **Uttale Trøndelag Fylkeskommune**
6. **Dialog om dokumentasjon og riving**
7. **Geir Håvard Hjelde - klage Tverråkroken**
8. **Orientering om motatte klager på NP styrets vedtak i sak 2023-23**
9. **Kommentarer til innkomne klager**

Saksopplysninger

Vedtak i sak 2023/23

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre behandlet i møte den 05.06.2023 som NP sak 2023 / 23, søknad fra Verdalsbruket AS om riving og oppføring av ny hytte og uthus på 200/1/205 i Verdal kommune.

Styret vedtok med 5 mot 3 stemmer forvalters innstilling i saken og besluttet følgende:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- *Riving av eksisterende hytte på 23 m^2 og uthus på 6 m^2.*
- *Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m^2-BYA og 10,7 m^2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).*

Vilkår

- *Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.*

- *Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.*
- *Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.*
- *Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).*
- *Uthuset skal ikke være isolert.*
- *Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.*

Søknad og behovsbeskrivelse
Værdalsbruket søkte 25.04.2023 om dispensasjon til å rive eksisterende hytte og uthus på 23 m2-BYA og 6 m2-BYA, og bygge ny hytte i tømmer på 45,5 m2-BYA og uthus på 10 m2 i reisverk (tilsvarer 10,7 m2-BYA). Dette tilsvarer en samlet økning av BYA på 27,2 m2/193 %. Eksisterende hytte er i såpass dårlig forfatning at restaurering er uaktuelt da det er råteproblemer og fyringsforbud. Størrelsen på den nye hytta begrunnes med at den da vil være funksjonell ved utleie til en gruppe på 4-5 personer.

Den omsøkte nye hytte er av samme stil som Værdalsbrukets andre utleiehytter, altså tømmerhytte levert av Øverbygg.

I matrikkelen er hytta registrert som skogs- og utmarkskoie gamme på 27 m2-BYA og uthuset er registrert som garasjeuthus anneks til fritidsbolig på 10 m2-BYA.

Kommunens oversending og behandling
Verdal kommune hadde ved oversendelse av søknaden (27.04.2023), allerede gitt dispensasjon for riving og dispensasjon fra kommuneplanens arealformål, mens de avventet videre byggesaksbehandling på nyoppføring til Nasjonalparkstyret hadde ferdigbehandlet søknaden etter verneforskriften for Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark.

Kulturminnehensyn

Som ledd i sakforberedende arbeid til styrets behandling av sak 2023/23, ba forvalter i brev av 16.05.2023 om innspill fra Sametinget og Trøndelag Fylkeskommune innen 30.05.2023, i forhold til kulturminner knyttet til saken. Svar fra Sametinget av 26.05.2023 viste ingen forhold som måtte hensyntaes i saken. Svar fra Trøndelag Fylkeskommune kom for sent (09.06.2023) til å bli tatt med når saken ble behandlet av nasjonalparkstyret. Det kan av dialog med kulturminnemyndigheten ved Sør-Trøndelag Fylkeskommune, oppfattes å være gitt for dårlig tid til å gi innspill til sakens behandling, men det er viktig å ha med seg at innhenting av kulturminnefaglige innspill skal gjøres av kommunen som ledd i behandling etter plan og bygningsloven, både i forhold til riving og gjenoppføring. Verdal kommune hadde allerede ved oversendelse av søknaden gitt tillatelse til riving. Med hensyn til bygningenes tilstand og alder, var forvalter nok mer opptatt av om det var særskilte kulturminner eller andre forhold ved nybygging som skulle hensyntas. I dialog med Verdalsbruket etter svar fra Trøndelag Fylkeskommune kommer det fram at byggene

allerede ble revet før 01.05.2023, slik at de kunne nytte snøscooter for uttransport av avfall fra rivingen. Kulturminnemyndighet peker på at søker ved å rive før dispensasjon for dette var gitt av kulturminnemyndighet ikke lenger har noen rettighet for oppføring av nytt bygg, og at vernemyndigheten bør forutsette ved sin behandling at det bygges opp igjen et bygg identisk med det som ble revet.

Det er forvalters oppfatning at nasjonalparkstyret ikke er ansvarlig for innhenting av dispensasjon fra kulturminnemyndighet, men at slik informasjon vil kunne gi gode faglige føringer ved innstillingen av saken til styret. I denne saken ble dette gjort noe sent, og saken var ikke tilstrekkelig opplyst med informasjon fra kulturminnemyndighet ved oversendelse fra Verdal kommune.

Klage fra Geir Håvard Hjelde

Geir Håvard Hjelde har den 27.06.2023 levert klage på Nasjonalparkstyrets vedtak i sak 2023/23. Klagen er mottat innen klagefristen på 3 uker.

Hjelde peker i sin klage på at Nasjonalparkstyrets vedtak medfører godkjenning av en bruksendring på ei skogskoie som har vært leid ut på åremål til å bli en utleiehytte for allmennheten. Med henvisning til tilsvarende endring av ei høyløe på Ørtugen i Skjækerdalen, mener klager at endret bruk medfører en forringelse av artsmangfoldet i dette området, det jaktbare småviltet og da særlig rypebestanden omkring utleiehyttene. Han mener det samme vil skje omkring Tverråkroken når det blir jaktet på av flere grupper jegere utover høsten, mot en når det leies ut på åremål. En følge av slik forringelse er også Hjeldes utnyttelse / utkom av sine rettigheter knyttet til eiendommen.

Hjelde mener videre at et vedtak som Nasjonalparkstyret har gjort i sak 2023/23 vil medføre presedens, som truer verneformålet. Han mener at vilkået for å kunne gi en dispensasjon ikke er oppfylt, fordi dette er i strid med formålet med vernet.

Geir Håvard Hjelds klage er knyttet til at han har eiendom med rettigheter i Juldalseter allmenning 200/1, eiendommen som omsøkt hytte ligger i. Selv om klagens innhold i hovedsak vurderes å være av privatsrettslig karakter, som avvises av Verdalsbruket, legges klagen fram for styret til behandling. Begrunnelsen for å ta klagen til behandling er at han viser til at en endret bruk vil påvirke verneverdienen negativt, og at en presedens i denne saken gjør at det ikke vurderes å være hjemmel for å gi dispensasjon ved bruk av NML § 48 for vedtaket styret har gjort i sak 2023/23.

Kommentarer fra Verdalsbruket på innspill fra Trøndelag Fylkeskommune og klagene fra Skæhkere Sijte og Geir Håvard Hjelde

Det kom to klager på Nasjonalparkstyrets vedtak i sak 2023/23. Verdalsbruket er orientert om disse og har i brev av 12.07.2023 gitt uttale både til innkomne klager og innspill fra kulruminnemyndighet.

Verdalsbruket viser til at deres behov for ny hytte er knyttet til bygningenes tilstand og ikke behov for større hytte. Bilder vedlagt viser byggets tilstand og utforming.

Verdalsbruket avviser at Geir Håvard Hjelde har rettigheter til jakt i deres eiendom 200/1, kun for beite og seter og rettigheter som sammenfaller med seterdrift. De viser til rettslige avgjørelser på dette.

Omdisponering av bygninger

I dialog med Miljødirektoratet i forbindelse med pågående forvaltningsplanarbeid, har det vært signalisert til forvalter at omdiponering av bygg ikke skal behandles etter verneforskriften, men kun av kommunen etter plan og bygninslovens bestemmelser.

Overtredeslse av verneregler

I epostveksling mellom forvalter og Verdalsbruket 12.06.2023 går det fram at byggene allerede er revet og bygningsavfall fraktet ut av område med snøscooter før 01.05.2023.

Verdalsbruket har med dispensasjon fra Verdal kommune allerede revet bygningene de søker vernemyndigheten om riving av. I styrets vedtak av 05.06.2023 framgår det også at motorferdsel knyttet til riving og byggearbeid må omsøkes særskilt, heller ikke dette er gjort.

Utfra sammenlignbare saker bør nasjonalparkstyret be Miljødirektoratet vurdere overtredelsesgebyr for gjennomførte tiltak som har skjedd uten dispensasjon fra verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, selv om det i etterkant er gitt / vil bli gitt nødvendige dispensasjoner.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe forvalter Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne /Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhk etter delegasjon fra miljødirektoratet med hjemmel i Naturmangfoldloven § 62 annet ledd og tredje punktum. Styrets myndighet er definert i vedtektene av 01.01.2020.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskriftens bestemmelser er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til mindre ombygging og mindre utvidelser av bygninger jf. forskriftens punkt 1.3 d).

Denne saken, som omfatter både riving av ekisterende og oppføring av nye bygg, må i tråd med føringer i Miljødirektoratets behandling av klagesak om Lakevassbu datert 04.02.2015 stadfestet at nybygg av denne type må behandles etter naturmangfoldloven (nml) § 48.

Følgende to vilkår være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon ved bruk av NML § 48:

- Tiltaket skal *ikke strider mot vernevedtakets formål*
- Tiltaket vil ikke *påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Forvaltningsplan

Relevante føringer for saken hentet fra forvaltningsplanen for Blåfjella / Skjækerfjella nasjonalpark som legges til grunn ved vurderingene er følgende føringer:

Kapittel 6 – Hytter og byggevirksomhet generelt:
Eksiterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.

Kapittel 6.2 – Retningslinjer og oppfølging
<u>Byggevirksomhet, generelt</u>
a) I byggesaker innenfor verneområdene følger man definisjonene som blir benyttet i plan og bygningsloven ved vernetidspunktet.
b) Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
c) For all byggevirksomhet i verneområda skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.
d) For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.

<u>Seterbruk</u>
a) Restaurering eller ombygging av eldre bygg vil bare være aktuelt når tiltaket ses i en helheltlig landbruksmessig sammenheng med den omkringliggende næringsvirksomheten.
b) Tiltak som innebærer bruksendring må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.

c) Vernereglene er ikke til hinder for utleie av husvære. Bruksendring (f.eks fra seter til hytte/utleiehytte) må avklares i henhold til annet gjeldende lovverk.

Oppsynshytter

a) Det kan godkjennes enkle hytter i forbindelse med nødvendig oppsyns- og skjøtselsvirksomhet. I tillatelsen vil det bli stilt vilkår om at oppsynshytte ikke skal overstige 15 m2 bebygd areal. Søknader som viser koordinering mellom ulike virksomheter vil bli prioritert.

Turisthytter

a) Turisthyttene i verneområdene skal holde en enkel standard. Utvidelser eller ombygginger skal være forankret i annet lovverk.
b) Behov for økt overnattingskapasitet gjennom turistforeningens virksomhet i nasjonalparken bør dekkes gjennom bruk av eksisterende overnattingsmuligheter og utleiehytter.

Kapittel 8 - § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser:
Dispensasjon i spesielle tilfeller når det ikke er i strid med fredningen gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Tiltak som gis dispensasjon fra verneforskriften med bakgrunn i dette må være av en slik karakter at de ikke forringer naturverdiene og/eller kulturminnene eller gir en fremtidig negativ utvikling av disse, samt ikke strider mot formålet med vernet. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, som for eksempel oppføring av nye bygninger for private formål, vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen er nå erstattet med Naturmangfoldloven § 48, mens føringene for når og hvordan denne kan nyttes er nokså lik. Bestemmelsen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernebestemmelsene, men for bagatellmessige tiltak som ikke ble vurdert og beskrevet på vernetidspunktet.

Sonering

I tillegg til generelle føringer for byggesaker, er det i forvaltningsplanen av 2007, som nå er under revidering, lagt opp til en soneforvaltning. Nasjonalparken er delt i vernesoner og ulike brukssoner. Denne saken berører et areal i vernesone 1. Vernesonene (1-3) er områder uten tilrettelegging og inngrep, og utgjør størsteparten av parken. Her skal det være en streng forvaltningspraksis og sonene skal videreføres uten større inngrep. Retningslinjene for forvaltning av vernesonene:

a) Vernesonen skal opprettholdes som områder uten større tekniske inngrep.

b) Irreversible tiltak kan kun godkjennes innenfor rammene av vernebestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

c) Høsting i form av jakt og fiske er tillatt med hjemmel i verneforskriften og reguleres etter viltlov og lakse- og innlandsfiskelov.

d) Beite skal kunne utøves i vernesonen.

Besøksstrategi

Besøkstrategien for Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne nasjonalparker, godkjent 03.06.2020, har som hovedmål å *ivareta verneområdene i tråd med formålene i verneforskriften, samtidig som den bidrar til økt kunnskap, forståelse og gode opplevelser, for de besøkende, og tar hensyn til reindrifta og annen tradisjonell bruk av områdene*.

Videre framgår følgende som delmål for lokalsamfunnet og de tradisjonelle brukerne

• Bidra til at reindrifta og den tradisjonelle bruken (utenom skogsdrift) kan videreføres innenfor rammen av verneforskriften, dette ved å ta vare på naturgrunnlaget (verneverdiene).

• Bidra til forståelse og stolthet over den betydningen reindrifta og den samiske kulturen, har for den lokale verdiskaping og identitet.

• Støtte opp om økt verdiskapning i bygdene rundt nasjonalparken og ringvirkningene dette fører med seg.

Gjennomgående strategier i besøkstrategiarbeidet peker blant annet på «Bærekraftig sambruk» - der forvaltningens oppgave er å bidra til en god balanse med plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Naturmangfoldloven

Oppføring av de nye bygningene vil skje på tilnærmet samme sted som tidligere, endringene som skal vurderes er økt størrelse og eventuelle konsekvenser av bruksendring som behandles av Verdal kommune.

NML §§ 8-12 skal nyttes som grunnlag for vurdering for om det skal gis dispensasjon til omsøkte tiltak.

Nml § 8 tilsier at beslutningen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.
Det foreligger ikke opplysninger i artsdatabanken, naturbase eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig – og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem.

Oppslag i GIS-Link viser at hytta i Tverråkroken ligger tett på ei flyttelei for reindrifta, og områder definert som vårbeite og sommerbeite (lavereliggende sommerland).

Hytta ligger også nært opp til eksisterende merket sti mellom Vera og Skjækerdalshytta.

Effekten av bruksendringer på bygg i nasjonalparken vil ha på verneverdiene (dyrelivet og jaktbart vilt) er vanskelig å forutse. Det at reindrifta av erfaringsbasert kunnskap peker på at dette vil være en belastning sammen med vurderingen fra Geir Håvard Gjelde om endringer i

andre områder slike bruksendringer har skjedd kan vektlegges for å redusere ulempene ved et vedtak i denne saken.

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) vurderes tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet (nml § 9) tillegges derfor mindre vekt.

Nml § 10 omfatter økosystemtilnærming og samlet belastning. En endring av status og bruk av bygningen vil medføre noe økt belastning over tid både av ferdsel og motorferdsel. Hvor stor endringen vil bli er vanskelig å forutse.

Presedensvirkningen av en bruksendring og oppføring av en eventuell større hytte som det her søkes om her, vil kunne føre til tilsvarende endringer i andre deler av Nasjonalparken og andre tilsvarende verneområder.

Nml § 11 gjelder prinsippet om at forurenser betaler. Dette betyr at dersom det skjer skade på naturmangfoldet, skal miljøforringelsen påkostes tiltakshaver. I denne saken vurderes dette punktet ikke relevant.

Nml § 12 innebærer at tiltaket skal baseres på miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dette betyr også at forvaltningen skal finne fram til løsninger som er til det beste for samfunnet. I denne saken vurderer forvalter at omsøkte bygg har et tradisjonelt uttrykk, og miljømessig fyller krav til materialvalg. Ved bruk av torv som tak, må dette tas i nærområdet for ikke å innføre fremmede arter.

Samfunnsmessig vurderes beste løsning å være at bygget beholder sin opprinnelige funksjon og størrelse, men at den kan vedlikeholdes / erstattes med nye bygg da de opprinnelige var i svært dårlig forfatning.

NML § 48 dispensasjon fra vernevedtak

En tillatelse for å erstatte dagens bygninger med nye vurderes *ikke å stride mot vernevedtakets formål, eller isolert sett påvirke verneverdiene nevneverdig*.

Ser en til føringene i forvaltningsplan og verneforskrift derimot, vurderes det ikke riktig å nytte § 48 til å utvide dagens hytte og uthus som omsøkt. Dette vil være mer enn en mindre utvidelse, og slik sett et press på rammen satt i vernevedtaket. Om mange av bygningene i nasjonalparken i tillegg endrer status fra hytte, fjøs, gjeterbu eller skogskoie til utleiehytter, vil dette samlet gi en økt belastning på verneverdiene over tid.

Vurdering

Ved førstegangs behandling av søknaden fra Verdalsbruket var det av forvalter lagt vekt på at søker hadde et behov for å erstatte eksisterende bygninger med nye på grunn av råteskade og fyringsforbud. De ønsket å føre opp ei ny hytte med uthus i samme stil som de øvrige hyttene Verdalsbruket har satt opp de senere år. Begrunnelsen for størrelse var for at

hytta skulle være egnet en passende gruppe ved utleie, samt at det var ønskelig å oppføre den minste av hyttene levrandøren de tidligere har nyttet leverer.

Det går fram av saksframlegg i NP sak 2023/23 som positivt, at endringen til utleiehytte ville kunne gi allmennheten tilgang til å leie og bruke et område som tidliger kun hadde vært tilgjengelig for Verdalsbruket eller den som hadde åremålsleie. Videre at antall bygninger i nasjonalparken ikke vil øke. Det er også et delmål i formålet for nasjonalparken at allmenheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Dette delformålet må derimot sees sammen med de andre formålene med vernet, og tillatelsen opp mot virkningen denne vil gi verneverdiene samlet i denne og andre deler av verneområdet.

Ser en til føringene i forvaltningsplanen så er det definisjon etter plan og bygningsloven på vernetidspunktet som skal legges til grunn. Bygget er registrert som en skogs- og utmarkskoie i matrikkelen. Forvaltningsplanen har ingen særskilte beskrivelser for slike bygg, men det vurderes nærliggende å se til oppsynshytter eller geterbuer for sammenligning. Dette er normalt små og enkle bygninger. Videre grå det fram av dialog med miljødirektoratet og føringer i forvaltningsplanen, at tiltak som innebærer bruksendring må avklares med annet lovverk.

Ulike bygningers formål og definisjon i matrikkelen vil medføre ulik rettighet og påfølgende bruk. Når bruksendring ikke skal behandles av nasjonalparkstyret er det likevel viktig å ha med i vurderingene at ei eventuell utleiehytte vil medføre et større transportbehov enn ei hytte som nyttes av en aktør / leietaker eller eier. En snakker normalt om en boenhet per hytte, mens en gjeterbu eller oppsynshytte ofte nyttes mindre en en fritidshytte. Når disse endres til utleiehytter medfører det flere brukere og med det også økt motorfersel. Størrelsen på hytter / utleiehytter vil også påvirke framtidig bruk og behov for motorferdsel.

Ser en på føringer for byggesaker og dispensasjonsbehandlinger i ulike soner innen nasjonalparken, går det fram at denne delen, som er i Vernesone 1, skal ha en strengere dispensasjonspraksis enn i de ulike bruksonene.

Besøkstrategien, som er av styrets nyere plandokument, sier at en skal legge til rette for bærekraftig sambruk - der forvaltningens oppgave er å bidra til en god balanse med plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften, og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene. Klagen fra reindrifta peker på at en tillatelse i denne saken vil være belastende for deres drift. Hjelde påstår at det oppleves en endring i dyrelivet og det jaktbare viltet i andre områder med tilsvarende endret bruk / bruksendring på bygninger i områder for jakt. Selv om det er vanskelig å fastslå framtidig endring i ferdsel og motorferdsel og hvorvidt dette vil forringe verneverdier som (et dyreliv og områdene som naturgrunnlaget for reindrifta), vil endret bruk kunne forstyrre reinens bruk av arealene og viltet i området.

Når en legger føringer i forvaltningsplan og besøkstrategi til grunn, samt innsigelser fra Geir Håvard Hjelde om hvorvidt NML § 48 kan nyttes som hjemmelsgrunnlag i denne saken, er det forvalters vurdering at Nasjonalparkstyret bør imøtekomme en riving / gjenoppføring, men ikke gi dispensasjon for å bygge en hytte av omsøkt størrelse. En eventuell utvidelse bør ikke være på mer enn inntil 30 % av eksitrerende bygningsmasse, eller intil 10 m2 økning i

samlet areal. Opprinnelige hytte var på 23 m2 BYA og uthus på 6 m2 BYA – samlet 29 m2 BYA. Av forvaltningsplanens føringer vil det si at det ikke bør imøtekommes en økning på mer enn 10 m2 BYA. Forvalter foreslår at det gis en ramme på 38 m2 BYA for ny hytte og uthus.

Selv om nasjonalparkstyret ikke kan påvirke om bygningene godkjennes til utleieformål, er det viktig å peke på føringene i besøkstrategiarbeidet, som også kommuner og lokale aktører knyttet til parken har tatt del i å utforme. Om naturgrunnlaget ikke forringes direkte vil økt bruk, både motorisert og ikke motorisert, påvirke dyreliv inkludert reindrifta. Det vurderes derfor riktig å beholde bygningens opprinnelige størrelse i størst mulig grad, og om mulig også status i matrikkelen.

Oppsummert

Belastningen på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Nasjonalparkstyret imøtekommer delvis klagen fra Geir Håvard Hjelde ved å begrense utvidelsen av bygningene, og oppmode Verdal kommune om å ikke imøtekomme søknad om bruksendring fra skogskoie til utleiehytte.

Fra: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Sendt: 14.09.2023 14:42:05
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Kopi: Verdal Kommune[postmottak@verdal.kommune.no];
Tittel: Klage på endringsvedtak i sak 2023-23

Hei,
Se vedlegg

Vennlig hilsen

Anders Børstad + 47 911 69 228

Værdalsbruket
Smålandsvegen 25, 7660 Vuku
Tlf. 740 75 130 • post@verdalsbruket.no
www.verdalsbruket.no

Værdalsbruket

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Vuku, 14. september 2023

Klage på endringsvedtak i sak 2023/23

Viser til endringsvedtak datert 24. august 2023. Dette endringsvedtaket påklages herved.

Værdalsbruket er av den oppfatning at Nasjonalparkstyret fattet et korrekt vedtak i sin første behandling av saken. Vedtaket var i tråd med tidligere avgjørelser. Vi viser til vedtak i sak ST 15/2014 NP-2014-15 (Lakevassbu) og AU-2019-04 (Storbekkdalen). I begge disse byggesakene er det gitt tillatelse til en større utvidelse av arealet enn det forvaltningsplanen åpner for, og det er snakk om betydelig større hytter enn i denne saken. Førstnevnte sak ble påklaget av Naturvernforbundet og behandlet av Miljødirektoratet i sak 2014/1019. I opprinnelig vedtak i sak 2023/23 er vedtaket i de to nevnte sakene hensyntatt. Det gjøres følgende vurdering i saksfremlegget:

Vurdering

Tiltaket vil kunne medføre en viss økning i ferdselen i området, men ikke i et slikt omfang at det vil kunne forringe artsmangfoldet eller natugrunnlaget for uttøvelsen av reindrift. Tiltaket vil ikke påvirke verneverdiene eller verneformålet i mer negativ retning enn nåværende hytte. Tiltaket vil heller fremme verneformålet og være i tråd med besøksstrategien for nasjonalparken. Hytta ligger langs stien fra Vera til Skjækerdalshytta, ca 8 km fra hovedinnfallsporten på Vera. Hytta ligger dessuten like innenfor nasjonalparkgrensen, og vil sånn sett være et enklere turmål for folk som vil oppsøke nasjonalparken. Nasjonalparkforvalter vurderer derfor at tiltaket vil bidra til utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, uten at det stimulerer til ferdsel i avsidesliggende eller sårbare områder av nasjonalparken. Dessuten vil ikke tiltaket bidra til flere bygg eller at nasjonalparkens grad av urørthet trues. Altså vil tiltaket være i tråd med verneformålet og gjeldende besøksstrategi, og vilkårene i nml § 48 er oppfylt. Ettersom det er lagt til grunn for innstillingen at hytta skal være allmenn tilgjengelig, settes det vilkår om at hytta ikke kan leies ut i lengre perioder f.eks. åremål.

Dette er en utleiehytte som er åpen for allmenheten, og bruk og behov for lagring er større sammenliknet med f.eks. private hytter. Det er vektlagt at hytta vil være tilgjengelig for allmennheten og ikke en begrenset gruppe. I klagesak fra 04.02.2015 om riving og nybygging av en annen hytte i regi av Værdalsbruket stadfester Miljødirektoratet at det er *lagt særlig vekt på at tillatelsen ikke fører til et økt antall bygninger i verneområdet, og at det er en utleiehytte som er åpen for allmenheten.* Det er få utleiehytter, grunneiere og næringsaktører innenfor nasjonalparken. Tillatelsen vil derfor etter nasjonalparkforvalters syn ikke skape presedens som truer nasjonalparkens formål.

Værdalsbruket sin klare oppfatning er at påvirkningen på artsmangfold og naturgrunnlag for reindrift ikke er vesentlig forskjellig om hytta er 32 eller 45,5 m^2. Antallet sengeplasser og faktisk bruk er den samme som for den gamle hytta. Det er ikke slik det står i endringsvedtaket at en utvidelse av hytte og uthus vil skje på bekostning av reindrifta. Bruken av hytta og omkringliggende område endres ikke

som følge av arealutvidelsen, men vil være den samme som før. Vi vil påpeke at selv med den omsøkte utvidelsen er dette et beskjedent bygg med begrenset plass, og vesentlig mindre enn andre utleiehytter i nasjonalparken. Det er imidlertid viktig at hytte og uthus har en størrelse som sikrer at de er funksjonelle.

Som tidligere opplyst har dette hele tiden vært en utleiehytte. Det vises til vedlagte brev fra Verdal kommune av 25. august 2023 om forholdet mellom faktisk bruk av bygningen og bygningstypekode i matrikkelen. Vi vurderer at spørsmålet om behov for bruksendring besvares godt i dette brevet. Som det fremgår av brevet, er det ikke aktuelt med bruksendring i denne konkrete saken. Fremtidig bruk av hytta er ikke annerledes enn på vernetidspunktet med unntak av at den åpnes for alle som ønsker å benytte den, ikke bare et fåtall omfattet av en åremålskontrakt. Det er imidlertid ikke gitt at antall besøksdøgn øker vesentlig som følge av dette. De siste leietakerne var en stor og svært aktiv familie, og hytta ble mye brukt. Vi mener at tiltaket er i tråd med besøksstrategien ved at det tilrettelegges for allmennheten slik Miljødirektoratet har vektlagt i tidligere saker.

Som nevnt i det første saksfremlegget ligger hytta i utkanten av nasjonalparken. Det er tidligere gitt signaler om at næringsmessig aktivitet med fordel kan legges i utkanten av verneområdet, og dette konkrete byggeprosjektet tilfredsstiller dette. Som tidligere nevnt øker ikke antall bygninger i nasjonalparken, noe Miljødirektoratet også har påpekt i saken vedr. Lakevassbu i 2015.

Vi ber om at vilkåret om at det skal benyttes lokal torv sløyfes. I alle tidligere byggeprosjekt (Lakevassbu, Bjarnetjern, Storbekkdalen og Ørtugtjern) i nasjonalparken er det brukt ferdig torv. Det er heller ikke i tidligere byggesaker stilt krav om bruk av lokal torv. Innflyging av ferdig torv genererer betydelig mindre motorferdsel samtidig som man unngår stygge sår i terrenget som følge av torvstikking og transport. Arbeidsmengden er også betydelig mindre ved at paller med torv settes ned direkte på taket slik at torva lett kan fordeles utover taket uten unødvendig mye håndtering. Det er 20 år siden det ble stukket torv til det første taket på Bjarnetjernhytta, og dette såret er fortsatt et svart hull i myra. Vi kan ikke forstå at stikking av torv i en nasjonalpark vurderes som en god løsning. Vi ser ingen fare for spredning av fremmede arter. Det er heller slik at lokale planter etter hvert etablerer seg på de ferdige torvtakene.

Når det gjelder evt. overtredelsesgebyr, ber vi om at Miljødirektoratet avstår fra dette. Vi mener å ha handlet i god tro ved å innhente tillatelse fra Verdal kommune hjemlet i PBL. Slik vi ser det, fremkommer det ikke tydelig av verneforskriften at det må innhentes tillatelse til riving. Det er heller ikke opplyst om dette i møter med nasjonalparkforvaltningen hvor vi har skissert våre planer.

Vi ber om at vår klage tas til følge på grunnlag av de fremlagte opplysninger og vedlagte brev fra Verdal kommune. Vedlegger også ved et bilde av den gamle hytta, samt Miljødirektoratets vedtak fra 2015.

Vennlig hilsen

Anders Børstad

Kopi: postmottak@verdal.kommune.no

Verdal kommune

Plan, bygg og arealforvaltning

SKJÆKERFJELL REINBEITEDISTRIKT

c/o Hanne Lena Wilks Berget 46
7760 SNÅSA

Deres ref	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2023/2175-16	Hanne Sende Mob:47693002	25.08.2023

Avklaring rundt videre saksgang - oppføring av ny hytte ved Tverråkroken 1

Det ble reist spørsmål fra reinbeitedistriktet på konsultasjonsmøte med Verdal kommune den 18.08.2023, om det var nødvendig med en bruksendring ved behandling om hytte ved Tverråkroken, samt hva slags betydning bygningstypekoden for hytten i matrikkelen hadde for hva som er tillatt bruk. Dette besvares i dette brevet.

Det vil ikke være aktuelt å behandle en bruksendring, da det ikke er noen bygning eller areal som skal bruksendres. Den eksisterende hytten er revet og borte. Den nye hytten som søkes oppført regnes som et nytt tiltak etter plan- og bygningsloven (pbl.), og behandles deretter. En ny hytte er avhengig av en dispensasjon fra LNFR- formålet, og dette ble behandlet, og innvilget, samtidig med rivingen. Dispensasjon fra pbl. ble gitt med bakgrunn i at det allerede har vært en hytte der, og at denne rives, og at det oppføres en ny hytte på samme sted.

Når det gjelder oppføringen av hytten i matrikkelen, og hva slags bygningskodetype den er oppført med der, så er dette en kode ut fra en beskrivelse av hytten (utseende, standard m.m.), og den er derfor registrert som en skogskoie. Det legger ikke noen begrensninger på hvem som kan bruke den eller hvor ofte den kan brukes.

Viser til brev fra Miljøverndepartementet av 22.09.2010 (200703588- 160/DH) hvor det oppgis at;

For en del bygninger er opplysningene om bygningstype i matrikkelen kodet ut ifra utseende og lignende, og ikke etter undersøkelser om hva som følger av tillatelse eller lovlig etablert bruk. Dette gjelder i hovedsak eldre bygninger. Det foreligger ikke noe krav til kommunen om aktivt å rette slike opplysninger. Feil opplysninger om bygning kan ikke påberopes som rettsgyldig grunnlag for hva kommunen har «godkjent» eller for hvordan bygningen faktisk «er»

Kommunen mottok den 24.08.23 vedtaket i nasjonalparkstyret og, når dette nå er avgjort vil kommunen ferdigstille saken. Kommunen vil med bakgrunn i søknad og vedtak i nasjonalparkstyret gi tillatelse til en hytte med de arealbegrensinger som nasjonalparkstyret satte i sitt vedtak av 15.08.23.

I konsultasjonsmøtet ble det uttalt en bekymring fra reinbeitedistriktet for at en ny hytte som skal leies ut på døgnbasis vil gi økt ferdsel i området, både motorferdsel og ferdsel til fots, og

at dette vil påføre reinen stress, og at den i perioden vår- sommer/høst er mer sårbar for ferdsel i området. Dette er registrert sammen med reinbeitedistriktets høringssvar til saken.

Det er ingen begrensninger på tillatt ferdsel til fots i nasjonalparken, og området er åpent og tilgjengelig for allmennheten hele året. Det har heller ikke vært noen begrensninger på hyppighet av bruk for den hytten som har vært der, og som nå er revet. Motorferdsel vil måtte omsøkes etter gjeldende lovverk, dette er utenfor bygningsmyndighetens ansvar. Bygningsmyndigheten kan ikke sette en begrensning på hvor ofte tiltakshaver kan benytte hytta ved behandling av søknaden om oppføring av ny hytte.

Med hilsen

Hanne Sende

Dette dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke signatur

Kopi til:

AS VÆRDALSBRUKET

KOPI

MILJØ-
DIREKTORATET

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag
Postboks 132
7702 STEINKJER

Trondheim, 04.02.2015

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2014/1019

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Avgjørelse i klagesak - Klage på dispensasjon for renovering/nybygg av Lakavassbu innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Værdalsbruket AS gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 tillatelse til renovering/nybygg av Lakevassbu innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. I vurderingen er det lagt særlig vekt på at tillatelsen ikke fører til et økt antall bygninger i verneområdet, og at det er en utleiehytte som er åpen for allmenheten. Klagen fra Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag tas ikke til følge.

Det vises til Deres klage av 16. september 2014 på vedtak truffet av Blåfjella/Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre 27. august 2014, samt øvrig korrespondanse i saken.

Bakgrunn for saken
Værdalsbruket AS fikk 18. juni 2014 tillatelse til renovering /nybygg av Lakavassbu/Erbestu. Nasjonalparkstyrets begrunnelse for tillatelsen var at Lakavassbu/Erbestu er i så dårlig forfatning at det er nødvendig for å kunne opprettholde utleievirksomheten på stedet at det foretas en renovering/nybygg. Antall bygninger innenfor nasjonalparken forblir uendret, og arealet på hytten er i tråd med retningslinjene i forvaltningsplanen. Siden dette er en utleiehytte som er med på å sikre allmennhetens tilgang til området, tillates det oppføring av et nytt uthus med toalettløsning etter dagens standard. I tillegg tillates det å flytte den nye hytten ca. 20 meter for å få en bedre plassering i terrenget.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag påklaget vedtaket 7. juli 2014. Klagen gjelder arealutvidelsen nybygget medfører både for hytta og uthuset. Det klages også på mangelfull dokumentasjon, manglende drøftinger i saksutredningene og begrunnelsen i vedtaket. Det pekes i klagen på at dagens hytte med utedo har en grunnflate på 58+1 = 59 m^2. Den nye hytta med uthus vil få en grunnflate på 68+14=82m^2 som medfører en samlet utvidelse på til sammen 39 % noe som er utover de retningslinjene som er oppstilt i forvaltningsplanen. Naturvernforbundet ber i klagen om at nasjonalparkstyret behandler saken på nytt og fatter et vedtak som er i tråd med forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Postadresse: Postboks 5672, Sluppen, 7485 Trondheim | **Telefon:** 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Strømsveien 96, 0663 Oslo|

Værdalsbruket AS kommenterte Naturvernforbundet i Nord- Trøndelag sin klage i brev av 14. august 2014, og uttalte at de for å imøtekomme ønsket om redusert arealutvidelse vil redusere uthuset til 10 m^2, samt redusere takutstikket på hytta slik at samlet bebygd areal blir totalt 77 m^2. Det pekes på at de med denne tilpasningen vil tilfredsstille kravet om maksimalt 30% økning i arealet slik forvaltningsplanen krever.

Nasjonalparkstyret behandlet klagen fra Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag 27. august 2014, og tok klagen fra Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag delvis til følge. Nytt vedtak i saken lød som følger: *«Nasjonalparkstyret gjør om vedtak i sak NP-2014/15 til følgende: Værdalsbruket AS gis dispensasjon til renovering/nybygg av Lakavassbu med uthus innenfor et areal på hytta til 67 kvm og uthuset til 10 kvm.»*

I begrunnelsen for vedtaket viste styret til forvaltningsplanen s. 60 hvor det er angitt følgende: *«Eksisterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med at behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutviklingen for øvrig, bygninger må tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.*

Styret bemerket videre at det mener det foreligger spesielle forhold i denne saken som gir grunnlag for å avvike fra de generelle retningslinjene i Forvaltningsplanen, men også vurdere det som turisthytte, som skal vurderes særskilt i retningslinjene. Dette er ei utleiehytte som sikrer allmenheten fortsatt tilgang til et område hvor det ikke er andre utleiemuligheter.

Styret mener at det på grunn av det begrensede antall utleiehytter og næringsaktører i nasjonalparken medfører at det ikke foreligger noen stor fare for presedens.

Styret er opptatt av at antall bygg ikke øker og at utleie kapasitet opprettholdes for allmenheten. Utvidelsen av selve hytta er innenfor retningslinjene i Forvaltningsplanen, mens den ekstra arealutvidelsen kommer ved at en fjerner en gammel utedo og setter opp et uthus som tilfredsstiller dagens krav til do-løsning, lagring av ved og gass. I tillegg skal uthuset fungere som nødløsning i tilfelle brann i hytta.

Styret har ikke lagt vesentlig vekt på punktet om lokal byggeskikk, da man ikke har greid å ha noen felles oppfatning av hva som er lokal byggeskikk innenfor nasjonalparken fra Verdal til Lierne. En har registrert at det skal bygges ei lafta hytte med torvtak, noe som må regnes som tradisjonell byggeskikk, selv om det er riktig som Naturvernforbundet selv påpeker, at de fleste gamle tømmerhyttene etter hvert er blitt bordkledd for å få bort vannet fra tømmeret. Når det gjelder mønehøyden så vil den bli høyere enn dagens hytte, men vil ikke avvike noe vesentlig fra andre utleiebygg som finnes i nasjonalparken.

I dialog med utbygger har nasjonalparkforvaltningen tatt opp innspillene til endringer fra Naturvernforbundet og kommet Naturvernforbundet noe i møte på arealutnyttelsen slik at det totale arealet blir noe redusert ut fra omsøkt tiltak.

På lik linje med Naturvernforbundet kan heller ikke styret vise til noen vesentlige, varige negative påvirkninger av naturgrunnlaget og verneverdiene i området på grunn av at den gamle hytte og utedoen rives og at det settes opp ei ny hytte og et nytt uthus.»

Nasjonalparkstyrets vedtak av 27. august ble på ny påklaget av Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag i brev av 16. september 2014. Denne klagen ble behandlet i møte i nasjonalparkstyret 5.

november 2015. Klagen ble ikke tatt til følge, og er derfor oversendt til Miljødirektoratet for endelig klagebehandling.

Klagen

I klagen bemerkes det innledningsvis at anførslene i Naturvernforbundet i Nord-Trøndelags klage av 7. juli 2014 fortsatt opprettholdes. Videre anføres det at det savnes en prinsipiell drøfting av om det er ferdighytte- tilbudet i varekatalogen til et tilfeldig ferdighusfirma som skal gjelde for hyttebyggingen i nasjonalparken, eller om det er de vedtatte verneforskriftene og forvaltningsplanen som skal være styringsprinsippene i slike saker. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er videre overrasket over at presedensfaren ved å tillate tiltaket ikke er drøftet nærmere. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag mener videre at grunnflaten i nybygget kan utnyttes mye bedre, og påpeker at det viktige er at arealbruken effektiviseres slik at hytta glir best mulig inn i landskapet. Det hevdes at den overbygde terrassen og takhøyden medfører at bygningsvolumet blir alt for stort. Klagen opprettholdes derfor til tross for at nasjonalparkstyret har vedtatt å redusere størrelsen på uthuset til 10 m^2.

Forberedende klagebehandling

Nasjonalparkstyret behandlet klagen fra Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag i møte 5. november 2014. I saksfremstillingen vises det her til brev fra Værdalsbruket AS av 9. oktober 2014 med kommentarer til Naturvernforbundet i Nord-Trøndelags klage, samt Værdalsbruket AS sine kommentarer i brev av 14.august 2014 hvor Naturvernforbundet i Nord-Trøndelags første klage (7. juli 2014) ble kommentert.

Nasjonalparkstyret viser innledningsvis til sin behandlingen av Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag sin forrige klage. Det bemerkes videre at utvidelsen av selve hytten er innenfor retningslinjene i forvaltningsplanen, mens den ekstra arealutvidelsen kommer ved at en fjerner en gammel utedo og setter opp et uthus som tilfredsstiller dagens krav til toalettløsning, lagring av ved og gass. I tillegg skal uthuset fungere som en nødbu i tilfelle brann i hytten.

Nasjonalparkstyret påpeker videre at det er opptatt av at antall bygg ikke øker og at utleiekapasiteten opprettholdes for allmenheten. Styret viser til at det ikke har lagt vekt på punktet om lokal byggeskikk, da man ikke har greid å ha noen felles oppfatning av hva som er lokal byggeskikk innenfor nasjonalparken fra Verdal til Lierne. Det er blitt vist til at Bjarnetjern som er en tilsvarende hytte som ble bygd i 2003, altså før vernetidspunktet. Naturvernforbundet mener dette ikke er noe argument for denne byggesaken, men styret mener at det nettopp dette viser at dette er en del av den lokale byggeskikken som rådet på vernetidspunktet. Styret bemerker videre at det på grunn av det begrensede antallet utleiehytter og næringsaktører i nasjonalparken ikke foreligger noen stor fare for presedens.

Styret bemerker videre at det ikke ser det som sin oppgave og myndighet til å gå inn i detaljer på hvordan hytteeier utnytter grunnflaten og bygningsvolumet så lenge styret vurderer at det kan gi tillatelse innenfor verneforskriften og de retningslinjer som gjelder. Styret ser det derimot som positivt at hytteeierne benytter profesjonelle arkitekter når de skal fornye bygningsmassen. At fagfolk kan fornye hyttene med utgangspunkt i tradisjonen fra de gamle fjellhyttene, men samtidig

ha bedre forutsetninger til å vurdere plassering i terreng, silhuettvirkning og dempe inntrykk ved bruk av forlengelse av taket ser styret på som et kvalitetsstempel på bygningene i verneområdet.

Nasjonalparkstyret opprettholdt sitt tidligere vurdering, og klagen ble derfor oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Rettslig grunnlag

Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. av 17. desember 2004. Formålet med vernet er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene i Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Av verneforskriftens § 3 pkt. 1.1 følger det at området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varig eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift [.....] og lignende. Kulturminner skal beskyttes mot skade eller ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav d) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger.

Forvaltningsplanen har retningslinjer som omtaler byggevirksomhet generelt i pkt. 6.2.

Naturmangfoldloven § 7 angir at miljøprinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Miljødirektoratets vurdering

Klagen gjelder både størrelsen, utformingen og utnyttelsen av grunnflaten av bygningene. Det pekes på at utformingen ikke er i samsvar med retningslinjene som er oppstilt i forvaltningsplanen, og det er videre stilt spørsmål ved styrets vurdering knyttet til presedensvirkningen av vedtaket.

Klageinstansen kan etter forvaltningsloven § 34 prøve alle sider av saken ved klagebehandlingen, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansen kan videre selv treffe vedtak i saken, eller oppheve vedtak og sende saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.

Tillatelsen er hjemlet i verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav d) som åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelse av bygninger. I forvaltningsplanen er det laget retningslinjer for byggevirksomhet. Her er det (på. S.62) i pkt. 6.2 bokstav b) angitt følgende: *«For all byggevirksomhet i verneområdet skal det tas hensyn til utforming og plassering slik at man oppnår best mulig løsning i forhold til landskap og lokal byggeskikk. Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet.»* Videre heter det i bokstav d): *«For alle byggetiltak som innebærer nybygg (jfr. spesifiserte dispensasjonsbestemmelser § 3 pkt. 1.3) vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket. Alle søknader om nybygg skal opp til behandling i nasjonalparkrådet for uttalelse. Tiltaket kan bli avventet vurdert til neste rullering av forvaltningsplanen.»* I bokstav f) er det angitt at: *«Mindre*

utvidelse regnes som inntil 30 % av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m². Dersom det er mest formålstjenlig, kan det gis tillatelse til frittstående uthus istedenfor tilbygg.»

Av saksfremstillingen går det frem at det er søkt om riving av eksisterende hytte og uthus, samt oppføring av ny og større hytte og uthus. Det går frem av saken at tilstanden til eksisterende hytte er svært dårlig, og det er ikke omtvistet at det er behov for en ny hytte og et uthus som dekker lagringsbehov og toalettløsning.

Direktoratet vil innledningsvis peke på at § 3 pkt. 1.3 bokstav d) i verneforskriften etter vårt syn ikke åpner for å gi tillatelse til omsøkte tiltak idet det omsøkte tiltaket verken er ombygging eller mindre utvidelse av bygninger. Tiltaket omfatter slik direktoratet ser det nybygg, både når det gjelder hytta og uthuset idet eksisterende bygninger skal rives og føres opp på nytt. Verneforskriften har ingen hjemmel som åpner for nybygg av hytter og uthus, og tiltaket må derfor vurderes etter verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse i naturmangfoldloven § 48 første alternativ.

Av forarbeidene til naturmangfoldloven følger det at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I behandlingen av søknader om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 vurderes.

Bestemmelsen har to vilkår, som begge må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon. Det kan gis dispensasjon dersom tiltaket «ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.» Dersom begge vilkår er oppfylt kan det vurderes om det skal gis dispensasjon.

I vurderingen av om et tiltak eller en aktivitet er i strid med verneformålet må det gjøres en konkret vurdering av det omsøkte tiltakets eller aktivitetens art, plassering, varighet og omfang. I denne vurderingen står kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 sentralt.

Av saksfremstillingen går det frem at det ikke foreligger opplysninger i register (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. På bakgrunn av tilgjengelig vitenskapelig - og erfaringsbasert informasjon er det konkludert med at det finnes tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkte tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller være en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem. Oppføring av de nye bygningene skal skje på tilnærmet samme sted som tidligere, og det legges til grunn at tiltaket ikke vil stride mot formålet med vernet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det legges dermed til grunn at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Føre-var prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Omsøkte tiltak vil ikke føre til en økning i antall bygninger i verneområdet, og det er dokumentert at hytten er i så dårlig forfatning at det for å opprettholde utleievirksomheten er nødvendig med

total renovering/nybygg. Størrelsen på den nye hytten er 68 m^2, noe som utgjøre en utvidelse på 10m^2 i forhold til opprinnelig hytte. Dette er innenfor retningslinjene i forvaltningsplanen som omhandler mindre utvidelser av eksisterende hytter. Det er videre i klagen anført at utnyttelsen av grunnflaten er for dårlig, og at overbygget over terrassen er altfor stort. Tiltakshaver har imidlertid opplyst om at det ikke er ønskelig at boarealet økes blant annet på grunn av at det blir en utfordring knyttet til oppvarming. Det er også pekt på at omsøkte størrelse på hytten er ideell i forhold til den kundemassen som ønsker å benytte utleiehyttene. Direktoratet vil på samme måte som styret ikke blande seg inn i hvordan tiltakshaver utnytter grunnflaten, så lenge utvidelsen av hytten er innenfor de rammer som verneforskriften og forvaltningsplanen har oppstilt.

Når det gjelder retningslinjene om lokal byggeskikk er det pekt på fra styrets sin side at en ikke har greid å ha noen felles oppfatning av hva som er lokal byggeskikk innenfor nasjonalparken fra Verdal til Lierne. Av saksfremstillingen går det frem at aktuelle hyttemodell er en tradisjonell hytte og bygningskropp med røtter tilbake til de gamle fjellhyttene. Det er videre søkt å tilpasse hytten slik at den glir godt inn i terrenget uten å gi stor silhuettvirkning. Direktoratet vil bemerke at lokal byggeskikk i mange tilfeller kan være vanskelig å dokumentere. I dette tilfelle har en brukt profesjonelle aktører for å tilpasse den til terrenget og den bruken tiltakshaver har behov for. Direktoratet ser på samme måte som styret positivt på dette.

Det er tillegg gitt tillatelse til oppføring av et uthus på 10m^2 for å dekke behov for toalettløsning og lagring av ved, gass m.m. Uthuset skal ikke isoleres, og det er pekt på at det er et reelt behov for et uthus av en slik størrelse for å dekke lagringsbehovet. Direktoratet er på samme måte som klager enig i at uthuset er stort. På den annen side er dette en utleiehytte som er åpen for allmenheten, og det er derfor sannsynlig at både bruk og behov for lagring er større sammenliknet med private hytter.

Etter en helhetsvurdering av omsøkte tiltak og effektene tiltaket vil kunne ha for verneverdiene har direktoratet kommet til at det kan gis tillatelse til tiltaket med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er i vurderingen lagt særlig vekt på at tiltaket ikke fører til en økning i antall bygninger i verneområdet, og at dette er en utleiehytte som er åpen for allmenheten. Det er videre lagt vekt på at det er få utleiehytter og næringsaktører innenfor nasjonalparken. Direktoratet vil understreke at det er foretatt en konkret helhetsvurdering, og at det er lagt avgjørende vekt på de særlige forholdene knyttet til denne hyttens behov for renovering i vurderingen av om det skal gis tillatelse. Tillatelsen vil derfor etter direktoratets syn ikke skape press for flere liknende tillatelser.

Vedtak:

Miljødirektoratet gir i medhold av naturmangfoldloven § 48 Værdalsbruket AS tillatelse til renovering/nybygg av Lakevassbu innenfor et areal på 67 m^2, samt oppføring av uthus på 10m^2. Tillatelsen gis med de vilkår som følger av Nasjonalparkstyrets vedtak av 18. juni 2014, foruten pkt.1.

Miljødirektoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages videre etter forvaltningslovens bestemmelser.

MILJØ-
DIREKTORATET

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Berit Lein	Olav Nord-Varhaug
Avdelingsdirektør	seksjonsleder

Kopi til:

Blåfjella/Skjækerfjella Lierne nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag / Noerhte-Tröödelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus	7735	Steinkjer
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Værdalsbruket AS	Smålandsveien 25 Holmen gård	7660	VUKU
Verdal kommune	Johannes Bruns gate 2	7650	Verdal
Skæhkere Sitje	v/Hanne -Lena Wilks, Berget	7760	SNÅSA
Sametinget/Sámediggi	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 87
fmtlpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/blafjella

AS VÆRDALSBRUKET
Smålandsvegen 25
7660 VUKU

Saksbehandler Hege Sæther Moen **Vår ref.** 2023/1769-0 432.3 **Deres ref.** **Dato** 08.12.2023

Vedtak - Klage på vedtak i sak 2023/ 32 og 33 - Blåfjella-Skjækerfjella Nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Det vises til klage av 14.09.2023 fra Værdalsbruket på vedtak i sak 32 / 2023 (Skæhkere Sijte) og 33 / 2023 (Geir Håvard Hjelde). Begge var klager på styrets vedtak i sak 23/2023, søknad om riving og oppføring av ny hytte i Tverråkroken, behandlet i møte den 05.06.2023.

Klagen fra Værdalsbruket ble behandlet i møte den 29.11.2023 som sak 40/2023 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre, og styret fattet med 6 mot 2 stemmer følgende nytt vedtak:

Vedtak
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Værdalsbruket og endrer vedtak i sak 2023/32 og 2023/33 slik at Værdalsbruket får dispensasjon til:

- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m2-BYA og 10,7 m2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller

andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.
- Av hensyn til reindriftsnæringa settes det som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden medio april til medio juni.

Begrunnelse:

- Nasjonalparkstyret kan ikke se at søknaden utfordrer verneformålene.
- Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.
- Nasjonalparkstyret viser til behandling av tidligere saker knyttet til utleiehytter, jf. også dokumentasjon framlagt av Værdalsbruket, og anser ikke dette vedtaket til å medføre ny praksis.
- Hytta har tidligere vært utleid på åremål, framover vil hytta være ei utleiehytte tilgjengelig for allmennheten

Hjemmel:
Naturmangfoldloven § 48. Styret mener at tiltaket ikke vil påvirke verneformålet negativt eller verneverdiene nevneverdig.

Klagemulighet
Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg
1 Saksframlegg med vedtak

Kopi til:

Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Geir Håvard Hjelde	Engstrømbakken 15	7055	RANHEIM
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Skæhkere sijte	v/ Mathis Ivan Hætta, Heiavegen 55	7760	SNÅSA

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2023/1769-0 **Saksbehandler:** Hege Sæther Moen **Dato:** 20.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	40/2023	29.11.2023

Klage på vedtak i sak 2023/ 32 og 33 - Blåfjella-Skjækerfjella Nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Saksprotokoll fra møte 29.11.2023 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Behandling
Nytt forslag til vedtak fremmet av Anne Berit Lein, Pål Sverre Fikse og Bjørn Iversen i møtet:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Værdalsbruket og endrer vedtak i sak 2023/32 og 2023/22 til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m_2 og uthus på 6 m_2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m_2-BYA og 10,7 m_2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.
- Av hensyn til reindriftsnæringa settes det som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden medio april til medio juni.

Begrunnelse:
- Nasjonalparkstyret kan ikke se at søknaden utfordrer verneformålene.
- Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.
- Nasjonalparkstyret viser til behandling av tidligere saker knyttet til utleiehytter, jf. også dokumentasjon framlagt av Værdalsbruket, og anser ikke dette vedtaket til å medføre ny praksis.

- Hytta har tidligere vært utleid på åremål, framover vil hytta være ei utleiehytte tilgjengelig for allmennheten.

Votering:
Forvalters innstilling: 2 stemmer
Ny innstilling: 6 stemmer
Hjemmel:
Naturmangfoldloven § 48. Styret mener at tiltaket ikke vil påvirke verneformålet negativt eller verneverdiene nevneverdig.

Vedtak
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer delvis klagen fra Værdalsbruket og endrer vedtak i sak 2023/32 og 2023/33. Styret vedtok mot 2 stemmer følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m_2 og uthus på 6 m_2.
- Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m_2-BYA og 10,7 m_2-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår
- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.
- Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.
- Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).
- Uthuset skal ikke være isolert.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.
- Av hensyn til reindriftsnæringa settes det som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden medio april til medio juni.

Begrunnelse:
- Nasjonalparkstyret kan ikke se at søknaden utfordrer verneformålene.
- Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.
- Nasjonalparkstyret viser til behandling av tidligere saker knyttet til utleiehytter, jf. også dokumentasjon framlagt av Værdalsbruket, og anser ikke dette vedtaket til å medføre ny praksis.
- Hytta har tidligere vært utleid på åremål, framover vil hytta være ei utleiehytte tilgjengelig for allmennheten

Hjemmel:
Naturmangfoldloven § 48. Styret mener at tiltaket ikke vil påvirke verneformålet negativt eller verneverdiene nevneverdig.

Innstilling fra forvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe imøtekommer ikke klagen fra Værdalsbruket, og opprettholder sitt vedtak av 15.08.2023.

Klagen sends over til Miljødirektoratet for endelig klageavgjørelse.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. **Klage på endringsvedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**
2. **Klage på endringsvedtak i sak 2023-23.pdf**
3. **Avklaring rundt videre saksgang - oppføring av ny hytte ved Tverråkroken 1.pdf**
4. **Avgjørelse Miljødirektoratet.pdf**
5. **received 843089610599547.jpeg**
6. **Endringsvedtak - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket**
7. **AU-2019-04 Melding om vedtak Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - gitt dispensasjon - totalrenovering av hytte Storbekkdalen - Værdalsbruket**
8. **Vurdering av byggeprosjekt i nasjonalparken - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - ny hytte ved Tverråkroken Verdal - Værdalsbruket**

Saksopplysninger

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre behandlet søknad om riving og oppføring av ny hytte ved Tverråkroken i Verdal kommune som sak 2023/23 i møte den 05.06.2023.

Saken ble påklaget av Skæhkere Sijte og Geir Håvard Hjelde og behandlet av nasjonalparkstyret som sak 2023/ 32 og 33 og styrets endringsvedtak ble kunngjort Værdalsbruket i brev av 24.08.2023.

Værdalsbruket klager på nasjonalparkstyrets endringsvedtak etter behandling av sak 2023/ 32 og 33. Værdalsbruket er som søker part i saken og klageberettiget, og da klagen er mottatt innen klagefristen på 3 uker, legges den fram for styret til behandling.

Møtepapirer og protokoll fra sakens opprinnelige behandling, samt de to klagebehandlingene finnes på Nasjonalparkstyre | Møtedokumenter 2023 , mens øvrige dokumenter omtalt i saken er vedlagt som dokumenter i saken her.

Vedtak i sak 2023/23

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne Nasjonalparkstyre behandlet i møte den 05.06.2023 som NP sak 2023 / 23, søknad fra Verdalsbruket AS om riving og oppføring av ny hytte og uthus på 200/1/205 i Verdal kommune.

Styret vedtok med 5 mot 3 stemmer forvalters innstilling i saken og besluttet følgende:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir Værdalsbruket tillatelse til følgende:

- *Riving av eksisterende hytte på 23 m² og uthus på 6 m².*
- *Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m²-BYA og 10,7 m²-BYA. BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).*

Vilkår

- *Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.*
- *Nødvendig motorferdsel må eventuelt fremmes i egen søknad til nasjonalparkstyret.*
- *Det skal benyttes lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km. Kanter ved uttaket skal utjevnes/slettes i etterkant.*
- *Hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).*
- *Uthuset skal ikke være isolert.*
- *Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og nasjonalparkforvalter kontaktes omgående.*

Endringsvedtak etter klagebehandling - sak 2023/32 og 2023/33

Vedtaket i NP sak 2023/23 ble påklaget av to parter, Skæhkere Sijte og Geir Håvard Hjelde. Klagene er behandlet som to separate saker (hhv 2023/32 og 2023/33) i nasjonalparkstyremøte den 15.08.2023.

Nasjonalparkstyret imøtekom delvis begge klagene da de enstemmig vedtok følgende:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe endrer sitt opprinnelige vedtak slik at utvidelsen av bygningene begrenses.

Nasjonalparkstyret ber om at konsekvensene for reindrifta og verneverdiene vektlegges ved Verdal kommunes behandling om bruksendring.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir med hjemmel i NML § 48 Værdalsbruket tillatelse til følgende:
- Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
- Oppføring av ny hytte og uthus innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.
BYA måles etter utvendig kledning/panel slik det er beskrevet i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Vilkår:
- Verdalsbruket AS sender en ny søknad med tegninger som viser hvordan bygningene vil bli plassert og utformet innenfor arealrammen gitt av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å behandle ny søknad delegert, om den holder seg til rammen og føringer i dette vedtak og føringer gitt i forvaltningsplan.

- Ved gjennomført tiltak skal det sendes minimum tre (3) bilder av hver av bygningene.
- Nødvendig motorferdsel knyttet til tiltaket må omsøkes.
- Dersom det velges torv som taktekke skal lokal torv hentet innenfor en radius på 1 km nyttes.
- Dersom det under arbeid i marka kommer frem kulturminner i form av gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og kulturminnemyndighet og nasjonalparkforvalter kontaktes.

Begrunnelse:
Belastningen av et tiltak på dyreliv er vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Det bør derfor ikke åpnes for en utvidelse som endrer dagens bruk av denne delen av Nasjonalparken. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi. Her er det forvaltningens oppgave å bidra til en god balanse der det er plass for nye besøkende uten at det hindrer den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften og uten at det forringer verneverdiene og kulturminnene.

Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Værdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor heller ikke som klager påpeker være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Klagen

Værdalsbruket mener nasjonalparkstyret fattet korrekt vedtak i sin opprinnelige behandling av saken den 05.06.2023 NP sak 2023/23. De viser til at dette vedtaket var i tråd med tidligere vedtak i sak NP sak 2014-15 (Lakavassbu) og AU sak 2019-04 (Storbekkdalen) hvor det i begge saker var gitt åpning til å utvide hyttene mer enn føringene i forvaltningsplanen åpnet for. Saken om Lakavassbu ble påklaget av Naturvernforbundet og behandlet i Miljødirektoratet. Utfall av de to nevnte sakene er ivaretatt ved vurderingene i saksframlegg til i opprinnelig styrebehandling av sak 2023/23 den 05.06.2023.

Værdalsbruket mener påvirkningen på artsmangfold og naturgrunnlag for reindrift ikke er vesentlig forskjellig om hytta er 32 m2 eller 45,5 m2. Antall sengeplasser og faktisk bruk er den samme som den tidligere hytta, og vil slik ikke gå på bekostning av reindrifta.

Videre mener Værdalsbruket, understøttet av Verdal kommune i brev av 25.08.2023, at det ikke er en formell bruksendring på hytta, kun en funksjonell endring. Endringen vil ikke føre til økt bruk, bare at den vil kunne brukes av flere. Tidligere leietakere brukte hytta mye.

Værdalsbruket peker på at hytta ligger i utkanten av verneområdet, og at næringsaktivitet i slike områder er i tråd med føringer i besøksstrategien for området.

Værdalsbruket ber om at vilkåret om at det skal brukes stedegen torv sløyfes, da de tidligere har benyttet ferdigtorv ved flere av sine hytter. De mener dette genererer mindre motorferdsel ved at det kan flys inn, og betydelig mindre skade på terrenget. De mener lokale plantearter etablerer seg på de ferdige torvtakene over tid.

Ellers peker Værdalsbruket på at de ikke bør pålegges overtredelsesgebyr da de handlet i god tro både ved å innhente tillatelse fra Verdal kommune og ved at det ikke tydelig framgår av verneforskriften og de ikke var opplyst om at det var behov for slik tillatelse etter dialog med forvalterne tidlig i søknadsprosessen.

Vurdering av klagen

Hjemmelsgrunnlag, verneformål og vurderinger etter NML §§ 8-12 følger av NP sak 2023/ 32 og 33.

Generelle føringer som ligger til grunn ved vurderingene:

Forvaltningsmyndigheten har føringer gitt i forvaltningsplan for Blåfjella/Skjækerfjella Nasjonalpark, inkludert besøksstrategien, som skal være retningslinjer ved vurdering av nye vedtak sammen med etablert praksis gjennom tidligere vedtak i tilsvarende saker.

Viktige føringer fra forvaltningsplanen er at det kan tillates utvidelser på inntil 30 % dog ikke mer enn 10 m2 ved behandling av en søknad etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Riving og nybygg, som behandles etter NML § 48 bør ikke vurderes etter mer liberale føringer enn dispensasjoner gitt etter verneforskriftens spesifiserte bestemmelser, da det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Fra besøkstrategien er det et mål å bidra til

- Å ivareta og sikre natur- og kulturverdiene
- Lokal verdiskapning
- Gode opplevelser for de besøkende i verneområdene
- Å opprettholde grunnlaget for samisk reindrift og annen tradisjonell bruk av verneområdene.

Det framgår videre under sårbarhetsvurderinger at ferdsel og annen forstyrrelse vil påføre reindrifta både driftsmessig og produksjonsmessig konsekvenser på ulike nivå. Særlig økt ferdsel i kalvingstid og brunstperiode vil være uheldig.

Det er også tydeliggjort som et strategisk mål for forvaltningen at det skal legges til rette for bærekraftig sambruk, det vil si en balanse i å legge til rette for nye besøkende / lokal verdiskapning uten at det er til hinder for den tradisjonelle bruken, inkludert reindriften.

Vurderinger av klagens innhold

Det henvises i klagen til vedtak i NP sak 2014-15 (Lakavassbu), som ble endelig avgjort i Miljødirektoratet etter klage frå Naturvernforbundet. Verdalsbruket endret underveis i behandlingen størrelsen på bygningene for å tilpasses føringene i forvaltningsplanen på å ikke øke bygningenes areal på meir enn 30 %, noe som medfører at saken ble vedtatt i tråd med forvaltningsplanens føringer. Miljødirektoratet gikk derimot ut over maksimalgrensen for utvidelse som i forvaltningsplanens føringer er på 10 m2. I Tverråkroken er utvidelsen som omsøkes / behandles på tilsammen 27,2 m2 BYA eller 193%. Sammenligningen med Lakavassbu i forhold til areal må derfor sees i samanheng med utgangspunktet for bygningene.

I sak AU sak 2019-04 (Storbekkdalen) ble det gitt dispensasjon for utvidelse av hytte fra 55 m2 til 65 m2 og uthus fra 1 m2 til 10 m2. Utvidelsen av hytta var slik på 30 % av opprinnelig areal, mens uthuset ble betydelig utvidet for å kunne tilpasses funksjonen på en utleiehytte etter dagens behov. Likevel er den samlede utvidelsen på bygningene kun på 34 % altså også her betydelig mindre økning enn omsøkt på Tverråkroken.

Dersom en skulle lagt presedensvirkningen av disse sakene som grunnlag for behandlingen av Tverråkroken skulle en gitt mulighet for en økning på 30 % på hytta, noe som ville gi en

utvidelse på 6,9 m2 og en hytte med et maksimalt areal på 29,9 m2, samt en utvidelse av uthusarealet på 4,7 m2 til 10,7 m2. Nasjonalparkstyret har i sitt vedtak av 15.08.2023 gitt Værdalsbruket en ramme på 38 m2 som de kan disponere på bygningen slik de best vil utnytte de. Det vurderes at en ramme på 38 m2 gir Værdalsbruket mulighet til å finne en meir funksjonell løsning enn en føring på 29,9 m2 på hytte og 10,7 m2 på uthus.

Når det gjelder endringen hytta vil ha på artsmangfold og naturgrunnlag for reindrift hevder Værdalsbruket i klagen at den ikke vil være vesentlig forskjellig om hytta er 32 m2 eller 45,5 m2. Antall sengeplasser og faktisk bruk er den samme som den tidligere hytta, og vil slik ikke gå på bekostning av reindrifta. Likevel framgår det av deres dialog med forvalter i epost av 03.02.2023 at gamle hytter er dårlig egnet for utleie og at det er bhov for en hytte på 35-40 m2 for å være formålstjenelig for utleie. Slik en kan forstå dette vil ei ny og større hytte gi økt utleie og dermed økt bruk, noe som Skæhkere Sijte i sin sak peker på som urovekkende i forhold til deres bruk og behov.

Etter nasjonalparkstyrets behandling av de to klagene, NP sak 2023/32 og 33 i møte den 15.08.2023, har Verdal kommune fastslått i brev av 25.08.2023 at Verdalsbruket ikke trenger en bruksendring på hytta ved Tverråkroken, da den allerede har funksjon som utleiebygg. Av dette kan en konkludere med at en hytte utleid på åremål er å likestille med ei utleiehytte.

Det har i forbindelse med revidering av forvaltningsplan for nasjonalparken vært dialog med Miljødirektoratet om omdisponeringer / bruksendringer av bygg kan kreves behandlet av forvaltningsmyndigheten, noe det ikke kan. Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering av bygninger, vil omgjøringer som dette kunne skje flere steder i nasjonalparken og i andre tilsvarende verneområder, kun med kommunale vurderinger. Dette gjør det vanskelig for forvaltningsmyndigheten å gi utleiehytter særskilte vilkår / retningslinjer både i forvaltningsplanarbeid og ved enkeltsaksbehandling da en ikke har mulighet for over tid å vurdere samlet belastning av både byggetiltak og påfølgende motorferdsel knyttet til bruk, da flere bygg kan endre status fram i tid. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Når det gjelder Værdalsbrukets oppfatning av at hytta ligger i utkanten av verneområdet, og at næringsaktivitet i slike områder er i tråd med føringer i besøksstrategien for området, kan ikke forvalter se hvor grensen for utkanten er definert. Det som derimot er tydelig er at det skal tas hensyn til sårbarhet og bærekraftig sambruk, også forhold som berører reindriftas forstyrrelse. Ved at Skæhkere sijte selv har klaget på opprinnelig vedtak i NP sak 2023/23 er det synliggjort at tiltaket vil påvirke reindrifta negativt, og tiltaket vurderes derfor ikke å være i tråd med besøksstrategien.

Værdalsbruket ber om at vilkåret med uttak av torv sløyfes, og mener at det gir et større ulempe at det tas torv i området, da sår etter torvtaking trenger lang tid for å heles. Det vurderes av forvalter å være en risiko for å innføre fremmede arter til nasjonalparken ved å tillate innføring av torv. Dette vurderes som meir uheldig enn å ta torv i området, og slik en miljømessig riktigere metode (NML § 12) og slik ikke et urimelig vilkår. At det vil innebære meir arbeid å ta torv må ikkje vektlegges meir enn faren for spredning av fremmede arter.

Når det gjelder oppfordringen om at Nasjonalparkstyret ikke skal be miljødirektoratet vurdere å gi Værdalsbruket overtredelsesgebyr begrunnet i at dette ikke er formidlet av vernemyndigheten, så medfører det ikke riktighet. Verdalsbruket ble informert skriftlig i epost av 03.02.2023 at de trengte å søke og få behandlet både riving og eventuell nybygg etter NML § 48. Det skulle derfor ikke være nødvendig å tolke verneforskriften på punktet om hvorvidt riving krevdes en søknad, da dette allerede var veiledet dem av forvalter.

Oppsummert

Nasjonalparkstyret bør ikke imøtekomme klagen fra Værdalsbruket, men oversende saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Begrunnelsen er at belastningen av et tiltak på dyreliv vurderes vanskelig å måle, tilsvarende også for reindrifta. Deres innsigelse i saken er derimot ett tegn på at de av erfaringsbasert kunnskap ser at ferdsel og økt aktivitet forstyrrer. Å imøtekomme søkers behov på bekostning av reindrifta vurderes ikke å være i tråd med besøksstrategien, som blant annet har «Bærekraftig sambruk» som strategi.

Så lenge det ikke er mulig for forvaltningsmyndigheten å behandle omdisponering / bruksendring av bygninger, vil det være vanskelig å gi utleiehytter særskilte vilkår / retningslinjer både i forvaltningsplanarbeid og ved enkeltsaksbehandling da en ikke har mulighet å vurdere samlet belastning. Forvaltningsmyndighetens redskap er derfor å begrense bygningenes areal og egnethet for annen bruk enn på vernetidspunktet.

Det vurderes å kunne imøtekomme søknaden fra Værdalsbruket om å erstatte dagens bygninger innenfor forvaltningsplanens føringer og verneforskriftens rammer dersom den samlede rammen for bygningene begrenses til 38 m2 BYA. En utvidelse utover 38 m2 BYA i samlet areal vurderes ikke å være i tråd med forvaltningsplanens føringer eller verneforskriftens ramme, og det vil derfor ikke være riktig bruk av NML § 48 som dispensasjonshjemmel.

Fra: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Sendt: 03.01.2024 10:40:31
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Tittel: VS: møteprotokoll nasjonalparkstyre 29.11.23

Med vennlig hilsen
Lina Nøstvold
Seniorrådgiver

Statsforvalteren i Trøndelag
Tröndelagen Staatehaaltoje

Telefon: 74 16 81 48
E-post: lina.nostvold@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Hanne-Lena Wilks <hl.wilks@hotmail.com>
Sendt: onsdag 27. desember 2023 22:51
Til: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>
Emne: Sv: møteprotokoll nasjonalparkstyre 29.11.23

Hei,
når det gjelder saken om hytta til Værdalsbruket ved Tveråkroken ber Skæhkere sijte om utsettelse av klagefristen.
Saken ligger hos Statsforvalter for vurdering om de må søke om bruksendring til utleiehytte eller ikke.
Vi ber om utsettelse av klagefristen inntil Statsforvalteren har kommet med sin uttalelse. Det har gått 6 uker nå, så jeg vil anta at den vil komme i løpet av første halvdel av januar.
mvh Hanne-Lena Wilks, Skæhkere sijte

Fra: Nøstvold, Lina <lina.nostvold@statsforvalteren.no>
Sendt: torsdag 7. desember 2023 14:44
Til: benes@trondelagfylke.no <benes@trondelagfylke.no>; anne.berit.lein@steinkjer.kommune.no <anne.berit.lein@steinkjer.kommune.no>; pal.sverre.fikse@verdal.kommune.no <pal.sverre.fikse@verdal.kommune.no>; Arnt Einar Bardal <arnt.einar.bardal@snasa.kommune.no>; erlendfi@online.no <erlendfi@online.no>; anna.liisa.jama@saemiensijte.no <anna.liisa.jama@saemiensijte.no>; Odd Bjørnar Bjørkås <oddbjornar@hotmail.se>; kjelljoranj@gmail.com <kjelljoranj@gmail.com>; Hanne-Lena Wilks <hl.wilks@hotmail.com>; bjoiv@trondelagfylke.no <bjoiv@trondelagfylke.no>; Brita Wilks <britawilks@gmail.com>; borgny.grande@grong.kommune.no borgny.grande@grong.kommune.no>; eva.anette.wilks@snasa.kommune.no eva.anette.wilks@snasa.kommune.no>; totland76@gmail.com <totland76@gmail.com>; Nila Blind <niilablind@gmail.com>; oaksnes@online.no <oaksnes@online.no>; sigbjorn.dunfjeld@ntebb.no <sigbjorn.dunfjeld@ntebb.no>; sivbeate@me.com

sivbeate@me.com>; Steinkjer Kommune <postmottak@steinkjer.kommune.no>; Verdal Kommune <postmottak@verdal.kommune.no>; Lierne Kommune <postmottak@lierne.kommune.no>; Grong Kommune <postmottak@grong.kommune.no>; postmottak@trondelagfylke.no postmottak@trondelagfylke.no>; Postmottak SFTL <sftlpost@statsforvalteren.no>; stein.erik.aalber@steinkjer.kommune.no <stein.erik.aalber@steinkjer.kommune.no>; tomha@trondelagfylke.no <tomha@trondelagfylke.no>; Snåsa Kommune <postmottak@snasa.kommune.no>
Emne: møteprotokoll nasjonalparkstyre 29.11.23

Hei
Oversender lenke til møteprotokoll for møte i Nasjonalparkstyret 29. november 2023.

Nasjonalparkstyre | Møtedokumenter 2023

Med vennlig hilsen

Lina Nøstvold
Nasjonalparkforvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

Telefon: 74168148 / 48244512
Epost: lina.nostvold@statsforvalteren.no

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 87
sftlpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/blafjella

Skæhkere Sijte

Saksbehandler Hege Sæther Moen **Vår ref.** 2023/1769-0 432.3 **Deres ref.** **Dato** 22.01.2024

Avslår søknad om utsatt klagefrist - Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Verdal 200/1/205 ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Det vises til søknad av 29.12.2023 om utsatt klagefrist på Nasjonalparkstytrets vedtak i NP sak 40/2023.

Saken gjelder styrets nye vedtak om riving og oppføring av ny hytte og uthus ved Tverråkroken 1, Verdal kommune. Styret orienterte Værdalsbruket og berørte parter om vedtaket i brev av 08.12.2023, noe som etter forvaltningslovens føringer gir en klagefrist til 29.12.2023.

Skæhkeren sijte ved Hanne-Lena Wilks var i dialog med undertegnede nasjonalparkforvalter den 21.12.2023 og redegjorde for at det var vanskelig å greie å samle reindriftas folk for å få levert en klage innen fristen, og at de også ønsket å se utfallet av deres klage på Verdal kommunes godkjenning av hytta som utleiehytte sammen med denne saken.

I henhold til forvaltningslovens § 29 om klagefrist kan det gis utsettelse av denne, men det er da et vilkår at klageinstansen har behandlet dette innen utløpet av klagefristen. Da dette ikke har blitt gjort er det nå ikke mulig å gi slik utsettelse. Nasjonalparkstyret **avslår** derfor søknad om utsatt klagefrist.

I henhold til forvaltningslovens § 31 kan en klage tas til behandling selv om klagefristen er utløpt. Ved vurdering av om klagen skal tas til behandling skal ulempene ved for andre vektlegges. I samtale med styreleder for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre, Bente Estil, har vi funnet å kunne melde til Skjæhkeren sijte at vi vil ta en klage til behandling dersom den fremmes innen 14 dager – det vil si innen 05.02.2024. Vi mener der er for lenge å vente til klagesaken er avgjort av Statsforvalteren, av hensyn til Verdalsbruket som søker / part.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

AS VÆRDALSBRUKET	Smålandsvegen 25	7660	VUKU

Skæhkere sijte
v/Mathis Hætta

Snåsa, 5.2.24

Klage på Nasjonalparkstyrets vedtak i NP sak 40/2023 – Verdal 200/1/205 Ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Nasjonalparkstyret vedtok i styresak 40/23 å gi Værdalsbruket tillatelse til oppføring av ny hytte ved Tverråkroken. Hytta tillates oppført vesentlig større enn det verneforskrift og retningslinjene i forvaltningsplanen åpner for.

Skæhkere sijte påklager derfor vedtaket i sak ST 40/23. Vi mener utvidelsen av Tveråkroken ikke kan sammenlignes med lignende saker innenfor nasjonalparken, herunder Lakavassbu og Storbekkdalen. Utvidelsen utover det verneforskriften åpner for kan ikke aksepteres.

Saksframlegget i ST 40/23 beskriver saken godt, og vi finner det meget beklagelig at styret hverken hensyntar de reindriftsfaglige eller forvaltningsmessige vurderingene som er gjort.

Vi ber styret vurdere disse momentene når de skal vurdere vår klage:

- Fra vedtaket: *Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.*
  Vi understreker at forholdet rundt bruksendring ennå **ikke er avklart**. Vi har påklaget kommunens vedtak, og saken ligger til klagebehandling hos Statsforvalteren. Vi har fått tilbakemelding om at dette kan ta et par måneders tid. Det er svært uheldig om styret lukker øynene for dette og gir tillatelse til et tiltak som kan vise seg å være i strid med plan- og bygningsloven.

- Tveråkroken var **ikke oppført** som en del av hyttene som eksistere innenfor nasjonalparken i forvaltningsplanen (s.29, tabell 5). Det at andre utleiehytter (bla. Lakavassbu) innenfor nasjonalparken har fått utvidelser utover forskrift og retningslinjer danner ikke automatisk presedens for senere saker. Dispensasjoner skal vurderes hver for seg. Til orientering aksepterte Skæhkere sijte utvidelsen av de andre hyttene, selv om vi har erfart økt bruk. Fraværet av Tveråkroken i forvaltningsplanen mener vi styrker vårt argument om at ny hytte ikke må utvides utover hva som kan tillates.

- Argumentasjonen fra Værdalsbruket om at større hytte ikke gir økt bruk stiller vi oss uforstående til. Det er meget godt kjent blant fjellstyrene i Snåsa og Lierne at oppgraderte utleiehytter gir **betydelig økt utleie**. Gamle Ryplihytta i Snåsa gikk fra rundt 30 – 40 utleiedøgn fra 2010-2017, til ca. 80 uteleiedøgn pr. år fra 2018-2020 (årsmelding 2020). Økt utleie betyr økt aktivitet som igjen gir økte forstyrrelser og belastning på verneverdier, herunder også på reinens beitero og reindriften. Det faktum at dette ikke har vært en kommersiell utleiehytte tidligere, slik som Lakavassbu og Storbekkdalen, betyr at potensialet for betydelig økt ferdsel inn i det mest uberørte område av den sørlige delen av nasjonalparken er stort.

Vi ber derfor nasjonalparkstyret legge dagens forvaltningspraksis til grunn, og ikke gir tillatelse til oppføring av en hytte utover 38 m^2.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Fra: Hanne-Lena Wilks[hl.wilks@hotmail.com]
Sendt: 05.02.2024 23:31:43
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Tittel: klage Tverråkroken

Vedlagt klage på Tverråkroken fra Skæhkere sijte.

Fra: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Sendt: 06.02.2024 09:39:51
Til: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Tittel: Klage

Det er nå kommet klage fra Skæhkeren Sijte.
Om dere har innspill eller kommentarer så ber jeg om at dere sender meg dem.

Mvh Hege Sæther Moen
Nasjonalparkforvalter

Sendt fra Outlook for iOS

Skæhkere sijte
v/Mathis Hætta

Snåsa, 5.2.24

Klage på Nasjonalparkstyrets vedtak i NP sak 40/2023 – Verdal 200/1/205 Ny hytte ved Tverråkroken 1 - Værdalsbruket

Nasjonalparkstyret vedtok i styresak 40/23 å gi Værdalsbruket tillatelse til oppføring av ny hytte ved Tverråkroken. Hytta tillates oppført vesentlig større enn det verneforskrift og retningslinjene i forvaltningsplanen åpner for.

Skæhkere sijte påklager derfor vedtaket i sak ST 40/23. Vi mener utvidelsen av Tveråkroken ikke kan sammenlignes med lignende saker innenfor nasjonalparken, herunder Lakavassbu og Storbekkdalen. Utvidelsen utover det verneforskriften åpner for kan ikke aksepteres.

Saksframlegget i ST 40/23 beskriver saken godt, og vi finner det meget beklagelig at styret hverken hensyntar de reindriftsfaglige eller forvaltningsmessige vurderingene som er gjort.

Vi ber styret vurdere disse momentene når de skal vurdere vår klage:

- Fra vedtaket: *Tiltaket innebærer heller ikke bruksendring.*
  Vi understreker at forholdet rundt bruksendring ennå **ikke er avklart**. Vi har påklaget kommunens vedtak, og saken ligger til klagebehandling hos Statsforvalteren. Vi har fått tilbakemelding om at dette kan ta et par måneders tid. Det er svært uheldig om styret lukker øynene for dette og gir tillatelse til et tiltak som kan vise seg å være i strid med plan- og bygningsloven.

- Tveråkroken var **ikke oppført** som en del av hyttene som eksistere innenfor nasjonalparken i forvaltningsplanen (s.29, tabell 5). Det at andre utleiehytter (bla. Lakavassbu) innenfor nasjonalparken har fått utvidelser utover forskrift og retningslinjer danner ikke automatisk presedens for senere saker. Dispensasjoner skal vurderes hver for seg. Til orientering aksepterte Skæhkere sijte utvidelsen av de andre hyttene, selv om vi har erfart økt bruk. Fraværet av Tveråkroken i forvaltningsplanen mener vi styrker vårt argument om at ny hytte ikke må utvides utover hva som kan tillates.

- Argumentasjonen fra Værdalsbruket om at større hytte ikke gir økt bruk stiller vi oss uforstående til. Det er meget godt kjent blant fjellstyrene i Snåsa og Lierne at oppgraderte utleiehytter gir **betydelig økt utleie**. Gamle Ryplihytta i Snåsa gikk fra rundt 30 – 40 utleiedøgn fra 2010-2017, til ca. 80 uteleiedøgn pr. år fra 2018-2020 (årsmelding 2020). Økt utleie betyr økt aktivitet som igjen gir økte forstyrrelser og belastning på verneverdier, herunder også på reinens beitero og reindriften. Det faktum at dette ikke har vært en kommersiell utleiehytte tidligere, slik som Lakavassbu og Storbekkdalen, betyr at potensialet for betydelig økt ferdsel inn i det mest uberørte område av den sørlige delen av nasjonalparken er stort.

Vi ber derfor nasjonalparkstyret legge dagens forvaltningspraksis til grunn, og ikke gir tillatelse til oppføring av en hytte utover 38 m^2.

Med hilsen

Mathis Hætta
Skæhkere sijte

Fra: Anders Børstad[anders@verdalsbruket.no]
Sendt: 09.02.2024 13:01:25
Til: Moen, Hege Sæther[hege.moen@statsforvalteren.no]
Tittel: Klage i sak 40-2023

Hei,
Vedlagt er klage fra Værdalsbruket i sak 40/2023.

Fint om du gir beskjed dersom klagen må sendes til en annen adresse.

vh

Anders Børstad + 47 911 69 228

Værdalsbruket

Smålandsvegen 25, 7660 Vuku
Tlf. 740 75 130 • post@verdalsbruket.no
www.verdalsbruket.no

Værdalsbruket

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Vuku, 9. februar 2024

Klage på vedtak i sak 40/2023

Værdalsbruket påklager herved vedtaket i sak 40/2023. Som følge av klagen av 5. februar fra Skjækerfjella reinbeitedistrikt er ikke lenger vilkårene som ble lagt til grunn for vedtaket aktuelle. Kompromisset om å ikke drive utleie i en periode på to måneder var en sterk inngripen, og ble akseptert under sterk tvil fra vår side for å få avsluttet saken. Det avtalte kompromisset omhandlet utleie, og ikke tiltakshavers/ grunneiers egen bruk. Kompromisset er gjengitt strengere enn det som ble avtalt per telefon under nasjonalparkstyrets møte. Når reindrifta fortsatt velger å fokusere på størrelsen på den nye hytta er det et tydelig signal på at selve bruken av hytta er underordnet.

Værdalsbruket har påklaget endringsvedtaket i sak 23/2023 i brev av 14. september 2023, og er fortsatt av den oppfatning at Nasjonalparkstyret fattet et korrekt vedtak i sak 23/2023 med unntak av vilkåret om bruk av stedegen torv. Værdalsbruket kan ikke se at de arealstørrelser det er snakk om har betydning for verneverdier eller naturgrunnlag for reindrifta. Antall sengeplasser er uansett 4, samme antall som i den gamle hytta. Det er viktig at både hytte og uthus har en størrelse som gjør dem funksjonelle med tanke på bruken de er tiltenkt. Selv etter omsøkte utvidelse er det snakk om relativt beskjedne bygg.

De fleste momenter som Værdalsbruket mener må legges til grunn i videre behandling av saken er omtalt i vår forrige klage av 14. september 2023. Vi ønsker imidlertid å knytte noen kommentarer til den siste klagen fra reinbeitedistriktet. Reindrifta skriver i siste klage at større hytter gir økt bruk. Dette er ikke riktig. Økt bruk kommer som følge av at hytta er ny og dermed har en bedre standard enn den gamle. Det er ikke slik at utleien øker med antall kvadratmeter på bygget. Den nye hytta vil ha 4 sengeplasser uavhengig av totalt BYA. Det påpekes videre at Tveråkroken ikke var opplistet sammen med øvrige hytter i forvaltningsplanen. Det gjelder også hytta Gjermstadåsen. I forvaltningsplanen ble kun hyttene tilgjengelig for døgnleie for allmennheten opplistet. De to nevnte hyttene var utleid på åremål og derfor uten interesse i den sammenheng. Det er imidlertid ikke slik at disse to hyttene har dukket opp nå i det siste. Videre er det feil å påstå at det ikke har foregått kommersiell utleie. Tveråkroken har vært utleid på åremål og det er betalt en årlig leieavgift for dette.

Det andre vilkåret som ønskes fjernet er krav om bruk av stedegen torv til taket. Værdalsbruket la nytt torvtak med stedegen torv på tre av våre hytter i nasjonalparken i perioden 2003-2008. Det ble benyttet motorsag for å få god tykkelse på torva. Til tross for det ble takene raskt dårlige, og tørket ut og ble utsatt for vindslit. På hytta Bjarnetjern ble torvtaket utskiftet etter bare 12 år. De øvrige to er bygd nye i ettertid og fikk nye torvtak i den forbindelse. Vi har også vært nødt til å skifte torvtak på hytter utenfor nasjonalparken i de tilfeller det har vært benyttet stedegen torv. Områdene hvor torva er tatt ut er fremdeles svarte hull uten antydning til vegetasjon. Det er ikke vakkert, og det blir ikke bedre av at det sannsynligvis må etableres nye torvtak hvert 15-20. år. Værdalsbruket har lagt **9 tak med ferdigtorv** i nasjonalparken de siste 12 årene, senest på hytta Storbekkdalen i 2020. Bruk av stedegen torv har ikke vært et vilkår i noen av disse tillatelsene. De klimatiske forholdene i fjellet tilsier at det er svært liten sannsynlighet for at en fremmed art skal kunne etablere seg på torvtaket. Det har så langt ikke vært registrert på noen av de takene som er lagt. Et annet moment er at krav til stedegen torv genererer mye motorferdsel på barmark fra stedet den stikkes og frem til hytta. Ved bruk av ferdigprodusert torv kan pallene heises rett ned på taket og enkelt legges utover uten at tiltaket setter

spor i terrenget. Den fysiske arbeidsbelastningen er også en helt annen når stedegen torv skal stikkes, transporteres og løftes manuelt opp på taket.

Værdalsbruket mener at det er korrekt at vedtaket fattes med hjemmel i Naturmangfoldloven §48 slik Miljødirektoratet konkluderte med vedr. Lakevassbu (2014/1019). I likhet med tidligere søknader fra Værdalsbruket vil heller ikke denne søknaden medføre økning i antall bygninger i parken. Det er svært få næringsaktører som driver utleie i samme omfang som Værdalsbruket. Faren for presedens som følge av at søknaden innvilges må derfor anses å være beskjeden. Det må vektlegges at dette er en hytte tilgjengelig for allmennheten, og at det er få utleiehytter i verneområdet. Videre må det være et poeng at den nye hytta, selv med en betydelig prosentvis økning i BYA, vil være et beskjedent bygg, og vesentlig mindre enn øvrige utleiehytter i verneområdet.

Oppsummering:

- Værdalsbruket står ikke lenger ved kompromisset om begrenset bruk av hytta på våren, og dette kan ikke tas med som et vilkår i videre saksbehandling. Kompromisset ble akseptert av Værdalsbruket i et forsøk på å få avsluttet saken.
- Værdalsbruket ber om at vilkåret om bruk av stedegen torv fjernes, og at det tillates brukt ferdigprodusert torv som i tidligere byggesaker.
- Værdalsbruket ber om at søknaden om bygging av hytte med BYA 45,5 m2 og uthus med BYA 10,7 m2 godkjennes.

Vennlig hilsen

Anders Børstad

Statsforvalteren i Trøndelag
Tröödndelagen Staatehaaltoje

Vår dato: 22.04.2024
Vår ref: 2023/7620
Deres dato: «RefDato»
Deres ref: «Ref»

«Mottakernavn»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»
«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ingrid Gjelten, 73 19 91 51

Opphevede vedtak - klage - Verdal 200/1 - Tverråkroken 1 - oppføring av ny hytte og uthus

---

26. april 2023 ga Verdal kommune tillatelse til riving av eksisterende hytte og uthus i Tverråkroken 1. Det ble også gitt dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av en utleiehytte på 45,5 m² og et uthus på 10,7 m².

4. september 2023 ga Verdal kommune tillatelse til oppføring av hytte og uthus på til sammen 38 m² i Tverråkroken 1. Dette vedtaket er påklaget av Skæhkere Sijte.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 35 andre ledd jf første ledd bokstav c er Statsforvalteren i Trøndelag kommet til at vedtak om dispensasjon av 26. april 2023 oppheves. Vedtaket fra 4. september 2023 oppheves også, det med hjemmel i forvaltningsloven § 34.

Opphevelsen av dispensasjonsvedtaket fra 26. april 2023 kan klages på, klagen sendes til Statsforvalteren i Trøndelag innen tre uker.

Sakens gang

17. april 2023 søkte Øverbygg AS på vegne av tiltakshaver AS Værdalsbruket om riving av eksisterende bebyggelse og oppføring av ny utleiehytte med uthus ved Tverråkroken, adresse Tverråkroken 1.

I vedtak fra Verdal kommune 26. april 2023 ble det godkjent riving av eksisterende bebyggelse og det ble gitt dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av omsøkt ny bebyggelse. Selve tillatelsen til oppføring av ny bebyggelse ble avventet til saken var behandlet etter naturmangfoldloven og verneforskriften (av nasjonalparkstyret).

I vedtak fra Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe 8. juni 2023 ble det med hjemmel i naturmangfoldloven gitt tillatelse til riving av eksisterende hytte på 23 m² og uthus på 6 m² og bygging av ny hytte og uthus på hhv 45,5 m² -BYA og 10,7 m² -BYA med vilkår blant annet at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål).

15. juni 2023 sendte kommunen søknaden fra AS Værdalsbruket på høring til Skæhkere Sijte (Skjækerfjell reinbeitedistrikt).

27. juni 2023 klaget Skæhkere Sijte på vedtaket fra nasjonalparkstyret. Klagen begrunnes med at vedtaket tillater oppføring av en ny utleiehytte i et sårbart område i nasjonalparken, og at utleiehytta vil få negative konsekvenser for blant annet reindriften i distriktet.

27. juni 2023 uttalte Skæhkere Sijte seg til kommunens høring, de ba kommunen avvente behandling av dispensasjonssøknaden til saken var ferdig behandlet etter verneforskriften. Det ble også bedt om konsultasjon, jf sameloven.

15. august 2023 ble klagene på vedtaket fra Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe behandlet i nasjonalparkstyremøte. Klagene ble delvis imøtekommet og vedtaket ble endret slik det ble gitt tillatelse etter naturmangfoldloven til oppføring av ny bebyggelse (utleiehytte og uthus) innenfor en arealramme på 38 m2 BYA.

Konsultasjonsmøte, jf sameloven, med Skæhkere sijte og Verdal kommune ble holdt 18. august 2023.

4. september 2023 ga Verdal kommune følgende tillatelse:

> *Med hjemmel i pbl. § 20-3, og vedtatte delegasjonsbestemmelser, godkjennes søknad om tillatelse til tiltak under følgende forutsetninger:*
> *• Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med plan- og bygningsloven, med gjeldende forskrifter og vedtekter.*
> *• Tiltaket godkjennes plassert i tiltaksklasse: 1*
> *• Hytte og uthus kan oppføres innenfor en arealramme på 38 m2 BYA. Nye tegninger av hytte må ettersendes før arbeidet igangsettes.*

14. september 2023 påklaget AS Værdalsbruket det nye vedtaket (15. august 2023) fra Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

22. september 2023 påklaget Skæhkere sijte vedtaket fra Verdal kommune av 4. september 2023. Klagen er innkommet innen fristen og reinbeitedistriktet har rettslig klageinteresse, jf forvaltningsloven § 28 og § 29. Kommunen tok ikke klagen til følge og klagesaken ble oversendt Statsforvalteren i Trøndelag som klageinstans etter plan- og bygningsloven 11. november 2023.

29. november 2023 ble klagen fra AS Værdalsbruket tatt delvis til følge av Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe og det ble gitt følgende tillatelse:

> - Riving av eksisterende hytte på 23 m2 og uthus på 6 m2.
> - Bygging av ny hytte og uthus i tråd med vedlagte tegninger, på hhv 45,5 m2-BYA og 10,7 m2- BYA.

Av hensyn til reindriftsnæringa ble det blant annet satt som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden medio april til medio juni.

Vedtaket fra Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe 29. november 2023 ble påklaget av både AS Værdalsbruket og Skæhkere Sijte. I følge saksprotokollen fra møte 6. mars 2024[1] er klagesaken utsatt i påvente av Statsforvalterens klagesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Klagen

22. september 2023 påklaget Skæhkere sijte vedtaket fra Verdal kommune fra 4. september 2023. Vi setter inn fra klagen:

> *«Viser til kommunens vedtak 26.4.23, hvor det gis dispensasjon (pbl § 19) fra kommuneplanens arealdel for oppføring av fritidsbolig/utleiehytte i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Området hvor hytta ønskes oppført er LNF-R-område og tiltaket er ikke i samsvar med plan. Videre viser vi til kommunens vedtak 4.9.23 hvor det er gitt tillatelse (pbl 20-3) til søknad om tiltak til oppføring av ny hytte.*
>
> *Skæhkere sijte påklager vedtaket av 4.9.23 da vi ikke ønsker en kommersiell utleiehytte i et viktig reinbeiteområde. Vi ville også påklagd dispensasjonsvedtaket den 26.4.23 om vi hadde forstått sammenhengen mellom kommunens og nasjonalparkstyrets behandling.*
>
> *Ved behandlingen av søknaden i nasjonalparkstyret (som gir en tillatelse etter verneforskriften) har styret lagt til grunn at de ikke tar stilling til bruksendring. Dette er noe som må avklares etter plan- og bygningsloven, hvor Verdal kommune er ansvarlig myndighet. Nasjonalparkstyret har kun tillatt riving av gammel hytte og oppføring av ny på samme tomt.*
>
> *Eksisterende hytte, som er blitt revet, er registrert som 172 skogs-/utmarkskoie, gamme i matrikkelen. Værdalsbrukets formål med koia når den ble satt opp, var å benytte den i forbindelse med skogsdrift og oppsyn av eiendommen. Omsøkt og godkjent formål for bygningen nå er 161 Hytter, sommerhus og fritidsbygg. Vi er kjent med at hytta er blitt leid ut på åremål tidligere, på tross av at dette ikke har vært i tråd med koias formål. Den har heller ikke vært en del av brukets offentlige utleiehytter, jfr. forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (2007). Hytta er ikke med i oversikten over utleiehytter i planen (tabell s. 29). Hytta er heller ikke å finne på Værdalsbrukets egne nettsider som utleiehytte i dag. Dette mener vi taler for at dette opprinnelig ikke var ment som en utleiehytte.*
>
> *Vi er fullt klar over at vi ikke kan begrense allmenn ferdsel i nasjonalparken. Men tiltak som tilrettelegger for økt ferdsel kan begrenses, blant annet hyttebygging.*
> *En fortsatt bruk av ny hytte til Værdalsbrukets drift av eiendommen er akseptabelt, men ikke en åpning for en fritidsbolig til utleieformål. Etter vår forståelse er en skogs/utmarkskoie i tråd med LNFR-formålet, mens en fritidsbolig/utleiehytte ikke er det. Derfor var det svært uheldig at vi ikke påklagde dispensasjonsvedtaket i april.*
> *Etter vår vurdering er det uansett konsekvensen av bruksendring/tillatelse til ny utleiehytte som må vurderes og behandles reelt av kommunen, og også sendes på høring til alle brukerinteresser og sektormyndigheter. Vi kan ikke se at kommunen har vurdert dette i saken.*

[1] Signert-Moteprotokoll-06.03.2024-Nasjonalparkstyret-for-Blafjella-Skjaekerfjella-Lierne.pdf

> *Skæhkere sijte påklager derfor kommunens vedtak den 4.9.23 i sak 2023/2175. Oppføring av ny fritidsbolig til utleieformål får negative konsekvenser for reinens bruk av området. En ny utleiehytte får betydelig større konsekvenser for reinens beitebruk i området enn den gamle skogs-/utmarkskoie hadde ved at menneskelig aktivitet i området sannsynligvis øker vesentlig.»*

Statsforvalterens myndighet og vilkår for klage

Statsforvalteren er klageinstans for kommunens vedtak etter plan- og bygningsloven, jf. lovens § 1-9 femte ledd, og delegasjonsvedtak fra departementet.

Statsforvalterens myndighet i klagesaken følger av forvaltningsloven § 34, jf plan- og bygningsloven § 1-9. Statsforvalteren kan prøve alle sider av saken, og kan også ta hensyn til nye omstendigheter. Statsforvalteren skal vurdere de synspunkter klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av klageren. Det skal legges stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. Statsforvalteren kan stadfeste, oppheve eller fatte nytt vedtak i saken.

Forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c gir et forvaltningsorgan mulighet til å omgjøre eget vedtak uten at det er påklaget dersom vedtaket er ugyldig. Etter § 35 andre ledd kan et vedtak, på samme vilkår, omgjøres av klageinstansen. Det følger av ordlyden at forvaltningsorganet skal foreta en skjønnsmessig vurdering av om omgjøring skal skje. Omgjøringsadgangen må bero på en konkret vurdering, hvor tiden som er gått, partenes innrettelse og i hvilken grad de er å bebreide, er sentrale momenter[2].

Planstatus i Tverråkroken 1

I kommuneplanens arealdel for Verdal kommune[3] vedtatt i kommunestyret 26. april 2011 sak 34/11 er arealet avsatt til LNFR-areal (landbruk, natur og friluftsformål samt reindrift) og området omfattes også av båndlegging etter lov om naturvern (hensynssone jf bestemmelse 7.2). Oppføring av utleiehytte med uthus med til sammen BYA 56,2 m² er i strid med kommuneplanens arealdel, og er avhengig av dispensasjon, jf plan- og bygningsloven § 19-2, for å kunne godkjennes.

Det følger av pbl. § 19-2 første ledd at kommunen «*kan*» gi varig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i loven. Etter pbl. § 19-2 andre ledd første punktum kan dispensasjon ikke gis dersom «*hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt*.» Videre må fordelene med dispensasjon være «*klart større enn ulempene etter en samlet vurdering*», jf. pbl. § 19-2 andre ledd andre punktum.

Av lovens forarbeider, jf. Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 242, framgår det at terskelen for å gi dispensasjon som utgangspunkt skal være høy. Det fremgår også:

> «*Avvik fra arealplaner reiser særlige spørsmål. De ulike planene er som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. Planene omhandler dessuten konkrete forhold. Det skal ikke være en kurant sak å fravike gjeldende plan.*
> *Dispensasjoner må heller ikke undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag. Ut fra hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen, er det viktig at endringer i*

[2] 2014/3496
[3] Kommuneplanens arealdel - Verdal kommune

planer av betydning ikke skjer ved dispensasjoner, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner. Innstrammingen er likevel ikke til hinder for at det f.eks. dispenseres fra eldre planer som ikke er fullt utbygget, og der reguleringsbestemmelsene er til hinder eller direkte motvirker en hensiktsmessig utvikling av de gjenstående eiendommene.»

Det følger ellers av pbl. § 1-9 første ledd at forvaltningslovens bestemmelser gjelder. Dette innebærer at forvaltningslovens krav til begrunnelse i §§ 24 og 25 kommer til anvendelse for et vedtak om dispensasjon. Sivilombudet har oppstilt følgende minimumskrav til et dispensjonsvedtaks begrunnelse[4]:

«(…) *Det må være et grunnleggende krav til begrunnelse for et dispensasjonsvedtak etter pbl. § 19-2 at det fremgår at hvert av lovens kumulative vilkår er vurdert og hvilke konklusjoner vurderingene munnet ut i.*»

Statsforvalterens vurdering

I søknad til Verdal kommune 17. april 2023 søkte AS Værdalsbruket om tillatelse til og dispensasjon for riving av eksisterende hytte på BYA 23 m² og uthus på 6 m² og oppføring av en ny hytte med BYA 45,5 m² og et nytt uthus med BYA 10,7 m². I søknaden sies det at hytta skal leies ut på døgnbasis og være tilgjengelig for alle som ønsker å leie den og ikke leies ut på åremål som den eksisterende hytta. Vi setter inn fra søknaden:

«Værdalsbruket har siden 1971 hatt hytte ved Tveråkroken. Hytta har i alle år vært benyttet i forbindelse med utleie av jakt og fiske, samt annet friluftsliv. Hytta har i senere tid vært utleid på åremål, men den nye hytta skal leies ut på døgnbasis og være tilgjengelig for alle som ønsker å leie den.

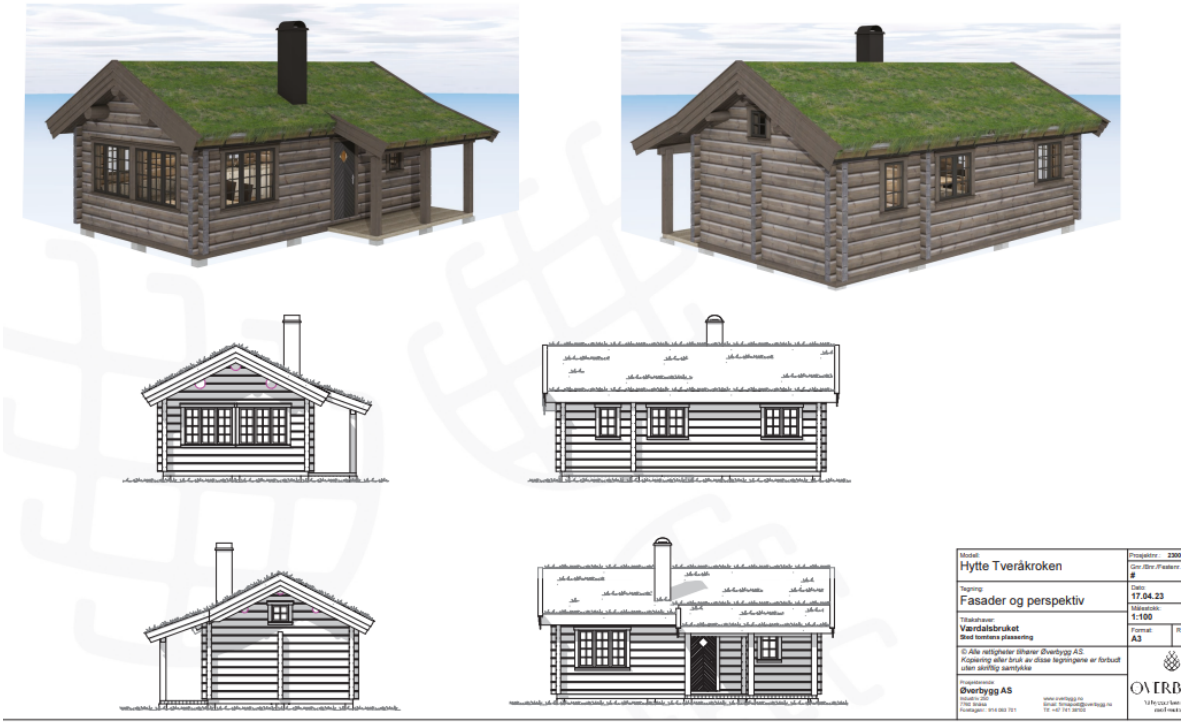
Eksisterende hytte har et bebygd areal (BYA) på 23 kvm. I tillegg kommer et frittstående uthus på 6 kvm. Hytta er i såpass dårlig forfatning at restaurering ikke er et alternativ. Råteproblemer/ fukt kombinert med fyringsforbud gjør det nødvendig å bygge nytt. Den har også en størrelse som gjør den uegnet som utleiehytte.

Den nye hytta plasseres på samme sted som den gamle, og det søkes om tillatelse til å rive den gamle hytta. Den vil tømmes for alt som ikke er brennbart og deretter brennes på stedet slik vi har gjort det i tidligere byggeprosjekt. Brannvesenet varsles i forkant.

Som vedlagte søknad viser er det tenkt bygd en tømmerhytte av typen «Flåtjønn» levert av Øverbygg AS. Dette er samme type hytte som de øvrige hytter vi har bygd i nasjonalparken, og oppfyller slik vi ser det kravet til tradisjonell byggeskikk. I tillegg til hytten er det nødvendig med et uthus (vedskjul, lager og utedo) på 10 kvm. i reisverk. Uthuset er identisk med uthuset på Lakevassbu og Storbekkdalen. Størrelsen er et minimum for å kunne lagre nok ved og gass for hele barmarksesongen.»

[4] Uttalelse 15. mai 2012 (2011/2812)

Følgende illustrasjon (E1) fulgte søknaden:

Det ble også søkt om tillatelse etter naturmangfoldloven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak), og AS Værdalsbruket ba om at Verdal kommune oversendte søknaden til nasjonalparkstyret for behandling.

Som det kommer frem ovenfor ga kommunen i vedtak 26. april 2023 godkjenning til riving av eksisterende bebyggelse og ga dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av ny bebyggelse som omsøkt (BYA 45,5 m² + 10,7 m²). Noen steder i vedtaket står det «boligformål», blant annet i overskriften, men ut fra søknaden og begrunnelsen i vedtaket så forstår vi slik at det gis dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av bebyggelse som skal brukes til døgn-utleie. I vedtaket fremkommer det at søknad om selve tillatelsen ikke skulle behandles før nasjonalparkstyret hadde behandlet saken etter verneforskriften. Vi setter inn fra kommunens vedtak 26. april 2023:

> *«Det første spørsmålet blir om hensynet bak bestemmelsen blir «vesentlig tilsidesatt» som følge av dispensasjonen.*
> *Hovedhensynet bak LNFR-formålet er å ivareta viktige natur- og landbruksområder for å sikre en bærekraftig utvikling. I lovens forarbeider (Ot.prp.nr. 32) fremgår det at denne betegnelsen «skal brukes for områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller som skal bli liggende som naturområder med spesiell betydning for friluftsliv».*
>
> *Det omsøkte arealet er et tidligere opprettet bebygd feste med eksisterende bygningsmasse. Bygningsmassen er i så dårlig forfatning at det må rives og oppføres ny hytte og uthus.*
>
> *Vi kan ikke se at oppføring av ny hytte på samme sted som eksisterende hytte står vil tilsidesette hensynet bak bestemmelsen.*

Det neste spørsmålet blir om fordelene ved dispensasjonen er større enn ulempene. Fordelen med å innvilge dispensasjon er at det vil kunne bygges en ny hytte som gjøres tilgjengelig for utleie for allmennheten. Når eksisterende hytte oppgis å være i så dårlig forfatning at den ikke kan restaureres, er det en fordel at det bygges en ny på samme sted. Vi kan ikke se noen ulemper med dette.

Fordelen anses med dette å være større enn fordelene.

De kumulative vilkårene for å kunne innvilge dispensasjon er oppfylt.»

Når det gjelder utredningen av saken før vedtak om dispensasjon kan treffes, fremgår det blant annet i plan- og bygningsloven § 19-1 at regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon fra planer, plankrav og forbudet i § 1-8. Dette gjelder sektormyndigheter på mange områder, blant annet Statsforvalterens reindriftsavdeling som statlig regional reindriftsmyndighet. I tillegg inneholder sameloven en spesifikk plikt for kommunen til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte, jf lovens kap 4, før avgjørelsen treffes.

Vi ser av *Kilden*[5] (kart) som skal vise reinbeitedistrikt at området hører inn under Skæhkere sijte/Skjækerfjell Reinbeitedistrikt. Tiltaket er søkt plassert i område markert som beiteområde, en flyttlei er markert i nærheten. Reinbeitedistriktet selv uttaler at området er et viktig beiteområde. Etter vår vurdering vil Skæhkere sijtes interesser klart kunne bli berørt av at det gis dispensasjon som omsøkt. Regionale og nasjonale berørte myndigheter fikk ikke mulighet til å uttale seg om dispensasjonssøknaden, jf pbl § 19-1, og samelovens plikt til konsultasjon ble ikke oppfylt. For å få saken tilstrekkelig opplyst og for å sikre en forsvarlig saksbehandling, jf forvaltningsloven § 17 og også tolkningsuttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet 14. juni 2016[6], skulle saken også ha blitt forelagt reinbeitedistriktet før dispensasjonen ble avgjort. Vi nevner også at kommunen har ansvar for å sikre at reindriftsnæringen har tilstrekkelige og egnede arealer for sin næringsutøvelse jf. pbl. § 3-1.

Dispensasjonsvedtaket ble ikke sendt sektormyndigheter eller reinbeitedistriktet til orientering og med mulighet til å klage.

Deretter fattet Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe i vedtak 5. juni 2023 tillatelse etter naturmangfoldloven til bygging av ny hytte og uthus på hhv 45,5 m² BYA og 10,7 m² BYA med vilkår blant annet at hytta skal være tilgjengelig for allmennheten, og ikke leies ut til privatpersoner for lengre perioder (f.eks. åremål). Det kommer frem av avgjørelsen at nasjonalparkstyrets oppfatning er at Verdal kommune avventer all behandling etter plan- og bygningsloven til behandlingen etter verneforskriften/naturmangfoldloven § 48 er over.

Først etter henvendelse fra Skæhkere Sijte (Skjækerfjell reinbeitedistrikt) forela kommunen

[5] Kilden - reindrift (nibio.no)

[6] § 19-1 Spørsmål om forståelse av plan- og bygningsloven § 19-1 i forhold til reindriftsinteressene - regjeringen.no

15. juni 2023 søknaden om tillatelse til oppføring av hytte/uthus til reinbeitedistriktet.

27. juni 2023 klaget reinbeitedistriktet på vedtaket fra nasjonalparkstyret (vedtak 5. juni 2023). Klagen begrunnes med at vedtaket tillater oppføring av en ny utleiehytte i et sårbart område i nasjonalparken, og at utleiehytta vil få negative konsekvenser for blant annet reindriften i Skæhkere sijte. Samme dag uttalte Skæhkere Sijte seg til kommunens høring, de må ha forstått det slik at kommunen bare hadde behandlet søknad om riving, da de ba kommunen avvente behandlingen av dispensasjonssøknaden til saken er ferdig behandlet etter verneforskriften. Det ble også bedt om konsultasjon etter sameloven.

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe behandlet i nasjonalparkstyremøte 15. august 2023 klagene på vedtaket fra 5. juni 2023. Klagene ble delvis imøtekommet og vedtaket ble endret slik at utvidelsen av bygningene ble begrenset til samlet BYA på 38 m².

Konsultasjonsmøte med Verdal kommune og Skæhkere sijte ble holdt 18. august 2023.
4. september 2023 ga Verdal kommune tillatelse til oppføring av hytte og uthus samlet BYA 38 m², noe som er nesten 20 m² mindre enn det tidligere var gitt dispensasjon til.

14. september 2023 påklaget AS Værdalsbruket det nye vedtaket fra Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe (der bygningene var begrenset til samlet BYA 38 m²). 29. november 2023 ble klagen tatt delvis til følge av nasjonalparkstyret og det ble gitt tillatelse til bygging av ny hytte og uthus på hhv 45,5 m²-BYA og 10,7 m²- BYA. I vedtaket ble det blant annet satt som vilkår at hytta ikke skal leies ut/brukes i perioden medio april til medio juni (av hensyn til reinbeitet). Dette vedtaket ble påklaget av både AS Værdalsbruket og Skæhkere Sijte. I følge saksprotokoll fra møte 6. mars 2024 i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre[7] er saken utsatt i påvente av Statsforvalterens klagesaksbehandling etter plan- og bygningsloven (se neste avsnitt).

22. september 2023 påklaget Skæhkere sijte vedtaket fra Verdal kommune 4. september 2023. Kommunen tok ikke klagen til følge og klagesaken ble oversendt Statsforvalteren i Trøndelag som klageinstans etter plan- og bygningsloven 11. november 2023. Det er denne saken som er til klagebehandling hos oss nå, jf. forvaltningsloven § 34.

Som nevnt har vi også kompetanse til å omgjøre vedtak etter forvaltningsloven § 35. Bestemmelsens første ledd bokstav c gir et forvaltningsorgan mulighet til å omgjøre eget vedtak dersom vedtaket er *ugyldig*. I henhold til fvl § 35 andre ledd kan et vedtak, på samme vilkår, omgjøres av klageinstansen.

Vi finner grunn til å anvende kompetansen i § 35 andre ledd jf første ledd bokstav c på Verdal kommunes dispensasjonsvedtak fra 26. april 2023 der det ble gitt dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av en utleiehytte på 45,5 m² med uthus på 10,7 m².

For det første er vedtaket ugyldig på grunn av manglende utredning av saken for vedtak ble fattet. Som det fremgår ovenfor ble regionale og statlige myndigheter ikke gitt muligheten til å uttale seg, jf pbl § 19-1 siste setning. Søknaden ble heller ikke forelagt berørt reinbeitedistrikt og det var ikke gjennomført konsultasjon, jf samelovens bestemmelser. I kommunens klagebehandling 10. november 2024 fremgår det at dispensasjonssøknaden ikke ble sendt til uttalelse fordi det ble vurdert at hensynene som skal ivaretas ved å sende søknaden på høring, som hensyn til natur og

[7] Signert-Moteprotokoll-06.03.2024-Nasjonalparkstyret-for-Blafjella-Skjaekerfjella-Lierne.pdf

miljø, samt samiske interesser, ble ivaretatt i nasjonalparkstyrets behandling. Kommunen kom til at det ikke var «omstridt å rive en falleferdig, eldre hytte og innvilge dispensasjon til en ny hytte på samme sted, som erstatning for den som ble revet.» Vi er ikke enig i disse utsagnene. Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe behandler saken etter et annet regelverk med andre vilkår enn behandlingen etter plan- og bygningsloven, og at saken behandles etter naturmangfoldloven og verneforskriften av nasjonalparkstyret erstatter ikke utredningen etter pbl § 19-1 som trengs dersom kommunen vurderer å gi dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. I tillegg er reinbeitedistriktet, som også skal forelegges søknaden, et privat rettssubjekt som må ha muligheten til å ivareta egne interesser opp mot offentlig myndighet før det fattes vedtak som kan berøre deres interesser. Når kommunen peker på at det ikke er omstridt å rive en falleferdig hytte og å innvilge en dispensasjon for en erstatningshytte, så vil vi understreke at den omsøkte bygningsmassen nesten er en dobling av eksisterende koie/hytte. I tillegg er det snakk om en annen bruk enn eksisterende bebyggelse brukes til. Manglende utredning, jf plan- og bygningsloven § 19-1, forvaltningsloven § 17 og sameloven kap 4 har virket inn på vedtakets innhold, og medfører derfor at dispensasjonsvedtaket er ugyldig.

For det andre er vedtaket ugyldig grunnet mangler ved selve dispensasjonsvurderingen (dispensasjonsvurderingen er sitert ovenfor side 6-7. Det første vilkåret i dispensasjonsbestemmelsen § 19-2 andre ledd er som nevnt at hensynet bak arealformålet, eller planens formål, ikke må blir vesentlig tilsidesatt ved at det gis dispensasjon. Det andre er at fordelene må være klart større enn ulempene. Som det kommer frem ovenfor så er minimumskrav til et dispensjonsvedtaks begrunnelse[8] at det kommer frem at hvert av lovens kumulative vilkår er vurdert og hvilke konklusjoner vurderingene munnet ut i. Når det gjelder det førstnevnte vilkåret, så må hensynene bak arealformålet identifiseres for å kunne vurdere om vilkåret er oppfylt, det har kommunen gjort. Spørsmålet er om hensynene som pekt på blir «*vesentlig tilsidesatt*» dersom det gis dispensasjon til omsøkte utleiehytte med uthus, pbl. § 19-2 andre ledd, og også om fordelene med å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Dersom begge disse vilkårene er oppfylt, kan det gis dispensasjon, jf § 19-2 første ledd.

Kommunens begrunnelse i dispensasjonsvedtaket indikerer at sentrale momenter ikke er vurdert og at relevante forhold i saken ikke er overveid når dispensasjonsvilkårene er vurdert. Delvis er dette som følge av manglende utredning, jf forrige avsnitt, blant annet mangler vurderinger av natur, miljø og reindrift, og det faktum at størrelsen er mye større enn eksisterende bebyggelse. I tillegg så er det et sentralt moment hva som er den omsøkte bruken. Vi vet at det skal bygges en utleiehytte som skal leies ut på døgnbasis/korttidsleie. Det er en annen bruk enn eksisterende hytte/koie, som fremstår å ha blitt brukt som en fritidsbolig (vi er ikke kjent med godkjent bruk). Et sentralt moment er også omfanget av utleievirksomheten, om bruken er utleie i næringsformål eller i turistformål? Formålet *fritidsbebyggelse* er bebyggelse som er beregnet til å bebos i kortere tidsrom til fritidsformål ved privat bruk/privateid. Utleiehytter og leirplass inngår i arealformålet *fritids- og turistformål*, ikke fritidsbebyggelse. Dersom utleiehytter og andre bygg er beregnet på kommersiell virksomhet som del av reiselivsvirksomhet, vil formålet være nærmere angitt næringsbebyggelse som f.eks. hotell eller overnatting[9]. Dette må utredes før det kan tas en forsvarlig vurdering av om det kan gis dispensasjon.

[8] Uttalelse 15. mai 2012 (2011/2812)

[9] Reguleringsplan - regjeringen.no del III punkt 4.1.2 og Kommuneplanens arealdel - regjeringen.no punkt 4.5.2.2.2

Det foreligger altså saksbehandlingsfeil og rettsanvendelsesfeil ved dispensasjonsvedtaket som har hatt betydning for vedtakets innhold, og som gjør vedtaket ugyldig. Spørsmålet er videre om ugyldigheten det skal føre til *omgjøring* av vedtaket. Det følger av ordlyden i fvl § 35 første ledd bokstav c at det skal foretas en skjønnsmessig vurdering av om omgjøring skal skje. Omgjøringsadgangen må bero på en konkret vurdering, hvor tiden som er gått, partenes innrettelse og i hvilken grad de er å bebreide, er sentrale momenter. Omstendighetene i enkeltsaker kan tilsi at en parts berettigede forventninger medfører at omgjøringsadgangen ikke anvendes, selv om det skulle foreligge en rettslig adgang for forvaltningen til å omgjøre et vedtak. Vi viser til uttalelse fra Sivilombudet sak 2014/3496.

I denne saken er det hensyn til natur, miljø og friluftsliv som berøres, i tillegg til reindriftsnæringen som blant annet er sikret gjennom plan- og bygningsloven pbl. § 3-1, som tilsier at det ugyldige vedtaket bør omgjøres. Hensyn til tiltakshaver taler mot omgjøring, tiltakshaver skal kunne stole på vedtak fra forvaltningen som ikke er påklaget innen fristen. Når det gjelder momentet om tiden som er gått, så henger det sammen med hensynet til den innrettelsen som har skjedd i tillit til det vedtaket. I denne saken er saken i høyeste grad pågående via klagebehandlingen på vedtaket fra 4. september 2023 og den nært beslektede saken som behandles av nasjonalparkstyret som pr nå er satt i bero i påvente av klagebehandlingen på vedtaket 4. september 2023. Innrettelseshensynet er derfor ikke sterkt i denne saken. Etter en samlet vurdering, der de offentligrettslige interesser når det gjelder tiltak LNFR-området og hensynet til andre berørte veier tyngst, er vi kommet til at vi benytter omgjøringsadgangen i fvl § 35 andre ledd. Dispensasjonsvedtaket fra 26. april 2023 oppheves, jf fvl § 35 første ledd bokstav c.

Vedtaket fra 4. september 2023 er basert på at det er gitt dispensasjon fra arealformålet. Når dispensasjonsvedtaket er ugyldig og opphevet (jf ovenfor), påvirker det også vedtaket fra 4. september 2023s gyldighet, da det ikke kan gis igangsettingstillatelse når tiltaket er i strid med arealformålet uten at dispensasjon er gitt, jf pbl § 21-4 jf § 1-6. Tillatelsen fra 4. september 2023 oppheves derfor også.

Saken returneres derfor til kommunen som skal utrede og ta stilling til søknaden om oppføring av utleiehytte med uthus. I den forbindelse understreker vi at tiltak i verneområdet må ha tillatelse både etter naturmangfoldloven og etter plan og bygningsloven, og for vedtak etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 er det tatt inn en saksbehandlingsregel om at *søknad om dispensasjon skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet før den eventuelt blir behandlet etter annet regelverk, jf.* naturmangfoldloven § 48 tredje ledd. Det vil si at nasjonalparkstyret skal behandle saken først, før kommunen behandler saken etter plan- og bygningsloven. Saksgangen i denne saken illustrerer godt hensikten med en slik saksbehandlingsbestemmelse. Når kommunen skal fortsette sin saksbehandling av søknaden etter plan- og bygningsloven, så må myndigheter nevnt i § 19-12 gis mulighet til å uttale seg og reinbeitedistriktet må involveres, jf ovenfor.

I medhold av pbl. § 1-9 og delegering fattes følgende

vedtak:

Verdal kommunes vedtak 26. april 2023 der det ble gitt dispensasjon fra arealformålet LNFR for oppføring av en utleiehytte på 45,5 m² og et uthus på 10,7 m² i Tverråkroken 1 oppheves jf forvaltningsloven § 35 andre ledd jf første ledd bokstav c.

Verdal kommunes vedtak 4. september 2023 der det ble gitt tillatelse til oppføring av hytte og uthus på til sammen 38 m² i Tverråkroken 1 oppheves, jf forvaltningsloven § 34.

Opphevelsen av dispensasjonsvedtaket fra 26. april 2023 kan klages på, klagen sendes til Statsforvalteren i Trøndelag innen tre uker. Opphevelsen av vedtaket fra 4. september 2023 kan ikke klages på, jf forvaltningsloven § 28.

Med hilsen

Kjetil Ollestad (e.f.)
seksjonsleder juridisk
Kommunal- og justisavdelingen

Ingrid Gjelten
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Likelydende brev sendt til:

Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
AS VÆRDALSBRUKET	Smålandsvegen 25	7660	VUKU
ØVERBYGG AS	Industrivegen 250	7760	SNÅSA
Skæhkere sijte	v/ Mathis Ivan Hætta, Heiavegen 55	7760	SNÅSA
SKJÆKERFJELL REINBEITEDISTRIKT	c/o Hanne Lena Wilks Berget 46	7760	SNÅSA

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2024/6198-0 **Saksbehandler:** Lina Nøstvold **Dato:** 27.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	27/2024	10.06.2024

Innvilget dispensasjon - Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalpark- for rypetaksering i Lierne 2024-2027- Fjellstyrene i Lierne

Innstilling

Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker gir Fjellstyrene i Lierne dispensasjon til taksering av hønsefugl med løs hund. Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark § 4/naturmangfoldloven (nml) § 48, verneforskriften for Lierne nasjonalpark § 4/nml § 48, verneforskriften for Berglimyra/Klumplifjellet naturreservat § 6/nml § 48.

Vilkår

- Tillatelsen gjelder for perioden 1. august til 20. august 2024, samt tilsvarende perioder i årene 2025, 2026 og 2027.
- Tillatelsen gjelder for søker og de som skal gjennomføre takseringen.
- Takseringen skal foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer jf. kart i søknad.
- Ferdselen må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø, dyreliv eller kulturminner.
- Brudd på vernebestemmelser og vilkår i dette vedtaket vil kunne medføre at tillatelsen trekkes med umiddelbar virkning.
- Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under takseringen.

Begrunnelse

Takseringer av hønsefugl er med på å danne et viktig grunnlag for viltforvaltningen, og vil over tid godt vise trender i størrelsen på hønsefuglbestandene. Denne kunnskapen benyttes i fjellstyrenes viltforvaltning, samt at det også er relevant kunnskap for verneområdeforvaltninga. Siden verneforskriftene har en forbudsbestemmelse mot unødvendig forstyrrelse av fugle- og dyreliv og forvaltningen vurderer at taksering faller innenfor denne, anses tiltaket som søknadspliktig. Det finnes ikke egen dispensasjonsbestemmelse for dette tiltaket i verneforskriftene, og søknaden må derfor behandles etter nml § 48.

Nasjonalparkstyrets vurdering er at tiltaket ikke vil stride med vernevedtakets formål og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. nml. § 48 første alternativ. Det legges vekt på at takseringen gjennomføres av personell med særskilt kompetanse som kurses i forkant, og at tiltaket er relativt kortvarig og utenfor den aller mest sårbare tiden for fugle- og dyreliv i områdene, samt utenfor kalvingstid og brunsttid for tamrein. At kunnskapen aktiviteten fremskaffer er nødvendig for god og forsvarlig viltforvaltning innenfor verneområdene er også vektlagt.

--- slutt på innstilling ---

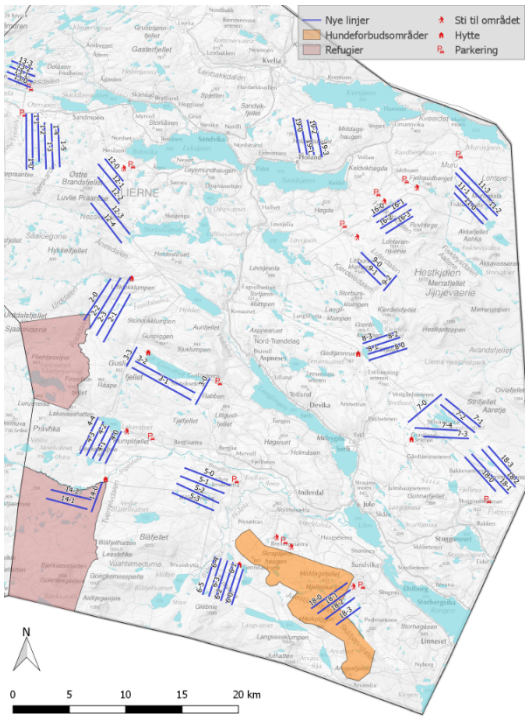
Dokumenter i saken

Vedlegg

1 **Søknad om dispensasjon for rypetaksering i Lierne**
2 **Søknad til nasjonalparkrådet om disp rypetakst**
3 **Kart over takseringsområdene**

Saksopplysninger

Fjellstyrene i Lierne søker om dispensasjon for å gjennomføre taksering av hønsefugl i kommunen. Dette er en årlig aktivitet som gjennomføres i samarbeid med hønsefuglportalen.no. Resultatene som fremkommer av takseringen er avgjørende for fjellstyrets viltforvaltning. Takseringen gjennomføres mellom 1. august og 20. august det enkelte år (over en periode på 9 dager). Det praktiske arbeidet går ut på at taksører (10-15 personer) går etter faste takseringslinjer i terrenget og benytter stående fuglehund i dette arbeidet. De enkelte linjene gås på 1 eller 2 dager, alt etter avstand og forhold. Observasjoner registreres fortløpende. Fjellstyrene skriver avtaler med alle taksørene, og de kurses i forkant av arbeidet. Det stilles videre strenge krav til slipp av hund, deriblant at kun 1 hund slippes om gangen, og at hundeier har full kontroll på hunden til enhver tid. Takseringslinjene fremgår av kart i figur 1.

Figur 1: Kart som viser takseringslinjene.

Hjemmelsgrunnlag

I verneforskriftene for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og Lierne/Lijre nasjonalpark § 3 pkt. 3.1 står det:
«3.1 Vern av dyrelivet
Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt».

I verneforskriften for Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat § 3 pkt. 2 heter det:
«2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbudt. Hunder skal holdes i bånd.»

I verneforskriftene for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og Lierne/Lijre nasjonalpark § 4 og i verneforskriften for Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat § 6 står det
«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.»

I naturmangfoldloven *§ 48 dispensasjon fra vernevedtak* står det blant annet:
«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

[…….]
Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Det vurderes at slipp av løs hund innenfor den generelle båndtvangsperioden (fra 1. april til 20. august) har potensiale for å forstyrre fugle- og dyreliv. Siden verneforskriftene har en bestemmelse for vern av dyrelivet, hvor dyreliv vernes for blant annet unødvendig forstyrrelse, mener forvaltningsmyndigheten av taksering ved bruk av løs hund er søknadspliktig og krever tillatelse etter verneforskriftene.

Delegering

Miljøverndepartementet har fra 12. august 2015 delegert forvaltningsmyndigheten for verneforskriftene for Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark, Lierne nasjonalpark til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret har videre delegert myndigheten til å fatte vedtak i enkelte saker til arbeidsutvalget og nasjonalparkforvalter i sak ST6/2024 av 6. mars 2024.

I delegeringsvedtaket åpnes det for at forvalter kan behandle søknader etter nml § 48 når vedtaket enten innebærer fornying av tidligere dispensasjon, når det foreligger etablert forvaltningspraksis eller når forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet av saksbehandlingen. Det har i liten grad tidligere vært behandlet tilsvarende søknader tidligere, og det finnes derfor ikke forvaltningspraksis på området. Forvalters vurdering er derfor at denne saken ikke kan behandles delegert, men at den må behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark
Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Lierne nasjonalpark
Lierne nasjonalpark har til formål å sikre et sammenhengende fjellområde med dets naturlige plante- og dyreliv. Sammen med tilgrensende verneområder på svensk side, utgjør Lierne nasjonalpark et betydelig areal hvor tekniske inngrep er svært beskjedne. Sentrale partier har en rik høyfjellsfauna, mens høystaudebjørkeskog og vierkjerr gir rike biotoper i overgangen mellom fjell og lavereliggende områder. Her finnes også flere verdifulle våtmarksområder.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat
Formålet med fredningen av Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat er å ta vare på et egenartet og variert område med våtmark, myr og kvartærgeologiske avsetninger, samt tilhørende plante- og dyreliv. Skogen og vegetasjonen for øvrig har stor landskapsmessig betydning, og bidrar til et særlig rikt fugleliv i området.

Forvaltningsplan

Denne typen tiltak er ikke spesifikt omtalt i forvaltningsplanene for Blåfjella-Skjækerfjella eller Lierne nasjonalparker. Det er ikke utarbeidet forvaltningsplaner for naturreservatene.

Naturmangfoldloven

Det omsøkte tiltaket er ikke nevnt som et unntak nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til etter verneforskriften. Tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Takseringer av hønsefugl er med på å danne et viktig grunnlag for viltforvaltningen, da de over tid vil vise trender i bestandsstørrelse og -utvikling. Slik kunnskap vil danne grunnlag for en forsvarlig forvaltning, bl.a. gjennom regulering av jakttrykket. Det er også gjort unntak fra vernebestemmelsene i forbindelse med jakt i samsvar med gjeldende lovverk. Å ha best mulig kunnskap om dyre- og fugleliv innenfor verneområdene er derfor av stor interesse og relevans, også for verneområdemyndighetene.

Forvaltningsmyndigheten har god kunnskap om verneområdene, samt hvilke konsekvenser den omsøkte ferdselen kan ha. Takseringen foregår etter faste linjer hvert år, og utføres av

kompetent personell. Nasjonalparkstyret anser dermed at kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 er derfor i mindre grad relevant i denne saken.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Nasjonalparkstyret har ingen kunnskap om at tidligere hønsefugltakseringer har medført ulempe eller skade på dyrelivet i områdene. Det er allikevel satt som vilkår at takseringen skal skje så skånsomt som mulig, for å unngå unødvendig forstyrrelse på dyre- og fugleliv i en sårbar periode, samt forhindre ødeleggelse av naturgrunnlaget. Det vurderes at aktiviteten ikke vil gå utover det som økosystemet kan tåle av belastning jf. § 10. § 11, *kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*, vurderes som lite relevant i denne saken.

Takseringsarbeidet gjennomføres av kompetenkte hundeførere med erfaring fra tilsvarende arbeid, og i slutten av båndtvangsperioden. Det vurderes som at begrenset og kontrollert bruk av løs hund i forbindelse med denne aktiviteten er forsvarlig jf. § 12.

Presedens

Det vurderes ikke å gi uheldig presedensvirkning å imøtekomme omsøkte tiltak, da de i liten grad antas å påvirke verneverdiene eller -formålet negativt.

Vurdering

Det er ikke hjemmel i verneforskriften for å gi dispensasjon for omsøkte tiltak, og søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Det ligger i nml § 48 at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot formålet eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Ut fra de opplysninger som foreligger i søknad, samt de vurderinger som er gjort knyttet til prinsippene i nml §§ 8-12, så vurderes det dithen at tiltaket ikke vil stride mot vernevedtakets formål. Tiltaket vurderes videre å være av en slik art og størrelse at det vurderes å ikke påvirke verneverdiene i stor grad, utover potensiale for kortvarig forstyrrelse av dyre- og fugleliv. Ferdselen knyttet til tiltaket skal foregå til fots med bruk av løs hund, og skal skje over et relativt begrenset tidsrom (9 dager) i august det enkelte år. Påvirkningen på området og omgivelsene vurderes derfor å være relativt kortsiktig og moderate. Taksørene har god erfaring i arbeidet, og de skriver arbeidsavtaler med fjellstyrene det enkelte år. Det tillates videre at kun 1 hund slippes om gangen, og at hundeeier har full kontroll på hunden til enhver tid. Det vektlegges også at en slik registrering, med langsiktig dataserier som viser endringer i bestandsstørrelse og -utvikling, vil kunne gi viktig kunnskap for fremtidig viltforvaltning i området, samt også for fremtidig verneområdeforvaltning.

From: Tord Aberg[tord@fjellstyrene.no]
Sent: 14.05.2024 11:21:19
To: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Subject: Søknad om dispensasjon for rypetaksering i Lierne
Hei.

Søknaden ligger vedlagt.

Med hilsen
Tord Åberg
www.fjellstyreneilierne.no
Tlf. +47 900 48 479
FJELLSTYRENE I LIERNE

FJELLSTYRENE I LIERNE

Lierne, den 14.05.2024

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
lina.nostvold@statsforvalteren.no

Søknad om dispensasjon fra verneregler for å utføre årlig taksering av hønsefugl

Fjellstyrene i Lierne gjennomfører årlige taksering av hønsefugl i samarbeid med hønsefuglportalen.no hvert år. Disse resultatene er avgjørende for vår viltforvaltning. Takseringen gjennomføres mellom 1. august og 20. august, og vi trenger dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene for å kunne gjennomføre den.

Vi benytter distance-metoden for taksering, hvor erfarne taksører går etter faste takseringslinjer med stående fuglehund og registrerer observasjoner. Kart over takstlinjene er vedlagt.

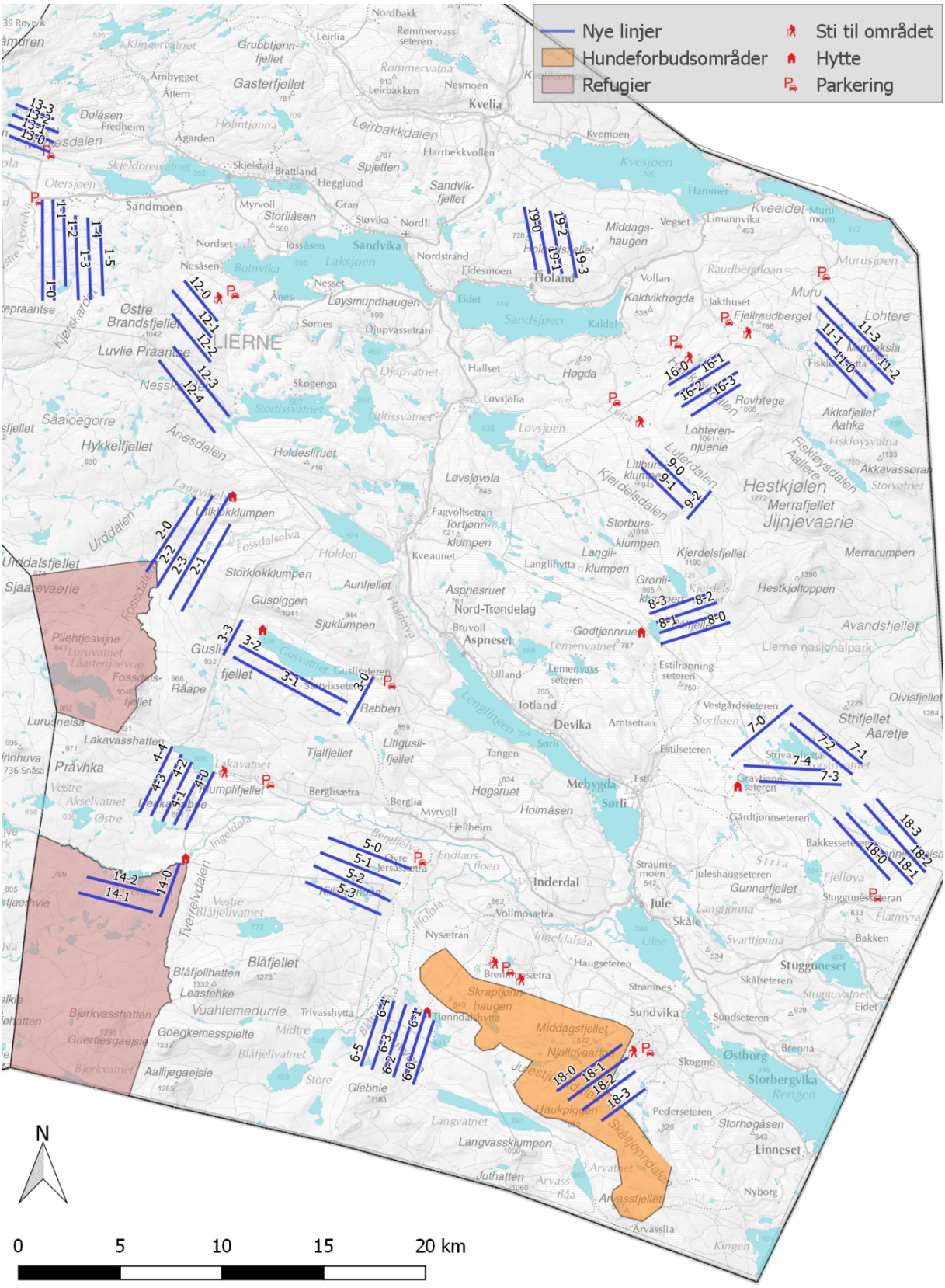
Vi søker nå om dispensasjonen for 2024, 2025, 2026 og 2027.

For mer informasjon, besøk hønsefuglprotalen.no.

På forhånd takk!

Med hilsen
Fjellstyrene i Lierne
Tord Åberg

Kart over takseringsområdene.

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2022/8248-0 **Saksbehandler:** Lina Nøstvold **Dato:** 29.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	28/2024	10.06.2024

Saksframlegg- Blåfjella - Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre - revidering av forvaltningsplanen for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker støtter utkast til forvaltningsplan og retningslinjer for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde, og planen oversendes derfor Miljødirektoratet til ny faglig godkjenning før høring.

Begrunnelse

Utkast til forvaltningsplan (vedlegg nr. 5) baserer seg på innspill som er kommet inn gjennom innspillsrunder og dialogmøter med brukerinteresser og konsultasjon med berørt reinbeitedistrikt, prosess i styret og i arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret, samt foreløpige faglige tilbakemeldinger fra Miljødirektoratet.

Det digitale systemet forvaltningsplan på nett (FVPN), legger noen føringer for utforming av planen og retningslinjer. Det er forsøkt å gjøre planen så brukervennlig som mulig, gjennom blant annet å være tydelig i retningslinjene på hvorvidt et tiltak er søknadspliktig eller ikke.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

1. **Tilbakemeldinger - Utkast til forvaltningsplan for Skjækra LVO**
2. **Skjækra (VV00002335)_Høringsdokument til foreløpig faglig gjennomgang 29.03.2023_imd_me_ckn**
3. **Forvaltningsplan for Skjækra lvo - Tilbakemeldinger etter møte 12.2.2024**
4. **Protokoll fra konsultasjon- arbeidsutvalg til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre og Skæhkeren sijte- revidering av forvaltningsplan for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde**
5. **Utkast til forvaltningsplan Skjækra_Skæhkerenjohke landskapsvernområde 10062024**

Saksopplysninger

Det er jobbet med revidering av forvaltningsplanen for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde over lengre tid. Innspillrunder og dialogmøter med brukerinteresser, grunneiere og andre er gjennomført. Både nasjonalparkstyret og arbeidsutvalg har jobbet grundig med planen i flere møter i løpet av 2023. Utkast til revidert plan ble oversendt fra nasjonalparkstyret til Miljødirektoratet for faglig godkjenning før høring, 29. mars 2023.

I epost datert 13. desember 2023 mottok nasjonalparkstyret tilbakemelding på utkast til forvaltningsplan for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde fra Miljødirektoratet (vedlegg nr. 1 og nr. 2). I tilbakemeldingen ber direktoratet om at et nytt revidert utkast sendes dem til faglig gjennomgang før planen sendes på høring. Det ble pekt på en del strukturelle endringer som burde gjøres, samt en del kommentarer til enkelte retningslinjer i planen, og føringer rundt disse.

Tilbakemeldingene fra direktoratet ble innarbeidet i nytt utkast til plan, samt at det ble gjort et stykke arbeid på endring av tekst og struktur for å få planen mer lesbar i den digitale løsningen (FVPN). Basert på tilbakemeldingene fra direktoratet, ba AU om et møte for å diskutere enkelte tema i planen som ble særlig kommentert av direktoratet i deres faglige gjennomgang. Et slikt møte ble avholdt 12. februrar, og tilbakemelding fra direktoratet på enkelte punkter ble i etterkant oversendt nasjonalparkstyret (vedlegg nr. 3). De punktene som ble diskutert ytterligere med direktoratet omhandlet i kort størrelse på forskjellige typer bygninger inne i landskapsvernområdet, uttak av ved til hyttene, samt mulighet for å legge ved eksempelsaker for å synliggjøre mulige utfall i saker en ikke kan lage retningslinjer for da de må dispensasjonsbehandles etter NML § 48.

I etterkant av dette møte mellom AU og direktoratet, er tilbakemeldingene fra direktoratet innarbeidet i utkastet til plan. Det er videre gjennomført konsultasjon med Skjækerfjell reinbeitedistrikt/Skæhkere sijte om planutkastet (vedlegg nr. 4).

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskriften § 5 *Forvaltningsplan* sier følgende:
«Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.»

From: Camilla Knutsen[Camilla.Knutsen@miljodir.no]
Sent: 13.12.2023 14:19:53
To: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Cc: Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]; marte.eliasson[marte.eliasson@miljodir.no]
Subject: Tilbakemeldinger - Utkast til forvaltningsplan for Skjækra LVO
Hei

Viser til utkast til forvaltningsplan for Skjækra lvo som ligger inne i FPNV, samt epost fra Eirik Sønstevold av 21.06.2023 der han ønsker en snarlig tilbakemelding på utkastet. Viser også til dialog med Sønstevold og deg i ettertid om status for vår gjennomgang.

Vi har gått gjennom dokumentet og ser det det er lagt ned god innsats i arbeidet med forvaltningsplanen inkludert møter med ulike interesser gjennom prosessen. Nedenfor er tilbakemeldinger oppsummert punktvis. Punktene som gjelder maks areal for bebyggelse er av prinsipiell/overordnet karakter og vi kan se nærmere på dette når dere sender over et nytt utkast, dersom det er behov for det.

- Vi anbefaler at dere går gjennom korrektur/språkvask. Teksten har ellers litt "muntlig" preg, men hvilken språkstil dere ønsker er opp til hva styret ønsker
- Dere kan vurdere om noen av tiltakene i tiltaksplanen hører bedre hjemme i besøksstrategiens tiltaksplan (f.eks. tiltak nr. 5 som vi ser på som et kanaliseringstiltak). Men her er det ingen fasit.
- Retningslinjer: Det bør ryddes og kortes ned på tekst. Et forslag er å samle flest mulig retningslinjer under aktuelle hoved-tema. F.eks. kan mange av retningslinjene som har med bygg og anlegg og gjøre samles under felles punkt eller noen færre punkter (f.eks. retningslinjer som gjelder solceller, utvendig belysning, vedlikehold, uthus og anneks, torvtak etc). Da slipper man så mange gjentakelser. Se kommentarer i dokumentet om dette. Tips: Se til andre planer hvordan man har løst dette (f.eks. Skarvan og Roltdalen).
- Droner: Det kan ikke legges til grunn at det er forbud mot droner, da bruk av droner ikke er dirkete regulert gjennom forskriften. Det er sikkert lurt å lage noen føringer på dronebruk, slik dere også har foreslått i tiltaksplanen (bør ikke kalles retningslinjer). Se ellers vår kommentar i dokumentet.
- Maks areal for bebyggelse:
    - Fritidshytter: Maks areal er tidligere tatt opp i møter med forvalter og M.dir. har signalisert at vi kan godta samlet bygningsmasse på maks 80 m2.-Dette er et prinsipielt spml., og vi har også tatt en liten sjekk i forhold til andre verneområder (80m2 er helt i øverste sjikt og vi finner ingen som har større). Med bakgrunn i de utfordringer samfunnet står ovenfor mht. arealpress, klimautfordringer osv. ser vi ingen noen grunn til å justere denne for spesielt for Skjækra. Dette må i såfall begrunnes særskilt så vi kan vurdere dette på nytt.
      Styret bør ellers vurdere på nytt hvordan de vil angi dette med maks areal for fritidshytter. Er det f.eks. hensiktsmessig å oppgi maks % -vis areal av størrelse på vernetidspunktet (for eksempel maks utvidelse på 30% av størrelse på vernetidspunktet), opptil et maks tak (f.eks. 10 m2 for påbygget og opp til totalt 80m2)?
      Maks. bebygd areal bør oppgis i BYA, slik det også står nå (da dette er kontrollerbart fra utsiden av bygningene).
      Vi ser nærmere på dette når vi får tilbake neste versjon til faglig gjennomgang (og evt. detaljer om for eksempel platting skal inkluderes eller ikke), dersom vi ser behov for det.

- Utleiehytter: Vi registrerer at utleiehytter defineres som " allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm." Bør vurdere om det er behov for å konkretisere enda nærmere hva som ligger i utleiehytter, og om det er hensiktsmessig å ha en maks størrelse på utleiehytter? Må i hvert fall unngå å gi signaler om at 120 m2 er innafor størrelse for alle utleiehytter. Hvis det er mange mindre utleiehytter i området i dag, kan man komme i en situasjon der alle disse vil øke opp til 120m2.

- Gjeterhytter: Er det noen særlige behov som gjør at man ønsker å endre fra maks 15 m^2 til maks 45 m^2?

  Det er stor forskjell på arealbehov for ei enkel gjeterhytte til fjells som benyttes i fm. gjeting (sau/rein) og ei gjeterhytte som benyttes i fm. samling/skilling/merking av rein og der flere generasjoner oppholder seg over lengre tid. Hva som er behovet for reindrifta i konkret i dette området bør komme fram i distriktsplanen. Samtidig åpner forskriften for å kunne gi tillatelse til "enkle gjeterhytter" og 45m2 synes å være stort for enkle gjeterhytter

  Vi har sett nærmere på noen andre verneområder (inkl. landskapsvernområde) og ser at størrelsen på gjeterhytter (bufe og rein) ligger på maks 25-30m2 der det er satt ei maksgrense.
  Vi kan se nærmere på dette når vi får nytt utkast til faglig gjennomgang, dersom vi ser behov for det.

Vedlagt er utkastet til forvaltningsplanen i word-format med våre innspill og merknader som sporendringer. Merk at mange av innspillene (f.eks. de som går på språk/struktur), er kun forslag fra oss. Det er selvfølgelig opp til styret om hvorvidt de ønsker å endre eller ikke. Forvaltningsplanen skal for øvrig være et lett fattelig dokument og fungere som et verktøy for forvaltningen av verneområdet og ivaretakelsen av verneverdiene. Og da er det særlig rydding i retningslinjene vi ser at det gjenstår litt arbeid med.

Videre prosess
Med bakgrunn i at det gjenstår en del redigeringsarbeid, ber vi om å få nytt utkast til faglig gjennomgang før planen sendes på høring. Ta gjerne kontakt dersom det er problemstillinger/tema dere ønsker å drøfte med oss eller dere har spørsmål eller behov for veiledning i FPNV.

Lykke til videre med arbeidet med forvaltningsplanen!

Hilsen
Camilla Knutsen
seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 97 15 32 79
camilla.knutsen@miljodir.no

www.miljødirektoratet.no | www.miljøstatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Høringsdokument til faglig godkjenning

Denne planen er en revisjon

Innledning

Skjækra (VV00002335)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	17.11.2023
Sametingskonsultasjon	21.10.2022
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte saksnummer	
Forvaltningsmyndighet	Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe
Forvaltningsmyndighetstype	Nasjonalparkstyre
Oppsyn	http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Steinkjer, Snåsa-Snåase
Verneform	landskapsvernområde
Verneplan	Verneplan for nasjonalparker og andre større verneområder
Vernet dato	19.12.2004

Om forvaltningsplanen

Tidligere forvaltningsplan og verneformål

Forskrift om vern av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I § 5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. Første

forvaltningsplan ble utarbeidet av Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje kommuner/tjïelter og godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i juni 2006. Den inneholder mer historisk informasjon om bl.a. verneprosessen, og kan være et nyttig ~~verktøy~~ dokument for å forstå utviklingen av området. Dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Forvaltningen av landskapsvernområdet skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år. Denne forvaltningsplanen gjelder inntil ny revidert forvaltningsplan er vedtatt, noe som skal vurderes etter 10 år eller tidligere dersom behov~~.~~

Formålet med vernet er fastsatt i §2 i **verneforskriften**:
Formålet med Skjækra landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Friluftsliv er ikke spesifikt nevnt i verneformålet. Men i lys av at de 3 mest brukte innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark (som har friluftsliv som verneformål) ligger i tilknytning til landskapsvernområdet (Selvaag og Wold, 2018) og dispensasjonsbestemmelser for bruer, klopper og merking, er landskapsvernområdet en viktig og populær arena for friluftsliv. Området fungerer i praksis som et bruksområde som avlaster ferdsel i Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Generelt om forvaltningsplan

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å ~~-~~beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal ~~faglig~~ endelig godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningsplanen er delt opp i flere kapitler. De fleste av kapitlene beskriver området, og retningslinjene/utdypingen av verneforskriften finnes under Forvaltning --> Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Revidering av forvaltningsplan

Arbeidet med revideringen ble opprinnelig startet i 2016, og ~~etter hvert utsatt og stoppet av ulike årsaker, før det ble~~ gjenoppstartet høsten 2022. I tilknytning til gjenoppstart er det gjennomført åpne folkemøter og egne møter med berørte kommuner og viktige brukerinteresser i oktober 2022. Sametinget/Sámediggi opplyste i deres innspill at det ikke var nødvendig med konsultasjon med dem, men~~og~~ ba om at det blir gjennomført konsultasjoner med samiske interesser i området. Etter et dialog- og diskusjonsmøte mellom rådgivende utvalg, administrativt kontaktutvalg og nasjonalparkstyret i november 2022, er det gjennomført en ny innspillsrunde i desember 2022-januar 2023 for å sikre god medvirkning. I den sammenheng er det også gjennomført flere møter, blant annet med det berørte reinbeitedistriktet.

Senere er forvaltningsplanen diskutert i nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg og nasjonalparkstyret. Deretter vil utkastet bli sendtes til Miljødirektoratet for en første faglig godkjenning, hvor de stadfester at man er innenfor juridiske og faglige rammer. En offentlig høringsrunde blir deretter gjennomført ~~etter at Miljødirektoratet har gitt sin første faglige godkjenning~~. Deretter blir forvaltningsplanen diskutert innad i nasjonalparkstyret og muligens i nasjonalparkstyrets rådgivende utvalg. Nasjonalparkstyret vedtar forvaltningsplanen som sendes til Miljødirektoratet ~~til slutt~~for endelig godkjenning. ~~stadfester i en andre faglig godkjenning~~.

Commented [ME1]: Korte ned eller forenkle dette avsnittet?

Commented [ME2]: Er dette et avsnitt som like gjerne kan stå/flyttes til kap. om forvaltning?

Generell tolkning av verneforskriften

Dersom det i verneforskriften står at *bestemmelsene ikke er til hinder for* betyr det at de påfølgende punktene ramser opp tillatte (ikke søknadspliktige) aktiviteter. Dette er i noen sammenhenger kalt at man har *direktehjemmel i verneforskriften*. Dersom det står at *forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse* eller *forvaltningsmyndigheten kan tillate* betyr det at ~~det~~ tiltaket ~~primært~~ er søknadspliktig. Presiseringer og eventuelle unntak fra disse hovedreglene er beskrevet i denne forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndighetens oppgave

Forvaltningshierarkiet

Klima- og miljødepartementet (KLD) er overordna miljøvernmyndighet i Norge, og er ansvarlig for å gjennomføre den statlige miljøpolitikken som er vedtatt av Stortinget. KLD ~~er~~ har overordna ansvar~~lig~~ for forvaltning av alle områder vernet etter naturmangfoldloven og den tidligere naturvernloven.

Miljødirektoratet er et nasjonalt forvaltningsorgan med faglig ansvar for forvaltning av natur i Norge. Miljødirektoratet er underlagt KLD og er departementets rådgiver i spørsmål som har med miljøforvaltning å gjøre. Hovedansvaret for landskapsvernområdene er lagt til Miljødirektoratet som også godkjenner forvaltningsplanene. I Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er Miljødirektoratet klageinstans for vedtak som treffes av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er et regionalt statlig forvaltningsorgan med helhetsansvar for den samlede statlige virksomhet i fylket. Statsforvalteren kan bistå med faglige råd og veiledning, og er nasjonalparkforvalteren(e)s formelle arbeidsgiver. Statsforvalteren har ~~riktignok~~ klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroa er forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriften. ~~verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues.~~ Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre (1), Grong/Kråangke (1), Snåsa/Snåase (1), Steinkjer/Stïentje (1) og Verdal/Verdaelie (1) i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune/Tröönde lagen fylhkentjïelte (1) og Sametinget/Sámediggi (4). Nasjonalparkforvalteren(e) fungerer som sekretær for nasjonalparkstyret.

I den daglige forvaltningen av verneområdene har nasjonalparkstyret delegert noe myndighet til nasjonalparkforvalteren(e). Slik kan nasjonalparkforvalteren(e) fatte vedtak uten at alt skal gå via nasjonalparkstyret. Hva slags saker nasjonalparkforvalteren(e) kan behandle uten å gå via styret eller arbeidsutvalget (AU) er beskrevet i styrets vedtekter og delegasjonsvedtak. Praksis er at enklere saker med retningslinjer og etablert praksis behandles delegert, mens saker av større eller prinsipiell betydning blir tatt opp i nasjonalparkstyret.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/.

Arbeidsutvalg

Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som består av representanter fra styret. Det står i nasjonalparkstyrets vedtekter at minst ~~-~~ett medlem i AU bør være representant fra Sametinget/Sámediggi. AU ~~gjør~~ fatter vedtak med myndighet delegert fra nasjonalparkstyret~~i~~ enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. .

Rådgivende utvalg

Nasjonalparkstyret har et rådgivende utvalg (RU) til rådighet. Her er en rekke brukerinteresser i de respektive verneområdene representert, som f.eks. naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner, friluftslivsorganisasjoner, grunneiere, reindrift og beitelag. RU fatter ingen vedtak, men kan bistå i komplekse diskusjoner og hvordan veie ulike brukerinteresser mot hverandre. Rådgivende utvalg har egne vedtekter.

Administrativt kontaktutvalg

Det er satt sammen et administrativt kontaktutvalg (AK) som består av en administrativt ansatt fra hver av kommunene. AK fatter ingen vedtak, men kan bistå i forståelse av annet lovverk og komme med innspill til forvaltningen.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/.

Nasjonalparkstyrets myndighet og mandat

Forvaltningsmyndigheten (nasjonalparkstyret) utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter bl.a. myndighet til å gjøre vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i landskapsvernområdet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO),

grunneier og eventuelle eksterne aktører. Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe bør prioriteres ved tjenestekjøp.

Forvaltningsmyndigheten skal sikre miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Dette er videre beskrevet i Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene. FNs naturpanel sier at til tross for økende krav om å vurdere naturens verdier som grunnlag for politiske beslutninger, rapporterer kun 5 % av de publiserte vitenskapelige studiene om faktisk bruk av verdivurderinger i beslutningene. Det vil derfor være viktig i den kommende planperioden at naturverdier vektlegges tyngre enn det er gjort til nå.

Commented [CK3]: Mab bør ikke foreta en prioritering av hvilke konkrete aktører som skal benyttes, dette kan også endres over tid. Forutsetningen som må ligge til grunn for hvilken aktør som benyttes må være at de har riktig/nødvendig kompetanse for det aktuelle tiltaket som skal utføres jf. andre lovverk og krav som stilles, f.eks. PBL og ansvarsrett. Innspill fra SNO.

Tilleggsopplysninger

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er ~~forvaltningsmyndighetens~~ miljøforvaltningens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. pleier SNO ~~årlig~~ å ~~inngå~~ benytte tjenestekjøpsavtaler med Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF når dette er formålstjenlig for å løse enkelte bestilte oppdrag~~.~~

Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe

Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har ansvar for oppsyn og forvaltning av bruksretter i statsallmenningen med hjemmel i fjelloven. Bruksrettene omfatter høsting av utmarksressurser gjennom jakt, fiske og beite, og skal utnyttes "*på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva*". Fjellstyret har siden de ble opprettet på 1920-tallet, tilrettelagt for utøvelsen av bruksrettene, med oppsetting av hytter, bygging av bruer, merking av stier, utlegging av båter mm. Fjellstyret har hele tiden hatt en plan og mål for hvordan ressursene skal gjøres tilgjengelige i størst mulig grad for brukerne. I tillegg tar fjellstyret på seg oppgaver innen bl.a. skjøtsel og overvåking.

Statskog SF

Statskog SF er grunneier i statsallmenningen og har blant annet ansvar for skogbruksvirksomhet og arealbruk, deriblant tomtefester og hytteutbygging. Forholdet og forskjellen mellom Statskog SF og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe er viktig å være klar over.

Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF

Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF er grunneier og en viktig samarbeidspartner i det å ivareta området som friluftsområde. Kommuneskogen har lang tradisjon for skogbruk og tilrettelegging for allment friluftsliv. I tilretteleggingsøyemed bidrar de blant annet til å legge ut ved på tilrettelagt bålplasser og gapahuker, vedlikehold av sittebenker, bruer og klopper, informasjon til brukere, løypekjøring om vinteren og drift av parkeringsplassen ved hovedinnfallsporten. I tillegg tilbyr de jakt, fiske og overnatting på utleiehytter.

Lierne Nasjonalparksenter IKS

Lierne Nasjonalparksenter IKS er et autorisert besøkssenter for nasjonalparker iht. Miljødirektoratets autorisasjonsordning. Nasjonalparkstyret og nasjonalparksenteret har en partnerskapsavtale som skal ivareta god samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning.

Områdefakta

Landareal (daa)	96000
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_V
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

Internasjonale forpliktelser

Miljø

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på Miljødirektoratets nettside om konvensjoner.

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmeldingen Mål med mening. Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 - Melding.St. 40 (2020-2021). Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr. 15 - Livet på land, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr. 13 – stoppe klimaendringene, nr. 6 – rent vann og gode sanitærforhold, nr. 3 god helse og livskvalitet, nr. 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr. 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, samt mål nr. 17 - samarbeid for å nå målene. Norge har 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer. Norges Miljømål har mange likheter med FNs Bærekraftmål. De mest relevante resultatområdene er Naturmangfold, Kulturminner og kulturmiljø, og Friluftsliv.

Sørsamisk kultur

ILO-konvensjonen nr. 169 for urfolk gjelder for samer i Norge. Den slår bl.a. fast at samer har rett til kulturell utvikling, benyttelse av eget språk og opprettelse av egne institusjoner. Den forankrer også konsultasjonsplikten offentlig myndigheter har ovenfor Sametinget i saker som angår samiske interesser.

IUCN

Norge er medlem i Den internasjonale neturvernunionen (IUCN). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (Protected Areas). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt IUCN kategorier. Disse kategoriene benyttes i

Commented [CK4]: Bør det inn noe om Naturavtalen her?

Commented [CK5]: Lenken fungerer ikke

stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Bernkonvensjonen

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Mer info: http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/internasjonalekonvensjoner/bernkonvensjonen/

Commented [CK6]: Lenken fungerer ikke

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet Emeral Network.

Tilleggsopplysninger

Natur

Beskrivelse

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger i kommunene Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje i Trøndelag fylke/Tröödelagen fylhke og dekker at areal på 96 km2. I øst grenser landskapsvernområdet mot Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve, og er dermed en del av et av de største sammenhengende verneområdene i Norge.

Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som igjen gir opphav til god og næringsrik jordsmonn. Spesielt området rundt Grønlihøa skiller seg ut, med en større konsentrasjon av sørlige og varmekjære planter. Vegetasjonen her består av særegne plantearter, samt ent frodig kryptogamfauna, da flere av artene finnes på rødlisten. Videre trives flere vakre orkidearter, kantkonvall, engmarihånd og brudespore for å nevne noen. Tidlig om våren kan man også finne et rosa teppe av rødsildre som dekke deler av sørhellingen i området.

Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Skogen her er sårbar, og bidrar med mat og ly til en rekke ville arter, samt gir gode beiteforhold. Her er det arter

som bjørkefink, blåstrupe, trepiplerke, løvsanger, rødvingetrost, gråtrost, rødstrupe og svarthvit fluesnapper som dominerer. ~~Av de mer pelskledde, er~~ Ddet er observert jerv og bjørn i deler av året, mens hjortevilt som elg, hjort og rådyr er vanlige året rundt.

På de mer åpne våtmarksslettene trives vadere som små- og storlom, svartand og havelle, gluttsnipe, strandsnipe, grønstilk og~~,~~ enkelt- og dobbelbekkasin. Det er også tidvis observert hekkende fiskeørn.

Selv om mye av området kan oppfattes uberørt hører det med at landskapets karakter er preget av tusenvis av år med beite fra tamrein~~drift~~ og bufe. Den menneskelige aktiviteten i området er forholdsvis stor også i dag. Det er et intensivt sauehold og en betydelig reindriftsvirksomhet, samt at området er godt tilrettelagt for friluftsliv og det finnes et stort antall fritidshytter. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. I dag drives det bestandsrettet forvaltning på elg, hjort og rådyr, og storviltjakta betyr mye for både rettighetshavere og jegere.

Naturtyper beskrivelse

De fleste fjellområdene innenfor landskapsvernområdet tilhører lavalpin region, der blåbærhei og viersamfunn er mest vanlig. I fjellskogen dominerer gran *(Picea abies)*, furu *(Pinus sylvestris)* og bjørk *(Betula pubescens)*.

Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet. Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Fjellskogen er en sentral ressurs for sørsamisk reindrift da den gir reinen viktig vinterbeite.

Arter beskrivelse

I sørlia til Grønlihø er det registrert alm *(Ulmus glabra)*, storklokke *(Campanula latifolia)*, tysbast *(Daphne mezereum)*, vårerteknapp *(Lathyrus vernus)*, bitter blåfjær *(Polygala amarella),* kantkonvall *(Polygonatum odoratum)* og myskegras *(Millium effusum)*. Det vokser også flere kalkkrevende arter her.

Fjellbjørkeskogen og barskogen er dominert av fugler som bjørkefink *(Fringilla montifringilla)*, blåstrupe *(Luscinia svecica)*, trepiplerke *(Anthus trivialis)*, løvsanger *(Phylloscopus trochilus)*, rødvingetrost *(Turdus iliacus)*, gråtrost *(Turdus pilaris)*, rødstrupe *(Erithacus rubecula)* og svarthvit fluesnapper *(Ficedula hypoleuca)*. Blant vadere og ender er smålom *(Gavia stellata)*, storlom *(Gavia arctica)*, svartand *(Melanitta nigra)*, havelle *(Clangula hyemalis)*, gluttsnipe *(Tringa nebularia)*, strandsnipe *(Actitis hypoleucos)*, grønstilk *(Tringa glareola)*, enkeltbekkasin *(Gallinago gallinago)* og

dobbelbekkasin *(Gallinago media)* observert. Fiskeørn *(Pandion haliaetus)* er observert hekkende i verneområdet.

Av akvatiske arter er ørret *(Salmo trutta)* dominerende. I tillegg finner vi elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*, som er noe spesielt ettersom vassdraget er relativt høytliggende.

Blant hjortevilt finner vi elg *(Alces alces)*, hjort *(Cervus elaphus)*, rådyr *(Capreolus capreolus)* og tamrein *(Rangifer tarandus)*.

For store rovdyr kan bjørn *(Ursus arctos),* jerv *(Gulo gulo)* og gaupe *(Lynx lynx)* bruke området i perioder av året. Gaupe og jerv har begge forvaltningsområder som berører verneområdet.

Generelt for alt dyreliv er at hekke- og yngleperioden på våren regnes som sårbar. Det er store variasjoner mellom arter med tanke på når de anses som sårbare mot forstyrrelser. For noen arter, som f.eks. kongeørn, er den sårbar mot forstyrrelser allerede fra februar, mens mindre spurvefugler kan være sårbare fra mai. Den sårbare perioden er som regel over i juli. At en art er sårbar ~~mot~~ for forstyrrelser betyr at et individ kan avbryte hekking og yngling fordi det er for ressurskrevende å fortsette, noe som over tid kan resultere i bestandsnedgang. Miljødirektoratets veileder for håndtering av sensitive artsdata og Norsk rødliste for arter gir en pekepinn på hvilke arter det skal tas særlig hensyn til.

Oversikt over observerte arter i landskapsvernområdet i perioden 2010-2022 ligger vedlagt.

Rødlistearter beskrivelse

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter.

Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er svartand *(Melanitta nigra)*, granmeis *(Poecile montanus)*, fiskemåke *(Larus canus)*, rødstilk *(Tringa totanus)*, gjøk *(Cuculus canorus)*, småspove *(Numenious phaeopus)*, fiskeørn *(Pandion haliaetus)*, heilo *(Pluvialis apricaria)*, svartsonetjuke *(Phellinus nigrolimitatus)* og elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*. Disse artenes rødlistestatus skyldes i hovedsak bestandsnedgang eller et relativt lavt antall individer. Flere av artene hadde dessuten «bedre» status på rødlista fra 2015.

Geologi beskrivelse

Verneområdet ligger over marin grense (høyeste havnivå etter området ble fritt for is). Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Av løsmasser er det noe morenemateriale, torv/myr og breelv-/bresjøavsetninger øst i verneområdet.

Klimaendring

Værdata de siste 20 årene

Målinger de siste 20 åra fra like vest for verneområdet (Kjevlia, Snåsa/Snåase) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Makstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra Norsk Klimaservicesenter.

Endring av vær

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunnlaget til reindrift og sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing av området, og det å opprettholde beitetrykk vil være et viktig tiltak for å bevare landskapets karakter og egenart. De varmekjære artene ved Grønlihø kan få større utbredelsesområde.

Det forventes hyppigere nedbørsperioder med større intensitet, mer nedbør og kraftigere vind. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et kaldt klima. Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier. Risikoen for økt erosjon ~~ifm~~ifm. hyppigere nedbør gjelder også f.eks. sår i landskapet fra motorferdsel på barmark. Flom og isgang har de siste årene vist seg å være en utfordring for bruer, noe man må ta stilling til i videre forvaltning.

Endring av hekke- og yngletid

Som følge av klimaendringer kan noen arter igangsette hekking og yngling tidligere på året. Dersom ny kunnskap tilsier at dyrenes sårbare perioder er i endring, kommer dette til å ha en innvirkning på saksbehandling og gjennomføringen av tiltak.

Annen negativ påvirkning

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet kan gi slitasje på vegetasjon og forstyrrelser på sensitive arter og reindriftas naturgrunnlag. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etter hvert som tiden går og nye trender etablerer seg. Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftsaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018).

Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark. Det er gjort mye arbeid for å forhindre den negative effekten fra ferdsel, og Svillestien er robust og har kanalisert ferdsel i flere tiår.

Bruk og historikk

Eierstruktur

Eierforhold

Landskapsvernområdet berører to kommuner: Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåase. Av de til sammen 96 km2 som landskapsvernområdet utgjør, ligger 54 km2 innenfor Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF sin eiendom i Steinkjer kommune/Stïentje tjïelte. 42 km2 ligger i Roktdal statsallmenning i Snåasen tjïelte/Snåsa kommune der Statskog SF er grunneier og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe forvalter bruksrettene.

Hytter

Det er et betydelig antall festetomter med hytter langs Svillestien og i områdene rundt Åsvatnet, Skjeldbreia, Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Sottjønnin. Jf. Lov om tomtefeste § 16 har en person med punktfeste samme fysiske råderett over tomten som en person med eiertomt. Det er også 5 utleiehytter i landskapsvernområdet (2 allmenningshytter i regi av Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe, 1 DNT-hytte og 2 utleiehytter i regi av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF).

Commented [ME7]: Dette kan tas ut.

Bruksretter

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, under betegnelsene bruksretter eller allmenningsretter. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten. Bruksrettene deles i to hovedkategorier, jordbrukstilknyttede bruksretter (som beite, setring mm) og bostedstilknyttede bruksretter (fangst, ~~jakt,~~jakt og fiske).

Fjellstyrets allmenningshytter er satt opp i medhold av fjelloven for at de bruksberettigede skal kunne ta i bruk sine rettigheter. Private hytter er ikke tilknyttet noen bruksrett i lys av fjelloven.

~~Etter reindriftsloven inngår l~~Landskapsvernområdet berører i Skæhkere sijte~~s~~/Skjækerfjell reinbeitedistrikt.

Commented [CK8]: Kan evt. skrive at landskapsvernområdet ligger innenfor Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt, som har bruksrettigheter i området. (bruksrettigheter etter reindriftsloven). Avsnittet handler om bruksrett.

Verneprosess

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Lierne /Lijre nasjonalpark og Berglia og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat.

Statens naturvernråd kom med NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker*, og foreslo at et større område fra Verdal til Lierne skulle vernes. Dette innebar at noe burde bli landskapsvern, en ny nasjonalpark burde bli oppretta i Lierne og Gressåmoen nasjonalpark burde utvides. Dette ble etterfulgt av St.meld.nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* og tilhørende Innst.S.nr. 124 (1992-93). Den tilhørende innstillingen ble vedtatt i Stortinget 19.04.93 og Regjeringen ble bedt om å utarbeide forslag til vern i de områdene som i dag hører til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Vernet ble ~~som kjent~~ endelig vedtatt i kongelig resolusjon 17.12.04.

~~Ved~~På vernetidspunktet var det Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje kommuner som var forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet. Større lokal innflytelse i miljøvernforvaltningen har bakgrunn i politiske føringer for norsk miljøvernpolitikk fra slutten 1990-tallet og i begynnelsen av år 2000. Forvaltningsmyndighet for nasjonalparker ble typisk delegert til fylkesmannen/Sstatsforvalteren, men Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark ble med i en prøveordning der man hadde et lokalt tilknyttet nasjonalparkråd som forvaltet nasjonalparken. I 2010 ble det innført en ny forvaltningsmodell med nasjonalparkstyrer, så i dag er det Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe som er forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde, Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Lierne/Lijre nasjonalpark og noen av de tilgrensende naturreservatene.

Restriksjonsområder

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen geografisk sonering eller restriksjonsområder i landskapsvernområdet. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd med eller i strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak~~,~~ osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering, periodiske forbud eller restriksjonsperioder i landskapsvernområdet. Vurderinger om hvorvidt bruk av området er i tråd med eller i strid med verneverdiene ~~vurderes~~ foretas i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

Landbruk

Beitehold

Utmarksressursene i fjelldalene har vært viktig for landbruket. Beite, setring, myr- og fjellslåtter og skogsdrift har vært drevet i disse avsidesliggende områdene så lenge det har vært bosetting i bygdene rundt omkring.

Landbruket i dag er i hovedsak knyttet til sauehold. Det slippes sau både fra Roktdalen (Snåsa/Snåase), Gaulstad (Steinkjer/Stïentje) og Skjækerdalen (Verdal/Verdaelie) som vandrer innom i verneområdet. Antallet sau som blir sluppet på utmarksbeite i området er nedadgående. Retten til beite reguleres av grunneier (Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF og Statskog).

Det er ønskelig å ha beitedyr innenfor verneområdet for å opprettholde et visst beitetrykk og ivareta det naturlige landskapet. Beite skal likevel ikke føre til negative effekter på planter, dyr og landskap.

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert forvaltning. En godkjent driftsplan kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Commented [CK9]: Vurdere om det også i avsnittet om reindrift bør stå at man ønsker en driftsplanbasert forvaltning. En godkjent distriktsplan bør ligge til grunn for behandling av f.eks. gjerder og anlegg og gjeterhytter for reindrift (også motorisert ferdsel, men for dette verneområdet reguleres ikke motorferdsel gjennom forskriften, så ikke relevant her)

Skogbruk

Det ble tidligere drevet et intensivt skogbruk i området, og fra Ogndalsbrukets historie ble det sagt at "det i 1926 var skoglaust på bruket"! Fløyting av tømmer var nødvendig transportform, og fløytingsdammer ble bygget flere steder for å holde store nok vannmagasin som kunne slippes på når tømmeret skulle ned vassdraga. Fløytingsdammen ved Skjellivatnet er i dag restaurert og ivaretatt som et kulturminne om skogbruksaktiviteten i området. Skogstuene fra denne tida, det vil si perioden 1920-1955, er solgt til private eiere. Arealene som ble uthogd i denne perioden består i dag av en mosaikk av tidligere kulturskog og gjensatt gammelskog.

Det er observert noen myrgrøfter i området mellom Sottjønnin og Andreastjønna, noe som vitner om stor interesse for skogbruk i området. Flere av skogsområdene er unaturlig tette som følge av skogbruk før vernetidspunktet, og vestiden av Rognåsen er f.eks. ikke skogkledd på flyfoto fra 1972.

Reindrift

Generelt

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger innenfor sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Kulturminner forteller en historie fra ~~der~~ da sørsamene ~~fra å~~ drevive fangst, og etter hvert utvikla tamreinhold og tamreindrift. På slutten av 1400-tallet utviklet reinmelkhusholdet seg og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindrifta over fra naturalhushold til pengehushold. Kjøttproduksjon er i dag dominerende for næringa. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapets karakter og egenart, og er viktig for å ivareta det biologiske mangfoldet.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen nr. 169 sikrer samer som urfolk rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for framtida. Dette ser vi blant annet gjennom verneformålet, naturmangfoldloven § 14, reindriftsloven og sameloven.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene påpeker at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelser på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Sørsamisk språk/Åarjelsaemie

Sørsamisk er på UNESCOs liste over truede språk, men det jobbes hardt og språket er i positiv utvikling. Snåasen tjïelte/Snåsa kommune ligger under "Forvaltningsområdet for samisk språk", som betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder f.eks. kart og skilt.

Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt

Sijten er i dag organisert gjennom Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt som består av 5 sijteandeler/driftsenheter med et øvre reintall på 2000 rein (vårflokk). Skæhkere sijte er et helårsdistrikt. Det vil si at selv om man flytter med reinflokken mellom de forskjellige årstidsbeitene, er det beiteområde for rein over hele distriktet gjennom hele året.

Reindriftsloven hjemler reindriftas rettigheter som omfatter rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindrifta, rett til brensel og trevirke~~,~~ og rett til jakt, fangst og fiske.

Statsforvalteren skal bidra til at myndighetene når de overordna mål for reindriftspolitikken, herunder utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven. Statsforvalteren i Trøndelag/Tröödelagen Staatehaaltoje er regional forvaltningsmyndighet ~~faglig rådgiver og premissgiver ovenfor offentlig forvaltning og i andre i~~ saker som angår reindriftaen i Trøndelag/Tröödelage. ~~Statsforvalteren i Trøndelag/Tröödelagen Staatehaaltoje skal utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven~~.

Commented [CK10]: Kan kanskje skrive om litt her? F.eks. heller skrive at dette er et helårsdistrikt som inneholder alle årstidsbeiter som reinen er avhengig av?

Kan kanskje legge til litt mer info om reindrifta i verneområdet. For eksempel at det ikke er noen reindriftsanlegg innenfor verneområdet pr i dag. Kan evt. vise til reindriftas arealbrukskart (www.nibio.kilden.no) eller distriktsplanen deres som ligger her: 626815.DOCX (statsforvalteren.no)

Friluftsliv

Friluftslivet i området er veldig knyttet til rekreasjon og høsting av naturen. Turen på Svillestien inn til Norges Geografiske Midtpunkt en populær tur i regionalt perspektiv. Svillestien ble anlagt i 1992-1994 av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF med økonomisk støtte fra hytteeierne i området. Ferdselstellinger de siste åra viser betydelig bruk av området. Langs Svillestien er det tilrettelagt med 2 gapahuker og flere benker. Ved begge gapahukene og en tilrettelagt bålplass legges det årlig ut ved til allmennheten for å unngå at nærliggende trevirke blir brukt til bålbrenning og ~~slik at~~ verneverdiene ~~ikke~~ forringes. Dette er gjort gjennom et samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningen og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF. Den ene gapahuken ligger ca. 5 km fra innfallsporten ved Lustadvatnet, mens den andre gapahuken ligger noen hundre meter fra Norges Geografiske Midtpunkt.

Brukerundersøkelsen for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalparkfra 2017 (Selvaag & Wold 2018) viser at de 3 mest brukte innfallsportene til nasjonal~~a~~parken er via landskapsvernområdet, hhv Gaulstad, Krokbekken (Lustadvatnet) og Mokk gård.

Jakt og Fiske

Jakt, fiske og friluftsliv har lange tradisjoner i området. Det drives bestandsrettet forvaltning på jaktbart vilt. Lokale bestemmelser for jakt og fiske er gitt på hjemmesiden til Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvroe. Jakt og fiske reguleres av viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven, reindriftsloven og fjelloven.

Det ligger flere utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskoghytter, mm) i verneområdet, hvorav alle ligger i nærheten av fiskevann. De viktigste fiskeressursene finner man i Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, Åsvatnet og Nåvatnet. Ørret er det vanligste fiskeslaget.

Det er ønskelig at jakt og fiske utøves i verneområdet.

Reiseliv

Verdien av slike naturområder er allmenn kjent som en viktig kilde for reiseliv i Norge.

Det er lite omfang av reiseliv i landskapsvernområdet. Det et er noen hytter som leies ut, men dette er primært for å sikre allmennheten og bruksberettigede tilgang på friluftsliv, jakt og fiske. Mokk gård tilbyr aktiviteter inn i landskapsvernområdet. DNT Nord-Trøndelag har en SignaTUR som starter ved Lustadvatnet og går gjennom landskapsverneområdet og sørover til Meråker. Av utleiehytter har Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF 2 kommuneskoghytter (Lågvassbu, Skjækerosstu), Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvroe har 2 allmenningshytter (Nåvasshytta, Skjækerhytta) og DNT Nord-Trøndelag har 1 utleiehytte (Setertjønnhytta).

Oversikt over utleiehyttenes plassering ligger vedlagt som kart.

Forskning og undervisning

Det er lite kunnskap om forskning som er gjort i landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten bør ha kontroll på det som gjøres av forskning slik at denne kunnskapen kan komme forvaltningen, allmennheten og andre interesserte til gode.

Kulturminner

Generelt

Området er ikke systematisk kartlagt for kulturminner, og det er sannsynlig at det finnes et ukjent antall automatisk fredete kulturminner i området, for eksempel steinalderboplasser, samiske boplasser og kulturminner knyttet til utmarksbruk, jernvinning, fangst og ferdsel. Områdene har vært rike på naturressurser og var derfor et naturlig valg for tilhold for mennesker som levde av å høste. Ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie er det registrert samiske boplasser, flere tufter som kan være fra jernalder/middelalder og en steinalderboplass. Her er det også registrert jernvinneplasser, anlegg for kull/tjærebrenning, samt fangstgroper.

Ogndal historielag sitter på mye kunnskap om historisk bruk av området.

Setervoller

Det eldste setervollene i Skjækra/Skæhkerenjohke kan ha vært i bruk siden begynnelsen av 1800-tallet. På enkelte av plassene bodde folk hele året. På Nikolaivollen ved foten av Grønlihøa bodde det folk i 1830-årene, og Nordvollen i Skjækerosen var boplass i 1840-1850. Flere av de gamle setervollene er i dag merket med røyser og navneplater.

Tallbommen

Svenske Jöns Mathias Tallbom ble født i 1869 i Mårdsjø i Strömsund. Etter flere jobber i Norge ble han etter hvert boende ei skogstue i Tjukklia ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie fra 1918. Da han gikk til Gaulstad gikk han som regel gjennom Damtjønndalen, og la alltid igjen en stein på et lite høgdedrag på stien like nord for Rabbtjønnin. Stedet er derfor kalt Tallbommen eller Tallbomvalin, og du finner en steinhaug som ligger der den dag i dag. Tallbom bidro for øvrig som grenselos under 2. verdenskrig, og ruta gikk fra Tjukklia via Gomolia, Fjellskjækra og Gaundalen.

Skogbruk

I Ogndalen ble det fløytet tømmer på både store og små vassdrag, og det trengtes stedvis dammer for å kunne slippe på vann for å fløyte tømmeret. I landskapsvernområdet står det fortsatt igjen en dam på nordøstsiden av Skjellivatnet. Den var opprinngelig bygd før 1948 en gang, før en ny ble bygd i 1948 og restaurert i 1989. I og i randsonen til verneområdet er det også kjent at det har vært dammer ved Vintertjønna (bygd før 1926, ny 4 m høy dam i 1950), Sottjønnin, Gåstjønna (bygd 1953) og Lunddammen.

På 1900-tallet ble det etter hvert populært å grøfte myr for å tørrlegge våtmarksområder slik at man kunne dyrke skog. Grøftene finnes hvert fall mellom Andreastjønna og Sottjønnin, men det kan tenkes at det finnes flere plasser. Selv om myrgrøfter i mange tilfeller restaureres i dag for å ivareta myras funksjonalitet, har myrgrøfter en plass i den kulturelle historien av norsk skogbruk.

Forvaltning av kulturminner

Kulturminner forvaltes av Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi. Kulturminner eldre enn år 1537 og samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet (jf. kulml §§ 3 og 4), og at det er forbudt å gjøre inngrep i eller på annen måte skade eller utilbørlig skjemme disse (uten at det foreligger tillatelse etter kulturminneloven § 8). Ved byggesaker og tiltak som medfører fysiske inngrep skal derfor kulturminnemyndighetene kontaktes for å være sikker på at man ikke forringer/ødelegger kulturminner.

I forbindelse med regionreformen i 2020 ble oppgaver og myndighet på kulturminneområdet overført fra Riksantikvaren til Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi fra 01.01.2020. Dette innebærer at det nå er Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi som er førstelinje i forvaltningen av de fleste automatisk fredete kulturminnene i Trøndelag/Tröndelage.

Vardebygging

Vardebygging gjort av turgåere bør unngås for å minimere risikoen for å ødelegge kulturminner. Det er en økende tendens i Norge til vardebygging i fjellet, utført av turgående. Dette er et problem i store deler av landet, spesielt i høyfjellsområder/over tregrensa. Varder, reiste steiner og små røyser har vært i bruk i forhistorisk tid både som deler av fangstsystem/ledegjerder og som markør av leder og ferdselsveger. Denne type kulturminner kan være vanskelig å datere. Moderne vardebygging i

Commented [CK11]: Avsnittet kan kanskje flyttes til innlendingen av kapitlet om kulturminner (under generelt), da slipper man flere underkapitler.

fjellet kan være vanskelig å skille fra forhistoriske kulturminner, og dermed forkle eller gi et villedende bilde av eldre tiders fangst og ferdsel i et område. Det kan også oppfattes som visuelt forstyrrende i et natur- og kulturlandskap. Det er også tilfeller der det tas steiner fra samiske offerplasser, tufter, mm for å bygge varder, noe som skal unngås. Dersom vardebygging skal gjennomføres bør det derfor være tett kontakt med kulturminnemyndigheten for å unngå feiltakelser.

Bygg og Installasjoner

Hytter

Det finnes en del private fritidshytter innenfor landskapsvernområdet. De første hyttene ble satt opp rundt år 1900 og ble brukt som husvære for jakt, fiske og høsting. I løpet av 1970- og 1980-åra ble det bygd hytter også for fritidsformål, og det er ca. 90 hytter i landskapsvernområdet i dag. De eldste hyttene ligger enkeltvis utenfor regulerte hyttefelt, og de fleste finnes i tilknytning til Sottjønna, Skjellivatnet, Skjelbreia og Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie. Hyttene ligger likevel minimum 3 kilometer fra bilvei, og er av enkelt standard uten tilkoblet VA-system og strøm. Med innføringen av landskapsvern i 2004 ble det stopp i nybygging innenfor vernegrensen, og hyttene er derfor begrenset til å holde en enkelt standard.

Bygninger utgjør en del av landskspapet. ~~g er å regne som en del av landskapet, og hyttenes preg i landskapet er derfor vernet.~~ Dette innebærer at hyttene i utgangspunktet ikke skal endre uttrykk slik at landskapet kan får en endret karakter. Det er derfor ønskelig at hyttene i landskapsvernområdet bevarer sitt tradisjonelle uttrykk. ~~I V~~verneforskriften ~~peker mot~~ heter det at tradisjonell byggeskikk skal benyttes ved vedlikehold av bygninger.

Det foreligger ingen byggeskikkveileder fra nasjonalparkforvaltningen, men Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF har retningslinjer for hvordan hytter på deres eiendom skal se ut. Verneområdeforvalter kjenner ikke til ~~Det er ikke kjent~~ at Statskog har retningslinjer for sin eiendom. Normen blant hyttene i landskapsvernområdet er saltak, anonyme vinduer, solcelle på yttervegg, parabolantenne på vegg, mørkt tak eller torvtak, mørk naturfarge på ytterveggene og bygg i en etasje. Fra et kulturminneperspektiv er det viktig å ivareta hyttenes preg for å ivareta denne byggestilen som en del av historien.

Commented [ME12]: kan dette beskrives på en annen måte?

I Meld. St. 18 (2015-2016) - Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet heter det at økt standardheving ofte også vil innebære mer synlighet, som vil kunne medføre redusert opplevelsesverdi av landskapet. Visse standardhevinger som følge av endret behov med tiden vil godtas så fremt det er forsvarlig etter ~~verneformåletverneforskriften~~ og naturmangfoldloven §§ 8-12.

Svillestien

Svillestien er godt tilrettelagt med tresviller impregnert med kreosot som tidligere ble brukt på jernbanen. Det er bruer flere plasser innenfor verneområdet for å sikre fremkommelighet til private hytter og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskoghytter, mm).

Det står i Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder at forvaltningsmyndigheten også utenfor verneområdet (f.eks. ifm. innfallsporter) bør være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

Kulturminner

Det er også et ukjent antall kulturminner innenfor verneområdet, hvorav noen kan anses som bygg eller installasjoner. Mer om dette i ~~under~~hovedkapittelet om kulturminner.

Infrastruktur

Merkede stier (ansvarlig nevnt i parentes)

- Ålnesseteren - Nåvatnet, ansvarlig: Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe
- Lustadvatnet - Norges Geografiske Midtpunkt - Lågvassbu - Skjækerosstu, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Lustadvatnet - Finnhaugseteren - Skjellivatnet - Kjølen, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Litj-Gaulstad - Damtjønndalen - Skjellivatnet, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Skjækerdalen - Setertjønnhytta - Lågvassbu - Damtjønndalen - Litj-Gaulstad, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Litj-Gaulstad - Stortjønnin - Skjækerosstu, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Stortjønnin - Skjækerdalshytta, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Setertjønnhytta - Skjækerhytta, ansvarlig: Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe

I tillegg er det noen etablerte stier som ikke nødvendigvis merkes jevnlig.

Den mye omtalte Svillestien går fra Lustadvatnet til Norges Geografiske Midtpunkt.

Se oversiktskart i vedlegg.

Tilrettelegging

Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan bidra til å vise hvilke kvaliteter i landskapet som er vektlagt. Eksempelvis er det tilrettelagt med gapahuker når man har god utsikt til Grønlihø og innover Skjækerfjella/Skæhkere.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier. Tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskriften og besøksstrategien.

Motorferdsel

~~Forvaltning av motorferdsel~~

Motorferdsel innenfor landskapsvernområder reguleres av motorferdselloven som forvaltes av kommunene Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåase.

Det bør være en tett dialog mellom nasjonalparkforvaltningen og kommunene, slik at en får informasjon om omfang av motorferdsel som kan påvirke verneverdiene, friluftslivet og annen bruk av landskapsvernområdet.

Commented [CK13]: Vise til reindriftslovens og egne krav om bla annet distriktsplan §§ 23 og 62

~~**Aktsom motorferdsel**~~

Jf. motorferdselloven § 8 skal motorferdsel i utmark og vassdrag foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Hva som regnes som aktsom motorferdsel er vanskelig å avklare, men minst mulig ~~forstyrrelse~~forstyrrelser på dyreliv og minst mulig skade på vegetasjon bør etterstrebes. F.eks. kan hastighet ha mye å si for skadepotensialet på vegetasjon, og man bør derfor holde lav hastighet når man kjører. Det er også kjent at beltegående kjøretøy gir mindre slitasje på vegetasjonen enn hjulgående kjøretøy. Jf. naturmangfoldloven § 11 forventes det at motorferdsel som medfører skade på verneverdiene rettes opp på skadegjørers bekostning.

Tilleggsopplysninger

Bruk av droner

I verneforskriften for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er det ikke et eksplisitt forbud for bruk av drone/modellfly. Men § 3 pkt. 4.1 sier at ferdsel skal skje varsomt av hensyn til bl.a. dyreliv. Ettersom dyr i mange tilfeller blir forstyrret av droner, er det derfor likevel et forbudt mot bruk av droner i landskapsvernområdet. Videre beskrivelse av dette er gjengitt i kapitlet Forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Commented [ME14]: Dette må omformuleres. Det er ingen hjemmel i forskriften som åpner for å regulere droner. Kun § 3 pkt. 4.1 hvor det er slått fast at "all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner". Drone blir regulert av annet regelverk, Luftfarttilsynet

Commented [CK15]: Se vår kommentar til foreslått retningslinje nr 32 om droner. Vi registrerer ellers at det står i tiltaksplanen at det er planlagt å utarbeide retningslinjer for droner. Det bør kalles noe annet enn retningslinjer ettersom droner ikke er omhandlet direkte i forskriften.

Forvaltning

Innledning

~~**Hva regulerer**~~ **Vverneforskriften**~~**?**~~

Verneforskriften er bygget opp slik at det først gis et generelt forbud mot alle inngrep og tiltak som kan skade eller redusere verneverdiene innenfor området. Deretter beskrivers hvilke tiltak og aktivieter som er ~~hva som er tillatt, hva som er forbudt,~~ tillatt uten søknad og hvilke tiltak og aktiviteter ~~hva~~ som kan tillattes etter dispensasjon (søknad).

Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet. Verneformålet er viktig ved fortolkning av de enkelte bestemmelsene i verneforskriften. ~~Forskriftens i~~~~rlov hva som ersøknadsplikt osv For~~

Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, ~~altså~~ f.eks. beskrive hva ~~(jf. § 3 pkt. 1.3 a))~~ ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer (jf. § 3 pkt. 1.3 a)), samt gi retningslinjer for forvaltningen av verneforskriften.~~.~~

I tillegg er det et forlik (20-129753SKJ-FROS, ligger vedlagt) mellom Staten og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe som presiserer hva som skal kunne utøves innenfor verneforskriftens bestemmelser på statsallmenningene.

Motorferdsel og kulturminner reguleres *ikke* av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret. Det forvaltes hhv. ~~A~~av de berørte ~~de lokale~~ kommunene, ~~og~~ Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi.

Dispensasjonssøknader

Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, bør søknadene sendes kommunen, som videresender søknadene til nasjonalparkstyret. Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter annet lovverk. Før et tiltak kan iverksettes må det som oftest foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.

Alle søknader ~~fra vernebestemmelsene~~ skal vurderes etter behov og behandles i tråd med verneforskriften og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. ~~Selv om etn type tiltak kan regne med positiv behandling eller bli positivt vekta er søknadsprosessen viktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet til å kunnesettestille vilkår om når, hvor eller hvordan et tiltak skal gjennomføres. Dette er for å minimere forstyrrelsene på naturen og verneverdiene. Der det i denne planen er nevnt at man kan *regne med positiv behandling* eller *vil bli positivt vekta* er det rettet mot behandling etter lovverk nasjonalparkstyret har myndighet over.~~

Klager

Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med ~~brevet~~vedtaket. Klagen sendes ~~tillegges fram for~~ nasjonalparkstyret for vurdering. Dersom nasjonalparkstyret opprettholder sitt vedtak ~~og~~ sendes klagen til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. ~~dersom styret ikke endrer sitt opprinnelige vedtak~~. Dersom nasjonalparkstyret endrer sitt opprinnelige vedtak er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak som kan påklages. ~~.~~

Forhold til andre lover

Verneforskriftens regler er rammen ~~setter premisser~~ for hva som er lov innenfor verneområdet. Andre lover som f.eks. plan- og bygningsloven, motorferdselloven, viltloven, reindriftsloven og fjelloven gjelder også innenfor verneområdet, og tiltak/aktiviteter vil ofte kunne trenge tillatelse etter flere lovverk. ~~.~~

Samhandling med kommunene

God kommunikasjon mellom kommunene og nasjonalparkforvalteren(e) er viktig. I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Det står i naturmangfoldloven § 48 at vedtak først skal fattes etter verneforskriften. Søknaden skal likevel sendes til kommunen først, som videresender den til nasjonalparkstyret. Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og vil slik sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter verneforskriften. Det er viktig at nasjonalparkstyret sender aktuelle vedtak til kommunen og motsatt for å opprettholde flyt i prosessen.

Samhandling med brukerinteresser

Commented [ME16]: Gjelder dette inngåtte skjønnsforutsetninger?

Commented [CK17]: Foreslår å bruke tekst fra rundskriv M106-2014 (om forvaltning av verneforskrifter) side 9 og 17 her.

Hvert år søker forvaltningsmyndigheten om midler fra Miljødirektoratet for å gjennomføre tiltak for å fremme verneverdiene. I forkant av dette (gjerne november/desember) pleier forvaltningsmyndigheten ~~det~~ å gjennomføre~~s~~ innspillsmøte med sentrale brukerinteresser av området. Slik har brukerinteressene et forum for å komme med innspill til tiltak som kan/bør gjennomføres. Flere av brukerinteressene opplever dette som en god måte å sikre dialog og samhandling på, og dette vil være viktig å ivareta i kommende perioder. Denne samhandlingen er lokalt kjent som "bestillingsdialogen". Tiltak det søkes om penger til skal være forankret i forvaltningsplanen, besøksstrategien eller ha en positiv innvirkning på verneverdiene.

Tiltak i verneområdet

Nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften § 5 og naturmangfoldloven § 47 til å gjennomføre tiltak og skjøtsel for å ivareta eller fremme verneformålet. Hvert år søker nasjonalparkstyret om midler fra Miljødirektoratet til å gjennomføre tiltak. Privatpersoner og organisasjoner kan komme med innspill til nasjonalparkstyret om hva man bør gjøre av tiltak/skjøtsel, og nasjonalparkstyret vedtar hvilke tiltak det skal søkes og brukes midler til.

Tiltaksplan

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV00002335_00000002	1	Utlegging av ved på tilrettelagte bålplasser, primært gapahukene langs Svillestien.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000004	2	Ferdselstelling på Svillestien. Viktig å overvåke bruken av området, særlig innfallsporten. Dette kan innebære innkjøp av ferdselstellere i nasjonalparkstyrets eie. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000001	3	Opprette bevaringsmål i NatStat. Eksempler på bevaringsmål kan	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		

		være knyttet til landskapet eller slitasje på hhv Svillestien, Grønlihø, gapahuker, Midtpunktet eller vedhogst rundt hytter/setrer. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.					
ID_TILVV00002335_00000003	4	Bytte materiale på Svillestien til miljøvennlig materiale. Dagens "klopper" er tresviller impregnert med kreosot som tidligere er brukt på jernbanen. Tiltaket kan deles over flere år.	Restaurering	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000010	5	Stimulere til at besøkende i størst mulig grad bruker Svillestien og går inn mot Midtpunktet. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000005	6	Kartlegge kulturminner. Selv om kulturminner ikke reguleres av verneforskriften er det viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag på dette. Dette inkluderer også potensielt historiske ferdselsveier.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		

		Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.					
ID_TILVV00002335_00000006	7	Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000007	8	Stimulere til bruk av fellesnaust. Dette inkluderer å stimulere til å bygge landskapsvennlige naust som kan huse flere båter, male naust i like farger og ta bort eierløse båter.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000011	9	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker	Tilrettelegging og	Ikke valgt	10.11.2022		

Commented [CK18]: Menes det rådgivende utvalg her?

		ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	informasjon				
ID_TILVV00002335_00000009	10	Vurdere skilting, merking og tilrettelegging til stier og områder man ønsker ferdsel, og der det av sikkerhetsmessige årsaker bør tilrettelegges. F.eks. skilting til brua ved Stubben, skilting til vadeplassen ved Skjelbreia og bro over Skjelbreia.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000015	11	Kartlegge og tette eksisterende myrgrøfter for å unngå ytterligere drenering av myrer. Bør vurdere om et fåtall grøfter skal bevares av kulturhistoriske hensyn.	Restaurering	Ikke valgt	17.01.2023		
ID_TILVV00002335_00000016	12	Stimulere til at vedhogst gjøres i områder med kulturskog for å få en naturlig dynamikk i skogsområdene. I dag er noen skogområder unaturlig tette etter at de var plantet på 1900-tallet. Kan	Restaurering	Ikke valgt	17.01.2023		

Commented [CK19]: Menes det kanalisering her?

		eventuelt vurdere å samarbeide med grunneier om et årlig veduttak i kulturskogområdene.					
ID_TILVV00002335_00000013	13	Kartlegge og sårbarhetsvurdere leik- og spillplasser for f.eks. storfugl (og om hensiktsmessig orrfugl). Verneforskriften sier at hogst ikke skal gå utover bl.a. tiurleiker.	Kartlegging	Ikke valgt	11.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000017	14	Informasjon om verneverdier, reinens arealbruk, mm for å øke den besøkendes opplevelse og forståelse av egen påvirkning på naturmangfold og rein.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	19.01.2023		
ID_TILVV00002335_00000014	15	Informasjon på nasjonalparkstyre.no. Blant annet lage et skriv om tradisjonell byggeskikk og en oversikt som viser hva slags tiltak som er søknadspliktig og ikke søknadspliktig.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	23.11.2022		
ID_TILVV00002335_00000012	16	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		

		bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.					
ID_TILVV00002335_00000018	17	Vurdere pålegg om og støtte til tiltak som reduserer speilrefleks fra vindusflater med uheldig påvirkning på dyrelivet.	Annet	Ikke valgt	19.01.2023		
ID_TILVV00002335_00000019	18	Lage retningslinjer for droner. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	09.02.2023		

Commented [CK20]: Se også brev fra M.dir. om bruk av droner i verneområder av 6.3.2019. Anbefaler å ikke kalle dette for retningslinjer, da regulering av bruka av droner ikke er direktehjemlet i forskriften.

Skjøtselsplan

Ikke behov for plan

Besøksforvaltning

~~Plan~~ Det er utarbeidet felles besøksstrategi for Skjækra landskapsvernområde, Blåfjella/Skjøækerfjella nasjonalpark og Lierne nasjonalpark (~~og~~ ligger som vedlegg)

Forvaltningsutfordringer

Commented [CK21]: Finnes det forvaltningsutfordringer utover det som regnes som trusler mot naturverdiene? Og er det noen trusler/utfordringer spesielt for Skjækra lvo som bør konkretiseres her?.

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnlaget ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel

- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindrifta
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

Naturmangfoldloven

Miljørettslige prinsipp (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Det er viktig å påpeke at kunnskapsgrunnlaget innebærer både vitenskapelig kunnskap så vel som erfaringsbasert kunnskap. Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert. Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

Verneforskrift URL

https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1692

Sentrale føringer

Dispensasjoner etter verneforskriften

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse, må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som "kan gi tillatelse til" eller "kan gi dispensasjon til" betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.

For alle unntaksbestemmelser er det selve tiltaket som følger av den aktuelle bestemmelsen, som er direkte tillatt. Andre tiltak, som for eksempel kan være nødvendig eller ønskelig for å gjennomføre det lovlige tiltaket, kan ikke tolkes inn i unntaksbestemmelsen. For eksempel gir et unntak for vedlikehold av eksisterende bygninger eller hogst av ved til eget bruk, ikke automatisk rett til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket. Tilsvarende gir adgang til beite ikke automatisk rett til oppføring av gjerder. Slike tiltak krever egen hjemmel, enten i egne unntaksbestemmelser eller gjennom dispensasjon.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. *Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.* Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneområder.

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtselsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet.

Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området. Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i nml § 47.

Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren. Tiltak

som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier. Mer informasjon: Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) - Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kapittel 21 (merknader til de enkelte bestemmelser).

Forvaltningsmyndigheten skal jf. nml § 47, hvis mulig inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemt skjøtselstiltak.

Randområder til verneområdet

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som ~~trenger~~ krever tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
1	1.1 Generelt – verneformål	§ 2	-Forvaltningsmyndigheten skal i alle saker vurdere hvordan et tiltak eller en aktivitet kan påvirke landskapet. Landskapet skal forvaltes slik at man ivaretar landskapets egenart og det naturlige landskapet. -Vegetasjonen og naturtypen som er lokalisert i sørsiden av Grønlihø er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi, og bør så langt som mulig unngå slitasje, forstyrrelse og forringelse. -Fjellskogen innover mot Skjækerfjella/Skæhkere og i tilknytning til lisider og bekkedaler er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi. Dette inkluderer fjellskogen som økosystem, og ikke bare dens visuelle del av landskapet. -Området skal kunne brukes til reindrift. Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for utøvelsen av ~~dette og~~ samisk kultur og næringsutnyttelse. Det skal i behandling av søknader fra reindrifta legges vekt på næringas egenart og kultur. Tiltak bør ikke gjennomføres i reinens og andre

Commented [CK22]: Det bør ryddes/kortes ned på tekst. Et forslag er å samle flest mulig retningslinjer under aktuelle tema (F.eks. alt som har med bygg og installasjoner bør kunne samles under samme punkt. Da slipper man så mange gjentakelser (se kommentarer lenger ned om dette).
For eksempel 1.0 - Bygg og anlegg (genrelle retningslinjer), 1.1 - Bygg og anlegg - Bygging av hytter og buer til gjeting, 1.3 Bygg og anlegg - Nye gjerder og sanketrøer etc.

			arters mest sårbare perioder og lokaliteter.
2	1.2 Generelt – forbud mot inngrep	§ 3 pkt. 1.1	
-Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. -Med de unntak som det står i § 3 pkt. 1.2 og 1.3 (se retningslinjer lenger ned) i forskriften er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende. -Forbudet mot inngrep gjelder uavhengig av om	1.3 Generelt – byggtekniske spesifikasjoner	§ 3 pkt. 1.1-1.3	-Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. Nyeste versjon av «Grad av utnytting» kan benyttes som veiledning. -BYA måles etter utvendig kledning/panel/ytterveggens utside. -For all byggevirksomhet i verneområdet skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for landskapet og verneverdiene. -Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og nasjonalparkstyret. -For alle byggetiltak som innebærer nybygg vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket, ~~jf. kravene i naturmangfoldloven § 48.~~

tiltaket inngår i utregningen av BYA, eksempelvis er plattinger <50 cm høyde søknadspliktig.~~<~~ ~~/td>~~ 3			
4	2.1 Reindrift - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	-Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. ~~Tiltak som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).~~ -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
5	2.2 Reindrift - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	-Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for reindrifta er tillatt (ikke søknadspliktig). - Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk. - Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).
6	2.3 Reindrift – ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a) og e	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig. Dette gjelder også for gjeterhytter, gammer, o.l. tilknyttet reindrift. -Endring i fasade, størrelse og bruk er søknadspliktig, og omfatter

Commented [CK23]: Dette ser ut til å skal stå i retningslinje 2 (ovenfor), se fpnv.

Commented [CK24]: Kan vurdere å utdype hva som ligger i midlertidig. Reindriftsloven (§24) opererer med at gjerder utover en sesong må omsøkes. Finnes det likende føringer for gjerder og anlegg for bufe? I såfall kan kanskje retningslinjen om gjerder samles under temaet "Bygninger og installasjoner"

Commented [CK25]: Kan tas bort for å få ned tekst (evt. flytte opp i tekstdelen i stedet). Det er en selvfølge at forv.myndigheten stiller spml/krever forklaring/søknad slike tilfeller.

			størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, o.l. -Solcellepanel (inntil 2 stk à 1,7x1 m), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg er ikke søknadspliktig. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/gamma ikke er i bruk. -Bestemmelsen åpner ikke for nNybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, ~~o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.~~ -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Pilarhøyde/murhøyde bør holdes på et minimum. -Ombygging og utvidelser av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte

Commented [CK26]: Solcellepanel er søknadspliktige tiltak, rammes av forbudsbestemmelsen i § 3 pkt. 1.1. Det samme gjelder for parabolantenner.

Hva menes med veggpryd?

Dette er eksempel på retn.linje som kommer igjen flere ganger. Dersom man hadde samlet det som har med ombygging og utvidelse av ulike typer bygg under samme retningslinje hadde man unngått mange gjentakelser (se også innledende kommentar til kapitlet med retningslinjer).

			Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -~~Legging av "hoppesteiner" mellom bygg anses som vedlikehold og er ikke søknadspliktig~~. ~~Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting, anses det som en oppgradering og er søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -~~Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -~~Tilknyttet en~~For gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
7	2.4 Reindrift - gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 b)	~~-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg.~~ Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er ~~derfor~~ søknadspliktig. -~~Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet reindrift.~~ -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være

Commented [CK27]: Kan strykes for å korte ned tekst?

Commented [ME28]: Tas ut.Anses ikke som vedlikehold.

Commented [CK29]: Hvor kommer tallet 45m2 fra? Vurdert ut ifra verneverdier/praksis? Vi er usikker på om det er hensiktsmessig å sette en fast maks størrelse, dette avhenger av behovet (forskell mellom gjeterhytte i fm tilsyn av flokken på fjellet og en type "sommerbolig" som benyttes av flere generasjoner samtidig f.eks. i fm. kalvemerking. Må vurdere hva som er behovet konkret i dette området. Er det tilsyn med flokken i fm. gjeting virker 45 m2. stort.

Kan evt ta inn at bruksendring må omsøkes etter andre lovverk (slik som for gjeterhytter for bufehold). Igjen, dersom man samler retningslinjer som gjelder bygg og installasjoner i ett punkt, slipper man å gjenta.

Commented [ME30]: Kan styrkes. Gjentakelse av det som er sagt foran.

			sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor landskapsverneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. ~~-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).~~
8	2.5 Reindrift – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	~~-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger.~~ Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -~~Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker, «hoppesteiner» eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til gjeterhytter, gammer o.l., da dette~~ anses som vedlikehold. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og

Commented [CK31]: Kan stryke dette for å korte ned teksten, evt. flyttes til tekstdelen?

Commented [CK32]: Dette tas stilling til i vurderingene etter § 3 punkt 1.3 b)

Commented [ME33]: Dette bør tas ut. Klopping rammes av forbudsbestemmelsen i § 3 pkt. 1.1, og disse tiltakene kan jo slik jeg ser det likestilles med klopping litt avhengig av omfanget selvfølgelig. Å legge ut en stein vil ikke rammes av forbudet, men dersom det legges ut steiner/planker for å lage en sti mellom bygninger vil det fort kunne likestilles med klopping. Det er i alle fall ikke riktig å betegne disse tiltakene som vedlikehold.

			Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale.
9	2.6 Reindrift – riving av bygg	§ 3 pkt. 1.3 d)	-Riving av bygninger som preger landskapets art eller karakter er søknadspliktig. -Hvorvidt et bygg preger landskapets art eller karakter vil bli vurdert av forvaltningsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.
10	2.7 Reindrift - gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 e)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig. -Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å kunne utøve reindrift vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Behov for nye faste installasjoner og bygg bør være forankret i sijtens/reinbeitedistriktets distriktsplan. -Dersom eksisterende gjerder og anlegg

Commented [CK34]: Eksempel på retningslinje som er generell og gjentas mange ganger. Om man samler alt som har med bygg og installasjoner i ett punkt, trenger man å skrive det samme en gang. Se også kommentar lenger opp om dette.

Commented [CK35]: Retningslinje som gjentas. Se tidl. kommentar.

			ikke ~~er~~ ~~har vært~~ i bruk de siste 5 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. -Oppføring av gjerde krever egen tillatelse fra grunneier. -Felles søknader med annen beitenæring eller utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli positivt vekta ved behandling. -Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Tilknyttet en gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus.

Commented [CK36]: Dette har man ikke hjemmel til

Commented [CK37]: Dette bør også gjelde for gjeterhytter i fm. bufehold (finner ikke at det står der). Dette kan sannsynligvis også samles i felle punkt som omhandler bygg og installasjoner, jf. tidligere kommentar.

Commented [CK38]: Dette er generelle retningslinjer for bygg og installasjoner, bør samles i ett og samme punkt for å unngå gjentakelser. Jf. tidl. kommentar.

11	2.8 Reindrift - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	-Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. ~~-Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.~~
12	3.1 Bufehold - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	-Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).
13	3.2 Bufehold - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 ~~b~~e)	-Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for bufehold er ikke søknadspliktig. -Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter årlig bruk. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -

Commented [CK39]: Unødvendig å ha med spesifikt for reindrift? Er mer en generell retningslinje som kanskje kan samles under et punkt om bygg og installasjoner -Generelle retningslinjer? Jf tidl. kommentar.

Commented [CK40]: Unødvendig? Kan kanskje heller skrive noe generelt om §48 i tekstdelen, kapitlet om forvaltning saksbehandling? Se også kommentar til retn.linje 19 og 27.

			Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).
14	3.3 Bufehold – ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, utvidelse og fasadeendring av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig. -Dette avsnittet gjelder for setrer, gjeterhytter o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -En bruksendring fra f.eks. gjeterhytte eller seter til utleiehytte eller privat hytte er søknadspliktig etter verneforskriften og annet lovverk. -En gjeterhytte kan ikke senere utvides eller endre funksjon. Dette gjelder ikke dersom gjeterhytta kan gjøres om til en utleiehytte for allmennheten. -Restaurering eller ombygging av eldre bygg vil bare være aktuelt når tiltaket ses i en helhetlig landbruksmessig sammenheng med den omkringliggende næringsvirksomheten. -Endring i fasade, størrelse ~~og bruk~~ er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle o.l. -Solcellepanel (inntil 2 stk à 1,7x1 m), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg er ikke søknadspliktig. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta/setra ikke er i bruk. -Bestemmelsen åpner ikke for n~~N~~ybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. ~~har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.~~ -Forvaltningsmyndigheten kan gi~~s~~tille nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og

Commented [CK41]: Dette er en selvfølge og kan kanskje strykes? Se tidl. Kommentar (reindrift) om dette. Kan evt. samle en slik retningslinje under ett felles punkt om bygninger og installasjoner, jf. tidl. Kommentar.

Commented [CK42]: Se retningslinjene 14-28, hvor det er mye gjentakelse. Se om det er mulig å samle mye av dette under et eget punkt om Bygninger og installasjoner". Jf. tidl. Kommentar.

Commented [ME43]: Bruksendringer er ikke søknadspliktig etter verneforskriften med mindre det er stilt vilkår om bruk ved oppføring av bygningen. Bruksendringer kan være søknadspliktig etter annet lovverk, feks pbl.

Commented [CK44]: Hva menes her? Endret funksjon kan være søknadspliktig etter annet lovverk, jf. kommentar ovenfor. Stryke "Dette gjelder ikke dersom gjeterhytta kan gjøres om til en utleiehytte for allmennhenten". Hvis formålet endres (bruksendring) så vil evt. utvidelse behandles med utg.pnkt i den statusen bygningen har når dette evt. blir aktuelt.

Commented [ME45]: Disse tiltakene representerer ikke slik jeg vurderer det ombygging eller utvidelse av bygning..

			utformes. -Pilarhøyde/murhøyde bør holdes på et minimum. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg (*anses som vedlikehold*) og er ikke søknadspliktig. ~~Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting, anses det som en oppgradering og er søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området.~~ -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det

Commented [ME46]: Vil falle inn under det som over er omtalt som "nybygging av platting"?

			utførte arbeidet. -Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. - Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
15	3.4 Bufehold - gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 b)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig. - Dette avsnittet gjelder for setrer, gjeterhytter o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. - Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir

Commented [CK47]: Er det seter man tenker på her og det tilltates maks 45 m2? Eller er det gjeterhytte og denne skal flyttes til retn.linje 18? (Ser at det samme arealet er oppgitt for gjeterhytte reindrift). Se eller kommentar foran ifm reindriftshytte når det gjelder areal.

			gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).
16	3.5 Bufehold – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger. Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -Søknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker, «hoppesteiner» eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til setre, gjeterhytter, o.l. på samme tun, da dette anses som vedlikehold. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlig materiale.
17	3.6 Bufehold – riving av bygg	§ 3 pkt. 1.3 d)	-Riving av bygninger som preger landskapets art eller karakter er søknadspliktig. -Hvorvidt et bygg preger landskapets art eller karakter vil bli vurdert av forvaltningsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av

			kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.
18	3.7 Bufehold - gjerder, gjeterhytter, samleanlegg, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 e)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig. -Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å opprettholde bufehold i området vil bli positivt vekta ved behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. -Gjeterhytta kan ikke senere utvides eller endre funksjon. Dette gjelder ikke dersom gjeterhytta kan gjøres om til en utleiehytte for allmennheten. -Oppføring av gjerde er søknadspliktig og krever i tillegg egen tillatelse fra grunneier. -Gjerder i skogen, som ikke stenger

Commented [CK48]: Usikker på hva som menes, se også kommentar lenger opp.

			for allmenn ferdsel (innlagt grind, trapp over gjerdet eller lignende), vurderes som lite konfliktfylt så lenge de ikke dekker for store arealer. -Forvaltningsmyndigheten kan gi/stille nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i beitelagets driftsplan. -Dersom gjeterhytte eller eksisterende gjerder ikke er i bruk de siste 3 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. -Oppføring av gjeterhytter skal ha vilkår om at de ved opphør av beitebruk, skal kunne disponeres av andre beitebrukere. -Felles søknader med reindrifta, annen beitenæring eller utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli positivt vekta ved behandling. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus.

Commented [CK49]: Detter har nok ikke forvaltningsmyndigheten myndighet til, tas ut.

19	3.8 Bufehold - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	-Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. -~~Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.~~
20	3.9 Bufehold – beite	§ 3 pkt. 2.2	-Beite er tillatt (ikke søknadspliktig). Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere eller forby beite som skader landskapets art/karakter. Dette gjelder ikke reinbeite. -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at det er et visst beitetrykk i området for å ivareta landskapet og unngå gjengroing.
21	3.10 Bufehold - hogst	§ 3 pkt. 2.6	~~-Hogst i tilknytning til setrer er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under.~~ -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til setrer. -Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler. -Maksimal godtatt hogst av trevirke for setrer er 2 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m3 annethvert år. ~~Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig.~~ -Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Vedressursen skal ligge i setras nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt setra. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anvise hogst i områder med kulturskog

Commented [CK50]: Unødvendig

Commented [CK51R51]: Se kommentar til retn.linje 11.

Commented [CK52]: Når forskriften bruker "kan tillate" betyr det at det er et søknadspliktig tiltak. Dispensasjon kan ikke gis gjennom forvaltningsplan slik det kan se ut som det er gjort her. § 3 pkt. 2.6

			eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. -Edelløvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår.
22	4.1 Hytter - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om hvordan bygg på deres eiendom skal se ut. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). -Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm).

23	4.2 Hytter - ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -En ~~bruksendring fra f.eks. privat hytte eller åpen bu til utleiehytte eller seter er søknadspliktig etter verneforskriften og annet lovverk.~~ -Private hytter, åpne buer og utleiehytter allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) kan vurderes på ulikt grunnlag så lenge det er tilstrekkelig begrunnet. Det er eksempelvis naturlig at det er forskjellig behov på en privat hytte og en utleiehytte (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -Endring i fasade, størrelse og bruk er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle o.l. -Solcellepanel (inntil 2 stk à 1,7x1 m), parabolantenne, markiser, utvendig belysning, veggpryd mm på vegg er ikke søknadspliktig. -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når hytta ikke er i bruk. -Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli positivt vekta ved behandling. Bestemmelsen åpner ikke for n-Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, ~~o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.~~ -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Pilarhøyde/murhøyde bør holdes på et minimum. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye

Commented [CK53]: Innspill fra sno: Det må komme klart fram av forvaltningsplanen hva som er bebygd areal og hvordan dette måles. Det har forekommet flere tillatelser der forvaltningen har gitt tillatelse til tilbygg og nybygging der bebygd areal måles på svill. Dette er komplisert for SNO når det skal kontrolleres, Bebygd areal må følge nasjonale retningslinjer på dette, og gjelder utvendig bordkledning og eventuelle overbygde inngangspartier. Det har vært flere runder på at tiltakshaver har beregnet bebygd areal på svill, og dette er uheldig praksis fra forvaltningen og tiltakshaver.

Commented [CK54]: Kan man speifisere enda mer konkret hva en utleiehytte er? F.eks. ta bort "mm."? Må være et klart skille her, mellom enkeltpersoner som vil leie ut sin private hytte i ny og ned og f.eks. turistforeningens hytter.

Commented [CK55]: Se kommentar lenger opp, solcellepanel og parabol er søknadspliktig. Se også kommentar om å samle retningslinjer som omhandler bygninger og installasjoner i samme punkt.

			bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Søknader om sikringsbu i tilknytning til utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) vil bli positivt vekta ved behandling så lenge det ikke påvirker verneverdiene. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg anses som vedlikehold og er ikke søknadspliktig. ~~Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting, anses det som en oppgradering og er søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området.~~ -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere

Commented [CK56]: Foreslår å ta ut denne, for å unngå å foregripe saksbehandlingen.

Commented [ME57]: se merknad foran

			ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -~~Tilknyttet en~~For privathytter tillates det maksimalt (til sammen) 90 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, uthus og sikringsbu. -Tilknyttet en utleiehytte (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) tillates det maksimalt (til sammen) 120 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, anneks og uthus. Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m2 BYA. Det er positivt hvis utleiehytte disponerer en åpen del for allmennheten på linje med ubetjente turisthytter. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
24	4.3 Hytter - gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 b)	-Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er søknadspliktig. -Dette avsnittet gjelder for private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal benyttes miljøvennlige

Commented [CK58]: Maks areal er tidligere tatt opp i møter med forvalter og M.dir. har signalisert at vi kan godta maks 80 m2 inkludert uthus, do etc. Dette er et prinsipielt spml., og vi har også tatt en liten sjekk i forhold til andre verneområder og funnet at 80m2 er i øverste sjikt. Med bakgrunn i den tida vi er inne i mht. arealpress, klimautfordringer osv. og av hensyn til verneverdiene, ser vi ikke noen grunn til å justere denne høyere for Skjækra. Styret kan vurdere om det kan være hensiktsmessig å legge føring på at det kan godkjennes f.eks. 25/30% utvidelse av opprinnelig størrelse , inntil et maksimalt tak slik det er gjort i flere andre verneområder (f.eks. 30% utvidelse opp til mak 10 m2 for tilbygget, evt. opp til maks 80 m2 bebygd areal)

Commented [CK59]: Er det hensiktsmessig med hele 120 m2 for utleiehytter? Hvis det er mange mindre utleiehytter i området i dag, bør det vurderes hvorvidt 120 m er for stort, da man fort kan gi en forventning om at alle mindre utleiehytter kan økes opp til 120m2.

Commented [CK60]: Er det behov for å sette et maks. tak for utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter)? Kan dette føre til at noen utleiehytter kan bli større enn strengt tatt nødvendig? Finnes det mange mindre utleiehytter for allmennheten, som ikke bør bli så store som 120m2

			materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, zip zcreen, tykke sprosser, ikke-reflekterende vindu, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).
25	4.4 Hytter – bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger. Klopper og bruer som er ment som tilrettelegging og kanalisering av stier er søknadspliktig. -S~~øknadsplikten gjelder ikke utlegging av planker, «hoppesteiner» eller simple klopper mellom bygg eller vannuttak i tilknytning til hytter, buer og gjeterhytter på samme tun da dette anses som vedlikehold.~~ -Det skal benyttes miljøvennlig materiale.
26	4.5 Hytter - riving av bygg	§ 3 pkt. 1.3 d)	-Riving av bygninger som preger landskapets art eller karakter er søknadspliktig. -Hvorvidt et bygg preger landskapets art eller karakter vil bli vurdert av forvaltningsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. -For tiltak som

Commented [CK61]: Gjentakelse, se tidl. Kommentar om å samle det som har med bygg og installasjoner under samme punkt.

			gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.
27	4.6 Hytter - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.1	-Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. ~~-Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.~~
28	4.7 Hytter - hogst	§ 3 pkt. 2.6	~~-Hogst i tilknytning til hytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under.~~ -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til hytter. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. mai-1. juli av hensyn til hekkende fugler. -Valg av trær skal gjøres med grunneiers tillatelse. -Maksimal uttak ~~godtatt hogst~~ av trevirke for privathytter og åpne buer er 2 m3 per år ~~uten å måtte søke.~~ Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m3 annethvert år. ~~Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig~~. -Maksimal ~~godtatt hogst~~ uttak av trevirke for utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) er 4 m3

Commented [CK62]: Gjentakelse, se tidl. Kommentar om å samle det som har med bygg og installasjoner å gjøre.

Commented [CK63]: Unødvendig? Se kommentar til retn.linje 11.

Commented [CK64]: Gjentakelse, se tidl.kommentarer

Commented [ME65]: må omsøkes § 3 pkt. 2.6

			per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 8 m3 annethvert år. ~~Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig.~~ -Med hytter i denne sammenheng gjelder private fritidshytter og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anvise hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke tas. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. -Edelløvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område det ikke tillates hogst i. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen søknad til kommunen.
29	5.1 Ferdsel - bålbrenning	§ 3 pkt. 2.3	-Det er tillatt å ta trevirke til enkelt friluftsbruk og bål. Tørrfuru (gadd) er ikke tillatt å felle. Typiske kjennetegn på tørrfuru (gadd) er at de er gråaktig, har ikke barnåler og/eller bark lengre. -Tilrettelagt bålplasser med utlagt ved skal fortrinnsvis benyttes. Dersom man skal ta i bruk naturlig trevirke er det ønskelig at man helst benytter kvist fra bakken, eventuelt bryter/brekker kvist istedenfor å bruke sag/øks/e.l. -Ivaretakelse av

			fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Jf. friluftsloven § 11 skal prinsippet om sporløs ferdsel etterstrebes.
30	5.2 Ferdsel - jakt	§ 3 pkt. 3.2	-Jakt er tillatt etter ~~det som er beskrevet~~ reglene i viltloven, reindriftsloven~~. og fjelloven.~~ -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til jakt så lenge det ikke går utover verneverdiene. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
31	5.3 Ferdsel - fiske	§ 3 pkt. 3.3	-Fiske er tillatt etter det som er beskrevet i lakse- og innlandsfiskeloven, reindriftsloven ~~og fjelloven.~~ -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til fiske så lenge det ikke går utover verneverdiene. -Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
32	5.4 Ferdsel - generelt	§ 3 pkt. 4.1	-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65. -Varsom og hensynsfull ferdsel betyr at man ikke skal aktivt oppsøke eller forstyrre dyr, ødelegge vegetasjon eller ødelegge kulturminner. -Et tegn på at et dyr er forstyrret kan være at den endrer atferd, f.eks. følger med på forbigående folk istedenfor å spise, flukt fra stedet eller prøver å skremme forbigående folk bort. -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel holdes på et minimum i hekke- og yngletiden av hensyn til dyrelivet. -Droner kan i enkelte tilfeller være forstyrrende

			på dyrelivet, og er forbudt i landskapsvernområdet. Forbudet gjelder ikke for flytting av rein og sanking av beitedyr. Søknader om dispensasjon fra forbudet behandles etter behov, og vurderes etter retningslinjene for naturmangfoldloven § 48. -Som privatperson bør man unngå å bygge varder fordi det kan være villedende for andre turgåere, og man kan være uheldig å ta stein fra et kulturminne.
33	5.5 Ferdsel - organisert	§ 3 pkt. 4.2	-Organisert ferdsel i form av tradisjonell turvirksomhet i regi av skoler, barnehager, turistforeninger og ideelle lag og foreninger er tillatt (ikke søknadspliktig e.l.). -Organisering av trimposter, hundekjøring, kiting, o.l. skal kommuniseres med forvaltningsmyndigheten i forkant av aktiviteten for å oppnå høy kvalitet på aktivitetene og opplevelsene i tillegg til å unngå sårbare naturverdier (vise kvaliteter men samtidig unngå konflikter). Det bør også kommuniseres i etterkant slik at erfaringer fra aktiviteten(e) utveksles. -Organisert ferdsel som kan gå utover naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutnyttelse er søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten bistår i vurderingen om en aktivitet er søknadspliktig eller ei. ~~-Dersom en aktivitet skal skje gjentatte år skal dette formaliseres i en søknad.~~ Det kan gis flerårige tillatelser.
34	5.6 Ferdsel - hest	§ 3 pkt. 4.3	-Organisert bruk av hest er tillatt på vei eller trasé som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten. -Kløving med hest for transport av utstyr til hyttefolk, jegere o.l. er tillatt. -Med organisert bruk menes organisert ferdsel med hest. -Utpekte traséer er Roktdalen-Nåvasshytta, Lustadvatnet-Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie

Commented [CK66]: Kan ta ut hele dette, ikke aktuelt. Ikke forbud mot droner, ikke regulert av verneforskriften. Registrerer ellers at det planlegges å utarbeide retningslinjer for droner (tiltaksplanen), noe som kan være hensiktsmessig, men bør kalles noe annet enn retningslinjer ettersom dronebruk ikke er direkte omhandlet i verneforskriften.

Commented [CK67]: Mulig å konkretisere litt mer? Tilnærmet all ferdsel kan påvirke reindrifta negativt.. Si noe om type og omfang?. Legge til at lista ikke er utfyllende går an. Kan også angi hvilke områder som er mest sårbare, årstider..

			og Gaulstad-Skjækervatnet/Skækherenjaevrie tillates. -All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til andre mennesker, vegetasjon og dyreliv, jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65.
35	5.7 Ferdsel - forbudssoner og begrensning	§ 3 pkt. 4.4	-Miljødirektoratet kan innenfor nærmere avgrensede område(r) regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljø. Dette gjøres eventuelt gjennom en ny forskrift. Før et forbud er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge. 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier. 5. Legge ned forbud mot all ferdsel eller spesielle former for ferdsel.
36	5.8 Ferdsel - helse, miljø, sikkerhet, forvaltning	§ 3 pkt. 4.5	-Retningslinjene som er oppramset om ferdsel i forvaltningsplanen og verneforskriften § 3 pkt. 4 gjelder ikke nødvendig ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver. -Det samme gjelder for skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. -Ferdsel etter dette avsnitt skal likevel så langt det er mulig være aktsom mot dyreliv og vegetasjon. -Jf. naturmangfoldloven § 11 skal eventuelle skader på naturmangfoldet dekkes av tiltakshaver.
37	6.1 Tilrettelegging - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	-Rettighetshaver har tillatelse til å gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Dersom

Commented [CK68]: Dette er en generelt og en henvisning til andre lovverk og ikke en direkte retningslinje til forskriften.

Commented [ME69]: Dette punktet tas ut. Vi har ikke myndighet til å regulere ferdsel. Regulering må i så fall vedtak av kongen i statsråd. Se brev 6.des.2022.

			eksisterende bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
38	6.2 Tilrettelegging - bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Bygging av bruer og legging av klopper er derfor søknadspliktig. - ~~Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5.~~ ~~Merking og tilrettelegging av sti bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. Alle tilretteleggingstiltak skal ha være avklart i forhold forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. - Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi vil bli positivt vekta ved behandling.~~ -Det er bedre å ha færre godt tilrettelagte/robuste stier enn flere dårlig tilrettelagte/sårbare stier. -I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet. - Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. - For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger

Commented [CK70]: Har man hjemmel til dette? Foreslår å ta den ut.

Commented [CK71]: Se nærmere på denne, er det noe feil? Mye av dette kommer i 39. Foreslår å slette denne?

Commented [ME72]: behandles nedenfor

Commented [ME73]: Jeg sliter litt med å forstå hvem denne tilretteleggingen angår. Er det skjøteselstiltak i regi av forvaltningsmyndigheten vi her snakker om? Bruer og klopper er omtalt foran både ift reindrift og bufehold. I tillegg omtales tilrettelegging i regi av NP styret nedenfor. Blir litt rotete etter mitt syn.

Commented [CK74]: Tas ut, er ikke dette retningslinjer iht. §5? (ikke § 3 1.3 c)

Commented [CK75]: Uheldig å foregripe utfall av saksbehandling

			eller forringer kulturminner. -Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
39	6.3 Tilrettelegging – i regi av nasjonalparkstyret	§ 5	-Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet. -~~Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skænkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe~~. -Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. -Alle tilretteleggingstiltak skal ~~ha~~ være avklart i forhold~~et~~ til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -For tiltak som gjelder bygninger, bygging på nye arealer eller annet av kulturhistorisk verdi bør nasjonalparkstyret kontakte Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi for å være sikker på at man ikke ødelegger eller forringer kulturminner. -Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. -Forvaltningsmyndigheten skal følge tiltaksplanen som medfølger forvaltningsplanen og besøksstrategien. -Tiltak som gjøres på vegne av forvaltningsmyndigheten (f.eks. gjennom tjenestekjøp) er ikke

Commented [CK76]: Flytte lenger ned slik at det blir kronologisk rekkefølge mtp paragrafene

Commented [CK77]: ?

			søknadspliktig så lenge det foreligger en formell oppdragsbeskrivelse.
40	7.1 Skogbruk - hogst	§ 3 pkt. 2.5	-Hogst som ikke er beskrevet andre steder i forvaltningsplanen kan godkjennes ved søknad eller plan så lenge man følger retningslinjene under. Godkjent plan kan gjelde for inntil 10 år. -Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Lukkede hogstformer skal benyttes. -Områder som vesentlig preger skogbildet skal bevares. -Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. -Edellauvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. -Tømmeret skal fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. -Etablering av ny skog skal fortrinnsvis skje ved naturlig foryngelse. -All skogsdrift skal meldes til nasjonalparkstyret på forhånd.
41	8.1 Saksbehandling - miljørettslige prinsipp	Naturmangfoldloven § 7	-Nml § 7 sier: Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen. -§ 8 Kunnskapsgrunnlaget -§ 9 Føre-var-prinsippet -§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning -§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver -§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Commented [CK78]: Ta ut det som allerede står i forskriften.

Commented [CK79]: Upresist, må skrives om.

Commented [CK80]: Dette er en mer overordna retningslinje, gjelder ikke forskriften for verneområdet. Tas ut her, evt. flyttes til tekstdelen i selve planen, i avsnittet om saksbehandling.

42	~~8.2 Saksbehandling - landskapsvern~~	~~Naturmangfoldloven § 36~~	~~-Denne paragrafen påpeker viktigheten av å se på samlet belastning og hvordan presedens av en enkeltsak kan påvirke landskapets særpreg eller karakter vesentlig. -Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles så lenge det ikke forringer verneverdiene. -Nye tiltak skal tilpasses landskapet.~~
43	8.3 Saksbehandling - generelle dispensasjoner	Naturmangfoldloven § 48	-Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften s~~kal eventuelt vedtas med~~ kan vurderes etter ~~hjemmel i~~ nml § 48. Det vil si at denne paragrafen skal brukes istedenfor § 4 i verneforskriften. -Frittstående bygg, plattinger, jordkjeller, gapahuk, naust, brygge, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin/mobilmast, grøfting, planering, graving, nyplanting, boring, sikteskive og benker er eksempler på tiltak som er søknadspliktig og ~~ska~~kan vurderes etter nml § 48. ~~siden det ikke er noen spesifisert dispensasjonsbestemmelse for det i verneforskriften.~~ -Etter veiledning fra Miljødirektoratet i tidligere saker skal det ikke settes retningslinjer for tiltak som ikke har direkte dispensasjonshjemmel i verneforskriften. Saker som behandles etter nml § 48 skal derfor vurderes uten retningslinjer i forvaltningsplanen og fra sak til sak. -Forvaltningsmyndigheten har jf. forvaltningsloven § 11 en alminnelig plikt til å veilede parter og andre interesserte dersom det er nødvendig. Ta gjerne kontakt med nasjonalparkforvalteren(e) for spørsmål og avklaringer. -Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. -Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon

Commented [ME81]: §36 er hjemmel for å opprette landskapsvernområder. Samlet belastning hensyntas gjennom nml § 10.

Commented [CK82]: Som signalisert tidligere så ønsker vi ikke at det eksemplifiseres type tiltak som de mener vil bli behandlet under § 48. Må korte ned teksten og heller vise til rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.

			dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i. -Nml § 48 er en kan-bestemmelse, som betyr at en søknad kan avslås selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt. Omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten skal tillegges vekt i vurderingen. -Nml § 48 påpeker at "søknader skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene". Søknader som ikke begrunner tiltaket tilstrekkelig eller belyser tiltakets virkning på verneverdiene kan regne med å bli nødt til å beskrive dette bedre. -"Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48" fra Klima- og miljødepartementet skal følges med mindre annet er opplyst.
44	8.4 Saksbehandling – håndheving og sanksjoner	Naturmangfoldloven kap. IX	-~~Forvaltningsmyndigheten har noen verktøy med hjemmel i n~~Naturmangfoldloven kap. IX gir nasjonalparkstyret virkemidler for å følge opp ~~til å etterfølge~~ ulovlige tiltak eller tiltak som kan skade verneverdiene og naturmangfoldet. -Sanksjoner kan innebære anmeldelse, pålegg om å stoppe iverksatt tiltak, krav til retting, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. -En sanksjon skal stå i stil til tiltakets grad av ulovlighet.
45	8.5 Saksbehandling – interne retningslinjer	-	-Ved utsending av enkeltvedtak skal den lokale kommune og Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen Staatehaaltoje settes på kopiliste. -Øvrige som er interessert i vedtak

Commented [CK83]: Er dette en retningslinje til verneforskriften? Flyttes for eksempel til et sted i tekstdelen planen som omhandler saksbehandling?

Commented [CK84]: Dette er ingen retningslinje til forskriften, heller saksbehandlingsrutiner for styret?. Kortes ned og/eller flyttes til et kapittel om saksbehandlingsrutiner? Noe kan sikkert med fordel også legges ut på styrets hjemmesider (hvis ikke dette er gjort, sjekk!)

			fattet av nasjonalparkforvaltningen bes følge med på Miljøvedtaksregisteret og www.nasjonalparkstyre.no/blafjella/. Nasjonalparkforvalteren(e) veileder gjerne i hvordan man benytter disse tjenestene. -Nasjonalparkforvalteren(e) skal ha tett dialog med Rådgivende Utvalg (RU) slik at det er enkelt å forhøre seg med de i utfordrende saker eller saker som angår deres virksomhet. -Forvaltningsmyndigheten skal ~~være en foregangsmyndighet til å~~ fremme samisk kultur og bruk av det sørsamiske språket. Dette inkluderer særlig bruk av kartfestede stedsnavn. -Skæhkere sijte skal heller omtales som Skæhkere sijte enn Skjækerfjell reinbeitedistrikt. -Søknader til forvaltningsmyndigheten bør prioriteres etter hvor raskt søker trenger svar. Uansett gjelder forvaltningsloven § 11 a. tredje ledd: I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt. -En søknad må ha kommet inn minst tre (3) uker før et møte for at det skal forventes å bli tatt opp til behandling i førstkommende møte. -Tiltak som er søknadspliktig men kan regne med positiv behandling/vekta positivt skal være søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring av tiltak/aktivitet. -Ved tjenestekjøp skal det skrives en oppdragsbeskrivelse som fungerer som en slags dispensasjon for et tiltak. Slik kan det også noteres vilkår for et tiltak på vegne av forvaltningsmyndigheten, men som forvaltningsmyndigheten ikke gjennomfører selv.

Commented [CK85]: Upresist, tas ut?

Tilgrensende verneområder

Nasjonalparkstyret har også forvaltningsmyndighet til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalparksom ligger øst for landskapsvernområdet. Så langt det lar seg gjøre og med forbehold om at det er ulike verneforskrifter for verneområdene, ønsker nasjonalparkstyret at det skal være en felles forvaltningspraksis for verneområdene vi forvalter.

Tiltak og tilrettelegging som gjøres i landskapsvernområdet skal sees i sammenheng med nasjonalparken.

Det er også tilgrensende naturreservat vest for landskapsvernområdet, men disse har ikke nasjonalparkstyret forvaltningsmyndighet for.

Tilleggsopplysninger

Commented [CK86]: Overskrift fra FPNV-malen?

Forskrifter gitt med hjemmel i naturvernloven og naturmangfoldloven går som hovedregel foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er viktig å merke seg at øvrig lovverk gjelder i tillegg til verneforskriften. For eksempel har kommunene forvaltningsmyndighet etter plan- og bygningsloven og lovverk som regulerer vilt- og fiskeforvaltning, forurensning, motorferdsel i utmark, landbruk m.m. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje har myndighet etter reindriftsloven. Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhkentjïelte har myndighet for fylkesplanlegging og kulturminneforvaltning, og Sametinget/Sámediggi har myndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner. Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har myndighet etter fjelloven.

Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Sofie K. Selvaag og Line C. Wold	2018	Brukerundersøkelse i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	Norsk institutt for naturforskning	https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2497096
Skæhkere Sijte	2015	Distriktsplan Skæhkere Sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt		https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Landbruk-og-reindrift/Reindrift/Reindrift/Reindriften-i-Trondelag/

Vedlegg

Filvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	30.11.2022	Forlik mellom Staten og Snåsa Fjellstyre (20-129753SKJ-FROS)			365 Kb
	06.10.2022	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe			1717 Kb
	10.11.2022	Bilde - Naustbukta ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, med Skjækerhatten/Huvhpie i bakgrunn		Eirik Sønstevold	3645 Kb
	11.11.2022	Presedens i byggesaker etter nml § 48 (02.03.15)	Klima- og miljødepartementet		397 Kb
	02.02.2023	Overnattingsdøgn for utleiehytter i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Hyttene i Skjækra/Skæhkerenjohke LVO er markert.	Rådata tilsendt fra utleieselskap		84 Kb
	10.11.2022	Artsobservasjoner innenfor Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde 2010-2022	Artsdatabanken		451 Kb
	10.11.2022	Bilde - Grønlihø fra sørvest		Eirik Sønstevold	6619 Kb
	10.11.2022	Bilde - Gapahuken ved Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5253 Kb
	10.11.2022	Bilde - Svillestien i retning østover, med Skjækerfjella/Skæhkere i bakgrunn		Eirik Sønstevold	4942 Kb
	10.11.2022	Bilde - Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5889 Kb

Kartvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	29.03.2023	Oversiktskart med merka stier, utleiehytter, gapahuker, mm		Eirik Sønstevold	961 Kb

From: Camilla Knutsen[Camilla.Knutsen@miljodir.no]
Sent: 20.02.2024 11:12:42
To: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no]
Cc: marte.eliasson[marte.eliasson@miljodir.no]; Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]
Subject: Forvaltningsplan for Skjækra lvo - Tilbakemeldinger etter møte 12.2.2024

Hei

Takk for møtet vi hadde den 12.2., der flere tema i forvaltningsplanen for Skjækra lvo ble drøftet. Nedenfor er våre tilbakemeldinger til det vi skulle sjekke opp:

Retningslinjer for uttak av ved til hytter/setrer:

- I forskriften står det at det kan tillates vedhogst i tilknytning hyttefelt eller annen tett hyttebebyggelse. Forskriften er relativt vid mtp. omfanget. Dvs. at forvaltningsmyndigheten må gjøre en konkret vurdering av omfanget og om det er tilrådelig at det tas ut ved og hvor mye. Dette kan antakelig besvares gjennom å beskrive omfanget av aktiviteten. Det er mange hytter i området og omfanget kan fort bli stort dersom hver hytte kan ta ut 2 m^3pr. år. Det er viktig at man har et godt nok kunnskapsgrunnlag før man tillater vedhogst, og mengde uttak må være faglig begrunnet. Det samme gjelder for evt. åpning for flerårige dispensasjoner. 4. årlig tillatelse er ok så lenge det er vurdert som faglig tilrådelig.
- Det bør presiseres at mengde uttak som kan tillates gjelder for egen bruk til den enkelte hytte (dvs. ikke for videresalg).
- Når det gjelder anvisning av hvor det kan tas ut ved, ligger dette til forvaltningsmyndighetens ansvar. I tillegg til at grunneier også skal godkjenne uttaket. Det må tydeliggjøres hva som er forvaltningsmyndighetens ansvar. Dersom forvaltningsmyndigheten ikke sitter på skogfaglige kompetanse, så må man innhente denne kunnskapen og som da må ligge til grunn for en evt. tillatelse til vedhogst (og anvisning av hvor det kan tillates å hugges).
- "*De største/groveste trærne*" er en litt vanskelig definisjon. Det er bedre om man skriver at store og grove trær ikke skal hugges, og kanskje legger til gamle trær også? Det bør utdypes i forvaltningsplanen hva som menes med et stort og grovt (evt. gammelt) tre.

Retningslinjer/beskrivelse av forvaltningspraksis (§ 48)

- På spørsmålet om det finnes noen grense for hvor søknadsplikt går når det gjelder små tiltak (solceller etc.), så er det nok ikke det. Dette blir en skjønnsvurdering i hver enkelt sak, både mht. til omfang, presedens og ikke minst den totale påvirkningen av alle tiltakene innenfor et verneområde. Den totale påvirkningen på verneområdene vil heller ikke være statisk, og man må slik sett gjøre nye vurderinger når nye saker kommer inn.
- Et vedlegg som viser eksempler på eksempelsaker vil derfor være uheldig, også fordi man gir søker en forventning om å få innvilget søknaden.

Når det gjelder de tiltakene der hvor praksis har vært at man ikke har søkt, men tiltaket rammes av forbudsbestemmelsen i § 3 pkt. 1.1 (f.eks. solcellepanel), så vil disse tiltakene måtte ettergodkjennes.

For utvidelser av hytter som allerede er utført, og der hvor maks BYA er over det som forvaltningsplanen har lagt opp til, så må dere se på dispensasjonsvedtakene om hvorvidt disse er tydelige mht. størrelsen på utvidelsen og grensen på 80m^2. Hvis vedtaket fra styret er utydelig på dette punktet, så må dere gjøre en vurdering av om hvorvidt det skal kreves oppretting eller ikke. For fremtiden er det viktig at

vedtakene er tydelige mht. hvordan måling av maks BYA utføres i fm. eventuell etterkontroll og at det ikke er noen tvil hva tiltakshaver har å forholde seg til.

Dersom noe er uklart, så må dere bare ta kontakt igjen.

Hilsen

Camilla Knutsen
seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 97 15 32 79
camilla.knutsen@miljodir.no

Miljø-
direktoratet

www.miljødirektoratet.no | www.miljøstatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Låarte-Skæhkeren -Lijre nasjonal-paarhkeståvroe

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Heggvollveien 6
7882 Nordli

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 +47 7416 81 48
sftlpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/blafjella

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Lina Nøstvold **Vår ref.** 2022/8248-0 432.3 **Deres ref.** «REF» **Dato** 21.05.2024

Til stede: Hanne-Lena Wilks, Brita Wilks, Lars Isak Påve og Hans Erik Sandvik – Skæhkeren sijte / Skjækerfjell reinbeitedistrikt Arnt Einar Bardal (styreleder), Hanne-Lena Wilks (nestleder), Tor Erling Inderdal (styremedlem) – arbeidsutvalget for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre Lina Nøstvold – Nasjonalparkforvalter Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalpark	Dato: onsdag den 8. mai 2024 Sted: Snåsa hotell Referent: Lina Nøstvold

Protokoll fra konsultasjon- arbeidsutvalg til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre og Skæhkeren sijte-revidering av forvaltningsplan for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde

Innledning

Arnt Einar ønsket velkommen til møte, og gjennomførte en presentasjonsrunde av de oppmøtte. Så tok forvalter en gjennomgang av prosessen med forvaltningsplanen så langt, med innspills-/dialogmøter, tilbakemelding fra Miljødirkektoratet, påfølgende diskusjon og behandling i arbeidsutvalget. Det ble presentert hva direktoratet peker på i sin tilbakemelding, og forrige arbeidsutvalg sitt arbeid rundt dette i januar/februar 2024. Hanne-Lena Wilks redegjorde for ønsket om konsultasjon som ble fremmet på styremøte på Røros 6. mars 2024.

Siden forvaltningsplaner nå kun skal leveres digitalt i løsningen *Forvaltningsplaner på nett* (FVPN), ble det enighet om å gå gjennom hele utkastet til plan slik det nå foreligger i det digitale systemet.

Tilbakemelding/kommentarer knyttet til noen avsnitt i forvaltningsplanutkastet

<u>Kapittel Områdefakta - Internasjonale forpliktelser - *Sørsamisk kultur*</u>
Hanne-Lena ønsker at det i kapittelet om *Internasjonale forpliktelser*, under avsnittet om sørsamisk kultur, spesifikt skal nevnes SP 27.

Forslag til ny ordlyd: *FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter sier blant annet i artikkel 27 at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at dette følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for fremtida.*

Kapittel Bruk-Historikk – Reindrift – *Skæhkeren sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt*
I avsnittet om reinbeitedistriktet ber de om at øvre reintall ikke oppgis i antall, da dette ikke vurderes relevant i en forvaltningsplan.

Videre så ber Hanne-Lena om at det i setningen hvor reindriftsloven omtales, også vises til at reindrifta har rettigheter gjennom sedvanerett og alders tids bruk.

Forslag til ny ordlyd: *Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt har deler av sine beiteområder innenfor landskapsvernområdets grenser. Sijten/reinbeitedistriktet er et helårsdistrikt, noe som betyr at de har alle årstidsbeiter (vinter-, vår-, sommer- og høstbeite) innenfor samme geografiske område. Sijten/distriktet står altså fritt til å disponere beite innenfor sine grenser slik de finner hensiktsmessig med tanke på vær- og føreforhold, og det må derfor påregnes å treffe rein i området til varierende tider av året. Sijten/reinbeitedistriktet består av 5 sijteandeler. Der er ikke etablert permanente reindriftsanlegg innenfor landskapsvernområdets grenser.*

Reindriftsretten hviler på sedvanerett og alders tids bruk, og Reindriftsloven hjemler reindriftas rettigheter; deriblant rett ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindrifta, rett til brensel og trevirke og rett til jakt, fangst og fiske.

Kapittel Bruk-Historikk – Kulturminner – *Tallbommen*
Hanne-Lena mener at det fremstår litt merkelig at kun èn person er nevnt spesifikt i kapittelet om kulturminner, da det har vært flere markante og viktige skikkelser i området.

Arnt Einar foreslår at slik informasjon kan flyttes til et vedlegg til planen.

Forslag: Flytt avsnittet om Tallbommen ut av selve planutkastet til et vedlegg som omtaler markante/betydningsfulle skikkelser eller historiske hendelser i området.

Kapittel Forvaltning – *Forvaltningsmyndighetens retningslinjer*

Retningslinje nr. 4 Ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger
Eksisterende forslag:

«Samlet maksimalt areal på hus og uthus for ulike bygningstyper beskrives under:

- *Fritidshytte kan ikke til sammen overstige bebygd areal (BYA) på 90 m2.*
- *Utleiehytte kan ikke til sammen overstige bebygd areal (BYA) på 120 m2.*
- *Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m2 BYA.Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal*

plasseres/utformes. Ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø.»

Reinbeitedistriktet og arbeidsutvalget ønsker at størrelsene på bygninger endres slik:

Nytt forslag:

«Samlet maksimalt areal på hus og uthus for ulike bygningstyper beskrives under:

Fritidshytte kan ikke til sammen overstige bebygd areal (BYA) på 80 m2.

Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m2 BYA. Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres/utformes. Ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø.»

Forslaget om egen størrelse knyttet til utleiehytter fjernes, slik at disse sakene behandles særskilt og enkeltvis. Å åpne for at utleiehytter kan få en annen størrelse i planen, kan medføre at flere ønsker å omdisponere sin hytte deretter.
Reduksjonen på 10 m2 på fritidshytte baserer seg på en samlet vurdering av alle hyttene i området, Miljødirektoratets tilbakemelding på dette punktet, samt et ønske om å ikke stimulere til mer bruk/utleie ved å tillate større enheter.

Retningslinje nr. 8 Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter (reindrift, bufehold)
Eksisterende forslag:

«Størrelse på gjeterhytte avhenger av husværets bruk. For sommerboplass i reindrift eller seteranlegg som drives aktivt, kan det imøtekommes bygning opp til 45 m2. Enklere gjeterhytter for kortvarig opphold bør ikke overstige 15 m2 BYA.»

Nytt forslag:

«Størrelse på gjeterhytte avhenger av husværets bruk. Enklere gjeterhytter for kortvarig opphold bør ikke overstige 15 m2 BYA, men kan ved særskilte grunner innvilges opp til 25 m2.»

Setningen om sommerboplass og at denne kan ha et eget arealkrav fjernes etter ønske fra reindrifta. De har sin sommerboplass inne i nasjonalparken. Videre så ønskes en åpning for å kunne bygge noe større enn 15 m2 ved særskilte behov, selv om dette behovet ikke vurderes å være til stede i dag. Det er ikke et ønske fra reindrifta sin side at slike gjeterhytter blir større enn nødvendig.

Retningslinje nr. 10 Uttak av ved til hytter/setre
Reinbeitedistriktet er opptatt av at gamle trær må få stå, da de representerer viktig reinbeite på tider av året hvor reinen har begrenset med annen føde. Slike gamle trær huser også et stort artsmangfold. De ønsker at veduttaket i landskapsvernområdet skal være restriktiv.

Arnt Einar mener at det må tydeliggjøres i retningslinjene at det er fastkubikk (fm3) det er snakk om, dersom veduttak skal begrenses i antall m3.

Forvalter skal ha møte med grunneier angående uttak av ved, og praksis rundt slike fremtidige søknader. Da vil forslag til retningslinjer diskuteres, og både mengde og type trær som kan felles vil være tema.

Retningslinje nr. 12 Organisert ferdsel
Eksisterende forslag:

«Organisert ferdsel skal styres for å unngå fremtidige konflikter med verneverdiene og/eller andre brukere av området. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretakelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekke-/yngletiden for berørte arter.»

Nytt forslag:
«Organisert ferdsel skal styres for å unngå fremtidige konflikter med verneverdiene og/eller andre brukere av området. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretakelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekke-/yngletiden for berørte arter, samt kalvingstiden for rein»

Reinbeitedistriktet ønsker at også kalvingstiden for rein skal nevnes i forbindelse med hensynstaking ved organisert ferdsel.

Lina Nøstvold
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Intern kladd

Denne planen er en revisjon

Innledning

Skjækra (VV00002335)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	17.11.2023
Sametingskonsultasjon	21.10.2022
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte saksnummer	
Forvaltningsmyndighet	Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe
Forvaltningsmyndighetstype	Nasjonalparkstyre
Oppsyn	http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Steinkjer, Snåsa-Snåase
Verneform	landskapsvernområde
Verneplan	Verneplan for nasjonalparker og andre større verneområder
Vernet dato	19.12.2004

Om forvaltningsplanen

Forskrift om vern av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I § 5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering,

tilrettelegging, informasjon m.v. Første forvaltningsplan ble utarbeidet av Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje kommuner/tjïelth og godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i juni 2006. Den inneholder mer historisk informasjon om bl.a. verneprosessen, og kan være et nyttig dokument for å forstå utviklingen av området. Dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Formålet med vernet er fastsatt i §2 i verneforskriften: *Formålet med Skjækra landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal endelig godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningen av landskapsvernområdet skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år. Denne forvaltningsplanen gjelder inntil ny revidert forvaltningsplan er vedtatt, noe som skal vurderes etter 10 år eller tidligere dersom behov.

Forvaltningsmyndighetens oppgave

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroa er forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriften.

Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre (1), Grong/Kråangke (1), Snåsa/Snåase (1), Steinkjer/Stïentje (1) og Verdal/Vïerdaelie (1) i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte (1) og Sametinget/Saemiedigkie(4). Nasjonalparkforvalteren(e) er formelt ansatt hos Statsforvalteren, men fungerer som sekretær for og utfører arbeidsoppgaver på vegne av nasjonalparkstyret. Enkelte saksområder er delegert til nasjonalparkforvalter selv; dette er beskrevet i styrets delegasjonsvedtak.

Forvaltningsmyndigheten/Nasjonalparkstyret utøver myndighet etter verneforskriften, som fastsetter forbuds-, unntaks- og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. I tillegg har forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning og skjøtsel av verneområdet, samt å registrere og dokumentere naturverdier i området. Forvaltningsmyndigheten har også et ansvar for å informere grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene i verneområdet.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/.

Klima- og Miljødepartementet (KLD) og Miljødirektoratet har overordnet ansvar for verneområdeforvaltningen, blant annet gjennom klagebehandling og fastsettelse av rammene for forvaltningen.

Arbeidsutvalg
Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som består av representanter fra styret. AU fatter vedtak med myndighet delegert fra nasjonalparkstyret i enkeltsaker som er av mindre betydning for verneverdiene.

Rådgivende utvalg
Nasjonalparkstyret har et rådgivende utvalg (RU) til rådighet. Her er en rekke brukerinteresser i de respektive verneområdene representert, som f.eks. friluftsorganisasjoner, naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner, grunneiere, reindrift og beitelag. RU fatter ingen vedtak, men kan bistå i komplekse diskusjoner, samt være med på å veie ulike brukerinteresser mot hverandre. Rådgivende utvalg har egen leder og egne vedtekter.

Administrativt kontaktutvalg
Det er satt sammen et administrativt kontaktutvalg (AK) som består av en administrativt ansatt fra hver av kommunene. AK fatter ingen vedtak, men kan bistå i forståelse av annet lovverk og komme med innspill til forvaltningen

Tilleggsopplysninger

Statens naturoppsyn
Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltningens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde, pleier SNO å

benytte tjenestekjøpsavtaler med Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF når dette er formålstjenlig for å løse enkelte bestilte oppdrag.

Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe
Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har ansvar for oppsyn og forvaltning av bruksretter i statsallmenningen med hjemmel i fjelloven. Bruksrettene omfatter høsting av utmarksressurser gjennom jakt, fiske og beite, og skal utnyttes *"på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva".* Fjellstyret har siden de ble opprettet på 1920-tallet, tilrettelagt for utøvelsen av bruksrettene, med oppsetting av hytter, bygging av bruer, merking av stier, utlegging av båter mm. Fjellstyret har hele tiden hatt en plan og mål for hvordan ressursene skal gjøres tilgjengelige i størst mulig grad for brukerne. I tillegg tar fjellstyret på seg oppgaver innen bl.a. skjøtsel og overvåking.

Statskog SF
Statskog SF er grunneier i statsallmenningen og har blant annet ansvar for skogbruksvirksomhet og arealbruk, deriblant tomtefester og hytteutbygging. Forholdet og forskjellen mellom Statskog SF og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe er viktig å være klar over.

Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF er grunneier og en viktig samarbeidspartner i det å ivareta området som friluftsområde. Kommuneskogen har lang tradisjon for skogbruk og tilrettelegging for allment friluftsliv. I tilretteleggingsøyemed bidrar de blant annet til å legge ut ved på tilrettelagt bålplasser og gapahuker, vedlikehold av sittebenker, bruer og klopper, informasjon til brukere, løypekjøring om vinteren og drift av parkeringsplassen ved hovedinnfallsporten. I tillegg tilbyr de jakt, fiske og overnatting på utleiehytter.

Lierne Nasjonalparksenter IKS
Lierne Nasjonalparksenter IKS er et autorisert besøkssenter for nasjonalparker iht Miljødirektoratets autorisasjonsordning. Nasjonalparkstyret og nasjonalparksenteret har en partnerskapsavtale som skal ivareta god samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning.

Områdefakta

Internasjonale forpliktelser

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på Miljødirektoratets nettside om konvensjoner.

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmelding nr. 40 (2020-21) *Mål med mening*, som er vår handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030. Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr 15 - *Livet på land*, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr. 13 - *stoppe klimaendringene*, nr. 6 - *rent vann og gode sanitærforhold*, nr. 3 *god helse og livskvalitet*, nr. 11 - *bærekraftige byer og lokalsamfunn* og nr. 12 - *ansvarlig forbruk og produksjon*, samt mål nr. 17 - *samarbeid for å nå målene*.

Norge har fastsatt egne mål for klima og miljø, som har mange fellestrekk med FNs bærekraftsmål. Klima- og miljømålene er fordelt på 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer tilknyttet disse. De mest relevante resultatområdene er *Naturmangfold*, *Kulturminner og kulturmiljø,* og *Frilufstliv.*

Konvensjon om biologisk mangfold (CBD)
Det fremgår av konvensjonen at samenes (urfolks) tradisjonelle kunnskaper og naturbruk inngår i arbeidet med å sikre naturmangfoldet. Tradisjonelle samiske kunnskaper, innovasjoner og praksis som representerer tradisjonelle livsstiler skal så langt mulig respekteres og bevares når det har betydning for bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold.

Sørsamisk kultur

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen om urfolks rettigheter ble ratifisert av Norge i 1990, og gir sammen med grunnlovsbestemmelsen (§ 108) føringer for politikk og forvaltning som vedrører samiske interesser. I henhold til disse føringene skal statlige myndigheter ta særskilt hensyn til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved forvaltning gjennom bærekraftig bruk og vern av natur. Konvensjonen forankrer også konsultasjonsplikten som offentlige myndigheter har ovenfor Sametinget og andre samiske interesser i saker som angår dem jf. samelovens kapittel 4.

Naturmangfoldloven slår fast at naturen skal tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for samisk kultur. Myndighetene skal legge vekt på tradisjonell kunnskap som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet og tiltak skal avveies mot samiske interesser.

FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter sier blant annet i artikkel 27 at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at dette følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for fremtida.

Det fremgår av konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) at urfolks og lokalsamfunns tradisjonelle kunnskaper og naturbruk inngår i arbeidet med å sikre naturmangfoldet. Tradisjonelle samiske kunnskaper, innovasjoner og praksis som representerer tradisjonelle livsstiler skal så langt mulig respekteres og bevares når det har betydning for bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold.

IUCN

Norge er medlem i Den internasjonale naturvernunionen (IUCN). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (Protected Areas). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt IUCN kategorier. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Bernkonvensjonen

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Mer info: Bernkonvensjonen

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet Emeral Network.

Natur

Beskrivelse

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger i kommunene Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje i Trøndelag fylke/Trööndelagen fylhke og dekker at areal på 96 km2. I øst grenser landskapsvernområdet mot Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve, og er dermed en del av et av de største sammenhengende verneområdene i Norge.

Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som igjen gir opphav til god og næringsrik jordsmonn. Spesielt området rundt Grønlihøa skiller seg ut, med en større konsentrasjon av sørlige og varmekjære planter. Vegetasjonen her består av særegne plantearter, samt en frodig kryptogamfauna, da flere av artene finnes på rødlisten.

Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Skogen her er sårbar, og bidrar med mat og ly til en rekke ville arter, samt gir gode beiteforhold. Selv om mye av området kan oppfattes uberørt hører det med at landskapets karakter er preget av tusenvis av år med beite fra tamrein og bufe. Den menneskelige aktiviteten i området er forholdsvis stor også i dag. Det er sauehold og reindriftsvirksomhet i området. I tillegg er området godt tilrettelagt for friluftsliv, samt at det finnes et stort antall hytter innenfor landskapsvernområdet. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. I dag drives det bestandsrettet forvaltning på elg, hjort og rådyr, og storviltjakta betyr mye for både rettighetshavere og jegere.

Naturtyper beskrivelse

De fleste fjellområdene innenfor landskapsvernområdet tilhører lavalpin region, der blåbærhei og viersamfunn er mest vanlig. I fjellskogen dominerer gran *(Picea abies)*, furu *(Pinus sylvestris)* og bjørk *(Betula pubescens)*.

Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet. Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Fjellskogen er en sentral ressurs for sørsamisk reindrift da den gir reinen viktig vinterbeite.

Arter beskrivelse

I den sørlige lia ved Grønlihø er det registrert alm *(Ulmus glabra)*, storklokke *(Campanula latifolia)*, tysbast *(Daphne mezereum)*, vårerteknapp *(Lathyrus vernus)*, bitter blåfjær *(Polygala amarella),* kantkonvall *(Polygonatum odoratum)* og myskegras *(Millium effusum)*. Det vokser også flere kalkkrevende arter her.

Fjellbjørkeskogen og barskogen er dominert av fugler som bjørkefink *(Fringilla montifringilla)*, blåstrupe *(Luscinia svecica)*, trepiplerke *(Anthus trivialis)*, løvsanger *(Phylloscopus trochilus)*, rødvingetrost *(Turdus iliacus)*, gråtrost *(Turdus pilaris)*, rødstrupe *(Erithacus rubecula)* og svarthvit fluesnapper *(Ficedula hypoleuca)*. Blant vadere og ender er smålom *(Gavia stellata)*, storlom *(Gavia arctica)*, svartand *(Melanitta nigra)*, havelle *(Clangula hyemalis)*, gluttsnipe *(Tringa nebularia)*, strandsnipe *(Actitis hypoleucos)*, grønstilk *(Tringa glareola)*, enkeltbekkasin *(Gallinago gallinago)* og dobbelbekkasin *(Gallinago media)* observert. Fiskeørn *(Pandion haliaetus)* er observert hekkende i verneområdet.

Av akvatiske arter er ørret *(Salmo trutta)* dominerende. I tillegg finner vi elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*, som er noe spesielt ettersom vassdraget er relativt høytliggende.

Blant hjortevilt finner vi elg *(Alces alces)*, hjort *(Cervus elaphus)*, rådyr *(Capreolus capreolus)* og tamrein *(Rangifer tarandus)*.

For store rovdyr kan bjørn *(Ursus arctos),* jerv *(Gulo gulo)* og gaupe *(Lynx lynx)* bruke området i perioder av året. Gaupe og jerv har forvaltningsområder som berører verneområdet.

Generelt for alt dyreliv er at hekke- og yngleperioden på våren regnes som sårbar. Det er store variasjoner mellom arter med tanke på når de anses som sårbare mot forstyrrelser. For noen arter, som f.eks. kongeørn, er den sårbar mot forstyrrelser allerede fra februar, mens mindre spurvefugler kan være sårbare fra mai. Den sårbare perioden er som regel over i juli. At en art er sårbar for forstyrrelser betyr at et individ kan avbryte hekking og yngling fordi det er for ressurskrevende og usikkert å fortsette, noe som over tid kan resultere i bestandsnedgang. Miljødirektoratets veileder for håndtering av sensitive artsdata og Norsk rødliste for arter gir en pekepinn på hvilke arter det skal tas særlig hensyn til.

Oversikt over observerte arter i landskapsvernområdet i perioden 2010-2022 ligger vedlagt *(Artsobservasjoner innenfor Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde 2010-2022)*.

Rødlistearter beskrivelse

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter.

Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er svartand *(Melanitta nigra)*, granmeis *(Poecile montanus)*, fiskemåke *(Larus canus)*, rødstilk *(Tringa totanus)*, gjøk *(Cuculus canorus)*, småspove *(Numenious phaeopus)*, fiskeørn *(Pandion haliaetus)*, heilo *(Pluvialis apricaria)*, svartsonetjuke *(Phellinus nigrolimitatus)* og elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*. Disse artenes rødlistestatus skyldes i hovedsak bestandsnedgang eller et relativt lavt antall individer.

Geologi beskrivelse

Verneområdet ligger over marin grense (høyeste havnivå etter området ble fritt for is). Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Av løsmasser er det noe morenemateriale, torv/myr og breelv-/bresjøavsetninger øst i verneområdet.

Klimaendring

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunnlaget til reindrift og således sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing, og det å opprettholde beitetrykk vil være et viktig tiltak for å bevare landskapets karakter og egenart. Arters hekking/yngling vil også kunne påvirkes av klimaendringene, og dersom ny kunnskap indikerer at sårbarheten for arter endres, vil dette kunne påvirke forvaltning av verneområdet og hvilke tiltak som iverksettes.

Det forventes også hyppigere nedbørsperioder med større intensitet, mer nedbør og kraftigere vind som følge av endrede klimatiske forhold. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et stabilt og kaldt klima. Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier eller andre sår i terrenget. Flom og isgang har de siste årene vist seg å være en utfordring for bruer, noe man må ha fokus på i fremtidig forvaltning og eventuell tilrettelegging.

Målinger de siste 20 åra fra like vest for verneområdet (Kjevlia, Snåsa/Snåase) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger

middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Makstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra Norsk Klimaservicesenter.

Bruk og historikk

Eierstruktur

Eierforhold

Landskapsvernområdet berører to kommuner: Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåase. Av de til sammen 96 km2 som landskapsvernområdet utgjør, ligger 54 km2 innenfor Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF sin eiendom i Steinkjer kommune/Stïentje tjïelte. 42 km2 ligger i Roktdal statsallmenning i Snåasen tjïelte/Snåsa kommune der Statskog SF er grunneier og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe forvalter bruksrettene.

Hytter

Det er et betydelig antall festetomter med hytter langs Svillestien og i områdene rundt Åsvatnet, Skjeldbreia, Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Sottjønnin. Det er også 5 utleiehytter i landskapsvernområdet. To allmenningshytter i regi av Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe (Nåvasshytta, Skjækerhytta), 1 DNT-hytte (Setertjønnhytta) og 2 utleiehytter i regi av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF (Skjækerosstu, Lågvassbua).

Bruksretter

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, under betegnelsene bruksretter eller allmenningsretter. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten. Bruksrettene deles i to hovedkategorier, jordbrukstilknyttede bruksretter (som beite, setring mm.) og bostedstilknyttede bruksretter (fangst, jakt og fiske).

Fjellstyrets allmenningshytter er satt opp i medhold av fjelloven for at de bruksberettigede skal kunne ta i bruk sine rettigheter. Private hytter er ikke tilknyttet noen bruksrett i lys av fjelloven.

Landskapsvernområdet ligger innenfor Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt, som har bruksrettigheter i området, basert på alters tids bruk samt etter reindriftsloven.

Verneprosess

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Lierne /Lijre nasjonalpark og Berglia og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat.

Statens naturvernråd kom med NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker*, og foreslo at et større område fra Verdal til Lierne skulle vernes. I dette lå det planer om et område som landskapsvernområde, en ny nasjonalpark burde bli oppretta i Lierne og Gressåmoen nasjonalpark burde utvides. Dette ble etterfulgt av Stortingsmelding nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* og tilhørende Innst.S.nr. 124 (1992-93). Den tilhørende innstillingen ble vedtatt i Stortinget 19.04.93 og Regjeringen ble bedt om å utarbeide forslag til vern i de områdene som i dag hører til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Vernet ble endelig vedtatt i kongelig resolusjon 17.12.04.

På vernetidspunktet var det Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje kommuner som var forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet. Større lokal innflytelse i miljøvernforvaltningen har bakgrunn i politiske føringer for norsk miljøvernpolitikk fra slutten 1990-tallet og i begynnelsen av år 2000. Forvaltningsmyndighet for nasjonalparker ble typisk delegert til fylkesmannen/statsforvalteren, men Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark ble med i en prøveordning der man hadde et lokalt tilknyttet nasjonalparkråd som forvaltet nasjonalparken. I 2010 ble det innført en ny forvaltningsmodell med nasjonalparkstyrer, så i dag er det Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe som er forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde, Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Lierne/Lijre nasjonalpark og noen av de tilgrensende naturreservatene.

Restriksjonsområder

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen geografisk sonering eller restriksjonsområder i landskapsvernområdet. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd med eller i strid med verneverdiene foretas i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak, osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering, periodiske forbud eller restriksjonsperioder i landskapsvernområdet. Vurderinger om

hvorvidt bruk av området er i tråd med eller i strid med verneverdiene foretas i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

Landbruk

Beitehold

Utmarksressursene i fjellene har vært viktig for landbruket. Beite, setring, myr- og fjellslåtter og skogsdrift har vært drevet i disse områdene så lenge det har vært bosetting i bygdene rundt omkring.

Landbruket i dette området i dag er i hovedsak knyttet til sauehold. Det slippes sau både fra Roktdalen (Snåsa/Snåase), Gaulstad (Steinkjer/Stïentje) og Skjækerdalen (Verdal/Verdaelie) som delvis beiter innenfor verneområdene. Antallet sau som blir sluppet på utmarksbeite i området er nedadgående. Retten til beite reguleres av grunneier (Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF og Statskog).

Det er ønskelig å ha beitedyr innenfor verneområdet for å opprettholde et visst beitetrykk og ivareta det naturlige landskapet. Beite skal likevel ikke føre til negative effekter på planter og landskap.

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert forvaltning. Med dette menes at en godkjent driftsplan blant annet kan brukes som grunnlag for å gi flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Skogbruk

Det ble tidligere drevet et intensivt skogbruk i området, og fra Ogndalsbrukets historie ble det sagt at *"det i 1926 var skoglaust på bruket"*. Fløyting av tømmer var nødvendig transportform, og fløytingsdammer ble bygget flere steder for å holde store nok vannmagasin som kunne slippes på når tømmeret skulle ned vassdraga. Fløytingsdammen ved Skjellivatnet er i dag restaurert og ivaretatt som et kulturminne om skogbruksaktiviteten i området. Skogstuene fra denne tida, det vil si perioden 1920-1955, er solgt til private eiere. Arealene som ble uthogd i denne perioden består i dag av en mosaikk av tidligere kulturskog og gjensatt gammelskog.

Det er observert noen myrgrøfter i området mellom Sottjønnin og Andreastjønna, noe som vitner om stor interesse for skogbruk i området. Flere av skogsområdene er unaturlig tette som følge av skogbruk før vernetidspunktet.

Reindrift

Generelt

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger innenfor sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Kulturminner forteller en historie fra da sørsamene drev fangst, og etter hvert utvikla hold av tamrein og tamreindrift. På slutten av 1400-tallet utviklet reinmelkhusholdet seg og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindrifta over fra naturalhushold til pengehushold. Kjøttproduksjon er i dag dominerende også i reindriftsnæringa. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapets karakter og egenart, og er viktig for å ivareta det biologiske mangfoldet i området.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene påpeker at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Sørsamisk språk/Åarjelsaemie

Sørsamisk er på UNESCOs liste over truede språk, men det jobbes hardt med å opprettholde/beholde det og språket er i positiv utvikling. Snåasen tjïelte/Snåsa kommune ligger under *"Forvaltningsområdet for samisk språk"*, som blant annet betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder for eksempel kart og skilt.

Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt

Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt har deler av sine beiteområder innenfor landskapsvernområdets grenser. Sijten/reinbeitedistriktet er et helårsdistrikt, noe som betyr at de har alle årstidsbeiter (vinter-, vår-, sommer- og høstbeite) innenfor samme geografiske område. Sijten/distriktet står altså fritt til å disponere beite innenfor sine grenser slik de finner hensiktsmessig med tanke på vær- og føreforhold, og det må derfor påregnes å treffe rein i området til varierende tider av året.

Sijten/reinbeitedistriktet består av 5 sijteandeler. Der er ikke etablert permanente reindriftsanlegg innenfor landskapsvernområdets grenser.

For ytterligere opplysninger om reindriftens arealbruk og anlegg, vises det til reindriftas arealbrukskart (www.nibio.kilden.no), samt deres distriktsplan Skæhkere sijte distriktsplan

Reindriftsretten hviler på sedvanerett og alders tids bruk, og Reindriftsloven hjemler reindriftas rettigheter; deriblant rett ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindrifta, rett til brensel og trevirke og rett til jakt, fangst og fiske.

Som for landbruk, ønsker Nasjonalparkstyret å legge til rette for en driftsplanbasert forvaltning også her. En godkjent distriktsplan bør ligge til grunn for behandling av eksempelvis gjeterhytter, gjerder og anlegg i reindrifta.

Friluftsliv

Friluftslivet i området er veldig knyttet til rekreasjon og høsting av naturen. Turen på *Svillestien* inn til *Norges Geografiske Midtpunkt* er en populær tur i regionalt perspektiv. *Svillestien* ble anlagt i 1992-1994 av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF med økonomisk støtte fra hytteeierne i området. Ferdselstellinger de siste åra viser betydelig bruk av området. Langs Svillestien er det tilrettelagt med 2 gapahuker og flere benker. Ved begge gapahukene og en tilrettelagt bålplass legges det årlig ut ved til allmennheten for å unngå at nærliggende trevirke blir brukt til bålbrenning og at verneverdiene forringes. Dette er gjort gjennom et samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningen og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF. Den ene gapahuken ligger ca. 5 km fra innfallsporten ved Lustadvatnet, mens den andre gapahuken ligger noen hundre meter fra *Norges Geografiske Midtpunkt*.

Brukerundersøkelsen for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark fra 2017 (Selvaag & Wold 2018) viser at de 3 mest brukte innfallsportene til nasjonalparken er via landskapsvernområdet; henholdsvis Gaulstad, Krokbekken (Lustadvatnet) og Mokk gård.

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet kan gi slitasje på vegetasjon og forstyrrelser på sensitive arter og reindriftas naturgrunnlag. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etter hvert som tiden går og nye trender etablerer seg. Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftsaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018). Lenke?

Slitasjeproblemene på stier kan forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark. Det er gjort mye arbeid for å minske negative effekter av ferdsel, og Svillestien fremstår nå som robust og har kanalisert ferdsel i flere tiår.

Jakt og Fiske

Jakt, fiske og friluftsliv har lange tradisjoner i området. Det drives bestandsrettet forvaltning på jaktbart vilt. Lokale bestemmelser for jakt og fiske er gitt på hjemmesiden til Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvroe. Jakt og fiske reguleres av viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven, reindriftsloven og fjelloven.

Det ligger flere utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskoghytter) i verneområdet, hvorav alle ligger i nærheten av fiskevann. De viktigste fiskeressursene finner man i Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, Åsvatet og Nåvatnet. Ørret er det vanliste fiskeslaget.

Det er ønskelig at jakt og fiske utøves i verneområdet.

Reiseliv

Det er lite omfang av organisert reiseliv i landskapsvernområdet. Det er noen hytter som leies ut, men dette er primært for å sikre allmennheten og bruksberettigede tilgang på friluftsliv, jakt og fiske. Mokk gård tilbyr aktiviteter inn i landskapsvernområdet. DNT Nord-Trøndelag har en SignaTUR som starter ved Lustadvatnet og går gjennom landskapsverneområdet og sørover til Meråker. Av utleiehytter har Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF 2 kommuneskoghytter (Lågvassbu, Skjækerosstu), Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har 2 allmenningshytter (Nåvasshytta, Skjækerhytta) og DNT Nord-Trøndelag har 1 utleiehytte (Setertjønnhytta).

Oversikt over utleiehyttenes plassering ligger vedlagt som kartvedlegg.

Forskning og undervisning

Forvaltningsmyndigheten har lite kunnskap om forskning som er gjort i landskapsvernområdet. Det må jobbes for å bedre kunnskapsgrunnlaget til forvaltningsmyndigheten rundt dette, samt øke fokus på formidling av dette til allmennheten og andre interesesrte.

Kulturminner

Området er ikke systematisk kartlagt for kulturminner, og det er sannsynlig at det finnes et ukjent antall automatisk fredete kulturminner i området, for eksempel steinalderboplasser, samiske boplasser og kulturminner knyttet til utmarksbruk, jernvinning, fangst og ferdsel. Områdene har vært rike på naturressurser og var derfor et naturlig valg for tilhold for mennesker som levde av å høste. Ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie er det registrert samiske boplasser, flere tufter som kan være fra jernalder/middelalder og en steinalderboplass. Her er det også registrert jernvinneplasser, anlegg for kull/tjærebrenning, samt fangstgroper. Ogndal historielag sitter på mye kunnskap om historisk bruk av området.

Kulturminner forvaltes av Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhkentjïelte og Sametinget/Sámediggi. Kulturminner eldre enn år 1537 og samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet (jf. kulturminneloven §§ 3 og 4), og det er forbudt å gjøre inngrep i eller på annen måte skade eller utilbørlig skjemme disse (uten at det foreligger tillatelse etter kulturminneloven § 8). Ved byggesaker og tiltak som medfører fysiske inngrep skal derfor kulturminnemyndighetene kontaktes for å være sikker på at man ikke forringer/ødelegger kulturminner.

Setervoller

De eldste setervollene i Skjækra/Skæhkerenjohke kan ha vært i bruk siden begynnelsen av 1800-tallet. På enkelte av plassene bodde folk hele året. På Nikolaivollen ved foten av Grønlihøa bodde det folk i 1830-årene, og Nordvollen i Skjækerosen var boplass i 1840-1850. Flere av de gamle setervollene er i dag merket med røyser og navneplater.

Skogbruk/fløyterdam

I Ogndalen ble det fløytet tømmer på både store og små vassdrag, og det var behov for dammer for å kunne slippe på vann for å fløyte tømmeret nedover. I landskapsvernområdet står det fortsatt igjen en dam på nordøstsiden av Skjellivatnet. Den har eksistert også før 1948, men det ble bygd ny i 1948 og restaurert i 1989. I randsonen til verneområdet er det også kjent at det har vært dammer ved Vintertjønna (bygd før 1926, ny 4 meter høy dam i 1950), Sottjønnin, Gåstjønna (bygd 1953) og Lunddammen.

På 1900-tallet ble det etter hvert populært å grøfte myr for å tørrlegge våtmarksområder slik at man kunne dyrke skog. Grøftene finnes mellom Andreastjønna og Sottjønnin, men det kan tenkes at det finnes grøfter også andre steder. Selv om myrgrøfter i mange tilfeller restaureres i dag for å ivareta myras funksjonalitet, har myrgrøfter en plass i den kulturelle historien av norsk skogbruk.

Bygg og Installasjoner

Hytter

Det er mange hytter i landskapsvernområdet. De første hyttene ble satt opp rundt år 1900 og ble brukt som husvær i forbindelse med jakt, fiske og høsting. I løpet av 1970- og 1980-åra ble det bygd hytter også for fritidsformål, og det er ca. 90 hytter i landskapsvernområdet i dag. De eldste hyttene ligger enkeltvis utenfor regulerte hyttefelt, og de fleste finnes i tilknytning til Sottjønna, Skjellivatnet, Skjelbreia og Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie. Hyttene ligger likevel minimum 3 kilometer fra bilvei, og er av enkel standard uten tilkoblet VA-system og strøm. Med innføringen av landskapsvern i 2004 ble det stopp i nybygging innenfor vernegrensen, og hyttene er derfor begrenset til å holde en enkel standard.

Bygninger utgjør en del av landskapet. Det er viktig ved endring av bygninger at det ikke påvirker landskapets karakter negativt. I verneforskriften heter det at tradisjonell byggeskikk skal benyttes ved vedlikehold av bygninger. Det foreligger ingen byggeskikkveileder fra nasjonalparkforvaltningen, men Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF har retningslinjer for hvordan hytter på deres eiendom skal se ut. Det er ikke kjent at Statskog har tilsvarende retningslinjer for sin eiendom. Normen blant hyttene i landskapsvernområdet er saltak, enkle vinduer, solcelle på yttervegg, parabolantenne på vegg, mørkt tak eller torvtak, mørk naturfarge på ytterveggene og bygg i en etasje.

I Stortingsmelding nr.18 (2015-2016) - Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet heter det at økt standardheving ofte også vil innebære mer synlighet, som vil kunne medføre redusert opplevelsesverdi av landskapet. Visse standardhevinger som følge av endret behov med tiden vil godtas så fremt det er forsvarlig etter verneforskriften og naturmangfoldloven §§ 8-12.

Svillestien

Svillestien er godt tilrettelagt med tresviller impregnert med kreosot som tidligere ble brukt på jernbanen. Det er bruer flere plasser innenfor verneområdet for å sikre fremkommelighet til private hytter og utleiehytter. Det står i Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder at forvaltningsmyndigheten også utenfor verneområder (f.eks. ved innfallsporter) bør være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behover står i forhold til kostnader og inngrep.

Infrastruktur

Merkede stier

- Ålnesseteren - Nåvatnet, ansvarlig: Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe

- Lustadvatnet - Norges Geografiske Midtpunkt - Lågvassbu - Skjækerosstu, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Lustadvatnet - Finnhaugseteren - Skjellivatnet - Kjølen, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Litj-Gaulstad - Damtjønndalen - Skjellivatnet, ansvarlig: Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF
- Skjækerdalen/Skæhkeren vuemie - Setertjønnhytta - Lågvassbu - Damtjønndalen - Litj-Gaulstad, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Litj-Gaulstad - Stortjønnin - Skjækerosstu, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Stortjønnin - Skjækerdalshytta, ansvarlig: DNT Nord-Trøndelag
- Setertjønnhytta - Skjækerhytta, ansvarlig: Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe

I tillegg er det mye brukte stier som ikker er merket/er delvis merket.

Tilrettelegging
Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan bidra til å vise hvilke kvaliteter i landskapet som vektlegges som viktig. Eksempelvis er det tilrettelagt med gapahuker når man har god utsikt til Grønlihø og innover Skjækerfjella/Skæhkere.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier. Tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskriften og besøksstrategien.

Motorferdsel
Motorferdsel innenfor landskapsvernområder reguleres av motorferdselloven som forvaltes av kommunene Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåase. Det bør være en tett dialog mellom kommunene, og mellom nasjonalparkforvaltningen og kommunene, slik at en får informasjon om omfang av motorferdsel som kan påvirke verneverdiene, friluftslivet og annen bruk av landskapsvernområdet.

Det forventes at motorferdsel som medfører skade på verneverdiene rettes opp på skadegjørers bekostning jf. naturmangfoldloven § 11.

Den som utøver reindrift har, i henhold til reindriftsloven § 23, anledning til å bruke nødvendige fremkomstmidler i samsvar med distriktsplanen. Bruk av terrenggående kjøretøy på bar mark skal begrenses mest mulig og skal så langt mulig foregå i faste løyper.

Tilleggsopplysninger

Bruk av droner

Bruk av droner reguleres ikke av verneforskriften for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Det finnes imidlertid en bestemmelse, § 3 pkt. 4.1, i forskriften som sier at "*all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner."* Denne aktsomhetsplikten gjelder for all ferdsel, inkludert bruk av drone.

Les mer om regler for å fly droner i naturen Regler for å fly droner i naturen

Forvaltning

Innledning

Verneforskriften

Verneforskriften er oppbygd slik at det først gis et generelt forbud mot alle inngrep og tiltak som kan skade eller redusere verneverdiene innenfor området. Deretter beskriver forskriften hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt uten søknad, samt hvilke tiltak og aktiviteter som kan tillates etter søknad (tillatelse/dispensasjon). Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet, og er viktig ved fortolkning av de enkelte bestemmelsene i forskriften.

Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, for eksempel beskrive hva ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer (jf. § 3 pkt. 1.3 a), samt gi retningslinjer for forvaltningen av verneforskriften.

I tillegg er det et forlik (20-129753SKJ-FROS) mellom Staten og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe som presiserer hva som skal kunne utøves innenfor verneforskriftens bestemmelser på statsallmenningene.

Dispensasjonssøknader
Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, bør søknadene sendes kommunen, som deretter videresender søknadene til nasjonalparkstyret. Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter annet lovverk. Før et tiltak kan iverksettes må det som oftest foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.

Alle søknader skal vurderes etter behov og behandles i tråd med verneforskriften og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse må det likevel gjøres en selvstendig vurdering av hvorvidt dispensasjon skal gis. Det er altså opp til forvaltningsmyndigheten å vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon, etter en samlet vurdering hvor også verneformål, naturforholdene, andre interesser m.m. inngår. Forvaltningsmyndigheten har også mulighet til å knytte vilkår til sine vedtak, så lenge disse vilkårene står i forhold til tillatelsen (oppleves saklig i forhold til tillatelsen).

Klager
Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med vedtaket. Klagen sendes nasjonalparkstyret for vurdering. Dersom nasjonalparkstyret opprettholder sitt vedtak sendes klagen til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Dersom nasjonalparkstyret derimot endrer sitt opprinnelige vedtak, er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak med påfølgende klagerett.

Forhold til andre lover
Verneforskriftens regler angir rammen for hva som er lov innenfor verneområdet. Andre lover som plan- og bygningsloven, motorferdselloven, viltloven, reindriftsloven og fjelloven gjelder også innenfor verneområdet, og tiltak/aktiviteter vil ofte kunne trenge tillatelse etter flere lovverk.

Samhandling med kommunene
God kommunikasjon mellom kommunene og nasjonalparkforvalteren(e) er viktig. I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Det står i naturmangfoldloven § 48 at vedtak først skal fattes etter verneforskriften. Søknaden kan likevel sendes til kommunen først, som videresender den til nasjonalparkstyret. Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og vil slik sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter

verneforskriften. Det er viktig at nasjonalparkstyret sender aktuelle vedtak til kommunen og motsatt for å opprettholde flyt i prosessen.

Samhandling med brukerinteresser

Hvert år søker forvaltningsmyndigheten om midler fra Miljødirektoratet for å gjennomføre tiltak for å fremme verneverdiene. I forkant av dette (gjerne november/desember) pleier forvaltningsmyndigheten å gjennomføre innspillsmøte med sentrale brukerinteresser av området. Slik har brukerinteressene et forum for å komme med innspill til tiltak som kan/bør gjennomføres. Dette oppleves som en god måte å sikre dialog og samhandling på, og vil være viktig å ivareta også fremover. Denne samhandlingen er lokalt kjent som "bestillingsdialogen". Tiltak det søkes om penger til skal være forankret i forvaltningsplanen, besøksstrategien eller ha en positiv innvirkning på verneverdiene. Mange av brukerinteressene er også representert i rådgivende utvalg.

Tiltaksplan

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV00002335_000000002	1	Utlegging av ved på tilrettelagte bålplasser, primært gapahukene langs Svillestien.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000004	2	Ferdselstelling på Svillestien. Viktig å overvåke bruken av området, særlig innfallsporten. Dette kan innebære innkjøp av ferdselstellere i nasjonalparkstyrets eie. Dette tiltaket bør sees i	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		

		sammenheng med nasjonalparkene.					
ID_TILVV00002335_000000003	4	Bytte materiale på Svillestien til miljøvennlig materiale.	Restaurering	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000010	5	Stimulere til at besøkende i størst mulig grad bruker Svillestien og går inn mot Midtpunktet. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000005	6	Kartlegge kulturminner. Selv om kulturminner ikke reguleres av verneforskriften er det viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag på dette. Dette inkluderer også potensielt historiske ferdselsveier. Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000006	7	Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		

		verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.					
ID_TILVV00002335_000000007	8	Stimulere til bruk av fellesnaust. Dette inkluderer å stimulere til å bygge landskapsvennlige naust som kan huse flere båter, male naust i like farger og ta bort eierløse båter.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000011	9	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000009	10	Vurdere skilting, merking og tilrettelegging til stier og områder man ønsker ferdsel, og der det av sikkerhetsmessige årsaker bør tilrettelegges. F.eks. skilting til brua ved	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		

		Stubben, skilting til vadeplassen ved Skjelbreia og bro over Skjelbreia.					
ID_TILVV00002335_000000015	11	Kartlegge og tette eksisterende myrgrøfter for å unngå ytterligere drenering av myrer. Bør vurdere om et fåtall grøfter skal bevares av kulturhistoriske hensyn.	Restaurering	Ikke valgt	17.01.2023		
ID_TILVV00002335_000000016	12	Stimulere til at vedhogst gjøres i områder med kulturskog for å få en naturlig dynamikk i skogsområdene. I dag er noen skogområder unaturlig tette etter at de var plantet på 1900-tallet. Kan eventuelt vurdere å samarbeide med grunneier om et årlig veduttak i kulturskogområdene.	Restaurering	Ikke valgt	17.01.2023		
ID_TILVV00002335_000000013	13	Kartlegge og sårbarhetsvurdere leik- og spillplasser for f.eks. storfugl (og om hensiktsmessig orrfugl). Verneforskriften sier at hogst ikke skal gå utover bl.a. tiurleiker.	Kartlegging	Ikke valgt	11.11.2022		

ID_TILVV00002335_000000017	14	Informasjon om verneverdier, reinens arealbruk, mm for å øke den besøkendes opplevelse og forståelse av egen påvirkning på naturmangfold og rein.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	19.01.2023		
ID_TILVV00002335_000000014	15	Informasjon på nasjonalparkstyre.no.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	23.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000012	16	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000018	17	Vurdere tiltak som reduserer speilrefleks fra vindusflater med uheldig påvirkning på dyrelivet.	Annet	Ikke valgt	19.01.2023		

Besøksforvaltning

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

Forvaltningsutfordringer

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnlaget ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel
- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindrifta
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

Naturmangfoldloven

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Miljørettslige prinsipp (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Det er viktig å påpeke at kunnskapsgrunnlaget innebærer både vitenskapelig kunnskap så vel som erfaringsbasert kunnskap. Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert.

Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtselsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet.

Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området. Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i nml § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren. Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier.

Forvaltningsmyndigheten skal jf. nml § 47, hvis mulig inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemt skjøtselstiltak.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller;
- dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig,
- dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller
- dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig.

Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon. Rundskriv om forvaltning av verneområder.

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Randområder til verneområdet
Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

Verneforskrift URL
https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1692

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
1	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.1	**Inngrep i landskapet** Området skal vernes mot alle inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av § 3 pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot alle inngrep. Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om et tiltak er søknadspliktig. Det vil si at det kan endre landskapets art eller karakter. Her må også tiltakenes samlede belastning på verneområdet vurderes.
2	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.2 a	**Tiltak som ikke krever søknad**

			Vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, samt vedlikehold av gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l. er tillatt. Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, være og vind og andre påførte skader. Vedlikeholdet skal ikke føre til endring i byggets størrelse eller fasade. At vedlikeholdet skal være i tradisjonell byggeskikk vil si at materialvalg, vinduer, piper, fargesetting m.m., følger det som er tradisjonen for området.
3	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.2 b	**Tiltak som ikke krever søknad** Oppføring av gjerder/samleanlegg av midlertidig karakter for reindrift/bufehold er tillatt. Gjerder eller anlegg som ikke blir stående ut over en sesong defineres som midlertidige jf. reindriftsloven § 24. Alle slike anlegg skal tas ned og fraktes ut av området etter bruk.
4	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.3 a	**Tiltak som krever søknad- Ombygging/utvidelse eksisterende bygninger** I forbindelse med behandling av søknad om ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger, vil det inngå i vurderingen hvorvidt tiltaket vil påvirke landskapets art eller karakter. En utvidelse må vurderes opp mot det opprinnelige byggets størrelse og plassering. Søknad om byggetiltak skal inneholde målsatte plan - og fasadetegninger, samt beskrivelse av materialer og farge på tak, vegger, grunnmur og/eller andre installasjoner. Ombygging/utvidelse av bygninger kan kreve behandling også etter plan- og bygningsloven som kommunen forvalter. Søker må derfor forhøre seg med den aktuelle kommune om dette. Der hvor kommunal behandling er nødvendig, skal søknad sendes både kommune og vernemyndighet. Dersom saken sendes forvaltningsmyndighet

			direkte, må saksbehandler sørge for nødvendig koordinering med andre myndigheter. Samlet maksimalt areal for ulike bygningstyper beskrives under: • Fritidshytte og bod/uthus/anneks kan ikke til sammen overstige bebygd areal (BYA) på 80 m2. • BYA (begygd areal) er summen av bebygd areal for **alle bygninger, bygningsdeler og konstruksjoner over bakken,** og måles ved utvendig kledning (NS 3940:2012 OG TEK17). • Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m2 BYA. Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan slike tiltak skal plasseres/utformes, og ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø. Det skal benyttes miljøvennlige materialer, og bygninger bør ha torvtak eller annen mørk og matt takoverflate. For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området, for å hindre introduksjon av nye arter jf. § 3 pkt. 2-1. Vindu med store, blanke overflater vil gi gjenskinn som potensielt kan forstyrre fulge- og dyrelivet, og det er derfor viktig å gjøre tiltak for å bøte på dette. Pilar- og murhøyde bør holdes på et minimum, slik at bygningen tilpasses terrenget i størst mulig grad. Det skal settes som vilkår i tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. Denne bestemmelsen åpner ikke for bygging av **nye bygninger/elementer,** som platting, hundehus, jordkjeller, solcelle, energianlegg, naust, gjerde m.m. Slike tiltak må omsøkes særskilt og behandles etter Naturmangfoldloven § 48. Det utarbeides ikke retningslinjer for slike tiltak.
5	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.3 b	**Tiltak som krever søknad - Gjenoppføring av bygninger etter brann**

			Dersom bygninger innenfor verneområdene blir ødelagt av brann eller naturskade kan det etter søknad gis tillatelse for gjenoppføring.
6	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.3 c	**Tiltak som krever søknad - bygging av bruer og legging av klopper** Bygging av bruer og legging av klopper er søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår knyttet til plassering og utforming av slike tiltak. Søknader knyttet til landbruk og reindrift skal ha uttale fra fagmyndighet som begrunner behovet.
7	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.3 d	**Tiltak som krever søknad - riving av bygninger** Riving av bygninger krever tillatelse.
8	Bygninger og andre installasjoner	§ 3 pkt. 1.3 e	**Tiltak som krever søknad - oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter (reindrift, bufehold)** Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter av permanent karakter (lenger enn 1 år), krever tillatelse. Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og anlegg skal plasseres og utformes. Søknader knyttet til landbruk og reindrift skal ha uttale fra fagmyndighet som begrunner behovet. Størrelse på gjeterhytte avhenger av husværets bruk. Enklere gjeterhytter for kortvarig opphold bør ikke overstige 15 m2 BYA, men kan i særskilte tilfeller tillates bygd inntil 25 m2 BYA.
9	Landbruk – jord og skogbruk	§ 3 pkt. 2.5	**Skog - tiltak som krever søknad - hogst i tråd med godkjent driftsplan** Hogsten skal skje etter følgende føringer: • lukkede hogstformer skal benyttes • områder som vesentlig preger skogbildet skal bevares • bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares • edellauvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges • tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (eks. rilkuler) skal ikke tas

			• all hogst nærmere enn 200 m fra vann og myr(kant) gjennomføres som plukkhogst • tømmeret skal fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår • etablering av ny skog skal fortrinnsvis skje ved naturlig foryngelse • all skogsdrift skal meldes til forvaltningsmyndigheten for landskapsvernområdet på forhånd
10	Landbruk – jord og skogbruk	§ 3 pkt. 2.6 3. ledd	**Skog - tiltak som krever søknad - uttak av ved til hytter/setre** Uttak av ved er søknadspliktig. Det åpnes for at vedhogst knyttet til regulerte hyttefelt/"tett" hyttebebyggelse, kan tillates etter føringer nedenfor. Søknad sendes til grunneier, som oversender søknad til nasjonalparkstyret. Føringer/retningslinjer for hogst av ved til bruk på hytte/seter: • alt uttak av ved skal skje som plukkhogst • det er kun tillatt med veduttak som skal brukes på egen hytte/seter, ikke for videresalg • tørrfuru (gadd) skal ikke felles og særegne vekstformer (rikuler) skal ikke tas • maksimal godkjent veduttak for hytter/setre er 2 m3 pr. år (fastkubikk/trær felt) • uttak av ved krever grunneiers tillatelse • de største/groveste trærne skal ikke hugges • 4-årig dispensasjon kan innvilges dersom faglig forsvarlig
11	Friluftsliv	§ 3 pkt. 4.2, 1.ledd	**Tiltak som ikke krever søknad - tradisjonell turvirksomhet** All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Alle som ferdes i område hvor tamrein og andre beitedyr beiter, plikter å vise hensyn og opptre med varsomhet. Denne bestemmelsen åpner for at turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger ikke trenger å søke.
12	Friluftsliv	§ 3 pkt. 4.2, 2.ledd	**Tiltak som krever søknad - organisert ferdsel**

			Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Eksempler på slik organisert ferdsel kan være jaktprøver, konkurranser, større arrangement m.m. Organisert ferdsel skal styres for å unngå fremtidige konflikter med verneverdiene og/eller andre brukere av området. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretakelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekke-/yngletiden for berørte arter. Forvaltningsmyndigheten bistår i vurderingen av hvorvidt en aktivitet er søknadspliktig eller ikke.
13	Friluftsliv	§ 3 pkt. 4.3	**Organisert bruk av hest** Organisert bruk av hest er tillatt på vei eller trasé som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten. Kløving med hest for transport av utstyr til hyttefolk, jegere o.l. er tillatt. Utpekte traséer er Roktdalen-Nåvasshytta, Lustadvatnet-Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Gaulstad-Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie tillates.

Tilgrensende verneområder

Nasjonalparkstyret har også forvaltningsmyndighet til Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalparksom ligger øst for landskapsvernområdet. Så langt det lar seg gjøre og med forbehold om at det er ulike verneforskrifter for verneområdene, ønsker nasjonalparkstyret at det skal være en felles forvaltningspraksis for verneområdene vi forvalter.

Tiltak og tilrettelegging som gjøres i landskapsvernområdet skal sees i sammenheng med nasjonalparken.

Det er også tilgrensende naturreservat vest for landskapsvernområdet, men disse har ikke nasjonalparkstyret forvaltningsmyndighet for.

Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Sofie K. Selvaag og Line C. Wold	2018	Brukerundersøkelse i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	Norsk institutt for naturforskning	https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2497096
Skæhkere Sijte	2015	Distriktsplan Skæhkere Sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt		https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Landbruk-og-reindrift/Reindrift/Reindrift/Reindriften-i-Trondelag/

Vedlegg

Filvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	30.11.2022	Forlik mellom Staten og Snåsa Fjellstyre (20-129753SKJ-FROS)			365 Kb
	06.10.2022	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe			1717 Kb
	10.11.2022	Bilde - Naustbukta ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, med Skjækerhatten/Huvhpie i bakgrunn		Eirik Sønstevold	3645 Kb
	11.11.2022	Presedens i byggesaker etter nml § 48 (02.03.15)	Klima- og miljødepartementet		397 Kb
	02.02.2023	Overnattingsdøgn for utleiehytter i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Hyttene i Skjækra/Skæhkerenjohke LVO er markert.	Rådata tilsendt fra utleieselskap		84 Kb
	10.11.2022	Artsobservasjoner innenfor Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde 2010-2022	Artsdatabanken		451 Kb

	10.11.2022	Bilde - Grønlihø fra sørvest		Eirik Sønstevold	6619 Kb
	10.11.2022	Bilde - Gapahuken ved Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5253 Kb
	10.11.2022	Bilde - Svillestien i retning østover, med Skjækerfjella/Skæhkere i bakgrunn		Eirik Sønstevold	4942 Kb
	10.11.2022	Bilde - Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5889 Kb

Kartvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	29.03.2023	Oversiktskart med merka stier, utleiehytter, gapahuker, mm		Eirik Sønstevold	961 Kb

ST 29/2024 Delegerte vedtak
DS 63/2024 Søknad om dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark- for motorferdsel knyttet til merking av grenserøys- Statens kartverk
DS 64/2024 Innvilget dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - for motorferdsel med jernhest med canadapulk 2024 Seisjøen jaktstue - Roger Berg
DS 65/2024 Innvilget dispensasjon- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - for landing med helikopter i nasjonalparken- arealrepresentativ naturovervåkning ved NINA- Heliwing
DS 66/2024 Innvilget dispensasjon- Blåfjella- Skjækerfjella nasjonalpark - for ervervskjøring til hytter ved Skjækervatnet og Gomolia 2024- 2027 - Jan Egil Skjelstad
DS 67/2024 Ïnnvilget dispensasjon - Holden naturreservat - for motorferdsel knyttet til åteprosjekt - stiftelsen Naturporten
ST 30/2024 Eventuelt